

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

www.qpz.gov.al

Nr.130

8 tetor

2012

P Ë R M B A J T J A

Faqe

Urdhër i MF
nr. 54, datë 17.9.2012

Për shpalljen e disa Standardeve Ndërkombëtare të reja të Raportimit Financiar, si dhe të disa ndryshimeve të ndodhura gjatë vitit 2011 në Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit (SNK) dhe në Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).....

7249

URDHER
Nr. 54, datë 17.9.2012

**PËR SHPALLJEN E DISA STANDARDEVE NDËRKOMBËTARE TË REJA TË
RAPORTIMIT FINANCIAR SI DHE TË DISA NDRYSHIMEVE TË NDODHURA GJATË
VITIT 2011 NË STANDARDET NDËRKOMBËTARE TË KONTABILITETIT (SNK) DHE
NË STANDARDET NDËRKOMBËTARE TË RAPORTIMIT FINANCIAR (SNRF)**

Në mbështetje të nenit 4, pika 3, të ligjit nr. 9228, datë 29.04.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, të ndryshuar, të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 672, datë 26.10.2005 “Për miratimin e rregullores së brendshme të organizimit dhe të funksionimit të Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit” dhe sipas vendimit nr. 2, datë 12.9.2012 të Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit,

URDHËROJ:

1. Shpalljen për zbatim të Standardeve Ndërkombëtare të reja të Raportimit Financiar, si dhe të disa ndryshimeve të ndodhura gjatë vitit 2011 në Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit (SNK) dhe në Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF), të hartuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit gjatë vitit 2011, dhe të përkthyer në shqip nga gjuha angleze nën përgjegjësinë e Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit, si më poshtë:

- Standarde të reja të Raportimit Financiar (SNRF) nr. 10, nr. 11, nr. 12 dhe nr. 13.
 - Kostot e Largimit në Fazën e Prodhimit të një Miniere Sipërfaqësore (KIRFN) nr. 20.
 - Ndryshime në Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit (SNK) nr. 1, nr. 19 dhe nr. 32
 - Ndryshime në Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) nr.7 dhe nr. 9.
- Tekstet e të cilëve janë bashkëlidhur këtij urdhri dhe janë pjesë integrale e tij.

2. Njësitë ekonomike, të cilat sipas parashikimeve të ligjit nr. 9228, datë 29.4.2004 “Për Kontabilitetin dhe raportimin financiar” janë të detyruara të zbatojnë Standardet Ndërkombëtare të kontabilitetit dhe të Raportimit Financiar, të aplikojnë standardet e reja dhe ndryshimet si në pikën 1 të këtij urdhri, duke filluar nga data 1 janar 2013.

3. Ky urdhër hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe publikohet në faqen e internetit të Ministrisë së Financave dhe në atë të Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit.

MINISTRI I FINANCIVE
Ridvan Bode

Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 10

Pasqyrat financiare të konsoliduara

Objektivi

- 1 Objektivi i këtij SNRF-je është të vendosë parimet për paraqitjen dhe përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara, kur një njësi ekonomike kontrollon një apo më shumë njësi të tjera ekonomike.

Realizimi i objektivit

- 2 Për të realizuar objektivin në paragrafin 1, ky SNRF:
 - (a) kërkon që njësia ekonomike (*shoqëria mëmë*), që kontrollon një apo më shumë njësi të tjera ekonomike (*filialet*), të paraqesë pasqyra financiare të konsoliduara;
 - (b) përkufizon parimin e kontrollit, dhe përcakton kontrollin si bazë për konsolidimin;
 - (c) përcakton se si të zbatohet parimi i kontrollit për të identifikuar nëse një investitor kontrollon një të investuar dhe për këtë arsye duhet ta konsolidojë të investuarin; dhe
 - (d) përcakton kërkesat e kontabilitetit për përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara.
- 3 Ky SNRF nuk merret me kërkesat e kontabilitetit për kombinimet e biznesit dhe efektin e tyre në konsolidim, përfshirë dhe emrin e mirë që rrjedh nga një kombinim biznesi (shih SNRF 3 *Kombinime e biznesit*).

Objekti

- 4 Një njësi ekonomike, që është një shoqëri mëmë, do të paraqesë pasqyra financiare të konsoliduara. Ky SNRF zbatohet për të gjitha njësitë ekonomike, përveçse si vijon:
 - (a) një shoqëri mëmë nuk duhet të paraqesë pasqyra financiare të konsoliduara, nëse ajo plotëson të gjitha kushtet e mëposhtme:
 - (i) është një filial i zotëruar plotësisht ose një filial i zotëruar pjesërisht nga një njësi tjetër ekonomike dhe të gjithë pronarët e tjerë, duke përfshirë edhe ata, që edhe pse nuk kanë të drejtë të votojnë, janë të informuar dhe nuk kundërshtojnë faktin që shoqëria mëmë nuk paraqet pasqyra financiare të konsoliduara;

- (ii) instrumentet e saj të kapitalit neto ose ato të borxhit nuk tregtohen në një treg publik (në bursa të vendit ose të huaja ose në një treg jashtë burse, duke përfshirë tregjet lokale dhe rajonale);
 - (iii) nuk ka regjistruar, as nuk është në procesin e regjistrimit të pasqyrave të saj financiare në një komision të letrave me vlerë ose organizatë tjetër rregullatore, me qëllim emetimin e çdo klase instrumentesh në një treg publik; dhe
 - (iv) shoqëria mëmë përfundimtare e saj ose çdo shoqëri mëmë e ndërmjetme përgatit pasqyra financiare të konsoliduara që janë në dispozicion për përdorim publik dhe në përputhje me SNRF-të.
- (b) skemat e përfitimit pas-punësimit ose të përfitimeve të tjera afatgjata të punonjësve për të cilat zbatohet SNK 19 *Përfitimet e punonjësve*.

Kontrolli

- 5 Një investitor, pavarësisht nga natyra e përfshirjes së tij me një njësi ekonomike (të investuarin), do të përcaktojë nëse është një shoqëri mëmë duke vlerësuar nëse ai kontrollon të investuarin.
- 6 Një investitor kontrollon një të investuar kur është i ekspozuar, apo zotëron të drejta për kthimet e ndryshueshme nga përfshirja e tij me të investuarin dhe ka aftësinë të ndikojë në këto kthime përmes fuqisë së tij mbi të investuarin.
- 7 Pra, një investitor kontrollon një të investuar nëse dhe vetëm nëse investitori i ka të gjitha karakteristikat në vijim:
 - (a) fuqinë mbi të investuarin (shih paragrafët 10 -14);
 - (b) ekspozimin ose të drejtat për kthimet e ndryshueshme nga përfshirja e tij me të investuarin (shih paragrafët 15 dhe 16); dhe
 - (c) aftësinë për të përdorur fuqinë e tij mbi të investuarin për të ndikuar në shumën e kthimit të investitorit (shih paragrafët 17 dhe 18).
- 8 Një investitor duhet të marrë parasysh të gjitha faktet dhe rrethanat kur bën vlerësimin nëse ai kontrollon një të investuar. Investitori duhet të rivlerësojë nëse ai kontrollon një të investuar, kur faktet dhe rrethanat tregojnë se ka ndryshime në një ose më shumë prej tri elementeve të kontrollit, të renditura në paragrafin 7 (shih paragrafët B80–B85).

- 9 Dy ose më shumë investitorë kontrollojnë kolektivisht një të investuar, kur ata duhet të veprojnë së bashku për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme. Në raste të tilla, asnjë investitor nuk kontrollon në mënyrë individuale të investuarin, megjë asnjë investitor nuk mund të drejtojë veprimtaritë pa bashkëpunimin e të tjerëve. Çdo investitor do ta kontabilizonte interesin e tij tek i investuari në përputhje me SNRF-të përkatëse, të tilla si SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta* ose SNRF 9 *Instrumentet financiare*.

Fuqia

- 10 Një investitor ka fuqi mbi një të investuar kur investitori ka të drejta ekzistuese që i japin atij aftësinë aktuale për të drejtuar *veprimtaritë e rëndësishme*, dmth veprimtaritë që ndikojnë në mënyrë të konsiderueshme në kthimet e të investuarit.
- 11 Fuqia rrjedh nga drejtat. Ndonjëherë vlerësimi i fuqisë është i drejtpërdrejtë, si në rastin kur fuqia mbi një të investuar është vendosur drejtpërdrejt dhe vetëm nga të drejtat e votës, të siguruara nga instrumentet e kapitalit neto të tilla si aksionet, dhe mund të vlerësohet duke marrë parasysh të drejtat e votës nga këta aksionmbajtës. Në raste të tjera, vlerësimi do të jetë më kompleks dhe kërkon të merret parasysh më shumë se një faktor, për shembull kur fuqia rrjedh nga një ose më shumë marrëveshje kontraktuale.
- 12 Një investitor, me aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme, ka fuqi edhe nëse të drejtat e tij për të drejtuar ende nuk janë ushtruar. Evidenca, që investitori është marrë me drejtimin e veprimtarive të rëndësishme, mund të ndihmojë për të përcaktuar nëse investitori ka fuqi, por, në vetvete, një evidencë e tillë nuk është përfundimtare në përcaktimin nëse investitori ka fuqi mbi një të investuar.
- 13 Nëse dy ose më shumë investitorë kanë secili të drejta ekzistuese, që u japin atyre aftësi të njëanshme për të drejtuar veprimtari të rëndësishme të ndryshme, investitori, i cili ka aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë, që në mënyrë të konsiderueshme ndikojnë në kthimet e të investuarit, ka fuqi mbi të investuarin.
- 14 Një investitor mund të ketë fuqi mbi një të investuar edhe në qoftë se njësitë e tjera ekonomike kanë të drejta ekzistuese, që u japin atyre aftësinë aktuale për të marrë pjesë në drejtimin e veprimtarive të rëndësishme, për shembull kur një njësi ekonomike ka *influcë të konsiderueshme*. Megjithatë, një investitor që zotëron vetëm të drejta mbrojtëse nuk ka fuqi mbi një të investuar (shih paragrafët B26-B28), dhe rrjedhimisht nuk ka kontroll mbi të.

Kthimet

- 15 Një investitor është i ekspozuar apo zotëron të drejta ndaj kthimeve të ndryshueshme nga përfshirja e tij me të investuarin, kur kthimet e investitorit,

nga përfshirja e tij, kanë mundësinë të ndryshojnë si rezultat i performancës së të investuarit. Kthimet e investitorit mund të jenë vetëm pozitive, negative ose tërësisht pozitive dhe negative.

- 16 Edhe pse vetëm një investitor mund të kontrollojë një të investuar, në kthimet e një të investuari mund të ketë pjesë më shumë se një palë. Për shembull, zotëruesit e interesave jo-kontrolluese mund të kenë pjesë në fitimet ose shpërndarjet e një të investuari.

Lidhja midis fuqisë dhe kthimeve

- 17 Një investitor kontrollon një të investuar, nëse investitori ka jo vetëm fuqi mbi të investuarin dhe ekspozim ose të drejta ndaj kthimeve të ndryshueshme nga përfshirja e tij me të investuarin, por, gjithashtu, ka aftësinë të përdorë fuqinë e tij për të ndikuar në kthimet që i takojnë nga përfshirja e tij me të investuarin.
- 18 Kështu, një investitor që zotëron të drejta të vendimarrjes do të përcaktojë nëse ai është kryesori apo një agjent. Një investitor që është një agjent, në përputhje me paragrafët B58-B72, nuk kontrollon një të investuar, kur ai ushtron të drejtat e vendimarrjes, që i janë deleguar.

Kërkesat e kontabilitetit

- 19 Një shoqëri mëmë do të përgatisë pasqyra financiare të konsoliduara duke përdorur politika kontabël uniforme si për transaksionet, ashtu dhe ngjarjet e tjera në rrethana të ngjashme.
- 20 Konsolidimi i një të investuari do të fillojë nga data që investitori ka fituar kontrollin mbi të investuarin dhe do të pushojë kur investitori humbet kontrollin mbi të.
- 21 Paragrafët B86-B93 japin udhëzime për përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara.

Interesat jokontrolluese

- 22 Një shoqëri mëmë do të paraqesë interesat jokontrolluese në pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar brenda seksionit të kapitalit neto, veçmas nga kapitali i pronarëve të shoqërisë mëmë.
- 23 Ndryshimet në interesin e pronësisë së një shoqërie mëmë në një filial, që nuk çojnë në humbjen e kontrollit nga shoqëria mëmë mbi filialin, janë transaksione të kapitalit neto (dmth. transaksione me pronarët në cilësinë e tyre si pronarë).

- 24 Paragrafët B94-B96 japin udhëzime për kontabilizimin e interesave jokontrolluese në pasqyrat financiare të konsoliduara.

Humbja e kontrollit

- 25 Nëse një shoqëri mëmë humb kontrollin mbi një filial, atëherë ajo:
- (a) çrregjistron aktivet dhe pasivet e ish-filialit nga pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar.
 - (b) njeh me vlerën e drejtë çdo investim të ruajtur në ish-filialin kur ka humbur kontrollin dhe më pas e kontabilizon atë dhe çdo shumë, që ka si detyrim nga ose për filialin, në përputhje me SNRF-të përkatëse. Kjo vlerë e drejtë do të konsiderohet si vlera e drejtë e një aktivi financiar në njohjen fillestare në përputhje me SNRF 9 ose, sipas rastit, kostoja e një investimi në njohjen fillestare në një sipërmarrje të përbashkët apo pjesëmarrje.
 - (c) njeh fitim ose humbje neto nga humbja e kontrollit në lidhje me interesin e kontrollit të mëparshëm.
- 26 Paragrafët B97-B99 japin udhëzime për kontabilitetin e humbjes së kontrollit.

Shtojca A

Përkufizimet e termave

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF-së.

pasqyra financiare të konsoliduara	Pasqyra financiare të një grupi në të cilin aktivet, pasivet, kapitali neto, të ardhurat, shpenzimet dhe flukset e mjeteve monetare të shoqërisë mëmë dhe filialeve të saj janë paraqitur si ato të një njësie të vetme ekonomike.
kontrolli mbi një të investuar	Një investitor kontrollon një të investuar, kur investitori është i ekspozuar apo zotëron të drejta për kthimet e ndryshueshme, nga përfshirja e tij me të investuarin, dhe ka aftësinë të ndikojë në këto kthime përmes fuqisë të tij mbi të investuarin.
marrësi i vendimit	Një njësi ekonomike me të drejta të vendimmarrjes, që është ose njësia kryesore, ose një agjent për palët e tjera.
grupi	Një shoqëri mëmë dhe filialet e saj.
interesi jokontrollues	Kapitali neto në një filial që nuk i takon një shoqërie mëmë as drejtpërdrejt, as tërthorazi.
shoqëria mëmë	Një njësi ekonomike që kontrollon një apo më shumë njësi ekonomike.
fuqia	Të drejtat ekzistuese që japin aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme .
të drejtat mbrojtëse	Të drejtat e përcaktuara për të mbrojtur interesat e palës që i zotëron këto të drejta, pa i dhënë kësaj pale fuqi mbi njësinë ekonomike me të cilën lidhen këto të drejta.
veprimtaritë e rëndësishme	Për qëllime të këtij SNRF-je, veprimtaritë e rëndësishme janë veprimtaritë e të investuarit që ndikojnë dukshëm në kthimet e tij.
të drejtat e heqjes	Të drejtat që e privojnë vendimmarrësin nga autoriteti i tij i vendimmarrjes.
filial	Një njësi ekonomike që kontrollohet nga një njësi ekonomike tjetër.

Përkufizimet e termave të mëposhtëm jepen në SNRF 11, SNRF 12 *Dhënia e informacioneve shpjeguese në lidhje me interesat në njësitë e tjera ekonomike*, SNK 28 (i ndryshuar në 2011) ose SNK 24 *Dhënia e informacioneve shpjeguese për palët e lidhura* dhe janë përdorur në këtë SNRF sipas kuptimit të dhënë në SNRF-të ku ato janë përcaktuar:

- pjesëmarrje
- interesi në një njësi ekonomike tjetër
- sipërmarrje e përbashkët
- personeli drejtues kryesor
- palë e lidhur
- influencë e konsiderueshme.

Shtojca B

Udhëzim për zbatim

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF-së. Ajo përshkruan zbatimin e paragrafëve 1-26 dhe ka të njëjtin autoritet sikurse pjesët e tjera të SNRF-së.

- B1 Shembujt në këtë shtojcë paraqesin situata hipotetike. Edhe pse disa aspekte të shembujve mund të jenë të pranishme në modelet aktuale faktike, kur të zbatohet SNRF 10 do të duhet të vlerësohen të gjitha faktet dhe rrethanat e një modeli të veçantë faktik.

Vlerësimi i Kontrollit

- B2 Për të përcaktuar nëse kontrollon një të investuar, një investitor do të vlerësojë nëse ka të gjitha karakteristikat e mëposhtme:
- (a) fuqinë mbi të investuarin;
 - (b) ekspozimin ose të drejtat ndaj kthimeve të ndryshueshme nga përfshirja e tij me të investuarin; dhe
 - (c) aftësinë për të përdorur fuqinë e tij mbi të investuarin për të ndikuar në shumën e kthimeve të investitorit.
- B3 Shqyrtimi i faktorëve të mëposhtëm mund të ndihmojë në përcaktimin:
- (a) e qëllimit dhe konceptimit të të investuarit (shih paragrafët B5–B8);
 - (b) cilat janë veprimtaritë e rëndësishme dhe si merren vendimet në lidhje me to (shih paragrafët B11–B13);
 - (c) nëse të drejtat i japin investitorit aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme (shih paragrafët B14–B54);
 - (d) nëse investitori është i ekspozuar ndaj kthimeve të ndryshueshme apo ka të drejta mbi to, nga përfshirja e tij me të investuarin (shih paragrafët B55–B57); dhe
 - (e) nëse investitori ka aftësinë të përdorë fuqinë e tij mbi të investuarin për të ndikuar në shumën e kthimeve të investitorit (shih paragrafët B58–B72).
- B4 Gjatë vlerësimit të kontrollit mbi një të investuar, një investitor do të marrë parasysh natyrën e marrëdhënieve të tij me palët e tjera (shih paragrafët B73–B75).

Qëllimi dhe konceptimi i një të investuari

- B5 Gjatë vlerësimit të kontrollit të një të investuari, një investitor do të marrë parasysh qëllimin dhe konceptimin e të investuarit në mënyrë që të identifikojë veprimtaritë e rëndësishme, mënyrën sesi janë marrë vendimet në lidhje me to, cili ka aftësinë aktuale për të drejtuar këto veprimtari dhe cili merr kthimet nga to.
- B6 Kur merren parasysh qëllimi dhe konceptimi i një të investuari, mund të jetë e qartë se një i investuar kontrollohet me anë të instrumenteve të kapitalit neto, që i japin mbajtësit të drejta proporcionale të votës, të tilla si aksionet e zakonshme tek i investuari. Në këtë rast, në mungesë të marrëveshjeve të tjera që ndryshojnë vendimmarrjen, vlerësimi i kontrollit fokusohet se cila palë, nëse ka, është në gjendje të ushtrojë të drejtën e votës, në mënyrë të njafueshme, për të përcaktuar politikat financiare dhe të shfrytëzimit të të investuarit (shih paragrafët B34-B50). Në rastin më të drejtpërdrejtë, investitori që zotëron shumicën e këtyre të drejtave të votës, në mungesë të faktorëve të tjerë, kontrollon të investuarin.
- B7 Në rastet më të ndërlikuara, për të përcaktuar nëse një investitor kontrollon një të investuar, mund të jetë e nevojshme të merren parasysh disa ose të gjithë faktorët e tjerë në paragrafin B3.
- B8 Një i investuar mund të konceptohet në mënyrë që të drejtat e votës të mos jenë faktor dominues në përcaktimin se cili kontrollon të investuarin, si në rastin kur të gjitha të drejtat e votës kanë të bëjnë vetëm me detyrat administrative, ndërsa veprimtaritë e rëndësishme drejtohen me anë të marrëveshjeve kontraktuale. Në raste të tilla, një investitor do të përfshijë në shqyrtimin e qëllimit dhe konceptimit të të investuarit, edhe shqyrtimin e rreziqeve ndaj të cilave i investuari parashikohet të jetë i ekspozuar, rreziqe që parashikohen t'u kalojnë palëve të përfshira me të investuarin, dhe nëse investitori është i ekspozuar ndaj disa ose të gjitha këtyre rreziqeve. Shqyrtimi i rreziqeve përfshin jo vetëm rrezikun e lidhur me humbjet, por edhe mundësinë për rezultate pozitive.

Fuqia

- B9 Për të patur fuqi mbi një të investuar, një investitor duhet të ketë të drejta ekzistuese që i japin atij aftësinë aktuale të drejtojë veprimtaritë e rëndësishme. Për qëllime të vlerësimit të fuqisë, do të merren parasysh vetëm të drejtat thelbësore dhe të drejtat që nuk janë mbrojtëse (shih paragrafët B22–B28).
- B10 Përcaktimi nëse një investitor ka fuqi varet nga veprimtaritë e rëndësishme, mënyra se si janë marrë vendimet në lidhje me to dhe të drejtat që kanë investitori dhe palët e tjera në lidhje me të investuarin.

Veprimtaritë e rëndësishme dhe drejtimi i tyre

- B11** Për shumë të investuar, një sërë veprimtarish të shfrytëzimit dhe të financimit ndikojnë ndjeshëm në kthimet e tyre. Në varësi të rrethanave, shembuj të veprimtarive që mund të jenë veprimtari të rëndësishme, përfshijnë rastet e mëposhtme, edhe pse nuk kufizohen vetëm në to:
- (a) shitja dhe blerja e mallrave ose shërbimeve;
 - (b) administrimi i aktiveve financiare gjatë jetës së tyre (duke përfshirë deri mospagimin);
 - (c) përzgjedhja, blerja apo nxjerrja jashtë përdorimit të aktiveve;
 - (d) kërkimi dhe zhvillimi i produkteve ose proceseve të reja; dhe
 - (e) përcaktimi i një strukture financimi ose sigurimi i financimeve.
- B12** Shembuj të vendimeve rreth veprimtarive të rëndësishme përfshijnë rastet e mëposhtme, edhe pse nuk kufizohen vetëm në to:
- (a) vendosja e sistemeve për vendimet kapitale dhe të shfrytëzimit nga i investuari, duke përfshirë buxhetet; dhe
 - (b) emërimi dhe shpërblimi i personelit drejtues kryesor të një të investuari, ose caktimi i ofruesve të shërbimeve dhe ndërprerjen e shërbimeve të tyre apo të marrëdhënieve të punësimit me ta.
- B13** Në disa situata, veprimtaritë mund të jenë veprimtari të rëndësishme si përpara, ashtu dhe pasi lind një tërësi rrethanash të veçanta apo ndodh ngjarja. Kur dy ose më shumë investitorë kanë aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme dhe këto veprimtari ndodhin në kohë të ndryshme, investitorët do të përcaktojnë se cili prej tyre është në gjendje të drejtojë veprimtaritë, të cilat ndikojnë në mënyrë të konsiderueshme tek kthimet e tyre, në përputhje me trajtimin e të drejtave të vendimarrjes të konkurrentit (shih paragrafin 13). Investitorët do ta rishikojnë këtë vlerësim me kalimin e kohës, nëse faktet rëndësishme apo rrethanat ndryshojnë.

Shembuj të zbatimit

Shembull 1

Dy investitorë formojnë një të investuar për të zhvilluar dhe tregtuar një produkt mjekësor. Njëri nga investitorët është përgjegjës për marrjen e miratimit nga organi rregullator dhe zhvillimin e produkti mjekësor—kjo përgjegjësi do të thotë të kesh kompetencë të njëanshme për të marrë vendime në lidhje me zhvillimin e produktit dhe marrjen e miratimit nga organi rregullator. Pasi rregullatori ka aprovuar produktin, investitori tjetër do ta prodhojë dhe tregtojë atë—ky investitor ka kompetencën e njëanshme të marrë të gjitha vendimet në lidhje me prodhimin dhe marketingun e projektit. Nëse të gjitha veprimtaritë—zhvillimi dhe marrja e miratimit nga organi rregullator, si dhe prodhimi dhe marketingu i produktit mjekësor—janë veprimtari e rëndësishme, çdo investitor duhet të përcaktojë nëse është në gjendje të drejtojë veprimtaritë që ndikojnë *më* ndjeshëm në kthimet e të investuarit. Prandaj, çdo investitor kërkohet të ketë parasysh nëse zhvillimi dhe marrja e miratimit nga organi rregullator ose prodhimi dhe marketingu i produktit mjekësor janë veprimtari që ndikojnë *më* ndjeshëm në kthimet e të investuarit dhe nëse ai është në gjendje t'i drejtojë këto veprimtari. Në përcaktimin se cili ka fuqi, investitorët do të marrin parasysh:

- (a) qëllimin dhe konceptimin e të investuarit;
- (b) faktorët që përcaktojnë marzhin e fitimit, të ardhurat dhe vlerën e të investuarit, si dhe vlerën e produktit mjekësor;
- (c) efektin mbi kthimet e të investuarit, që janë si rezultat i autoritetit të vendimmarrjes nga secili prej investitorëve në lidhje me faktorët në pikën (b); dhe
- (d) ekspozimin e investitorëve ndaj kthimeve të ndryshueshme.

Në këtë shembull të veçantë, investitorët, gjithashtu, do të marrin parasysh:

- (e) pasigurinë dhe përpjekjet e bëra në marrjen e miratimit nga organi rregullator (duke pasur parasysh të dhënat e investitorit për zhvillimin e suksesshëm të produkteve mjekësore dhe marrjen e miratimit nga organi rregullator); dhe
- (f) cili investitor kontrollon produktin mjekësor në një kohë që faza e zhvillimit është realizuar në mënyrë të suksesshme.

Shembull 2

Një mekanizëm investimi (i investuari) është krijuar dhe financohet me një instrument borxhi, që mbahet nga një investitor (investitor borxhi), dhe instrumente të kapitalit neto, që mbahen nga një numër investitorësh të tjerë. Kësti i kapitalit është caktuar për të mbuluar humbjet e para dhe për të marrë ndonjë kthim të mbetur nga i investuari. Një prej investitorëve të kapitalit neto, që zotëron 30 për qind të kapitalit, është edhe administratori i pasurisë. I investuari përdor të ardhurat e tij për të blerë një portofol aktivesh financiare, duke u ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë që ka lidhje me moskryerjen e mundshme të pagesave të principalit dhe të interesit të aktiveve. Transaksioni është bërë për investitorin e borxhit si një investim me ekspozim minimal ndaj rrezikut të kredisë, që ka lidhje me mospagimin e mundshëm të aktiveve në portofol, për shkak të natyrës së këtyre aktiveve dhe ngaqë kësti i kapitalit është përcaktuar të përthithë humbjet e para të të investuarit. Kthimet e të investuarit janë prekur ndjeshëm nga drejtimi i portofolit të aktiveve të tij, ku përfshihen vendimet sipas udhëzimeve të portofolit për zgjedhjen, blerjen dhe nxjerrjen jashtë përdorimit të aktiveve dhe drejtimin e çdo lloji aktiviteti të portofolit në çdo rast mospagimi. Të gjitha këto aktivitete janë të menaxhuara nga administruesi i pasurisë derisa mospagimi arrin një përqindje të caktuar të vlerës së portofolit (p.sh. kur vlera e portofolit është e tillë saqë kësti i kapitalit të të investuarit është konsumuar). Që nga kjo kohë, një administrator i besuar si palë e tretë drejton aktivet në përputhje me udhëzimet e investitorit të borxhit. Drejtimi i portofolit të aktiveve të të investuarit është veprimtari e rëndësishme e të investuarit. Administratori i pasurisë ka aftësinë të drejtojë veprimtarinë e rëndësishme deri sa aktivet e mospaguara arrijnë përqindjen e caktuar të vlerës së portofolit; investitori i borxhit ka aftësinë të drejtojë veprimtarinë e rëndësishme, kur vlera e aktiveve të mospaguara tejkalon këtë përqindje të caktuar të vlerës së portofolit. Administratori i pasurisë dhe investitori i borxhit, secili prej tyre, kërkohet të përcaktojnë nëse janë në gjendje të drejtojnë veprimtarinë që ndikojnë më ndjeshëm në kthimet e të investuarit, duke marrë parasysh qëllimin dhe konceptimin e të investuarit, si dhe ekspozimin e secilës palë ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve.

Të drejtat që i japin fuqi një investitori mbi një të investuar

- B14 Fuqia lind nga të drejtat. Që të ketë fuqi mbi një të investuar, një investitor duhet të ketë të drejta ekzistuese që i japin atij aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme. Të drejtat që mund t'i japin fuqi një investitori mund të ndryshojnë ndërmjet të investuarëve.
- B15 Shembuj të të drejtave, qoftë individualisht apo në kombinim, që mund t'i japin fuqi një investitori, përfshijnë rastet e mëposhtme, edhe pse nuk kufizohen vetëm në to:
- (a) të drejtat në formën e të drejtave të votës (ose të të drejtave potenciale të votës) të një i investuar (shih paragrafët B34–B50);
 - (b) të drejtat për të emëruar, ricaktuar ose hequr anëtarë të personelit drejtues kryesor të një të investuari, që kanë aftësinë të drejtojnë veprimtaritë e rëndësishme;
 - (c) të drejtat për të emëruar ose hequr një njësi tjetër ekonomike që drejton veprimtaritë e rëndësishme;
 - (d) të drejtat për të drejtuar të investuarin të hyjë në transaksione apo të ketë veton për ndonjë ndryshim në to në përfitim të investitorit; dhe
 - (e) të drejta të tjera (të tilla si të drejtat e vendimmarrjes të specifikuar në një kontratë të drejtimit), që i japin zotëruesit aftësinë për të drejtuar veprimtari të rëndësishme.
- B16 Në përgjithësi, kur një i investuar ka një gamë veprimtarish shfrytëzimi dhe financimi, që në mënyrë të ndjeshme ndikojnë në kthimet e të investuarit, dhe kur në mënyrë të vazhdueshme kërkohet një vendimarrje thelbësore në lidhje me këto veprimtari, do të jenë të drejtat e votës dhe të ngjashme me to, qoftë individualisht apo në kombinim me marrëveshjet e tjera, që i japin fuqi një investitori.
- B17 Kur të drejtat e votës nuk mund të kenë një efekt të rëndësishëm në kthimet e një të investuari, si në rastin kur të drejtat e votës kanë të bëjnë vetëm me detyrat administrative dhe marrëveshjet kontraktuale përcaktojnë drejtimin e veprimtarive të rëndësishme, investitori kërkohet të vlerësojë këto marrëveshje kontraktuale për të përcaktuar nëse ka të drejta të mjaftueshme që i japin fuqi mbi të investuarin. Për të përcaktuar nëse një investitor ka të drejta të mjaftueshme që i japin atij fuqi, ai merr parasysh qëllimin dhe konceptimin e të investuarit (shih paragrafët B5–B8) dhe kërkesat në paragrafët B51–B54 së bashku me paragrafët B18–B20.
- B18 Në disa rrethana mund të jetë e vështirë të përcaktohet nëse të drejtat e një investitori janë të mjaftueshme për t'i dhënë atij fuqi mbi një të investuar. Në raste të tilla, për të patur mundësi që të bëjë vlerësimin e fuqisë, investitori merr parasysh evidencën nëse ka aftësinë praktike për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme në mënyrë të njëanshme. Vëmendje iu kushtohet

rasteve të mëposhtme, por pa u kufizuar vetëm në to. Këto raste, të marra së bashku me të drejtat dhe treguesit në paragrafët B19 dhe B20, mund të sigurojnë një evidencë që të drejtat e investitorit janë të mjaftueshme për t'i dhënë atij fuqi mbi të investuarin:

- (a) Investitori, pa qenë nevoja të ketë të drejta kontraktuale, mund të emërojë ose të miratojë personelin drejtues kryesor të të investuarit, që ka aftësinë për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme.
- (b) Investitori, pa qenë nevoja të ketë të drejta kontraktuale, mund të drejtojë të investuarin për të hyrë në transaksione të rëndësishme apo për të vënë veton ndaj ndonjë ndryshimi në to, për të mirën e investitorit.
- (c) Investitori mund të dominojë ose procesin e propozimeve për zgjedhjen e anëtarëve të organit qeverisës të të investuarit, ose marrjen e prokurës nga mbajtësit e tjerë të të drejtave të votës.
- (d) Personeli drejtues kryesor i të investuarit janë palë të lidhura të investitorit (për shembull, shefi ekzekutiv i të investuarit dhe shefi ekzekutiv i investitorit janë i njëjti person).
- (e) Shumica e anëtarëve të organit qeverisës të të investuarit janë palë të lidhura me investitorin.

B19 Ndonjëherë mund të ketë tregues se investitori ka një marrëdhënie të veçantë me të investuarin, që tregon se investitori ka më shumë se një interes pasiv mbi të investuarin. Ekzistenca e çdo treguesi të veçantë, ose e një kombinimi të veçantë treguesish, nuk do të thotë se është plotësuar kriteri i fuqisë. Megjithatë, të pasurit më shumë se një interes pasiv mbi të investuarin mund të tregojë se investitori ka të drejta të tjera të lidhura të mjaftueshme për t'i dhënë atij fuqi apo për t'i siguruar një evidencë për ekzistencën e fuqisë mbi një të investuar. Për shembull, rastet në vijim tregojnë që investitori ka më shumë se një interes pasiv mbi të investuarin dhe, në kombinim me të drejta të tjera, një gjë e tillë mund të dëshmojë për fuqinë:

- (a) Personeli drejtues kryesor i të investuarit, që ka aftësinë të drejtojë veprimtaritë e rëndësishme, përbëhet nga punonjës aktualë ose të mëparshëm të investitorit.
- (b) Operacionet e të investuarit janë të varura nga investitori, të tilla si në situatat e mëposhtme:
 - (i) I investuari varet nga investitori për të financuar një pjesë të konsiderueshme të operacioneve të tij.
 - (ii) Investitori garanton një pjesë të konsiderueshme të detyrimeve të të investuarit.
 - (iii) I investuari varet nga investitori për shërbime kryesore, teknologji, furnizime apo materiale kryesore.

- (iv) Investitori kontrollon aktive të tilla si licencat ose markat tregtare që janë kritike për operacionet e të investuarit.
 - (v) I investuari varet nga investitori për personelin drejtues kryesor, si në rastin kur personeli i investitorit ka njohuri të specializuara për operacionet e të investuarit.
 - (c) Një pjesë e rëndësishme e veprimtarive të të investuarit ose përfshijnë, ose janë kryer në emër të investitorit.
 - (d) Ekspozimi i investitorit ose të drejtat për kthimet nga përfshirja e tij me të investuarin janë në mënyrë disproporcionale më të mëdha se të drejtat e tij të votës ose të drejtat e tjera të ngjashme. Për shembull, mund të jetë një situatë në të cilën një investitor ka të drejtën ose është i ekspozuar ndaj më shumë se gjysmës së kthimeve të të investuarit, por zotëron më pak se gjysma e të drejtave të votës së tij.
- B20 Sa më të mëdha të jenë ekspozimi apo të drejtat e një investitori ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve, nga përfshirja e tij me një të investuar, aq më e madhe është nxitja e investitorit për të patur të drejta të mjaftueshme që i japin fuqi. Prandaj, të paturit e një ekspozimi të madh ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve është një tregues se investitori mund të ketë fuqi. Megjithatë, shkalla e ekspozimit të investitorit, në vetvete, nuk përcakton nëse një investitor ka fuqi mbi të investuarin.
- B21 Kur faktorët e përcaktuar në paragrafin B18 dhe treguesit e përcaktuar në paragrafët B19 dhe B20 trajtohen së bashku me të drejtat e një investitori, duhet t'i jepet më tepër rëndësi evidencës së fuqisë, të përshkruar në paragrafin B18.

Të drejtat thelbësore

- B22 Një investitor, në vlerësimin nëse ka fuqi, merr parasysh vetëm të drejtat thelbësore që lidhen me një të investuar (zotëruar nga investitori dhe të tjerët). Që një e drejtë të jetë thelbësore, zotëruesi duhet të ketë aftësinë praktike për ta ushtruar këtë të drejtë.
- B23 Përcaktimi nëse të drejtat janë thelbësore kërkon gjykim, duke marrë parasysh të gjitha faktet dhe rrethanat. Faktorët që merren parasysh për të bërë këtë përcaktim, por pa qenë të kufizuar vetëm në ta, përfshijnë,:
- (a) Nëse ka ndonjë pengesë (ekonomike ose çfarëdo tjetër) që e pengojnë zotëruenin (apo zotëruenin) për ushtrimin e të drejtave. Shembuj të pengesave të tilla përfshijnë, por pa u kufizuar vetëm në to:
 - (i) gjoha financiare dhe stimuj që do të ndalonin (ose frenonin) zotëruenin nga ushtrimi i të drejtave të tij.
 - (ii) një çmim i ushtrimit ose i konvertimit, që krijon një pengesë financiare, që do ta ndalonte (ose frenonte) zotëruenin nga ushtrimi i të drejtave të tij.

- (iii) afatet dhe kushtet që e bëjnë të pamundur ushtrimin e të drejtave, për shembull, kushtet që kufizojnë tepër kohën e ushtrimit të tyre.
 - (iv) mungesa e një mekanizmi të qartë, të arsyeshëm në dokumentet themeltare të një të investuari ose në ligjet apo rregulloret e zbatueshme që do ta lejonin zotëruesin të ushtronte të drejtat e veta.
 - (v) paaftësia e zotëruesit të të drejtave për të marrë informacionin e nevojshëm, që të ushtrojë të drejtat e veta.
 - (vi) pengesat ose stimujt operationale që do të ndalonin (ose frenonin) zotëruesin nga ushtrimi i të drejtave të tij (p.sh. mungesa e drejtuesve të tjerë që duan, ose janë në gjendje të ofrojnë shërbime të specializuara apo të ofrojnë shërbime dhe të pranojnë interesa të tjera të mbajtura nga drejtuesi në detyrë).
 - (vii) kërkesat ligjore ose rregullatore që ndalojnë zotëruesin nga ushtrimi i të drejtave të tij (p.sh. kur një investitor i huaj është i ndaluar të ushtrojë të drejtat e tij).
- (b) Kur ushtrimi i të drejtave kërkon marrëveshje me më shumë se një palë, ose kur të drejtat zotërohen nga më shumë se një palë, nëse ka një mekanizëm që i pajis këto palë me aftësinë praktike për të ushtruar të drejtat e tyre në mënyrë kolektive, nëse ata zgjedhin të veprojnë kështu. Mungesa e një mekanizmi të tillë është një tregues se të drejtat nuk mund të jenë thelbësore. Sa më shumë palë kërkohet të bien dakord për të ushtruar të drejtat, aq më pak ka të ngjarë që këto të drejta të jenë thelbësore. Megjithatë, një bord i drejtorëve, anëtarët e të cilit janë të pavarur nga marrësi i vendimit, mund të shërbejë si një mekanizëm për investitorët e shumtë që të veprojnë kolektivisht në ushtrimin e të drejtave të tyre. Prandaj, të drejtat për heqje, që janë të zbatueshme nga një bord i pavarur i drejtorëve, kanë më shumë gjasa të jenë thelbësore se në rastin kur të njëjtat të drejta do të ushtroheshin individualisht nga një numër i madh investitorësh.
- (c) Nëse pala ose palët, që zotërojnë të drejtat, do të përfitonin nga ushtrimi i këtyre të drejtave. Për shembull, zotëruesi i të drejtave potenciale të votës mbi një të investuar (shih paragrafët B47-B50) do të marrë parasysh çmimin e ushtrimit ose të konvertimit të instrumentit. Termat dhe kushtet e të drejtave potenciale të votës kanë më shumë gjasa të jenë thelbësore kur instrumenti është në mjete monetare ose investitori do të përfitonte për arsye të tjera (p.sh. duke realizuar sinergji midis investitorit dhe të investuarit) nga ushtrimi ose konvertimi i instrumentit.
- B24 Për të qenë thelbësore, të drejtat duhet, gjithashtu, të jenë të ushtrueshme kur kërkohet të merren vendime në lidhje me drejtimin e veprimtarive e

rëndësishme. Zakonisht, që të drejtat të jenë thelbësore duhet të ushtrohen aktualisht. Megjithatë, ndonjëherë të drejtat mund të jenë thelbësore, edhe pse ato nuk ushtrohen aktualisht.

Shembuj të zbatimit

Shembull 3

I investuari bën mbledhje vjetore të aksionarëve në të cilat merren vendimet për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme. Mbledhja e ardhshme e aksionarëve është parashikuar pas tetë muajsh. Megjithatë, aksionarët që individualisht ose kolektivisht zotërojnë të paktën 5 për qind të të drejtave të votës mund të kërkojnë të bëhet një mbledhje e veçantë për të ndryshuar politikat ekzistuese mbi veprimtaritë e rëndësishme, por bërja e një kërkesë për të njoftuar aksionarët e tjerë do të thotë se ky takim nuk mund të mbahet për të paktën 30 ditë. Politikat mbi veprimtaritë e rëndësishme mund të ndryshohen vetëm në mbledhjet e veçanta ose të planifikuara të aksionarëve. Kjo përfshin miratimin e shitjeve materiale të aktiveve, si dhe kryerjen ose nxjerrjen jashtë përdorimit të investimeve të rëndësishme.

Modeli faktik i mësipërm vlen për shembujt 3A-3D të përshkruara më poshtë. Çdo shembull është konsideruar si shembull i veçantë.

Shembull 3A

Një investitor zotëron shumicën e të drejtave të votës mbi të investuarin. Të drejtat e votës të investitorit janë thelbësore, sepse ai është në gjendje të marrë vendime në lidhje me drejtimin e veprimtarive të rëndësishme, kur është e nevojshme të bëhet një gjë e tillë. Fakti se duhen 30 ditë para se investitori të ushtrojë të drejtat e tij të votës, nuk e pengon atë të ketë aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme nga momenti që ai është aksionmbajtës.

Shembull 3B

Një investitor është palë në një kontratë të ardhshme për të blerë shumicën e aksioneve në të investuarin. Data e shlyerjes e kontratës së ardhshme është në 25 ditë. Aksionarët ekzistues nuk janë në gjendje të ndryshojnë politikat ekzistuese mbi veprimtaritë e rëndësishme për shkak se një takim i veçantë nuk mund të mbahet për të paktën 30 ditë, moment në të cilin kontrata e ardhshme do të jetë shlyer. Kështu, investitori zotëron të drejta që janë në thelb të njëjta me ato të aksionarit kryesor në shembull 3A më lart (dmth investitori që zotëron kontratën e ardhshme mund të marrë vendime në lidhje me drejtimin e veprimtarive të rëndësishme, kur është e nevojshme të bëhet një gjë e tillë). Kontrata e ardhshme e investitorit është një e drejtë thelbësore, që i jep investitorit aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme përpara se kontrata e ardhshme të jetë shlyer.

Shembull 3C

Një investitor ka një opion thelbësor për të blerë shumicën e aksioneve të të investuarit, që është i ushtrueshëm në 25 ditë dhe është plotësisht në mjete monetare. I njëjti përfundim do të arrihet si në shembull 3B.

Shembull 3D

Një investitor është palë në një kontratë të ardhshme për të blerë shumicën e aksioneve të të investuarit, pa të drejta të tjera të lidhura mbi të investuarin. Data e shlyerjes e kontratës së ardhshme është në gjashtë muaj. Në dallim nga shembujt e mësipërm, investitori nuk ka aftësinë aktuale të drejtë veprimtaritë e rëndësishme. Aksionarët ekzistuesë kanë aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme, sepse ata mund të ndryshojnë politikat ekzistuese mbi to përpara se kontrata të jetë shlyer.

- B25 Të drejtat thelbësore të ushtrueshme nga palët e tjera mund ta ndalojnë një investitor të kontrollojë të investuarin me të cilin këto të drejta lidhen. Këto të drejta thelbësore nuk kërkojnë që zotëruesi të ketë aftësinë të ndërmarrë vendime. Për sa kohë që të drejtat nuk janë thjesht mbrojtëse (shih paragrafët B26-B28), të drejtat thelbësore të zotëruara nga palët e tjera mund ta ndalojnë investitorin të kontrollojë të investuarin edhe në qoftë se të drejtat i japin zotëruesit vetëm aftësinë aktuale për të miratuar ose bllokuar vendime që lidhen me veprimtaritë e rëndësishme.

Të drejtat mbrojtëse

- B26 Në vlerësimin, nëse të drejtat i japin fuqi një investitori mbi një të investuar, investitori do të vlerësojë nëse të drejtat e tij, dhe të drejtat e zotëruara nga të tjerët, janë të drejta mbrojtëse. Të drejtat mbrojtëse kanë të bëjnë me ndryshimet thelbësore në veprimtaritë e një të investuari ose zbatohen në

rrethana të jashtëzakonshme. Megjithatë, jo të gjitha të drejtat, që zbatohen në rrethana të jashtëzakonshme ose janë të lidhura me ngjarje eventuale, janë mbrojtëse (shih paragrafët B13 dhe B53).

- B27 Meqë të drejtat mbrojtëse janë të përcaktuara për të mbrojtur interesat e zotëruesit të tyre, pa i dhënë fuqi kësaj pale mbi të investuarin, me të cilin janë të lidhura këto të drejta, një investitor që zotëron vetëm të drejta mbrojtëse nuk mund të ketë fuqi ose të ndalojë një palë tjetër nga të paturit fuqi mbi një të investuar (shih paragrafin 14).
- B28 Shembujt e të drejtave mbrojtëse përfshijnë rastet e mëposhtme, edhe pse nuk kufizohen vetëm në to:
- (a) e drejta e një huadhënësi për të kufizuar një huamarrës nga ndërmarrja e veprimtarive që mund të ndryshojnë në mënyrë të ndjeshme rrezikun e kredisë të huamarrësit në dëm të huadhënësit.
 - (b) të drejtën e një pale, që zotëron një interes jo-kontrollues në një të investuar, për të miratuar shpenzime kapitale më të mëdha seç kërkohet në rrjedhën e zakonshme të biznesit, ose për të miratuar emetimin e instrumenteve të kapitalit apo borxhit.
 - (c) të drejtën e një huadhënësi për të konfiskuar aktivet e një huamarrësi, në qoftë se huamarrësi nuk përmbush kushtet e specifikuar të ripagimit të huas.

Franshizat

- B29 Një marrëveshje franshizë, në të cilën i investuari është i franshizuari, shpesh i jep franshizuesit të drejta që janë caktuar për të mbrojtur markën e franshizës. Marrëveshjet franshizë, në mënyrë tipike, i japin franshizuesit disa të drejta për të marrë vendime në lidhje me operacionet e të franshizuarit.
- B30 Në përgjithësi, të drejtat e franshizuesit nuk kufizojnë aftësinë e palëve, përveç rastit kur franshizuesi merr vendime që kanë një efekt të rëndësishëm në kthimet e të franshizuarit. Të drejtat që franshizuesi zotëron në një marrëveshje franshizë nuk është e thënë t'i japin atij aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë, që në mënyrë të ndjeshme, ndikojnë në kthimet e të franshizuarit.
- B31 Është e nevojshme të bëhet dallimi në mes të paturit aftësi aktuale për të marrë vendime që ndikojnë ndjeshëm në kthimet e të franshizuarit dhe të paturit aftësi për të marrë vendime që mbrojnë markën e franshizës. Franshizuesi nuk ka fuqi mbi të franshizuarin, nëse palët e tjera kanë të drejta ekzistuese që u japin atyre aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtari të rëndësishme të franshizës.
- B32 Me hyrjen në marrëveshje franshizë, i franshizuari ka marrë një vendim të njëanshëm për të operuar biznesin e tij në përputhje me kushtet e marrëveshjes franshizë, por për llogari të vet.

- B33 Kontrolli mbi vendime të tilla themelore, si forma ligjore e të franshizuarit dhe struktura e tij e financimit, mund të përcaktohet nga palë përveç franshizuesit dhe mund të ndikojë ndjeshëm në kthimet e të franshizuarit. Sa më i ulët të jetë niveli i mbështetjes financiare që jepet nga franshizuesi dhe sa më i ulët ekspozimi i franshizuesit ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga i franshizuari, aq më tepër ka gjasa që franshizuesi zotëron vetëm të drejta mbrojtëse.

Të drejtat e votës

- B34 Shpesh një investitor ka aftësinë aktuale, nëpërmjet të drejtave të votës ose të ngjashme me to, për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme. Një investitor merr parasysh kërkesat në këtë seksion (paragrafët B35-B50), nëse veprimtaritë e rëndësishme të një të investuari janë të drejtuara me anë të të drejtave të votës.

Fuqia me shumicën e të drejtave të votës

- B35 Një investitor, që zotëron më shumë se gjysmën e të drejtave të votës të një të investuari, ka fuqi në situatat e mëposhtme, me përjashtim të rastit kur zbatohen paragrafi B36 ose paragrafi B37:
- (a) veprimtaritë e rëndësishme drejtohen nga një votë e zotëruesit të shumicës së të drejtave të votës, ose
 - (b) shumica e anëtarëve të organit qeverisës, që drejton veprimtaritë e rëndësishme, janë emëruar me një votë të zotëruesit të shumicës të të drejtave të votës.

Shumica e të drejtave të votës, por pa patur fuqi

- B36 Për një investitor që zotëron më shumë se gjysmën e të drejtave të votës të një të investuari, që të ketë fuqi mbi të, të drejtat e votës të investitorit duhet të jenë thelbësore, në përputhje me paragrafët B22-B25, dhe duhet t'i japin investitorit aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme, të cilat shpesh janë si rezultat i përcaktimit të politikave operative dhe të financimit. Nëse një njësi ekonomike zotëron të drejta ekzistuese, që i japin kësaj njësie të drejtën të drejtojë veprimtaritë e rëndësishme, dhe që njësia nuk është një agjent i investitorit, investitori nuk ka fuqi mbi të investuarin.
- B37 Një investitor nuk ka fuqi mbi një të investuar, edhe pse investitori zotëron shumicën e të drejtave të votës tek i investuari, kur këto të drejta të votës nuk janë thelbësore. Për shembull, një investitor që ka më shumë se gjysmën e të drejtave të votës të një i investuar nuk mund të ketë fuqi nëse veprimtaritë e rëndësishme janë subjekt i drejtimit nga një qeveri, gjykatë, administrator, administrator i përkohshëm, likuidator ose rregullator.

Fuqia pa patur një shumicë të të drejtave të votës

- B38 Një investitor mund të ketë fuqi edhe në qoftë se ai zotëron më pak se një shumicë të drejtash të votës të një investuari. Një investitor mund të ketë fuqi duke zotëruar më pak se shumica e të drejtave të votës të një investuari, për shembull, nëpërmjet:
- (a) një marrëveshje kontraktuale midis investitorit dhe zotëruesve të tjerë të votave (shih paragrafin B39);
 - (b) të drejtat që rrjedhin nga marrëveshjet e tjera kontraktuale (shih paragrafin B40);
 - (c) të drejtat e votës të investitorit (shih paragrafët B41–B45);
 - (d) të drejtat potenciale të votës (shih paragrafët B47–B50); ose
 - (e) një kombinim i pikave (a)–(d).

Marrëveshja kontraktuale me zotëruesit e tjerë të votave

- B39 Një marrëveshje kontraktuale ndërmjet një investitori dhe zotëruesve të tjerë të votave mund t'i japë investitorit të drejtën të ushtrojë të drejtën e votës, në mënyrë të mjaftueshme, për t'i dhënë fuqi atij, edhe nëse investitori nuk ka të drejtë vote të mjaftueshme për t'i dhënë atij fuqi pa marrëveshje kontraktuale. Megjithatë, një marrëveshje kontraktuale mund të sigurojë që investitori t'i udhëheqë zotëruesit e tjerë të votës se si të votojnë, që t'i japin mundësi atij të marrë vendime në lidhje me veprimtaritë rëndësishme.

Të drejtat nga marrëveshjet e tjera kontraktuale

- B40 Të drejtat e tjera të vendimmarrjes, në kombinim me të drejtat e votës, mund t'i japin investitorit aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë rëndësishme. Për shembull, të drejtat e specifikuara në një marrëveshje kontraktuale në kombinim me të drejtat e votës mund të jenë mjaftueshëm për t'i dhënë një investitori aftësinë aktuale për të drejtuar proceset e prodhimit të një investuari apo për të drejtuar veprimtari të tjera operative ose financimi të një investuari që në mënyrë të ndjeshme ndikojnë në kthimet e të investuarit. Megjithatë, në mungesë të çdo të drejtash të tjera, varësia ekonomike e një investuari nga investitori (të tilla si marrëdhëniet e një furnizuesi me konsumatorin kryesor të tij) nuk e bën investitorin të ketë fuqi mbi të investuarin.

Të drejtat e votës së investitorit

- B41 Një investitor, me më pak se shumicën e të drejtave të votës, zotëron të drejta që janë të mjaftueshme për t'i dhënë atij fuqi, kur ai ka aftësinë praktike për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme në mënyrë të njëanshme.
- B42 Në vlerësimin nëse të drejtat e votës të një investitori janë të mjaftueshme për t'i dhënë atij fuqi, një investitor merr parasysh të gjitha faktet dhe rrethanat, duke përfshirë:
- (a) madhësinë e zotërimit të të drejtave të votës nga ana e investitorit në krahasim me madhësinë dhe shpërndarjen e zotërimeve të zotëruesve të tjerë të votave, duke vënë në dukje se:
 - (i) sa më shumë të drejta vote të zotërojnë investitori, aq më shumë ka të ngjarë që ai të ketë të drejta ekzistuese që i japin atij aftësi aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme;
 - (ii) sa më shumë të drejta të votës zotëron një investitor në krahasim me zotëruesit e tjerë të votave, aq më shumë ka gjasa që investitori të ketë të drejta ekzistuese që i japin atij aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtari e rëndësishme;
 - (iii) sa më shumë palë do të duheshin të vepronin së bashku për t'iu kundërvënë me vota investitorit, aq më shumë ka të ngjarë që investitori të ketë të drejta ekzistuese që i japin atij aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtari të rëndësishme;
 - (b) të drejtat potenciale të votës zotërohen nga investitori, zotëruesit e tjerë të votës ose palët e tjera (shih paragrafët B47–B50);
 - (c) të drejtat që rrjedhin nga marrëveshjet e tjera kontraktuale (shih paragrafin B40); dhe
 - (d) çfarëdo faktesh dhe rrethanash shtesë që tregojnë se investitori ka ose nuk ka aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme, në kohën që kërkohet të merren vendime, duke përfshirë sistemet e votimit në mbledhjet e aksionarëve të mëparshëm.
- B43 Kur drejtimi i veprimtarive të rëndësishme përcaktohet me votën e shumicës dhe një investitor zotëron të drejta, në mënyrë të konsiderueshme më shumë se çdo zotërues tjetër ose grup i organizuar zotëruesish, dhe aksionmbajtësit e tjerë kanë një shpërndarje të gjerë, mund të jetë e qartë që investitori ka fuqi mbi të investuarin, pasi janë marrë parasysh vetëm faktorët e renditur në paragrafin 42 (a) - (c).

Shembuj zbatimi

Shembull 4

Një investitor blen 48 për qind të të drejtave të votës të një të investuari. Të drejtat e mbetura të votës zotërohen nga mijëra aksionarë, ku asnjëri prej tyre, në mënyrë individuale, nuk zotëron më shumë se 1 për qind të të drejtave të votës. Asnjë nga aksionarët nuk ka ndonjë marrëveshje për t'u konsultuar me ndonjë nga të tjerët apo për të marrë vendime kolektive. Gjatë vlerësimit të proporcionit të të drejtave të votës që blen, mbi bazën e madhësisë relative të aksionmbajtësve të tjerë, investitori ka përcaktuar se një interes prej 48 për qind do të ishte i mjaftueshëm për t'i siguruar atij kontrollin. Në këtë rast, në bazë të madhësisë absolute të zotërimit të tij dhe madhësisë relative të aksionmbajtësve të tjerë, investitori arrin në përfundimin se ai ka një interes të mjaftueshëm dominues të votës për të plotësuar kriterin e fuqisë, pa qenë nevoja të merret parasysh çdo evidencë tjetër në lidhje me fuqinë.

Shembull 5

Investitori A zotëron 40 për qind të të drejtave të votës të një të investuari, ndërsa secili nga dymbëdhjetë investitorët e tjerë zotëron 5 për qind të të drejtave të votës. Një marrëveshje aksionmbajtësish i jep investitorit A të drejtën të emërojë, shkarkojë dhe të vendosë shpërblimin e drejtimit që është përgjegjës për drejtimin e veprimtarive të rëndësishme. Për të ndryshuar marrëveshjen është e nevojshme dy të tretat e votës së shumicës të aksionarëve. Në këtë rast, investitori A arrin në përfundimin se madhësia absolute e zotërimit të investitorit dhe madhësia relative e aksionmbajtësve të tjerë nuk janë përfundimtare në përcaktimin nëse investitori zotëron të drejta të mjaftueshme për t'i dhënë fuqi. Megjithatë, investitori A konstaton se e drejta e tij kontraktuale për të emëruar, shkarkuar dhe vendosur shpërblimin e drejtimit është e mjaftueshme për të arritur në përfundimin se ai ka fuqi mbi të investuarin. Fakti që investitori A nuk ka mundur ta ushtrojë këtë të drejtë ose fakti që investitori A është duke e ushtruar të drejtën e tij për të zgjedhur, emëruar ose shkarkuar persona të drejtimit, nuk do të merret parasysh gjatë vlerësimit nëse investitori A ka fuqi.

- B44 Në situata të tjera, mund të jetë e qartë se një investitor nuk ka fuqi pasi të jenë marrë parasysh vetëm faktorët e renditur në paragrafin B42 (a) - (c).

Shembull zbatimi

Shembulli 6

Investitori A zotëron 45 përqind të të drejtave të votës të një të investuari. Dy investitorë të tjerë zotërojnë secili nga 26 përqind të të drejtave të votës të investuari. Të drejtat e mbetura të votës zotërohen nga tre aksionarë të tjerë, secili ka 1 përqind. Nuk ka marrëveshje të tjera që ndikojnë në vendimmarrje. Në këtë rast, madhësia e interesit të investitorit dhe madhësia tij në krahasim me atë të aksionmbajtësve të tjerë janë të mjaftueshme për të arritur në përfundimin se investitori A nuk ka fuqi. Vetëm dy investitorët e tjerë do të duhej të bashkëpunonin për të qenë në gjendje të mos lejojnë një investitor të drejtojë veprimtaritë e rëndësishme të të investuarit.

- B45 Megjithatë, faktorët e renditur vetëm në paragrafin B42 (a) - (c) nuk mund të jenë përfundimtarë. Në qoftë se një investitor, duke konsideruar këta faktorë, nuk e ka të qartë nëse ka fuqi, ai do të marrë parasysh fakte dhe rrethana të tjera, të tilla si nëse aksionarët e tjerë janë pasivë në natyrë, siç demonstrohet nga sistemi i votimit në mbledhjet e aksionarëve të mëparshëm. Kjo përfshin vlerësimin e faktorëve të përcaktuar në paragrafin B18 dhe treguesve në paragrafët B19 dhe B20. Sa më pak të drejta të zotërojë investitori dhe sa më i vogël numri i palëve që do të duhet të veprojnë së bashku për t'iu kundërvënë investitorit, aq më shumë duhen mbajtur parasysh faktet dhe rrethanat shtesë për të vlerësuar nëse të drejtat e investitorit janë të mjaftueshme për t'i dhënë atij fuqi. Kur faktet dhe rrethanat në paragrafët B18-B20 konsiderohen së bashku me të drejtat e investitorit, do t'i jepet më tepër rëndësi evidencës mbi fuqinë në paragrafin B18, se sa treguesve të fuqisë në paragrafët B19 dhe B20.

Shembuj zbatimi

Shembull 7

Një investitor zotëron 45 përqind të të drejtave të votës të një të investuari. Njëmbëdhjetë aksionarë të tjerë zotërojnë secili nga 5 përqind të të drejtave të votës të të investuarit. Asnjë nga aksionarët nuk ka marrëveshje kontraktuale për t'u konsultuar me të tjerë apo për të marrë vendime kolektive. Në këtë rast, madhësia absolute e zotërimit të investitorit dhe madhësia relative vetëm e aksionarëve të tjerë nuk janë përfundimtare në përcaktimin nëse investitori zotëron të drejta të mjaftueshme për t'i dhënë atij fuqi mbi të investuarin. Fakte dhe rrethana të tjera do të merreshin parasysh si një evidencë që investitori ka ose nuk ka fuqi.

Shembull 8

Një investitor zotëron 35 përqind të të drejtave të votës të një të investuari. Tre aksionarët e tjerë zotërojnë secili nga 5 përqind të të drejtave të votës të të investuarit. Të drejtat e mbetura zotërohen nga një numër aksionarësh të tjerë. Asnjë prej tyre, në mënyrë individuale, nuk zotëron më shumë se 1 përqind të të drejtave. Asnjë prej aksionarëve nuk ka marrëveshje për t'u konsultuar me të tjerët apo të marrë vendime kolektive. Vendimet në lidhje me veprimtaritë e rëndësishme të të investuarit kërkojnë miratimin me një shumicë votash të mbledhura në mbledhjet përkatëse të aksionarëve –në mbledhjet e fundit të aksionarëve të rëndësishëm janë mbledhur 75 përqind e të drejtave të votës të të investuarit. Në këtë rast, pjesëmarrja aktive e aksionarëve të tjerë në mbledhjet e fundit të aksionarëve tregon se investitori nuk do të kishte aftësinë praktike për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme në mënyrë të njëanshme, pavarësisht nëse investitori ka drejtuar veprimtaritë e rëndësishme meqë një numër i mjaftueshëm i aksionarëve të tjerë votuan në të njëjtën mënyrë si ai.

- B46 Nëse nuk është e qartë që investitori ka fuqi, pasi merren parasysh faktorët e renditur në paragrafin B42 (a) - (d), investitori nuk ka kontroll mbi të investuarin.

Të drejtat potenciale të votës

- B47 Gjatë vlerësimit të kontrollit, një investitor merr parasysh të drejtat e tij potenciale të votës, si dhe të drejtat potenciale të zotëruara nga palët e tjera, për të përcaktuar nëse ai ka fuqi. Të drejtat potenciale të votës janë të drejta për të siguruar të drejtat e votës të një të investuari, të tilla si ato që rrjedhin nga instrumentet e konvertueshme ose opsionet, duke përfshirë kontratat e ardhshme. Këto të drejta potenciale të votës merren parasysh vetëm nëse të drejtat janë thelbësore (shih paragrafët B22–B25).
- B48 Kur gjykohet për të drejtat potenciale të votës, një investitor do të marrë parasysh qëllimin dhe përcaktimin e instrumentit, si dhe qëllimin dhe përcaktimin e çdo përfshirje tjetër që investitori ka me të investuarin. Kjo përfshin një vlerësim të termave të ndryshme dhe kushteve të instrumentit si

dhe të pritshmërive të dukshme të investitorit, motivet dhe arsyet për të rënë dakord me këto terma dhe kushte.

- B49 Nëse investitori zotëron edhe të drejta të votës ose të drejta të tjera të vendimmarrjes, që lidhen me veprimtaritë e të investuarit, investitori vlerëson nëse këto të drejta, në kombinim me të drejtat potenciale të votës, i japin atij fuqi.
- B50 Të drejtat potenciale thelbësore të votës vetëm, ose në kombinim me të drejta të tjera, mund t'i japin investitorit aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme. Për shembull, kjo ka të ngjarë të jetë rasti kur një investitor zotëron 40 për qind të të drejtave të votës të një të investuari dhe, në përputhje me paragrafin B23, zotëron të drejtat thelbësore që rrjedhin nga optionet për të blerë një 20 përqind tjetër të të drejtave të votës.

Shembuj zbatimi

Shembull 9

Investitori A zotëron 70 për qind të të drejtave të votës të një të investuari. Investitori B zotëron 30 përqind të të drejtave të votës të të investuarit, si dhe një option për të blerë gjysmën e të drejtave të investitorit A. Optioni është i ushtrueshëm për dy vitet e ardhshme me një çmim të caktuar që është thellësisht pa mjete monetare (dhe pritet të mbetet kështu për këtë periudhë dy-vjeçare). Investitori A është duke i ushtruar të drejtat e tij dhe është duke drejtuar në mënyrë aktive veprimtaritë e rëndësishme të të investuarit. Në këtë rast, investitori A ka të ngjarë të plotësojë kriterin e fuqisë, sepse ai duket se ka aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme. Megjithatë investitori B ka aktualisht opsione të ushtrueshme për të blerë të drejta shtesë të votës (që, nëse ushtrohen, do t'i jepnin atij një shumicë të drejtash të të investuarit), termat dhe kushtet që lidhen me këto opsione janë të tilla që optionet nuk konsiderohen si thelbësore.

Shembull 10

Investitori A dhe dy investitorë të tjerë zotërojnë secili një të tretën e të drejtave të votës të një të investuarit. Aktiviteti i biznesit të të investuarit është i lidhur ngushtë me investitorin A. Përveç instrumenteve të kapitalit neto, investitori A ka, gjithashtu, instrumente borxhi që janë të konvertueshme në aksione të zakonshme të të investuarit, në çdo kohë, me një çmim të caktuar që është pa mjete monetare (por jo plotësisht pa mjete monetare). Nëse borxhi konvertohet, investitori A do të zotëronte 60 për qind të të drejtave të votës të të investuarit. Investitori A do të përfitonte nga realizimi i sinergjive, nëse instrumentet e borxhit do të konvertoheshin në aksione të zakonshme. Investitori A ka fuqi mbi të investuarin, sepse ai zotëron të drejtat e votës të të investuarit së bashku me të drejtat potenciale thelbësore të votës që i japin atij aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme.

Fuqia kur të drejtat e votës ose të drejta të ngjashme me to nuk kanë një efekt të rëndësishëm në kthimet e të investuarit

- B51 Në vlerësimin e qëllimit dhe të konceptimit të një të investuari (shih paragrafët B5-B8), një investitor do të marrë në konsideratë përfshirjen dhe vendimet e bëra në fillimet e të investuarit, si pjesë e konceptimit të tij dhe vlerësimit nëse termat e transaksionit dhe karakteristikat e përfshirjes i sigurojnë investitorit të drejtat, që janë të mjaftueshme për t'i dhënë atij fuqi. Vetëm të qënurit i përfshirë në konceptimin e një të investuari nuk është e mjaftueshme për t'i siguruar kontrollin investitorit. Megjithatë, përfshirja në konceptim mund të tregojë se investitori ka patur mundësinë të sigurojë të drejta që janë të mjaftueshme për t'i dhënë atij fuqi mbi të investuarin.
- B52 Përveç kësaj, një investitor do të marrë parasysh marrëveshjet kontraktuale të tilla si të drejtat e blerjes, të drejtat e kthimit dhe të drejtat e likuidimit të vendosura në fillimet e të investuarit. Kur këto marrëveshje kontraktuale përfshijnë veprimtari që janë të lidhura ngushtë me të investuarin, atëherë këto veprimtari janë, në thelb, një pjesë integrale e veprimtarive të përgjithshme të të investuarit, edhe pse ato mund të jenë përtej kufijve ligjore të tij. Prandaj, të drejtat e qarta ose të nënkuptuara të vendimmarrjes, të përfshira në marrëveshjet kontraktuale, që janë të lidhura ngushtë me të investuarin, duhet të konsiderohen si veprimtari të rëndësishme gjatë përcaktimit të fuqisë mbi të investuarin.
- B53 Për disa të investuar, veprimtaritë e rëndësishme kryhen vetëm atëherë kur krijohen rrethana ose ndodhin ngjarje të veçanta. I investuari mund të jetë konceptuar në mënyrë të tillë që drejtimi i veprimtarive të tij dhe kthimet e tyre janë të paracaktuara, nëse dhe përderisa lindin apo ndodhin këto rrethana ose ngjarje të veçanta. Në këtë rast, vetëm vendimet në lidhje me veprimtaritë e të investuarit, kur krijohen këto rrethana ose ndodhin këto ngjarje, mund të ndikojnë në mënyrë të ndjeshme në kthimet e tij dhe kështu të jenë veprimtari të rëndësishme. Rrethanat apo ngjarjet nuk duhet të kenë ndodhur për shkak të një investitori që ka aftësinë t'i marrë këto vendime për të patur fuqi. Fakti

se e drejta për të marrë vendime është e kushtëzuar nga rrethanat që lindin apo ngjarja që ndodh, në vetvete, i bëjnë mbrojtëse këto të drejta.

Shembuj zbatimi

Shembull 11

Siç është specifikuar në dokumentet themeluese të tij, i vetmi aktivitet i biznesit i një të investuari është të blejë llogari të arkëtueshme dhe t'u shërbejë atyre në mënyrë të përditshme në emër të investitorëve të tij. Shërbimi mbi bazë ditore përfshin mbledhjen dhe kalimin e pagesave të principalit dhe interesit kur ato kryhen. Me mospagimin e një llogarie të arkëtueshme, i investuari automatikisht ia kthen veçmas atë një investitori, siç është rënë dakord në një marrëveshje të këtij lloji të lidhur në mes investitorit dhe të investuarit. E vetmja veprimtari e rëndësishme është menaxhimi i llogarive të arkëtueshme në rast vonese, sepse kjo është e vetmja veprimtari që mund të ndikojë në mënyrë të ndjeshme në kthimet e të investuarit. Menaxhimi i arkëtimit para se pagesa të mos bëhet nuk është një veprimtari e rëndësishme, ngaqë nuk kërkon të merren vendime thelbësore që mund të ndikojnë ndjeshëm mbi kthimet e të investuarit – veprimtaritë para mospagimit janë të paracaktuara dhe qëndrojnë vetëm në mbledhjen e flukseve monetare kur ato paguhen dhe kalimin e tyre tek investitorët. Prandaj, vetëm e drejta e investitorëve për të drejtuar aktivet në rast të vonesave në pagesë duhet të merret parasysh gjatë vlerësimit të veprimtarive të përgjithshme të të investuarit, që ndikojnë ndjeshëm tek kthimet e tij. Në këtë shembull, caktimi i të investuarit siguron që investitori ka autoritetin e vendimmarrjes mbi veprimtaritë, që ndikojnë ndjeshëm në kthimet, pikërisht në kohën që kërkohet ky autoritet. Kushtet e marrëveshjes së kthimit janë pjesë përbërëse e transaksionit të përgjithshëm dhe e krijimit të të investuarit. Prandaj, termat e marrëveshjes, së bashku me dokumentet themeltare të të investuarit çojnë në përfundimin se investitori ka fuqi mbi të investuarin, edhe pse investitori ka pronësinë e llogarive të arkëtueshme vetëm në rastin kur ka vonesa në pagesë dhe menaxhon llogaritë e arkëtueshme përtej kufijve ligjore të të investuarit.

Shembull 12

Aktivet e vetme të një të investuari janë llogaritë e arkëtueshme. Kur është gjykuar për qëllimin dhe konceptimin e të investuarit, është përcaktuar që veprimtaria e vetme e rëndësishme është menaxhimi i llogarive të arkëtueshme deri në rast mospagese. Pala, që ka aftësinë për të menaxhuar mospagimin e llogarive të arkëtueshme, ka fuqi mbi të investuarin, pavarësisht nëse ndonjë nga huamarrësit nuk ka paguar në kohë.

- B54 Një investitor mund të ketë një angazhim të qartë ose të nënkuptuar që të sigurojë se një i investuar vazhdon të veprojë siç është konceptuar. Ky angazhim mund të rrisë ekspozimin e investitorit ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve dhe në këtë mënyrë të nxisë më tej investitorin për të marrë të drejta të mjaftueshme që t'i japin fuqi. Prandaj, një angazhim për të siguruar që një i investuar vepron sikurse është konceptuar mund të jetë një tregues se investitori ka fuqi, por një gjë e tillë as nuk i jep fuqi një investitori, as nuk e pengon një palë tjetër të ketë fuqi.

Ekspozimi ndaj kthimeve të ndryshueshme ose të drejtat mbi to nga një i investuar

- B55 Gjatë vlerësimit nëse një investitor ka kontrollin mbi një të investuar, investitori përcakton nëse është i ekspozuar ndaj kthimeve të ndryshueshme apo zotëron të drejta mbi to, nga përfshirja e tij me të investuarin.
- B56 Kthimet e ndryshueshme janë kthime që nuk janë fikse dhe kanë mundësi të ndryshojnë si rezultat i performancës të një të investuari. Kthimet e ndryshueshme mund të jenë vetëm pozitive, vetëm negative apo njëherësh pozitive dhe negative (shih paragrafin 15). Një investitor vlerëson nëse kthimet nga një i investuar janë të ndryshueshme dhe sa janë të ndryshueshme, në bazë të përmbajtjes së marrëveshjes dhe pavarësisht nga forma ligjore e kthimeve. Për shembull, një investitor mund të zotërojë një obligacion me pagesa interesi fikse. Pagesat fikse të interesit janë kthime të ndryshueshme për qëllime të këtij SNRF-je, sepse ato janë subjekt i rrezikut të mospagimit dhe e ekspozojnë investitorin ndaj rrezikut të kredisë të emetuesit të obligacionit. Madhësia e ndryshueshmërisë (dmth sa të ndryshueshme janë këto kthime) varet nga rreziku i kredisë së obligacionit. Në mënyrë të ngjashme, tarifat fikse të performancës për administrimin e aktiveve të një të investuari janë kthime të ndryshueshme, sepse ato e ekspozojnë investitorin ndaj rrezikut të performancës të të investuarit. Madhësia e ndryshueshmërisë varet nga aftësia e të investuarit për të gjeneruar të ardhura të mjaftueshme për të paguar tarifën.
- B57 Shembuj të kthimeve përfshijnë:
- (a) dividendët, shpërndarjet e tjera të përfitimeve ekonomike nga një i investuar (p.sh. interesi nga letrat me vlerë të borxhit të emetuara

nga ana e të investuarit) dhe ndryshimet në vlerën e investimeve të investitorit tek ky i investuar.

- (b) shpërblimi për aktive apo pasive shërbimi të të investuarit, tarifat dhe ekspozimi ndaj humbjes nga dhënie kredie ose mbështetje likuiditeti, interesat e mbetur në aktivet e të investuarit dhe pasivet nga likuidimi i këtij të investuari, përfitimet tatimore, si dhe qasja që një investitor ka në likuiditetin e ardhshëm nga përfshirja e tij me një të investuar.
- (c) kthimet që nuk janë të vlefshme për zotëruesit e tjerë të interesit. Për shembull, një investitor mund të përdorë aktivet e tij në kombinim me aktivet e të investuarit, si në rastin e kombinimit të funksioneve operative për të arritur ekonomitë e shkallës, kursimet në kosto, të siguruarit nga të tjerë të produkteve të rralla, mundësisë për të hyrë ose përdorur njohuritë e zotëruara ose kufizimit të disa operacioneve apo aktiveve, për të rritur vlerën e aktiveve të tjera të investitorit.

Lidhja midis fuqisë dhe kthimeve

Fuqia e deleguar

- B58 Kur një investitor me të drejta të vendimmarrjes (një vendimmarrës) vlerëson nëse ai kontrollon një të investuar, atëherë do të përcaktojë nëse ai është kryesori apo një agjent. Një investitor do të përcaktojë nëse një njësi tjetër ekonomike, me të drejta të vendimmarrjes, është duke vepruar si një agjent për investitorin. Një agjent është palë e angazhuar kryesisht për të vepruar në emër dhe për të mirën e një pale apo palëve tjetër (njësia kryesore ose njësitë kryesore) dhe për këtë arsye nuk ka kontroll mbi të investuarin, kur ushtron autoritetin e tij të vendimmarrjes (shih paragrafët 17 dhe 18). Kështu, nganjëherë fuqia e një njësie kryesore mund të zotërohet dhe të ushtrohet nga një agjent, por në emër të saj. Një vendimmarrës nuk është një agjent, thjesht për faktin se palët e tjera mund të përfitojnë nga vendimet që ai merr.
- B59 Një investitor mund t'ia delegojë autoritetin e tij të vendimmarrjes një agjenti në disa çështje të caktuara apo në të gjitha veprimtaritë e rëndësishme. Gjatë vlerësimit nëse ka kontroll mbi një të investuar, investitori duhet të trajtojë të drejtat e vendimmarrjes, të deleguara tek agjenti i tij, si të mbajtura drejtpërdrejt nga vetë ai. Në situata kur ka më shumë se një njësi kryesore, secila prej tyre do të vlerësojë nëse ka fuqi mbi të investuarin duke marrë parasysh kërkesat në paragrafët B5-B54. Paragrafët B60-B72 japin udhëzime në përcaktimin nëse një vendimmarrës është një agjent apo kryesori.
- B60 Në përcaktimin nëse është një agjent, një vendimmarrës do të marrë në konsideratë marrëdhëniet e përgjithshme midis atij vetë dhe të investuarit

dhe palëve të tjera të përfshira me të investuarin, në veçanti të gjithë faktorët në vijim:

- (a) shtrirjen e autoritetit të vendimmarrjes së tij mbi të investuarin (paragrafët B62 dhe B63).
- (b) të drejtat që zotërohen nga palët e tjera (paragrafët B64–B67).
- (c) shpërblimin që i takon në përputhje me marrëveshjen e shpërblimit (s) (paragrafët B68–B70).
- (d) ekspozimin e vendimmarrësit ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga interesat e tjera që zotëron te i investuari (paragrafët B71 dhe B72).

Secilit prej faktorëve do t'i jepet rëndësi e ndryshme në bazë të fakteve dhe rrethanave të veçanta.

- B61 Përcaktimi nëse një vendimmarrës është një agjent kërkon një vlerësim të të gjithë faktorëve të përmendur në paragrafin B60, përveçse një palë e vetme zotëron të drejtat thelbësore për të hequr vendimmarrësin (të drejtat e heqjes) dhe mund ta heqë atë pa ndonjë arsye (shih paragrafin B65).

Shtrirja e autoritetit të vendimmarrjes

- B62 Shtrirja e autoritetit të vendimmarrjes vlerësohet duke marrë në konsideratë:

- (a) veprimtaritë që janë të lejuara në bazë të marrëveshjes (marrëveshjeve) së vendimmarrjes dhe të specifikuara me ligj, dhe
- (b) gjykimin se vendimmarrësi ka qenë kur janë marrë vendimet në lidhje me këto veprimtari.

- B63 Një vendimmarrës do të marrë në konsideratë qëllimin dhe konceptimin e të investuarit, rreziqet ndaj të cilave i investuari është konceptuar të jetë i ekspozuar, rreziqet që planifikohen t'u kalojnë palëve të përfshira dhe nivelin e përfshirjes që vendimmarrësi ka në konceptimin e një të investuari. Për shembull, nëse një vendimmarrës është përfshirë ndjeshëm në konceptimin e të investuarit (duke përfshirë edhe përcaktimin e fushës së autoritetit të vendimmarrjes), kjo përfshirje mund të tregojë se vendimmarrësi ka patur mundësi dhe nxitje të fitojë të drejtat që i sigurojnë vendimmarrësit aftësinë për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme.

Të drejtat e zotëruara nga palët e tjera

- B64 Të drejtat thelbësore, që zotërohen nga palët e tjera, mund të ndikojnë në aftësinë e vendimmarrësit për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme

të një të investuari. Të drejtat thelbësore të heqjes ose të drejta të tjera mund të tregojnë se vendimmarrësi është një agjent.

- B65 Kur një palë e vetme zotëron të drejtat thelbësore të heqjes dhe mund ta heqë vendimmarrësin pa arsye, duke u marrë si një rast i veçantë, një gjë e tillë është e mjaftueshme për të arritur në përfundimin se vendimmarrësi është një agjent. Nëse më shumë se njëra palë zotëron të drejta të tilla (dhe asnjë palë në mënyrë individuale nuk mund të heqë vendimmarrësin pa rënë dakord me palët e tjera), këto të drejta, në mënyrë të veçuar, nuk janë përfundimtare në përcaktimin se një vendimmarrës vepron kryesisht në emër dhe për dobi të të tjerëve. Përveç kësaj, sa më i madh të jetë numri i palëve që kërkohen për të vepruar së bashku në ushtrimin e të drejtave për të hequr një vendimmarrës, dhe sa më e madhe të jetë madhësia e interesave të tjera ekonomike (pra shpërblimi dhe interesat e tjera) të vendimmarrësit, si dhe ndryshueshmëria e lidhur me to, aq më pak rëndësi duhet t'i kushtohet këtij faktori.
- B66 Të drejtat thelbësore që zotërohen nga palët e tjera, që kufizojnë lirinë e një vendimmarrësi, do të konsiderohen në mënyrë të ngjashme me të drejtat e heqjes, kur të vlerësohet nëse vendimmarrësi është një agjent. Për shembull, një vendimmarrës, që kërkohet të marrë miratimin nga një numër i vogël palësh të tjera për veprimet e tij, në përgjithësi, është një agjent. (Shih paragrafët B22-B25 për udhëzim shtesë mbi të drejtat dhe nëse ato janë thelbësore.)
- B67 Shqyrtimi i të drejtave të zotëruara nga palët e tjera do të përfshijë një vlerësim të çfarëdo të drejtash që ushtrohen nga bordi i drejtorëve (ose organ tjetër qeverisës) të një të investuari dhe të efektit të tyre në autoritetin e vendimmarrjes (shih paragrafin B23(b)).

Shpërblimi

- B68 Sa më e madhe të jetë madhësia dhe ndryshueshmëria e lidhur me shpërblimin e vendimmarrësit, në krahasim me kthimet e pritshme nga veprimtaritë e të investuarit, aq më shumë gjasa ka që vendimmarrësi të jetë kryesori.
- B69 Në përcaktimin nëse është një kryesor ose një agjent, vendimmarrësi do të marrë gjithashtu në konsideratë nëse ekzistojnë kushtet e mëposhtme:
- (a) Shpërblimi i vendimmarrësit është në përpjesëtim të drejtë me shërbimet e ofruara.
 - (b) Marrëveshja e shpërblimit përfshin vetëm afatet, kushtet ose shumat që zakonisht paraqiten në marrëveshjet për shërbime të ngjashme dhe shkallën e aftësive të negociuara në bazë palësh të palidhura me njëra-tjetrën.
- B70 Një vendimmarrës nuk mund të jetë një agjent po të mos ekzistojnë kushtet e vendosura në paragrafin B69 (a) dhe (b). Megjithatë, plotësimi i

këtyre kushteve në mënyrë të veçuar nuk është i mjaftueshëm për të arritur në përfundimin se një vendimmarrës është një agjent.

Ekspozimi ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga interesa të tjera

- B71 Një vendimmarrës që zotëron interesa të tjera të një i investuar (p.sh. investimet të një i investuar ose jep garanci në lidhje me performancën e të investuarit), do të marrë parasysh ekspozimin ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga këto interesa në vlerësimin nëse ai është një agjent. Zotërimi i interesave të tjera të një i investuar tregon se vendimmarrësi mund të jetë një kryesor.
- B72 Në vlerësimin e ekspozimit të tij ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga interesat e tjera të i investuari, një vendimmarrës do të marrë parasysh në vijim:
- (a) sa më e madhe është madhësia dhe ndryshueshmëria e lidhur me interesat e tij ekonomike, duke marrë parasysh shpërblimin e vet dhe interesat e tjera në total, aq më shumë ka të ngjarë që vendimmarrësi të jetë një kryesor.
 - (b) nëse ekspozimi i tij ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve është i ndryshëm nga ai e investitorëve të tjerë dhe, nëse është kështu, nëse mund të ndikojë kjo në veprimet e tij. Për shembull, ky mund të jetë rasti kur një vendimmarrës zotëron interesa të varura ose ofron forma të tjera të mbajtjes së aktivitetit si garanci kredie të një i investuar.

Vendimmarrësi do të vlerësojë ekspozimin e tij në krahasim me ndryshueshmërinë totale të kthimeve të të investuarit. Ky vlerësim bëhet kryesisht mbi bazën e kthimeve të pritshme nga veprimtaritë e të investuarit, por nuk duhet të injorohet ekspozimin maksimal të vendimmarrësit ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve të të investuarit nëpërmjet interesave të tjera që vendimmarrësi zotëron.

Shembuj zbatimi
Shembull 13

Një vendimmarrës (drejtuesi i fondit) krijon, tregon dhe drejton një fond të rregulluar, që tregon publikisht, sipas parametrave të përcaktuara ngushtë në mandatin e investimeve, siç kërkohet nga ligjet dhe rregulloret lokale. Fondi blihet nga investitorët si një investim në një portofol të diversifikuar të letrave me vlerë të kapitalit neto të njësive që tregtojnë publikisht. Brenda parametrave të përcaktuara, drejtuesi i fondit ka liri veprimi në lidhje me aktivet të cilat do të investohen. Drejtuesi i fondit ka bërë një investim në fond, proporcionalisht 10 për qind, dhe merr një tarifë të bazuar në treg për shërbimet e tij, të barabartë me 1 për qind të vlerës së aktiveve neto të fondit. Tarifat janë në përpjesëtim me shërbimet e ofruara. Drejtuesi i fondit nuk ka ndonjë detyrim për të financuar humbjet përtej 10 për qind të investimit. Nuk është e nevojshme që fondit të vendosë dhe nuk ka vendosur një bord të pavarur drejtorësh. Investitorët nuk zotërojnë asnjë të drejtë thelbësore që do të ndikonte në autoritetin e vendimmarrjes së drejtuesit të fondit, por mund të blejë interesat e tyre brenda kufijve të veçantë të përcaktuara nga fondit.

Edhe pse vepron brenda parametrave të përcaktuara në mandatin e investimeve dhe në përputhje me kërkesat rregullatore, drejtuesi i fondit ka të drejta vendimmarrëse që i japin atij aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme të fondit - investitorët nuk zotërojnë të drejta thelbësore që mund të ndikojnë në autoritetin e vendimmarrjes të drejtuesit të fondit. Drejtuesi i fondit merr një tarifë të bazuar në treg për shërbimet e tij, që është në përpjesëtim të drejtë me shërbimet e ofruara, dhe ka bërë edhe një investim proporcional në fond. Shpërblimi dhe investimet e tij e ekspozojnë drejtuesin e fondit ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga veprimtaritë e fondit, pa krijuar ekspozim të një rëndësie të tillë që tregon se drejtuesi i fondit është kryesori.

Në këtë shembull, marrja në konsideratë e ekspozimit të drejtuesit të fondit ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga fondit, së bashku me autoritetin e vendimmarrjes brenda parametrave të kufizuar, tregon se ai është një agjent. Kështu, drejtuesi i fondit arrin në përfundimin se ai nuk e kontrollon fondin.

Shembull 14

Një vendimmarrës krijon, tregon dhe drejton një fond që u ofron mundësi investimi një numri investitorësh. Vendimmarrësi (drejtuesi i fondit) duhet të marrë vendime në të mirë të interesave të të gjithë investitorëve dhe në përputhje me marrëveshjet e qeverisjes së fondit. Megjithatë, drejtuesi ka shkallë të lartë lirie në vendimmarrje. Drejtuesi i fondit merr një shpërblim sipas tarifës të bazuar në treg për shërbimet e tij, të barabartë me 1 për qind të aktiveve që ka në administrim dhe 20 për qind të të gjitha fitimeve të fondit, në qoftë se është arritur një nivel i caktuar fitimi. Tarifat janë në përputhje me shërbimet e ofruara.

Edhe pse ai duhet të marrë vendime në interes të të gjithë investitorëve, drejtuesi i fondit ka autoritet të plotë të vendimmarrjes për të drejtuar veprimtaritë e rëndësishme të fondit. Drejtuesi i fondit paguhet me një pagë fikse dhe një shpërblim në varësi të performancës, në mënyrë përpjesëtimore me shërbimet e ofruara. Përveç kësaj, shpërblimi bën që interesat e drejtuesit të fondit të jenë në të njëjtën linjë me ato të investitorëve të tjerë për të rritur vlerën e fondit, pa krijuar ekspozim ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga veprimtaritë e fondi. Kjo është e rëndësishme, sepse shpërblimi, i konsideruar në veçanti, tregon se drejtuesi i fondit është kryesori.

Modeli faktik i paraqitur më lart dhe analiza vlen për shembujt 14a-14c të përshkruara më poshtë. Çdo shembull është konsideruar si një rast më vete.

Shembull 14A

Drejtuesi i fondit ka gjithashtu një investim 2 për qind në fond, duke bërë që interesat e veta të jenë në përputhje me ato të investitorëve të tjerë. Drejtuesi i fondit nuk ka ndonjë detyrim të financojë humbjet përtej 2 për qind të investimeve. Investitorët mund ta heqin drejtuesin me një shumicë të thjeshtë votash, por vetëm për shkelje të kontratës.

Investimi 2 për qind i drejtuesit të fondit rrit ekspozimin e tij ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga veprimtaritë e fondit pa krijuar ekspozim, të një rëndësie të tillë, që tregon se drejtuesi i fondit është kryesori. Të drejtat e investitorëve të tjerë për të hequr drejtuesin e fondit konsiderohen të jenë të drejta mbrojtëse meqë ato janë të ushtrueshme vetëm kur ka shkelje të kontratës. Në këtë shembull, edhe pse drejtuesi i fondit ka shkallë të lartë autoriteti të vendimmarrjes dhe është i ekspozuar ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga interesi dhe shpërblimi i tij, ekspozimi i drejtuesit të fondit tregon se ai është një agjent. Kështu, drejtuesi i fondit arrin në përfundimin se nuk ka kontrollin e fondit.

Shembull 14B

Drejtuesi i fondit ka një investim përpjesëtimisht më thelbësor në fond, por nuk ka ndonjë detyrim për të financuar humbjet përtej këtij investimi. Investitorët mund të heqin drejtuesin e fondit me një shumicë të thjeshtë votash, por vetëm për shkelje të kontratës.

Në këtë shembull, të drejtat e investorëve të tjerë për të hequr drejtuesin e fondit konsiderohen të jenë të drejta mbrojtëse për shkak se ato janë të ushtrueshme vetëm kur ka shkelje të kontratës. Edhe pse drejtuesi i fondit paguhet me një tarifë fikse dhe në varësi të performancës, që është në përpjesëtim të drejtë me shërbimet e ofruara, kombinimi i investimit të drejtuesit të fondit së bashku me shpërblimin e tij mund të krijojë ekspozim ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga veprimtaritë e fondit, që është e një rëndësie të tillë, që tregon se drejtuesi i fondit është një kryesor. Sa më e madhe të jetë madhësia dhe ndryshueshmëria e lidhur me interesat ekonomike të drejtuesit të fondit të (duke pasur parasysh shpërblimin e vet dhe interesat e tjera në tërësi), sa më tepër rëndësi t'i kushtohet nga drejtuesi i fondit këtyre interesave ekonomike gjatë analizës, aq më shumë ka të ngjarë që ai të jetë kryesori.

Për shembull, duke marrë parasysh shpërblimin e tij dhe faktorë të tjerë, drejtuesi i fondit mund ta quajë se është i mjaftueshëm një 20 për qind e investimeve për të arritur në përfundimin se ai kontrollon fondin. Megjithatë, në rrethana të ndryshme (p.sh. nëse shpërblimi apo faktorë të tjerë janë të ndryshëm), kontrolli mund të evidentohet kur niveli i investimeve është i ndryshëm.

Shembull 14C

Drejtuesi i fondit ka përpjesëtimisht një 20 për qind investime në fond, por nuk ka ndonjë detyrim për të financuar humbjet përtej këtij 20 për qindëshit. Fondi ka një bord të drejtorëve, të gjithë anëtarët e të cilit janë të pavarur nga drejtuesi i fondit dhe emërohen nga investorë të tjerë. Bordi emëron drejtuesin e fondit çdo vit. Nëse bordi vendosi të mos rinovojë kontratën e drejtuesit të fondit, shërbimet e kryera nga drejtuesi i fondeve mund të kryhen nga drejtuesit e tjerë të industrisë.

Edhe pse drejtuesi i fondit paguhet me një pagë fikse dhe në varësi të performancës, që janë në përputhje me shërbimet e ofruara, kombinimi i investimit prej 20 për qind i drejtuesit të fondit së bashku me shpërblimin e tij krijon ekspozim ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga veprimtaritë e fondit. Një gjë e tillë ka rëndësi se tregon që drejtuesi i fondit është kryesori. Megjithatë, investitorët kanë të drejta thelbësore për të hequr drejtuesin e fondit- bordi i drejtorëve siguron një mekanizëm për të garantuar se investitorët mund ta heqin drejtuesin e fondit, nëse ata vendosin ta bëjnë një gjë të tillë.

Në këtë shembull, drejtuesi i fondit e vë theksin më tepër në të drejtat thelbësore të heqjes gjatë analizës. Kështu, edhe pse drejtuesi i fondit ka mjaft autoritet në vendimmarrje dhe është i ekspozuar ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve të fondit si rezultat i shpërblimit dhe investimit i i tij, të drejtat thelbësore të zotëruara nga investitorët e tjerë tregojnë se drejtuesi i fondit është një agjent. Kështu, drejtuesi i fondit arrin në përfundimin se ai nuk e kontrollon fondin.

Shembull 15

Një i investuar është krijuar për të blerë një portofol të letrave me vlerë me normë fikse, të garantuar me aktiv, financuar nga instrumente borxhi me normë fikse dhe instrumente të kapitalit neto. Instrumentet e kapitalit neto janë të përcaktuara për të siguruar mbrojtje për investitorët e borxhit nga humbja e parë dhe për të marrë kthimet e mbetura të të investuarit. Transaksioni u tregtohet investitorëve potencialë të borxhit si një investim në një portofol të letrave me vlerë, të garantuar me aktive, me ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë, lidhur me ndonjë mospagim të mundshëm të emetuesit të këtyre letrave me vlerë, dhe ndaj rrezikut të normës së interesit të lidhur me drejtimin e portofolit. Në momentin e formimit, instrumentet e kapitalit neto përfaqësojnë 10 për qind të vlerës së aktiveve të blera. Një vendimmarrës (shoqëria administruese) drejton portofolin veprues të aktiveve duke marrë vendime për investime brenda parametrave të përcaktuara në prospektin e të investuarit. Për këto shërbime, shoqëria administruese paguhet me një tarifë fikse të bazuar në treg (dmth. 1 për qind e aktiveve që janë nën drejtim) dhe me një tarifë të lidhur me performancën (dmth. 10 për qind e fitimeve), në qoftë se fitimet e investuarit tejkalojnë një nivel të caktuar. Tarifat janë në përputhje me shërbimet e ofruara. Shoqëria administruese zotëron 35 për qind të kapitalit neto të të investuarit.

Pjesa e mbetur prej 65 për qind e kapitalit neto, si dhe të gjitha instrumentet e borxhit, zotërohen nga një numër i madh investitorësh, si palë e tretë e palidhur, me një shpërndarje të gjerë. Shoqëria administruese mund të hiqet pa shkak, me vendim të shumicës së thjeshtë të investitorëve të tjerë.

Shoqëria administruese paguhet me tarifë fikse dhe tarifë të lidhur me performancën, që janë proporcionale me shërbimet e ofruara. Shpërblimi bën që interesat e drejtuesit të fondit të jenë në të njëjtën linjë me ato të investitorëve të tjerë për rritjen e vlerës së fondit. Shoqëria administruese është e ekspozuar ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga veprimtaritë e fondit, sepse zotëron 35 për qind të kapitalit neto dhe si rezultat i shpërblimit që merr.

Edhe pse vepron brenda parametrave të përcaktuar në prospektin e të investuarit, shoqëria administruese ka aftësinë aktuale të marrë vendime për investime, që ndikojnë dukshëm në kthimet e të investuarit -të drejtat e heqjes, të zotëruara nga investitorë të tjerë, zënë një peshë specifike të vogël gjatë analizës, sepse këto të drejta zotërohen nga një numër i madh investitorësh me shpërndarje të gjerë. Në këtë shembull, shoqëria administruese i kushton më tepër rëndësi ekspozimit të saj ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve të fondit nga interesat e kapitalit neto, që janë në varësi të instrumenteve të borxhit. Zotërimi 35 për qind i kapitalit neto krijon ekspozim të varur ndaj humbjeve dhe të drejtave në kthimet e të investuarit, të një rëndësie të tillë që tregon se shoqëria administruese është kryesorja. Kështu, shoqëria administruese arrin në përfundimin se kontrollon të investuarin.

Shembull 16

Një vendimmarrës (sponsor) sponsorizon një kanal me disa shitës, që emeton instrumente borxhi afatshkurtra tek investitorët e palidhur, palë e tretë. Transaksioni u tregtohet investitorëve potencialë, si një investim në një portofol të aktiveve afatmesme me norma të larta, me ekspozim minimal ndaj rrezikut të kredisë, që lidhet me mospagimin e mundshëm nga ana e emetuesve të aktiveve në portofol. Transferues të ndryshëm shesin portofole aktivesh afatmesme të cilësisë të lartë në kanal. Çdo transferues i shërben portofolit të aktiveve që ai shet në kanal dhe administron llogaritë e arkëtueshme, që nuk paguhet në kohë, kundrejt një tarife shërbimi bazuar në treg. Çdo transferues siguron, gjithashtu, mbrojtjen nga humbja e parë në rastin e humbjeve të kredisë nga portofoli i tij i aktiveve nëpërmjet mbi – kolateralizimit të aktiveve të transferuara në kanal. Sponsor përcakton kushtet e kanalit dhe drejton operacionet në të kundrejt një tarife të bazuar në treg. Tarifa është proporcionale me shërbimet e ofruara. Sponsor miraton shitësit e lejuar për të shitur në kanal, miraton aktivet që do të blihen prej kanalit dhe merr vendime në lidhje me financimin e tij. Sponsor duhet të veprojë në të mirë të interesit të të gjithë investitorëve.

Sponsori ka të drejtë mbi çdo kthim të mbetur të kanalit dhe gjithashtu siguron aktiv që mbahet si garanci kredie dhe lehtësira likuiditeti në kanal. Aktiv i dhënë nga sponsori, si garanci kredie, përthith humbjet deri në 5 për qind të të gjithë aktiveve të kanalit, pasi humbjet të jenë përthithur nga transferuesi. Lehtësirat e likuiditetit nuk janë shumë të avancuara kundrejt aktiveve të mospaguara. Investitorët nuk zotërojnë të drejta thelbësore që mund të ndikojnë në autoritetin e vendimmarrjes të sponsorit.

Edhe pse sponsori paguhet për shërbimet e tij me një tarifë të bazuar në treg, që është në proporcion me shërbimet e ofruara, ai ekspozohet ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga veprimtaritë e kanalit, për shkak të të drejtave të tij në kthimet e mbetura të kanalit dhe sigurimit të aktivit si garanci kredie si dhe të lehtësirave të likuiditetit (dmth kanali është i ekspozuar ndaj rrezikut të likuiditetit, nga përdorimi i instrumenteve të borxhit afatshkurtra për të financuar aktivet afatmesme). Edhe pse secili prej transferuesve ka të drejta vendimmarrëse, që ndikojnë në vlerën e aktiveve të kanalit, sponsori ka autoritet të shtrirë vendimmarrjeje që i jep aftësinë aktuale për të drejtuar veprimtaritë, që ndikojnë më ndjeshëm në kthimet e kanalit (dmth. sponsori vendos kushtet e kanalit, ka të drejtë të marrë vendime në lidhje me aktivet (duke miratuar aktivet e blera dhe transferuesit e këtyre aktiveve) dhe financimin e kanalit (për të cilin investimi i ri duhet të financohet mbi një bazë të rregullt)). E drejta për kthimet e mbetura të kanalit dhe sigurimi i aktivit si garanci kredie dhe i lehtësirave të likuiditetit ekspozojnë sponsorin ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga veprimtaritë e kanalit, që është i ndryshëm nga ai i investitorëve të tjerë. Prandaj, ky ekspozim tregon se sponsori është kryesori dhe si rrjedhim arrihet në përfundimin se ai kontrollon kanalin. Detyrimi i sponsorit për të vepruar në të mirën e interesit të të gjithë investitorëve nuk e pengon atë të jetë një kryesor.

Marrëdhëniet me palët e tjera

- B73 Gjatë vlerësimit të kontrollit, një investitor do të marrë parasysh natyrën e marrëdhënieve të tij me palët e tjera dhe nëse këto palë të tjera janë duke vepruar në emër të investitorit (dmth janë 'agentë de facto'). Përcaktimi nëse palët e tjera janë duke vepruar si "agentë de facto" kërkon gjykim, duke marrë parasysh jo vetëm natyrën e marrëdhënieve, por edhe mënyrën se si këto palë ndërveprojnë me njëra-tjetrën dhe investitorin.
- B74 Një marrëdhënie e tillë nuk duhet të përfshijë një marrëveshje kontraktuale. Një palë është një "agent de facto" kur investitori ose ata që drejtojnë veprimtaritë e të investuarit kanë aftësinë për të drejtuar këtë palë që të veprojë në emër të investitorit. Në këto rrethana, investitori merr parasysh të drejtat e vendimmarrjes të "agjentit de facto" dhe ekspozimin e tij të tërthortë

ose të drejtat ndaj kthimeve të ndryshueshme, përmes "agjentit de facto" së bashku me atë vetë, kur vlerëson kontrollin mbi një të investuar.

B75 Më poshtë jepen shembuj të këtyre palëve të tjera, që nga natyra e marrëdhënieve të tyre, mund të veprojnë si "agjentë de facto" për investitorin:

- (a) palët e lidhura të investitorit.
- (b) një palë që ka interesin e saj tek i investuari si një kontribut ose hua nga investitori.
- (c) një palë që ka rënë dakord të mos shesë, transferojë ose pengojë interesat e saj tek i investuari, pa miratimin paraprak të investitorit (me përjashtim të situatave në të cilat investitori dhe pala tjetër kanë të drejtën e miratimit paraprak dhe të drejtat janë të bazuara në kushtet e pranura reciprokisht në mënyrë të vullnetshme nga palët e pavarura).
- (d) një palë që nuk mund të financojë operacionet e saj pa mbështetjen financiare të varur nga investitori.
- (e) një i investuar, ku shumica e anëtarëve të bordit të tij qeverisë, ose personeli drejtues kryesor i tij janë të njëjtë me ata të investitorit.
- (f) një palë që ka një marrëdhënie të ngushtë biznesi me investitorin, e tillë si marrëdhënia midis një ofruesi shërbimi profesional dhe njërit prej klientëve të tij të rëndësishëm.

Kontrolli i aktiveve të specifikuara

B76 Një investitor do të shqyrtojë nëse ai e trajton një pjesë të një të investuari si një njësi ekonomike të supozuar të veçantë dhe, nëse është kështu, a ka kontroll mbi të.

B77 Një investitor do ta trajtojë një pjesë të një të investuari si një njësi ekonomike të supozuar të veçantë, atëherë dhe vetë atëherë kur, plotësohet kushti i mëposhtëm:

Aktivet e specifikuara të të investuarit (dhe aktive të mbajtura si garanci kredie, nëse ka ndonjë) janë burim i vetëm i pagesës për pasivet e specifikuara apo interesa të tjera të specifikuara të të investuarit. Palët e tjera, përveç atyre me pasiv të specifikuar, nuk kanë të drejta ose detyrime që lidhen me aktivet e specifikuara apo flukset monetare të mbetura nga këto aktive. Në thelb, pjesa e mbetur e të investuarit nuk mund të përdorë asnjë prej kthimeve nga aktivet e specifikuara dhe asnjë prej detyrimeve të njësisë ekonomike, e supozuar e veçantë, nuk paguhet nga aktivet e pjesës së mbetur të të investuarit. Kështu, në thelb, të gjitha aktivet, pasivet dhe kapitali neto i njësisë ekonomike, e supozuar e veçantë, mbahen për një qëllim nga i investuari i përgjithshëm. Një njësi ekonomike e tillë e supozuar e veçantë quhet shpesh një 'silos'.

- B78 Kur plotësohet kushti në paragrafin B77, një investitor do të identifikojë veprimtaritë që ndikojnë ndjeshëm në kthimet e njësisë ekonomike, e supozuar e veçantë, dhe mënyrën se si janë drejtuar këto veprimtari që të vlerësojë nëse ai ka fuqi mbi këtë pjesë të të investuarit. Gjatë vlerësimit të kontrollit të kësaj njësie, investitori do të marrë, gjithashtu, në konsideratë nëse ka ekspozim ose të drejta ndaj kthimeve të ndryshueshme nga përfshirja e tij në këtë njësi ekonomike, e supozuar e veçantë, dhe aftësinë për të përdorur fuqinë e tij mbi këtë pjesë të të investuarit për të ndikuar në shumën e kthimeve të tij.
- B79 Nëse investitori kontrollon njësinë ekonomike, e supozuar e veçantë, ai do të konsolidojë këtë pjesë të investuarit. Në këtë rast, palët e tjera e përjashtojnë këtë pjesë të të investuarit gjatë vlerësimit të kontrollit dhe në konsolidimin e të investuarit.

Vlerësimi i vazhdueshëm

- B80 Një investitor duhet të rivlerësojë nëse ai kontrollon një të investuar, në qoftë se faktet dhe rrethanat tregojnë se ka ndryshime në një ose më shumë prej tri elementeve të kontrollit, të renditura në paragrafin 7.
- B81 Nëse ka një ndryshim në mënyrën e ushtrimit të fuqisë mbi një të investuar, ky ndryshim duhet të reflektohet në atë se si një investitor vlerëson fuqinë e tij mbi një të investuar. Për shembull, ndryshimet në të drejtat e vendimmarrjes mund të tregojnë se veprimtaritë e rëndësishme nuk drejtohen më përmes të drejtave të votës, por, në vend të kësaj, marrëveshje të tjera, të tilla si kontratat, i japin një pale tjetër apo palëve të tjera aftësinë aktuale për t'i drejtuar ato.
- B82 Një ngjarje mund të bëjë që një investitor të fitojë apo të humbasë fuqi mbi një të investuar, pa qenë i përfshirë në këtë ngjarje. Për shembull, një investitor mund të ketë fuqinë mbi një të investuar ngaqë nuk ekzistojnë më të drejtat e vendimmarrjes, të zotëruara nga një palë tjetër apo palë të tjera, që paraprakisht e ndalonin investitorin nga kontrolli mbi një të investuar.
- B83 Një investitor merr parasysh gjithashtu ndryshimet që ndikojnë në ekspozimin e tij, ose të drejtat e tij ndaj kthimeve të ndryshueshme nga përfshirja e tij me një të investuar. Për shembull, një investitor që ka fuqi mbi një të investuar mund të humbasë kontrollin mbi të, nëse investitori pushon të ketë të drejtën të marrë kthimet ose të jetë i ekspozuar ndaj detyrimeve, sepse investitori nuk do të arrinte të plotësonte paragrafin 7 (b) (p.sh. nëse ndërpritet një kontratë për t'u shpërblyer sipas tarifave të lidhura me performancën).
- B84 Një investitor duhet të shqyrtojë nëse ka ndryshim në vlerësimin e tij se ai vepron si një agjent apo një kryesor. Ndryshimet në marrëdhëniet e përgjithshme midis investitorit dhe palëve të tjera mund të tregojnë se një investitor nuk vepron më si një agjent, edhe pse ka vepruar më parë si një i tillë, dhe anasjelltas. Për shembull, në qoftë se ndodhin ndryshime në të drejtat e investitorit ose të palëve të tjera, investitori do të rishqyrtojë statusin e tij si një kryesor ose një agjent.

- B85 Vlerësimi fillestar i një investitori, në lidhje me kontrollin apo statusin e tij si një kryesor ose një agjent, nuk do të ndryshojë, thjesht, për shkak të një ndryshimi në kushtet e tregut (p.sh. një ndryshim në kthimet e të investuarit për shkak të kushteve të tregut), përveç rastit kur ndryshimet në kushtet e tregut bëjnë që të ndryshojnë një ose më shumë prej tre elementeve të kontrollit, të renditura në paragrafin 7, ose të ndryshojnë marrëdhëniet e përgjithshme në mes të një kryesori dhe një agjenti.

Kërkesat e kontabilitetit

Procedurat e konsolidimit

- B86 Pasqyrat financiare të konsoliduara:
- (a) kombinojnë zëra si të aktiveve, pasiveve, kapitalit neto, të ardhurave, shpenzimeve dhe flukseve të mjeteve monetare të shoqërisë mëmë me ato të filialeve të saj.
 - (b) kompensojnë (eliminojnë) vlerën kontabël të investimit të shoqërisë mëmë në çdo filial me pjesën e kapitalit neto të shoqërisë mëmë të çdo filiali (SNRF 3 shpjegon se si të bëhet kontabilizimi i emrit të mirë përkatës).
 - (c) eliminojnë plotësisht aktivet dhe pasivet, kapitalin neto, të ardhurat, shpenzimet dhe flukset monetare brenda grupit, që lidhen me transaksionet mes njësive ekonomike të grupit (fitimet ose humbjet, që rezultojnë nga transaksionet brenda grupit me aktive të tilla si inventari dhe aktivet afatgjata materiale, eliminohen plotësisht). Humbjet brenda grupit mund të tregojnë për një zhvlerësim që kërkon të njihet në pasqyrat financiare të konsoliduara. SNK 12 *Tatimet mbi të ardhurat* zbatohet për diferencat e përkohshme që dalin nga eliminimi i fitimeve dhe humbjeve që rezultojnë nga transaksionet brenda grupit.

Politikat kontabël uniforme

- B87 Nëse një anëtar i grupit përdor politika kontabël të ndryshme nga ato të miratuara në pasqyrat financiare të konsoliduara, për transaksione si dhe ngjarje në rrethana të ngjashme, atëherë bëhen rregullimet e duhura në pasqyrat financiare të këtij anëtari të grupit për përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara, që të sigurohet pajtueshmëria me politikat kontabël të grupit.

Matja

- B88 Një njësi ekonomike përfshin të ardhurat dhe shpenzimet e një filiali në pasqyrat financiare të konsoliduara, nga data që siguron kontrollin deri në datën kur njësi ekonomike pushon së kontrolluari filialin. Të ardhurat dhe shpenzimet e filialit bazohen në shumën e aktiveve dhe pasiveve të njohura në pasqyrat financiare të konsoliduara në datën e blerjes. Për shembull, shpenzimet e amortizimit, të njohura në pasqyrën e konsoliduar të të ardhurave të përgjithshme, pas datës së blerjes, bazohen në vlerat e drejta të aktiveve përkatëse të amortizueshme, të njohura në pasqyrat financiare të konsoliduara në datën e blerjes.

Të drejtat potenciale të votës

- B89 Në përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara, kur ekzistojnë të drejta potenciale të votës, ose derivativët e tjerë që përmbajnë të drejta potenciale të votës, përqindja e fitimit ose e humbjes dhe ndryshimet në kapitalin neto, të ndarë midis shoqërisë mëmë dhe interesave jokontrolluese, përcaktohet vetëm në bazë të interesave të pronësisë ekzistuese dhe nuk pasqyrojnë ushtrimin e mundshëm apo konvertimin e të drejtave potenciale të votës dhe derivativëve të tjerë, nëse nuk zbatohet paragrafi B90.
- B90 Në disa raste, një njësi ekonomike ka, në thelb, një interes të pronësisë ekzistuese si rezultat i një transaksioni që aktualisht i jep **qasje** njësisë ekonomike ndaj kthimeve të shoqëruara me një interes të pronësisë. Në rrethana të tilla, në përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara, pjesa që i takon shoqërisë mëmë dhe interesave jokontrolluese përcaktohet duke marrë parasysh ushtrimin eventuale të këtyre të drejtave potenciale të votës dhe derivativëve të tjerë, që aktualisht i japin **qasje** njësisë në kthime.
- B91 SNRF 9 nuk zbatohet për interesat në filiale që janë të konsoliduara. Kur instrumentet që përmbajnë të drejtat potenciale të votës, në thelb, aktualisht japin **qasje** në kthime, që lidhen me një interes të pronësisë në një filial, këto instrumente nuk janë subjekt i kërkesave të SNRF 9. Në të gjitha rastet e tjera, instrumentet që përmbajnë të drejta potenciale të votës në një filial kontabilizohen në përputhje me SNRF 9.

Data e raportimit

- B92 Pasqyrat financiare të shoqërisë mëmë dhe filialeve të saj, të përdorura në përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara, do të kenë të njëjtën datë të raportimit. Kur data e fundit të periudhës raportuese e shoqërisë mëmë është e ndryshme nga ajo e një filiali, atëherë për qëllime konsolidimi, filiali përgatit informacion shtesë financiar për të njëjtën datë si ajo e pasqyrave financiare të shoqërisë mëmë, që shoqëria mëmë të ketë mundësi të konsolidojë informacionin financiar të filialit, përveç kur një gjë e tillë është e pazbatueshme.

- B93 Nëse është e pazbatueshme të bëhet një gjë e tillë, shoqëria mëmë do të konsolidojë informacionin financiar të filialit duke përdorur pasqyrat financiare më të fundit të filialit, të përshtatura për efektet e transaksioneve ose ngjarjeve të rëndësishme, që ndodhin midis datës së këtyre pasqyrave financiare dhe datës së pasqyrave financiare të konsoliduara. Në çdo rast, ndryshimi midis datës së pasqyrave financiare të filialit dhe asaj të pasqyrave financiare të konsoliduara nuk do të jetë më shumë se tre muaj, dhe kohëzgjatja e periudhave të raportimit si dhe çdo diferencë ndërmjet datave të pasqyrave financiare do të jetë e njëjtë nga periudha në periudhë.

Interesat jokontrolluese

- B94 Një njësi ekonomike do të shpërndajë fitimin ose humbjen dhe çdo element të të ardhurave të tjera të përgjithshme tek pronarët e shoqërisë mëmë dhe interesat jokontrolluese. Njësia ekonomike, gjithashtu, do t'ua shpërndajë të ardhurat e përgjithshme në total pronarëve të shoqërisë mëmë dhe interesave jokontrolluese, edhe në qoftë se kjo nënkupton që interesat jokontrolluese kanë një tepricë negative.
- B95 Nëse një filial ka emetuar aksione preferenciale kumulative, që janë klasifikuar si kapital i vet dhe mbahen nga interesat jokontrolluese, njësia ekonomike do të llogarisë pjesën e saj të fitimit ose të humbjes pas rregullimit që bëhet për dividendët e këtyre aksioneve, qofshin të deklaruar ose jo këta dividendë.

Ndryshimet në pjesën që zotërohet nga interesat jokontrolluese

- B96 Kur pjesa e kapitalit neto, që mbahet nga interesat jokontrolluese, ndryshon, një njësi ekonomike do të rregullojë vlerën kontabël neto të interesave kontrolluese dhe jo-kontrolluese për të pasqyruar ndryshimet në interesat e tyre përkatëse në filial. Njësia ekonomike do të njohë drejtpërdrejt në kapitalin neto çdo diferencë ndërmjet shumës me të cilën interesat jokontrolluese janë rregulluar dhe vlerës së drejtë të shumës së paguar ose arkëtuar, dhe ua ngarkon atë pronarëve të shoqërisë mëmë.

Humbja e kontrollit

- B97 Një shoqëri mëmë mund të humbasë kontrollin mbi një filial në dy ose më shumë marrëveshje (transaksione). Megjithatë, ndonjëherë rrethanat tregojnë që marrëveshjet e shumëfishta duhet të kontabilizohen si një transaksion i vetëm. Në përcaktimin nëse marrëveshjet do të kontabilizoheshin si një transaksion i vetëm, një shoqëri mëmë do të marrë parasysh të gjitha afatet dhe kushtet e marrëveshjeve dhe efektet e tyre ekonomike. Shoqëria mëmë do të kontabilizonte marrëveshjet e shumëfishta si një transaksion i vetëm, në rastin kur ekzistojnë një ose më shumë nga karakteristikat në vijim:

- (a) Ato janë lidhur në të njëjtën kohë ose në **përsiatje** të njera-tjetrës.
- (b) Ato formojnë një transaksion të vetëm të përcaktuar për të arritur një efekt të përgjithshëm tregtar.
- (c) Kryerja e një marrëveshjeje varet nga kryerja e të paktën një marrëveshjeje tjetër.
- (d) Një marrëveshje që më vete konsiderohet si ekonomiksht e pajustificuar, por është ekonomiksht e justifikuar kur konsiderohet së bashku me marrëveshjet e tjera. Një shembull është kur një shitje e aksioneve bëhet me çmim më të ulët se tregu dhe kompensohet nga një shitje e mëvonshme me çmim më të lartë se tregu.

B98 Nëse një shoqëri mëmë humb kontrollin e një filiali, ajo:

- (a) do të çregjistrojë:
 - (i) aktivet (duke përfshirë çdo emër të mirë) dhe pasivet e filialit me vlerën e mbetur të tyre kontabël në datën kur kontrolli është humbur; dhe
 - (ii) vlerat e mbetur kontabël të interesave jo-kontrollues në ish-filialin, në datën kur kontrolli është humbur (duke përfshirë çdo komponent të të ardhurave të tjera të përgjithshme që u takon atyre).
- (b) do të njohë:
 - (i) vlerën e drejtë të shumës të marrë, nëse ka, nga transaksioni, ngjarje ose rrethana që çojnë në humbjen e kontrollit;
 - (ii) shpërndarjen e aksioneve, nëse transaksioni, ngjarja apo rrethana, që çoi në humbjen e kontrollit, përfshin një shpërndarje të aksioneve të filialit tek pronarët në cilësinë e tyre si pronarë; dhe
 - (iii) çdo investim të mbetur në ish-filialin me vlerën e drejtë në datën kur kontrolli është humbur.
- (c) do të riklasifikojë në fitim ose humbje, ose do të transferojë drejtpërdrejt në fitimet e pashpërndara, në qoftë se kërkohet nga SNRF-të e tjera, shumat e njohura në të ardhurat e tjera të përgjithshme në lidhje me filialin, siç është përshkruar në paragrafin B99.
- (d) do të njohë çdo diferencë që lind si një fitim ose humbje neto në fitimin ose humbjen, që i takon shoqërisë mëmë.

B99 Nëse një shoqëri mëmë humb kontrollin mbi një filial, ajo do t'i kontabilizojë të gjitha shumat e njohura më parë në të ardhura të tjera të përgjithshme në lidhje me këtë filial, mbi të njëjtën bazë si do të kërkohej nëse shoqëria mëmë do të nxirrte drejtpërdrejt jashtë përdorimit aktivet dhe pasivet përkatëse. Prandaj, në qoftë se një fitim ose humbje neto, e njohur më parë në të ardhura të tjera të përgjithshme, riklasifikohet në fitim ose humbje neto nga

nxjerrja jashtë përdorimit e aktiveve dhe pasiveve përkatëse, shoqëria mëmë do ta riklasifikojë fitimin ose humbjen neto nga kapitali neto në fitimin ose humbjen neto (si një rregullim riklasifikimi), kur ajo humb kontrollin mbi filialin. Nëse një tepricë nga rivlerësimi, e njohur më parë në të ardhura të tjera të përgjithshme transferohet drejtpërdrejt në fitimet e pashpërndara me nxjerrjen jashtë përdorimit të aktivit, shoqëria mëmë do të transferojë tepricën nga rivlerësimi drejtpërdrejt në fitimet e pashpërndara, kur ajo humb kontrollin mbi filialin.

Shtojca C

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

Kjo shtojcë është një pjesë përbërëse e SNRF-ve dhe ka të njëjtin autoritet si pjesët e tjera të SNRF-së.

Data e hyrjes në fuqi

- C1 Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë SNRF për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2013 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë SNRF përpara datës, ajo do të japë informacion shpjegues për këtë fakt dhe do të zbatojë në të njëjtën kohë SNRF 11, SNRF 12, SNK 27 *Pasqyrat financiare individuale* dhe SNK 28 (të ndryshuar në 2011).

Periudha kalimtare

- C2 Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë SNRF në mënyrë retrospektive, në përputhje me SNK 8 *Politikat kontabël, ndryshimet në vlerësimet kontabël dhe gabimet*, përveç siç është përcaktuar në paragrafët C3–C6.
- C3 Kur ky SNRF zbatohet për herë të parë, një njësi ekonomike nuk është e nevojshme të bëjë rregullime kontabël për përfshirjen e saj me:
- (a) njësitë ekonomike që janë të konsoliduara më parë në përputhje me SNK 27 *Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale* dhe KIS-12 *Konsolidimi-Njësi ekonomike për qëllime të veçanta* dhe, në përputhje me këtë SNRF, vazhdojnë të jenë të konsoliduara; ose
 - (b) njësitë ekonomike që janë të pakonsoliduara më parë në përputhje me SNK 27 dhe KIS-12 dhe, në përputhje me këtë SNRF, vazhdojnë të mos jenë të konsoliduara.
- C4 Kur zbatimi për herë të parë i këtij SNRF-je, bën që një investitor të konsolidojë një të investuar, që nuk është konsoliduar në përputhje me SNK 27 dhe KIS-12, investitori:
- (a) do të masë aktivet, pasivet dhe interesat jo-kontrolluese në këtë të investuar të pakonsoliduar më parë, në datën e fillimit të zbatimit, sikur ky i investuar të kishte qenë i konsoliduar (dhe zbatohet në këtë mënyrë kontabiliteti i blerjes në përputhje me SNRF 3) nga data kur investitori ka siguruar kontrollin mbi këtë të investuar në bazë të kërkesave të këtij SNRF-je, në qoftë se i investuari është një biznes (siç përkufizohet në SNRF 3).

- (b) do të masë aktivet, pasivet dhe interesat jo-kontrolluese në këtë të investuar të pakonsoliduar më parë, në datën e fillimit të zbatimit, sikur ky i investuar të kishte qenë i konsoliduar (duke zbatuar metodën e blerjes siç përshkruhet në SNRF 3, pa njohur ndonjë emër të mirë për të investuarin) nga data kur investitori ka siguruar kontrollin mbi këtë të investuar, në bazë të kërkesave të këtij SNRF-je, në qoftë se i investuari nuk është një biznes (siç përkufizohet në SNRF 3). Çdo diferencë, midis shumës së aktiveve, pasiveve dhe interesave jo-kontrolluese të njohura dhe shumës kontabël të mëparshme të përfshirjes së investitorit me të investuarin, do të njihet si një rregullim korrespondues në tepricën e çeljes së kapitalit neto.
- (c) nëse matja e aktiveve, pasiveve dhe interesit jokontrollues të një të investuari, në përputhje me pikat (a) ose (b), është e pazbatueshme (siç përkufizohet në SNK 8), investitori:
 - (i) do të zbatojë kërkesat e SNRF 3, nëse i investuari është një biznes. Data e supozuar e blerjes do të jetë fillimi i periudhës më të hershme, që mund të jetë edhe periudha aktuale, për të cilën është i zbatueshëm SNRF 3.
 - (ii) nëse i investuari nuk është një biznes, do të zbatojë metodën e blerjes, siç përshkruhet në SNRF 3, pa njohur asnjë emër të mirë për të investuarin, që nga data e supozuar e blerjes. Data e supozuar e blerjes do të jetë fillimi i periudhës më të hershme, që mund të jetë periudha aktuale, për të cilën është praktikisht i zbatueshëm ky paragraf.

Investitori do të njohë çdo diferencë midis shumës së aktiveve, pasiveve dhe interesave jokontrolluese, të njohura në datën e supozuar të blerjes dhe të çdo shume të njohur më parë nga përfshirja e tij, si një rregullim të kapitalit neto për këtë periudhë. Përveç kësaj, investitori do të sigurojë informacion krahasues dhe shpjegues në përputhje me SNK 8.

- C5 Kur zbatimi për herë të parë i këtij SNRF-je bëhet nga një investitor, i cili nuk konsolidon më një të investuar, që ka qenë konsoliduar në përputhje me SNK 27 (i ndryshuar në 2008) dhe KIS-12, ai do të masë interesin e tij, të mbajtur tek i investuari, në datën e zbatimit fillestar, me shumën më të cilën do të ishte matur, në qoftë se kërkesat e këtij SNRF-je do të kishin qenë në fuqi, kur investitori u përfshi ose humbi kontrollin e të investuarit. Nëse matja e interesit të mbajtur është praktikisht e pazbatueshme (siç përkufizohet në SNK 8), investitori do të zbatojë kërkesat e këtij SNRF-je për kontabilitetin e humbjes së kontrollit në fillimin e periudhës më të hershme, që mund të jetë periudha aktuale, për të cilën është praktikisht i zbatueshëm ky SNRF. Investitori do të njohë çdo ndryshim mes shumës së njohur më parë të aktiveve, pasiveve dhe interesit jokontrollues dhe vlerës kontabël të përfshirjes së investitorit me të investuarin, si një rregullim në kapitalin e vet për atë periudhë. Përveç kësaj, investitori do të sigurojë informacion krahasues dhe shpjegues në përputhje me SNK 8.

- C6 Paragrafët 23, 25, B94 dhe B96-B99 në SNK 27 u ndryshuan në vitin 2008, ndryshime që janë të bartura në SNRF 10. Përveç rasteve kur një njësi ekonomike zbaton paragrafin C3, njësia ekonomike do të zbatojë kërkesat në këta paragrafë si në vijim:
- (a) Një njësi ekonomike nuk do të riparaqesë caktimin e fitimit ose të humbjes për periudhat raportuese para se të zbatohet për herë të parë ndryshimi në paragrafin B94.
 - (b) Kërkesat në paragrafët 23 dhe B96, për kontabilitetin e ndryshimeve në interesat e pronësisë në një filial pasi është siguruar kontrolli, nuk zbatohen për ndryshimet që kanë ndodhur para se një njësi ekonomike të ketë zbatuar për herë të parë këto ndryshime.
 - (c) Një njësi ekonomike nuk do të riparaqesë vlerën kontabël të një investimi në një ish –filial, në qoftë se ka humbur kontrollin para se të jenë zbatuar për herë të parë ndryshimet në paragrafët 25 dhe B97-B99. Përveç kësaj, një njësi ekonomike nuk do të rillogarisë asnjë humbje apo fitim nga humbja e kontrollit mbi një filial, që ka ndodhur para se të zbatoheshin për herë të parë ndryshimet në paragrafët 25 dhe B97-B99.

Referencat në SNRF 9

- C7 Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë SNRF, por ende nuk zbaton SNRF 9, çdo referencë në SNRF 9 do të lexohet si një referencë në SNK 39 *Instrumentet Financiarë: Njohja dhe Matja*.

Shfuqizimi i SNRF-ve të tjera

- C8 Ky SNRF zëvendëson kërkesat në lidhje me pasqyrat financiare të konsoliduara në SNK 27 (i ndryshuar në 2008).
- C9 Ky SNRF zëvendëson edhe KIS-12 *Konsolidimi-Njësi ekonomike për qëllime të veçanta*.

Shtojca D

Ndryshimet në SNRF-të e tjera

Kjo shtojcë paraqet ndryshimet në SNRF-të e tjera që janë pasojë e nxjerrjes së SNRF 12 nga Bordi. Një njësi ekonomike do të zbatojë ndryshimet për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2013 e në vijim. Nëse një njësi ekonomike e zbaton SNRF 12 për një periudhë më të hershme, ajo do të zbatojë ndryshimet për këtë periudhë më të hershme. Paragrafët e ndryshuar janë treguar me tekst të ri të nënvizuar, ndërsa teksti i fshirë është me një vizë që i kalon mes përmes.

SNRF 1 Zbatimi për herë të parë i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar

D1 Paragrafi 39I është shtuar si më poshtë:

39I Si rezultat i SNRF10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara* dhe SNRF11 *Sipërmarrjet e përbashkët*, publikuar në maj 2011, kanë ndryshuar paragrafët 31, B7, C1, D1, të D14 dhe D15 dhe është shtuar paragrafi D31. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

D2 Në Shtojcën B, paragrafi B7 është ndryshuar si më poshtë:

B7 Një zbatues për herë të parë do të zbatojë kërkesat e mëposhtme të ~~SNK 27 (i ndryshura në 2008)~~ SNRF 10 në mënyrë prospektive nga data e kalimit në SNRF:

- (a) kërkesa në paragrafin ~~28~~ B94 që të ardhurat e tjera të përgjithshme u ngarkohen pronarëve të shoqërisë mëmë dhe atyre që kanë interesa jo-kontrolluese, edhe nëse një gjë e tillë nënkupton që interesat jokontrolluese kanë një tepriçë negative;
- (b) kërkesat në paragrafët ~~30 dhe 31~~ 23 dhe B93 për kontabilitetin e ndryshimeve në interesin e pronësisë së shoqërisë mëmë në një filial që nuk çon në një humbje të kontrollit; dhe
- (c) kërkesat në paragrafët ~~34-37~~ B97-B99 për kontabilitetin e humbjes së kontrollit mbi një filial, dhe kërkesat përkatëse të paragrafit 8A të SNRF 5 *Aktivitet afatgjatë të mbajtura për shitje dhe operacionet jo të vazhdueshme*.

Megjithatë, në qoftë se një zbatues për herë të parë zgjedh të zbatojë SNRF3 ~~(siç është rishikuar në 2008)~~ në mënyrë retrospektive për kombinimet e kaluara të biznesit, ai do të zbatojë edhe ~~SNK 27 (të~~

~~ndryshuar në 2008~~) SNRF 10 në përputhje me paragrafin C1 të këtij SNRF-je.

D3 Në Shtojcën C, paragrafi C1 është ndryshuar si më poshtë:

C1 Një zbatues për herë të parë mund të zgjedhë të mos zbatojë SNRF 3 (~~i ndryshuar në 2008~~) në mënyrë retrospektive për kombinimet e kaluara të biznesit (kombinime të biznesit që kanë ndodhur përpara datës së kalimit në SNRF-të). Megjithatë, në qoftë se një zbatues për herë të parë riparaqet çdo kombinim biznesi në përputhje me SNRF 3 (~~i ndryshuar në 2008~~), ai do të riparaqesë të gjitha kombinimet më të fundit të biznesit dhe do të zbatojë gjithashtu ~~SNK 27 (i ndryshuar në 2008)~~ SNRF 10 që nga e njëjta datë. Për shembull, në qoftë se një zbatues për herë të parë zgjedh të riparaqesë një kombinim biznesi që ka ndodhur më 30 qershor 20X6, ai do të riparaqesë të gjitha kombinimet e biznesit që kanë ndodhur midis datës 30 qershor 20X6 dhe datës së kalimit në SNRF-të, dhe do të zbatojë gjithashtu ~~SNK 27 (i ndryshuar në 2008)~~ SNRF 10 që nga data 30 qershor 20X6.

SNRF 2 Pagesa të bazuara në aksione

D4 Paragrafi 63A është shtuar si vijon:

63A Si rezultat i SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara* dhe SNRF 11, publikuar në maj 2011, është ndryshuar paragrafi 5 dhe shtojca A. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF10 dhe SNRF11.

Në Shtojcën A, shënimi në fund të faqes për përkufizimin e 'marrëveshjes për pagesa të bazuara në aksione' është ndryshuar si më poshtë:

* Një 'grup' është përkufizuar në ~~paragrafin 4 Shtojcën A të SNK 27~~ SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale* si 'një shoqëri mëmë dhe të gjithë filialet e saj' nga këndvështrimi i shoqërisë mëmë përfundimtare të njësisë ekonomike raportuese.

SNRF 3 Kombinimet e biznesit

D5 Paragrafi 7 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 64E si vijon:

7 Udhëzimi në ~~SNK 27~~ SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale* do të përdoret për të identifikuar blerësin—njësia ekonomike që siguron *kontrollin* mbi një njësi tjetër, dmth mbi njësinë e blerë. Nëse një kombinim biznesi ka ndodhur, por zbatimi i udhëzimit në ~~SNK 27~~ SNRF 10 nuk tregon qartë se cila nga njësitë ekonomike të kombinuara është blerësi,

për të bërë këtë përcaktim do të merren parasysh faktorët në paragrafët B14–B18.

64E Nga nxjerrja e SNRF 10 në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 7, B13, B63 (e) dhe Shtojca A. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10.

D6 [Nuk zbatohet për kërkesat]

D7 Në Shtojcën A është hequr përkufizimi i 'kontrollit'.

D8 Në Shtojcën B, paragrafët B13 dhe B63(e) janë ndryshuar si më poshtë:

B13 Udhëzimi në ~~SNK 27~~ SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale* do të përdoret për të identifikuar blerësin—njësia ekonomike që ka siguruar kontrollin mbi njësinë ekonomike të blerë. Nëse një kombinim biznesi ka ndodhur, por zbatimi i udhëzimit në ~~SNK 27~~ SNRF 10 nuk tregon qartë se cila nga njësitë ekonomike të kombinuara është blerësi, për të bërë këtë përcaktim do të merren parasysh faktorët në paragrafët B14–B18.

B63 Shembuj të SNRF-ve të tjera, që japin udhëzime për matjen e mëpasshme dhe kontabilizimin e aktiveve të blera dhe pasivët e marra përsipër ose të kryera vetëm në një kombinim biznesi, përfshijnë:

(a) ...

(e) ~~SNK 27 (i ndryshuar në 2008)~~ SNRF 10 jep udhëzime mbi kontabilitetin e ndryshimeve në interesin e pronësisë të një shoqërie mëmë në një filial pasi është siguruar kontrolli.

SNRF7 Instrumentet financiare: dhënia e informacioneve shpjeguese

D9 Paragrafi 3(a) është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 440 si më poshtë:

3 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:

(a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, ~~SNK 27 Konsoliduara dhe Pasqyrat financiare individuale~~, ose SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta* ose SNK 34 *Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta*. Megjithatë, në disa raste, SNK 27, ose SNK 28 ose ~~SNK 34~~ lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial,

pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNK 39; në këto raste,.....

- 440 Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, është ndryshuar paragrafi 3. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim kur të zbatojë SNRF10 dhe SNRF11.

SNRF 9 Instrumentet financiare (publikuar në nëntor 2009)

- D10 Paragrafi 8.1.2 është shtuar si më poshtë:
- 8.1.2 Si rezultat i SNRF10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara* dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj 2011, është ndryshuar paragrafi C8 dhe është hequr titulli sipër paragrafit C18 dhe paragrafëve C18–C23. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.
- D11 Në Shtojcën C janë hequr paragrafët C18 dhe C19 dhe titujt përpara paragrafëve C18 dhe C19, ndërsa paragrafi C8 është ndryshuar si më poshtë:
- C83 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:
- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale, ose SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta* ose SNK 31 *Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta*. Megjithatë, në disa raste, SNK 27, ose SNK 28 ose SNK 31 lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNK 39 dhe SNRF 9; në këto raste,....

SNRF 9 Instrumentet financiare (i publikuar në tetor 2010)

- D12 Paragrafi 3.2.1 është ndryshuar dhe paragrafi 7.1.2 është shtuar si më poshtë:
- 3.2.1 Në pasqyrat financiare të konsoliduara, paragrafët 3.2.2-3.2.9, B3.1.1, të B3.1.2 dhe B3.2.1-B3.2.17 zbatohen në nivel konsolidimi. Kështu, një njësi ekonomike së pari konsolidon të gjitha filialet në përputhje me SNK 27 SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale dhe KIS-12 Konsolidimi i njësisve ekonomike për qëllime të veçanta dhe pastaj zbaton këta

paragrafë ~~3.2.2-3.2.9, B3.1.1, B3.1.2 and B3.2.1-B3.2.17~~ për grupin që rezulton

7.1.2 Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj 2011, janë ndryshuar paragrafët 3.2.1, B3.2.1-B3.2.3, B4.3.12 (c), B5.7.15, C11 dhe C30 dhe janë hequr paragrafët C23-C28 dhe titujt përkatës. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF10 dhe SNRF11.

D13 Në Shtojcën B, paragrafët B3.2.1-B3.2.3 dhe B5.7.15 janë ndryshuar si më poshtë:

Në paragrafin B3.2.1, është hequr '(duke përfshirë çdo NEPQV)' që ndodhet në kutinë e parë të diagramit.

B3.2.2 Situata e përshkruar në paragrafin 3.2.4 (b) (kur një njësi ekonomike ruan të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukse të mjeteve monetare të aktivitetit financiar, por merr përsipër një detyrim kontraktual për t'u paguar flukse të mjeteve monetare një ose më shumë përfituesve) ndodh, për shembull, nëse njësi ekonomike është një ~~njësi ekonomike për qëllime të veçanta ose~~ njësi besimi dhe u jep investitorëve interesa përfitimi në aktivitetet financiare bazë që ajo zotëron dhe siguron shërbimin e këtyre aktiveve financiare. Në këtë rast, aktivitetet financiare kualifikohen për çregjistrim, nëse janë plotësuar kushtet në paragrafet 3.2.5 dhe 3.2.6.

B3.2.3 Në zbatim të paragrafit 3.2.5, njësi ekonomike mund të jetë, për shembull, nismëtarja e aktivitetit financiar, ose mund të jetë një grup që përfshin një ~~njësi ekonomike për qëllime të veçanta të konsoliduar~~ filial që ka blerë aktivin financiar dhe i kalon flukset monetare tek investitorët që janë palë e tretë e palidhur.

B5.7.15 Në vijim jepen shembuj të aktivitetit – me rrezik specifik të performancës:

(a) ...

(b) një pasiv i nxjerrë nga një ~~njësi ekonomike për qëllime të veçanta (NEPQV)~~ njësi ekonomike e strukturuar me karakteristikat e mëposhtme. Njësia ekonomike (NEPQV) është ligjërish e izoluar në mënyrë që aktivitetet në ~~NEPQV~~ njësinë ekonomike janë të mbrojtura vetëm për të mirën e investitorëve të saj, madje edhe në rast falimentimi. ~~NEPQV~~ Njësia ekonomike nuk hyn në transaksione të tjera dhe aktivitetet në ~~NEPQV~~ njësinë ekonomike nuk mund të hipotekohen. Shumat u paguhen investitorëve të ~~NEPQV-së~~ njësisë ekonomike vetëm nëse aktivitetet e mbrojtura gjenerojnë flukse monetare. Kështu,...

D14 Në Shtojcën C, paragrafët C23 dhe C24 dhe titulli përpara paragrafit C23 janë hequr dhe janë shtuar paragrafët C11 dhe C30 si më poshtë:

C11 3 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:

- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale, ose SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta ose SNK 31 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta. Megjithatë, në disa raste, SNK 27, ose SNK 28 ose SNK 31 lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNRF 9; në këto raste, ...

C30 4 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:

- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale, ose SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta ose SNK 31 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta. Megjithatë, në disa raste, SNK 27, ose SNK 28 ose SNK 31 lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNRF 9; në këto raste, ...

SNK 1 Paraqitja e pasqyrave financiare

D15 Paragrafët 4 dhe 123 janë ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 139H si më poshtë:

- 4 Ky Standard nuk zbatohet për strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare të ndërmjetme, të përmbledhura, të përgatitura në përputhje me SNK 34 *Raportimi financiar i ndërmjetëm*. Megjithatë, paragrafët 15-35 zbatohen për këto

pasqyra financiare. Ky Standard zbatohet njëloj për të gjitha njësitë ekonomike, duke përfshirë ato që i paraqesin pasqyrat financiare të konsoliduara, në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe ato që paraqesin pasqyra financiare individuale, siç përcaktohet në përputhje me SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale.

123 Në procesin e zbatimit të politikave kontabël të njësisë ekonomike, drejtimi bën gjykime të ndryshme, përveç atyre që përfshijnë vlerësimet, që mund të ndikojnë ndjeshëm në shumat që njihen në pasqyrat financiare. Për shembull, drejtimi bën gjykime në përcaktimin se:

- (a) ...
- (b) kur të gjitha rreziqet dhe përfitimet e konsiderueshme të pronësisë së aktiveve financiare dhe aktivet e marra me qira, transferohen në njësitë e tjera ekonomike; dhe
- (c) nëse, në thelb, shitjet e veçanta të mallrave janë marrëveshje financimi dhe për këtë arsye nuk shkaktojnë rritje në të ardhurat; dhe
- (d) ~~nëse thelbi i marrëdhënies midis njësisë ekonomike dhe një njësie ekonomike për qëllime të veçanta tregon se njësi ekonomike tregon kontrollin njësinë për qëllime të veçanta.~~

139H Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 12, të nxjerra në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 4, 119, 123 dhe 124. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 12.

SNK 7 Pasqyra e flukseve të mjeteve monetare

D16 Paragrafi 42B është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 57 si më poshtë:

42B Ndryshimet në interesat e pronësisë në një filial, që nuk çon në një humbje të kontrollit, të tilla si blerja ose shitja e mëvonshme e instrumenteve të kapitalit neto të një filiali nga një shoqëri mëmë, kontabilizohen si transaksione të kapitalit neto (shih ~~SNK 27 SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale (të ndryshuar në 2008)~~). Rrjedhimisht, ...

57 Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të nxjerra në maj 2011, janë ndryshuar paragrafët 37, 38 dhe 42B dhe është hequr paragrafi 50 (b). Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

SNK 21 Efektet e ndryshimit në kurset e këmbimit të monedhave të huaja

- D17 [Nuk zbatohet për kërkesat]
- D18 Paragrafët 19, 45 dhe 46 janë ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 60F si vijon:
- 19 Ky Standard lejon, gjithashtu, një njësi ekonomike të veçuar gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, apo një njësi ekonomike gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare individuale, në përputhje me SNK 27 *Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale*, të paraqesë pasqyrat e saj financiare në çfarëdo monedhë (apo monedha). Nëse ...
- 45 Përfshirja e rezultateve dhe e pozicionit financiar të një operacioni të huaj në ato të njësisë ekonomike raportuese ndjek procedurat normale të konsolidimit, të tilla si eliminimin e tepricave brenda grupit dhe transaksioneve brenda grupit të një filiali (shih ~~SNK 27 SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe SNK 31 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta*~~). Megjithatë, ...
- 46 Kur pasqyrat financiare të një operacioni të huaj janë të paraqitura në një datë të ndryshme nga ajo e njësisë raportuese, operacioni i huaj shpesh përgatit pasqyra shitesë për të njëjtën datë si pasqyrat financiare të njësisë ekonomike raportuese. Kur një gjë e tillë nuk është bërë, ~~SNK 27 SNRF 10~~ lejon përdorimin e një date tjetër, me kusht që diferenca nuk është më shumë se tre muaj dhe rregullimet bëhen për efektet e çdo transaksioni të rëndësishëm ose ngjarjeve të tjera, që ndodhin në mes datave të ndryshme. Në një rast të tillë, aktivet dhe pasivet e operacionit të huaj përkthehen me kursin e këmbimit në fund të periudhës raportuese të operacionit të huaj. Rregullimet bëhen për ndryshime të rëndësishme në kurset e këmbimit deri në fund të periudhës së raportimit të njësisë ekonomike raportuese në përputhje me ~~SNK 27 SNRF 10~~. E njëjta gjë ...
- 60F Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të nxjerra në maj 2011, janë ndryshuar paragrafët 3 (b), 8, 11, 18, 19, 33, 44-46 dhe 48A. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

SNK 24 Dhënia e informacioneve shpjeguese për palët e lidhura

- D19 Paragrafi 3 është ndryshuar si vijon:

- 3 Ky Standard kërkon dhënien e informacioneve shpjeguese të transaksioneve me palët e lidhura, transaksioneve dhe tepricave të papaguara, përfshirë angazhimet, në pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale të një shoqërie mëmë, ~~sipërmarrësi~~ ose të investitorëve me kontroll të përbashkët ose influencë të konsiderueshme mbi të investuarin të paraqitura në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara ose SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale. Ky Standard zbatohet edhe për pasqyrat financiare individuale.

Në paragrafin 9 përkufizimet e 'kontrollit', 'kontrollit të përbashkët' dhe 'influencës së konsiderueshme' janë hequr dhe është shtuar një fjali si vijon:

Termat "kontroll", "kontroll i përbashkët", dhe "influencë e konsiderueshme" janë përkufizuar në SNRF 10, SNRF 11 *Marrëveshje të përbashkëta* dhe SNK 28 *Investime në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta* dhe janë përdorur në këtë standard me kuptimet e specifikuar në këto SNRF.

Paragrafi 28A është shtuar si vijon:

- 28A Si rezultat i SNRF 10, SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta* dhe SNRF 12, të publikuara në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 3, 9, 11 (b), 15, 19 (b) dhe (e) dhe 25. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11 dhe SNRF 12.

SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale

- D20 Në SNK 27 *Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale*, kërkesat në lidhje me pasqyrat financiare të konsoliduara janë hequr dhe kanë kaluar në SNRF10, sipas rastit. Kërkesat e kontabilitetit dhe të dhënies së informacioneve shpjeguese për pasqyrat financiare individuale mbeten në SNK 27; titulli është ndryshuar në *Pasqyra financiare individuale*, paragrafët e mbetura janë rinumëruara në vijimësi, objekti është rregulluar dhe janë bërë ndryshime të tjera editoriale. Kërkesat e kontabilitetit dhe të dhënies së informacioneve shpjeguese të mbetura në SNK 27 (i ndryshuar në vitin 2011) janë përditësuar për të pasqyruar edhe udhëzimin në SNRF 10, SNRF 11, SNRF 12 dhe SNK 28 (i ndryshuar në 2011). Detajet e destinacionit të paragrafëve në SNK 27 (i ndryshuar në 2008) janë të përfshira në tabelën e përputhjes bashkangjitur SNK 27 (i ndryshuar në 2011).

SNK 32 Instrumentet financiare: Paraqitja

- D21 Paragrafi 4(a) është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 97I si vijon:

- 4 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:
- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale, ose SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta ose SNK 31 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta. Megjithatë, në disa raste, SNK 27, ose SNK 28 ose SNK 31 lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNK 39...

97I Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11, të publikuara në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 4 (a) dhe AG29. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

D22 Në Shtojcë, paragrafi AG29 është ndryshuar si vijon:

AG29 Në pasqyrat financiare të konsoliduara, njësia ekonomike paraqet interesat jo-kontrolluese, dmth interesat e palëve të tjera në kapital dhe të ardhurat e filialeve të saj-në përputhje me SNK 1 dhe SNK 27 SNRF 10, kur ...

SNK 33 Fitimet për aksion

D23 Paragrafi 4 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 74B si vijon:

4 Kur një njësi ekonomike paraqet edhe pasqyra financiare të konsoliduara, edhe pasqyra financiare individuale, të përgatitura në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale, dhënia e informacioneve shpjeguese, që kërkohet nga ky Standard, duhet të paraqitet, përkatësisht, vetëm mbi bazën e informacionit të konsoliduar. Një ...

74B Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 4, 40 dhe A11. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

SNK 36 Zhvlerësimi i aktiveve

D24 Paragrafi 4(a) është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 140H si vijon:

4 Ky standard zbatohet për aktivet financiare të klasifikuara si:

(a) filiale, sipas përkufizimit në ~~SNK 27~~ SNRF 10 *Pasqyra financiare të konsoliduara dhe individuale*;

(b) ...

140H Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11, të publikuara në maj 2011, janë ndryshuar paragrafi 4, titulli sipër paragrafit 12(h) dhe paragrafi 12(h). Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

D25 [Nuk zbatohet për kërkesat]

SNK 38 Aktivët afatgjatë jomateriale

D26 Paragrafi 3(e) është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 130F si vijon:

3 Nëse një standard tjetër përshkruan kontabilizimin për një lloj të veçantë aktivi afatgjatë jo-material, një njësi ekonomike zbaton atë standard në vend të këtij standardi. Për shembull, ky standard nuk zbatohet për:

(a) ...

(e) aktivet financiare siç përkufizohen në SNK 32. Njohja dhe matja e disa aktiveve financiare mbulohen nga SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 *Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale*, dhe SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta dhe SNK 34 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta.

(f) ...

130F Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, është ndryshuar paragrafi 3(e). Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

SNK 39 Instrumentet financiarë: Njohja dhe matja (i ndryshuar në tetor të vitit 2009)

D27 Paragrafët 2(a) dhe 15 janë ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 103P si vijon:

2 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:

(a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27

Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale, ose SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta dhe SNK 31 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta. Megjithatë, njësi ekonomike do ta zbatojë këtë standard në rastin e një interesi në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët që në përputhje me SNK 27, ose SNK 28 ose SNK 31 kontabilizohet sipas këtij standardi. ...

15 Në pasqyrat financiare të konsoliduara, paragrafët 16-23 dhe paragrafët AG34-AG52 në Shtojcën A zbatohen në një nivel të konsoliduar. Kështu, një njësi ekonomike së pari konsolidon të gjitha filialet në përputhje me ~~SNK 27 dhe KIS 12 Konsolidimi i njësive ekonomike për qëllime të veçanta~~ SNRF 10 dhe pastaj zbaton paragrafët 16-23, ndërsa paragrafët AG34-AG52 në Shtojcën A zbatohen për grupin që rezulton.

103P Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të nxjerra në maj 2011, janë ndryshuar paragrafi 2 (a), 15, AG3, AG36-AG38 dhe AG41 (a). Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

D28 Në Shtojcën A paragrafët AG36-AG38 janë ndryshuar si më poshtë:

Në paragrafin AG36, është hequr '(duke përfshirë çdo NEPV)' në kutinë e parë të bllok-skemës.

AG37 Situata e përshkruar në paragrafin 18 (b) (kur një njësi ekonomike ruan të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukse mjeteshe monetare të aktivitetit financiar, por duke marrë përsipër një detyrim kontraktual për t'u paguar flukse mjeteshe monetare një ose më shumë përfituesve) ndodh, për shembull, nëse njësi ekonomike është ~~një njësi ekonomike për qëllime të veçanta ose~~ njësi besimi, dhe u kalon investitorëve interesat përfituese në aktivet bazë financiare që zotëron, dhe siguron shërbimin e këtyre aktiveve financiare. Në këtë rast, aktivet financiare kualifikohen për çregjistrim, nëse janë plotësuar kushtet në paragrafët 19 dhe 20.

AG38 Për zbatimin e paragrafit 19, njësi ekonomike mund të jetë, për shembull, krijuesja e aktivitetit financiar, ose mund të jetë një grup që përfshin një ~~njësi ekonomike të konsoliduar për qëllime të veçanta~~ filial që ka blerë aktivin financiar dhe i kalon flukset e mjeteve monetare tek investitorët që janë palë e tretë e palidhur.

KIRFN 5 Të Drejtat për interesat që lindin nga fondet e nxjerrjes nga përdorimi, restaurimit dhe rehabilitimit mjedisor

D29 Në 'referencat' , janë hequr shënimet për SNK 27 dhe SNK 31, shënimi për SNK 28 është ndryshuar në 'SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta*' dhe janë shtuar shënimet për SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara* dhe IFRS 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*.

Paragrafi 8 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 14B si vijon:

8 Kontribuesi do të përcaktojë nëse ai ka kontroll ose kontroll të përbashkët apo influencë të konsiderueshme mbi fondin duke iu referuar ~~SNK 27~~ SNRF 10, SNRF 11 dhe SNK 28, SNK 31 dhe KIS 12. Nëse po, kontribuesi do ta kontabilizojë interesin e tij në fond në përputhje me këto standarde.

14B Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11, të publikuara në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 8 dhe 9. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

KIRFN 17 Shpërndarja e aktiveve jo-monetare tek pronarët

D30 Në 'referencat', është shtuar një njësi ekonomike për 'SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara*'.

Paragrafi 7 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 19 si vijon:

7 Në përputhje me paragrafin 5, ky Interpretim nuk zbatohet kur një njësi ekonomike shpërndan disa prej interesave të saj të pronësisë në një filial, por ruan kontrollin mbi filialin. Njësia ekonomike e kontabilizon shpërndarjen, që rezulton në njohjen nga njësia të një interesi jo-kontrollues në filialin e saj, si një shpërndarje në përputhje me ~~SNK 27 (i ndryshuar në 2008)~~ SNRF 10.

19 Si rezultat i SNRF 10, i publikuar në maj 2011, është ndryshuar paragrafi 7. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur të zbatojë SNRF 10. ...

Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 11

Marrëveshjet e përbashkëta

Objektivi

- 1 Objektivi i këtij SNRF është të vendosë parimet për raportimin financiar nga njësitë ekonomike, që kanë një interes në marrëveshjet e kontrolluara bashkërisht (*dmth marrëveshjet e përbashkëta*).

Realizimi i objektivit

- 2 Për të realizuar objektivin në paragrafin 1, ky SNRF përkufizon *kontrollin e përbashkët* dhe kërkon që një njësi ekonomike, e cila është palë në një marrëveshje të përbashkët, të përcaktojë llojin e marrëveshjes së përbashkët, në të cilën është përfshirë, duke vlerësuar të drejtat dhe detyrimet e veta dhe t'i kontabilizojë këto të drejta dhe detyrime në përputhje me këtë lloj marrëveshjeje të përbashkët.

Objekti

- 3 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike që janë palë në një marrëveshje të përbashkët.

Marrëveshjet e përbashkëta

- 4 Një marrëveshje e përbashkët është një marrëveshje sipas të cilës dy ose më shumë palë kanë kontroll të përbashkët.
- 5 Një marrëveshje e përbashkët ka karakteristikat e mëposhtme:
 - (a) Palët janë të lidhura nga një marrëveshje kontraktuale (shih paragrafët B2–B4).
 - (b) Marrëveshja kontraktuale bën që dy apo më shumë nga këto palë të kenë kontrollin e përbashkët të marrëveshjes (shih paragrafët 7–13).
- 6 Një marrëveshje e përbashkët është, ose një *operacion i përbashkët*, ose një *sipërmarrje e përbashkët*.

Kontrolli i përbashkët

- 7 **Kontrolli i përbashkët është ndarja kontraktuale, e miratuar, e kontrollit të një marrëveshjeje, kontroll ky që ekziston vetëm atëherë kur vendimet në lidhje me veprimtaritë përkatëse kërkojnë pëlqimin unanimit të palëve që ndajnë kontrollin.**
- 8 Një njësi ekonomike që është palë në një marrëveshje do të vlerësojë nëse marrëveshja kontraktuale u siguron të gjitha palëve, ose një grupi të palëve, kontrollin në mënyrë kolektive të marrëveshjes. Të gjitha palët, ose një grup i palëve, kontrollojnë kolektivisht marrëveshjen, kur ata duhet të veprojnë së bashku për të drejtuar veprimtaritë, që në mënyrë të ndjeshme ndikojnë në kthimet e marrëveshjes (p.sh. veprimtaritë përkatëse).
- 9 Pasi është vendosur që të gjitha palët, ose një grup i palëve, kontrollojë marrëveshjen kolektivisht, kontrolli i përbashkët ekziston vetëm atëherë kur vendimet në lidhje me veprimtaritë përkatëse kërkojnë pëlqimin unanimit të palëve që kontrollojnë marrëveshjen kolektivisht.
- 10 Në një marrëveshje të përbashkët, asnjë palë e vetme nuk e kontrollon marrëveshjen më vete. Një palë e marrëveshjes me kontroll të përbashkët mund të mos lejojë ndonjë nga palët e tjera, ose një grup të palëve, të ketë kontroll të marrëveshjes.
- 11 Një marrëveshje mund të jetë një marrëveshje e përbashkët edhe kur jo të gjithë palët e saj kanë kontrollin e përbashkët të marrëveshjes. Ky SNRF bën dallimin mes palëve që kanë kontrollin e përbashkët të një marrëveshjeje të përbashkët (operatorët e përbashkët apo sipërmarrësit e përbashkët) dhe palëve që marrin pjesë në të, por nuk kanë kontrollin e përbashkët të një marrëveshjeje të përbashkët.
- 12 Një njësi ekonomike duhet të përdorë gjykimin gjatë vlerësimit nëse të gjitha palët, ose një grup i palëve, kanë kontrollin e përbashkët të një marrëveshjeje. Një njësi ekonomike duhet ta bëjë këtë vlerësim duke marrë parasysh të gjitha faktet dhe rrethanat (shih paragrafët B5–B11).
- 13 Nëse faktet dhe rrethanat ndryshojnë, një njësi ekonomike do të rivlerësojë nëse ajo ende ka kontrollin e përbashkët të marrëveshjes.

Llojet e marrëveshjeve të përbashkëta

- 14 Një njësi ekonomike do të përcaktojë llojin e marrëveshjes së përbashkët në të cilën është përfshirë. Klasifikimi i një marrëveshjeje të përbashkët, si një operacion i përbashkët ose një sipërmarrje e përbashkët, varet nga të drejtat dhe detyrimet e palëve në marrëveshje.

- 15 Një operacion i përbashkët është një marrëveshje e përbashkët ku palët, që kanë kontrollin e përbashkët të marrëveshjes, kanë të drejta mbi aktivet dhe detyrime për pasivet, në lidhje me marrëveshjen. Këto palë quhen operatorë të përbashkët.
- 16 Një sipërmarrje e përbashkët është një marrëveshje e përbashkët ku palët, që kanë kontrollin e përbashkët të marrëveshjes, kanë të drejta mbi aktivet neto të marrëveshjes. Këto palë quhen sipërmarrës të përbashkët.
- 17 Një njësi ekonomike përdor gjykimin gjatë vlerësimit nëse një marrëveshje e përbashkët është një operacion i përbashkët apo një sipërmarrje e përbashkët. Një njësi ekonomike do të përcaktojë llojin e marrëveshjes së përbashkët, në të cilën është përfshirë, duke marrë në konsideratë të drejtat dhe detyrimet që rrjedhin nga marrëveshja. Një njësi ekonomike vlerëson të drejtat dhe detyrimet e saj duke marrë parasysh strukturën dhe formën ligjore të marrëveshjes, termat për të cilat është rënë dakord nga palët në marrëveshjen kontraktuale dhe, kur është e nevojshme, faktet dhe rrethanat e tjera (shih paragrafët B12–B33).
- 18 Ndonjëherë palët janë të lidhura nga një kuadër marrëveshjeje që përcakton kushtet e përgjithshme të kontratës për ndërmarrjen e një ose më shumë veprimtarive. Kuadri mund të caktojë që palët lidhin marrëveshjeve të ndryshme të përbashkëta për t'u marrë me veprimtari të veçanta që janë pjesë e marrëveshjes. Edhe pse këto marrëveshje të përbashkëta janë të lidhura me të njëjtin kuadër, ato mund të jenë të llojeve të ndryshme, nëse të drejtat dhe detyrimet e palëve ndryshojnë, kur ndërmerren veprimtaritë e ndryshme të trajtuara në kuadrin e marrëveshjes. Rrjedhimisht, operacionet e përbashkëta dhe sipërmarrjet e përbashkëta mund të bashkekzistojnë kur palët ndërmarrin veprimtari të ndryshme që janë pjesë e të njëjtit kuadër marrëveshjeje.
- 19 Po qe se faktet dhe rrethanat ndryshojnë, një njësi ekonomike do të rivlerësojë nëse lloji i marrëveshjes së përbashkët, në të cilën është e përfshirë, ka ndryshuar.

Pasqyrat financiare të palëve në një marrëveshje të përbashkët

Operacionet e përbashkëta

- 20 Një operator i përbashkët, në lidhje me interesin e tij në një operacion të përbashkët, do të njohë:

- (a) aktivet e tij, duke përfshirë pjesën e tij mbi çdo aktiv të zotëruar së bashku;
 - (b) pasivet e tij, duke përfshirë pjesën e tij të çdo detyrim i shkaktuar së bashku;
 - (c) të ardhurat e tij nga shitja e pjesës së tij të produktit që del nga operacioni i përbashkët;
 - (d) pjesën e tij të të ardhurave nga shitja e produktit të operacionit të përbashkët; dhe
 - (e) shpenzimet e tij, duke përfshirë pjesën e tij në çdo shpenzim të bërë së bashku.
- 21 Një operator i përbashkët do të kontabilizojë aktivet, pasivet, të ardhurat dhe shpenzimet, që lidhen me interesin e tij në një operacion të përbashkët, në përputhje me SNRF-të që zbatohen për aktive, pasive, të ardhura dhe shpenzime të veçanta.
- 22 Kontabiliteti për transaksione të tilla si shitje, kontribut apo blerje e aktiveve midis një njësie ekonomike dhe një operacioni të përbashkët, në të cilën ajo është një operator i përbashkët, është specifikuar në paragrafët B34–B37.
- 23 Një palë që merr pjesë në një operacion të përbashkët, por nuk ka kontroll të përbashkët në të, do të kontabilizojë gjithashtu interesat e saj në marrëveshje në përputhje me paragrafët 20-22, në qoftë se pala ka të drejta mbi aktivet dhe detyrime për pasivet, në lidhje me operacionin e përbashkët. Nëse një palë që merr pjesë në një operacion të përbashkët, por nuk ka kontroll të përbashkët, nuk ka të drejta mbi aktivet dhe detyrime për pasivet, në lidhje me këtë operacion të përbashkët, ajo do ta trajtojë interesin e saj në operacionin e përbashkët në përputhje me SNRF- të që zbatohen për këtë interes.

Sipërmarrjet e përbashkëta

- 24 Një sipërmarrës i përbashkët do ta njohë interesin e tij në një sipërmarrje të përbashkët, si një investim dhe do ta kontabilizojë këtë investim duke përdorur metodën e kapitalit neto në përputhje me SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrje të përbashkëta*, nëse njësia ekonomike nuk përjashtohet nga zbatimi i metodës së kapitalit neto, siç specifikohet në këtë standard.
- 25 Një palë që merr pjesë në një sipërmarrje të përbashkët, por nuk ka kontroll të përbashkët, do ta kontabilizojë interesin e saj në marrëveshje në përputhje me SNRF 9 *Instrumentet financiare*, nëse ajo nuk ka influencë të konsiderueshme mbi sipërmarrjen e përbashkët, rast në të cilin ajo do ta kontabilizonte në përputhje me SNK 28 (i ndryshuar në 2011).

Pasqyrat financiare individuale

- 26 Në pasqyrat e tij financiare individuale, një operator i përbashkët apo sipërmarrës i përbashkët do ta kontabilizojnë interesin e tij në:
- (a) një operacion të përbashkët në përputhje me paragrafët 20–22;
 - (b) në një sipërmarrje të përbashkët në përputhje me paragrafin 10 të SNK 27 *Pasqyrat financiare individuale*.
- 27 Në pasqyrat e saj financiare individuale, një palë që merr pjesë në një marrëveshje të përbashkët, por nuk ka kontroll të përbashkët në të, do ta kontabilizojë interesin e saj në:
- (a) një operacion të përbashkët në përputhje me paragrafin 23;
 - (b) në një sipërmarrje të përbashkët në përputhje me SNRF 9, nëse njësia ekonomike nuk ka influencë të konsiderueshme mbi sipërmarrjen, rast në të cilin ajo do të zbatojë paragrafin 10 të SNK 27 (i ndryshuar në vitin 2011).

Shtojca A

Termet e përkufizuar

Kjo shtojcë është pjesë integrale e SNRF-së.

marrëveshje e përbashkët	Një marrëveshje nga e cila dy ose më shumë palë kanë kontroll të përbashkët .
kontroll i përbashkët	Ndarja kontraktuale e miratuar e kontrollit të një marrëveshjeje, kontroll ky që ekziston vetëm atëherë, kur vendimet në lidhje me veprimtaritë përkatëse kërkojnë pëlqimin unanim të palëve që ndajnë kontrollin.
operacion i përbashkët	Një marrëveshje e përbashkët ku palët, që kanë kontrollin e përbashkët të marrëveshjes, kanë të drejta në aktivet dhe detyrime në pasivet, në lidhje me marrëveshjen.
operator i përbashkët	Një palë në një operacion të përbashkët që ka kontroll të përbashkët të këtij operacion të përbashkët.
sipërmarrje e përbashkët	Një marrëveshje e përbashkët ku palët që kanë kontrollin e përbashkët të marrëveshjes kanë të drejta në aktivet neto të marrëveshjes.
sipërmarrës i përbashkët	Një palë në një sipërmarrje të përbashkët që ka kontrollin e përbashkët të kësaj sipërmarrje të përbashkët.
palë në një marrëveshje të përbashkët	Një njësi ekonomike që merr pjesë në një marrëveshje të përbashkët , pa marrë parasysh nëse njësi ekonomike ka kontrollin e përbashkët të marrëveshjes.
mjet financiar i veçantë	Një strukturë financiare e identifikueshme veçmas, përfshirë njësi ekonomike të veçanta ligjore ose njësi ekonomike të njohura me statut, pavarësisht nga fakti nëse këto njësi ekonomike kanë një personalitet ligjor.

Përkufizimet e termave të mëposhtëm jepen në SNK 27(i ndryshuar në 2011), SNK 28 (i ndryshuar në 2011) ose SNRF10 *Pasqyrat Financiare të Konsoliduara* dhe janë përdorur në këtë standard sipas kuptimit të dhënë në SNRF-të ku ato janë përcaktuar:

- kontrolli i një të investuari
- metoda e kapitalit neto
- fuqia
- të drejtat mbrojtëse
- veprimtaritë përkatëse
- pasqyra financiare individuale
- influencë e konsiderueshme.

Shtojca B

Udhëzim për zbatim

Kjo shtojcë është pjesë integrale e SNRF-së. Ajo përshkruan zbatimin e paragrafëve 1-27 dhe ka të njëjtin autoritet si pjesët e tjera të SNRF-së.

- B1 Shembujt në këtë shtojcë karakterizojnë situata hipotetike. Edhe pse disa aspekte të shembujve mund të jenë të pranishme në modelet faktike, kur të zbatohet SNRF 11 do të duhej të vlerësoheshin të gjitha faktet përkatëse dhe rrethanat e një modeli të veçantë faktik.

Marrëveshjet e përbashkëta

Marrëveshja kontraktuale (paragrafi 5)

- B2 Marrëveshjet kontraktuale mund të evidentohen në disa mënyra. Një marrëveshje kontraktuale, e zbatueshme me forcë, është shpesh, por jo gjithmonë, me shkrim, zakonisht në formën e një kontrate ose diskutimi të dokumentuar mes palëve. Mekanizmat statutorë gjithashtu mund të krijojnë marrëveshje të zbatueshme me forcë, qoftë vetë ose në lidhje me kontratat ndërmjet palëve.
- B3 Kur marrëveshjet e përbashkëta janë të strukturuar përmes një *mjeti financiar të veçantë* (shih paragrafët B19 të B33), marrëveshja kontraktuale, ose disa aspekte të marrëveshjes kontraktuale, në disa raste, do të përfshihen në nenet, statutin ose aktet nënligjore të mjetit të veçantë.
- B4 Marrëveshja kontraktuale përcakton kushtet mbi të cilat palët marrin pjesë në veprimtarinë që është subjekt i marrëveshjes. Marrëveshja kontraktuale në përgjithësi merret me çështje të tilla si:
- (a) qëllimi, veprimtaria dhe kohëzgjatja e marrëveshjes së përbashkët.
 - (b) mënyra se si janë emëruar anëtarët e bordit të drejtorëve ose organit ekuivalent qeverisës të marrëveshjes së përbashkët.
 - (c) procesi i vendimmarrjes: çështjet që kërkojnë vendime nga palët, të drejtat e votës të palëve dhe nivelin e kërkuar të mbështetjes për këto çështje. Procesi i vendimmarrjes, i pasqyruar në marrëveshje kontraktuale, krijon kontrollin e përbashkët të marrëveshjes (shih paragrafët B5–B11).
 - (d) kapitali ose kontributet e tjera që kërkojnë prej palëve.
 - (e) palët ndajnë aktivet, detyrimet, të ardhurat, shpenzimet ose fitimin apo humbjen në lidhje me marrëveshjen e përbashkët.

Kontrolli i përbashkët (paragrafët 7–13)

- B5 Në vlerësimin nëse një njësi ekonomike ka kontroll të përbashkët në një marrëveshje, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë së pari, nëse të gjitha palët, ose një grup i palëve kontrollojnë marrëveshjen. Përkufizimi i kontrollit jepet në SNRF 10 dhe do të përdoret për të përcaktuar nëse të gjitha palët, ose një grup i palëve janë të ekspozuar, apo kanë të drejta, ndaj kthimeve të ndryshueshme nga përfshirja e tyre në marrëveshje dhe kanë aftësinë të ndikojnë në këto kthime me anë të pushtetit të tyre mbi marrëveshjen. Kur të gjitha palët, ose një grup i palëve, të marra bashkarisht, janë në gjendje të drejtojnë veprimtaritë që ndikojnë ndjeshëm në kthimet e marrëveshjes (dmth. veprimtaritë përkatëse), palët kontrollojnë kolektivisht marrëveshjen.
- B6 Pas përfundimit se të gjitha palët, ose një grup i palëve, kontrollojnë kolektivisht marrëveshjen, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë nëse ajo ka kontroll të përbashkët të marrëveshjes. Kontrolli i përbashkët ekziston vetëm kur vendimet në lidhje me veprimtaritë përkatëse kërkojnë pëlqimin unanimit të palëve që kolektivisht kontrollojnë marrëveshjen. Vlerësimi nëse marrëveshja është e kontrolluar bashkërisht nga të gjitha palët e saj ose nga një grup i palëve, ose kontrollohet vetëm nga një prej palëve të saj, mund të kërkojë gjykim.
- B7 Ndonjëherë procesi i vendimmarrjes që është pranuar nga palët në marrëveshjen kontraktuale të tyre, në mënyrë të nënkuptuar, çon në kontroll të përbashkët. Për shembull, supozojmë se dy palë lidhin një marrëveshje në të cilën secila ka 50 përqind të të drejtave të votës dhe marrëveshja kontraktuale ndërmjet tyre përcakton se janë të nevojshme të paktën 51 përqind e të drejtave të votës për të marrë vendime në lidhje me veprimtaritë përkatëse. Në këtë rast, palët kanë rënë dakord në mënyrë të nënkuptuar se ata kanë kontrollin e përbashkët të marrëveshjes, për shkak se vendimet në lidhje me veprimtaritë përkatëse nuk mund të bëhen pa miratimin e të dyja palëve.
- B8 Në rrethana të tjera, marrëveshja kontraktuale kërkon një minimum të të drejtave të votës për të marrë vendime në lidhje me veprimtaritë përkatëse. Kur ky minimum i kërkuar të drejtat e votës mund të arrihet me më shumë se një kombinim i palëve të rëna dakord së bashku, kjo marrëveshje nuk është një marrëveshje e përbashkët, përveç nëse marrëveshja kontraktuale specifikon se cilat palë (apo kombinim i palëve), kërkohej të bien dakord njëzëri për vendimet mbi veprimtaritë përkatëse të marrëveshjes.

Shembuj zbatimi

Shembull 1

Supozojmë se tre palët vendosin një marrëveshje: A ka 50 për qind të të drejtave të votës në marrëveshje, B ka 30 për qind dhe C ka 20 për qind. Marrëveshja kontraktuale mes A, B dhe C specifikon se është e nevojshme të paktën 75 për qind e të drejtave të votës për të marrë vendime në lidhje me veprimtaritë përkatëse të marrëveshjes. Edhe pse A mund të bllokojë çdo vendim, ajo nuk kontrollon marrëveshjen, sepse ka nevojë për marrëveshjen e B-së. Kushtet e marrëveshjes së tyre kontraktuale, që kërkon të paktën 75 për qind e të drejtave të votës për të marrë vendime në lidhje me veprimtaritë përkatëse, nënkupton që A dhe B kanë kontroll të përbashkët të marrëveshjes, sepse vendimet në lidhje me veprimtaritë përkatëse të saj nuk mund të bëhet pa rënë dakord të dy A dhe B.

Shembull 2

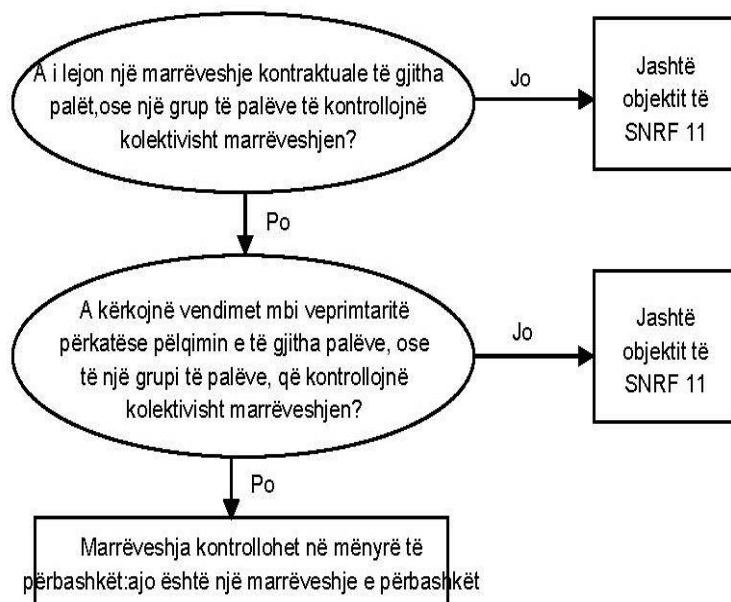
Supozojmë se një marrëveshje ka tre palë: A ka 50 përqind të të drejtave të votës në marrëveshje dhe B dhe C kanë secila 25 për qind. Marrëveshja kontraktuale mes A, B dhe C specifikon se është e nevojshme të paktën 75 për qind e të drejtave të votës për të marrë vendime në lidhje me veprimtaritë përkatëse të marrëveshjes. Edhe pse A mund të bllokojë çdo vendim, ajo nuk kontrollon marrëveshjen, sepse ajo ka nevojë për marrëveshjen ose të B-së, ose C-së. Në këtë shembull, A, B dhe C kontrollojnë kolektivisht marrëveshjen. Megjithatë, ka më shumë se një kombinim të palëve që mund të bien dakord për të arritur 75 për qindëshin e të drejtave të votës (dmth ose A dhe B, ose A dhe C). Në një situatë të tillë, që të jetë një marrëveshje e përbashkët, marrëveshja kontraktuale ndërmjet palëve do të duhet të përcaktojë se cili kombinim i palëve është i nevojshme që të bien dakord njëzëri për vendimet në lidhje me veprimtaritë përkatëse të marrëveshjes.

Shembull 3

Supozojmë një marrëveshje në të cilën A dhe B, secila ka 35 për qind të të drejtave të votës në marrëveshje, ndërsa pjesa e mbetur 30 për qind është shpërndarë gjerësisht. Vendimet në lidhje me veprimtaritë përkatëse kërkojnë miratimin nga një shumicë e të drejtave të votës. A dhe B kanë kontrollin e përbashkët të marrëveshjes vetëm nëse marrëveshja kontraktuale specifikon se vendimet në lidhje me veprimtaritë përkatëse të marrëveshjes kërkojnë të bien dakord të dy palët A dhe B.

- B9 Kërkesa për miratimin unanim do të thotë që çdo palë me kontroll të përbashkët të marrëveshjes mund të ndalojë ndonjë nga palët e tjera, ose një grup të palëve, të marrin vendime të njëanshme (në lidhje me veprimtaritë përkatëse) pa pëlqimin e saj. Nëse kërkesa për miratimin unanim ka të bëjë vetëm me vendimet që i japin një palë të drejta mbrojtëse dhe jo me vendimet rreth veprimtarive përkatëse të një marrëveshjeje, atëherë kjo palë nuk është një palë e marrëveshjes me kontroll të përbashkët.
- B10 Një marrëveshje kontraktuale mund të përfshijnë klauzola për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve, të tilla si arbitrazhi. Këto dispozita mund të lejojnë që të merren vendime në mungesë të pëlqimit unanim midis palëve që kanë kontrollin e përbashkët. Ekzistenca e këtyre dispozitave nuk e pengon marrëveshjen që të kontrollohet në mënyrë të përbashkët dhe, rrjedhimisht, të jetë një marrëveshje e përbashkët.

Vlerësimi i kontrollit të përbashkët

B11 Kur një marrëveshje është jashtë objektit të SNRF 11, një njësi ekonomike kontabilizon interesin e saj në marrëveshje në përputhje me SNRF-të përkatëse, të tilla si SNRF 10, SNK 28 (i ndryshuar në 2011) ose SNRF 9.

Llojet e marrëveshjeve të përbashkëta (paragrafët 14–19)

- B12 Marrëveshjet e përbashkëta lidhen për qëllime të ndryshme (p.sh. si një mënyrë që palët të ndajnë kostot dhe rreziqet, apo si një mënyrë që palët të sigurojnë qasje në teknologjinë e re apo në tregjet e reja), dhe mund të lidhen duke përdorur struktura dhe forma ligjore të ndryshme.
- B13 Disa marrëveshje nuk kërkojnë që veprimtaria, e cila është subjekt i marrëveshjes, të ndërmerret me anë të një mjeti financiar të veçantë. Megjithatë, marrëveshje të tjera përfshijnë krijimin e një mjeti financiar të veçantë.
- B14 Klasifikimi i marrëveshjeve të përbashkëta, siç kërkohet nga ky SNRF, varet nga të drejtat e palëve dhe detyrimet që rrjedhin nga marrëveshja në rrjedhën normale të biznesit. Ky SNRF klasifikon marrëveshjet e përbashkëta ose si operacione të përbashkëta, ose sipërmarrje të përbashkëta. Kur njësi ekonomike ka të drejta mbi aktivet dhe detyrime për pasivet, në lidhje me marrëveshjen, atëherë marrëveshja është një operacion i përbashkët. Kur njësi ekonomike ka të drejta mbi aktivet neto të marrëveshjes, marrëveshja është një sipërmarrje e përbashkët. Paragrafët B16-B33 përcaktojnë vlerësimin që bën një njësi ekonomike për të përcaktuar nëse ajo ka një interes në një operacion të përbashkët, ose një interes në një sipërmarrje të përbashkët.

Klasifikimi i një marrëveshje të përbashkët

- B15 Siç thuhet në paragrafin B14, klasifikimi i marrëveshjeve të përbashkëta kërkon që palët të vlerësojnë të drejtat e tyre dhe detyrimet që rrjedhin nga marrëveshja. Kur bën këtë vlerësim, njësi ekonomike do të marrë parasysh si më poshtë:
- (a) strukturën e marrëveshjes së përbashkët (shih paragrafët B16–B21).
 - (b) kur marrëveshja e përbashkët është e strukturuar përmes një mjeti të veçantë:
 - (i) formën ligjore të mjetit të veçantë (shih paragrafët B22–B24);
 - (ii) kushtet e marrëveshjes kontraktuale (shih paragrafët B25–B28); dhe
 - (iii) kur është e nevojshme, faktet dhe rrethanat e tjera (shih paragrafët B29–B33).

Struktura e marrëveshjes së përbashkët

Marrëveshjet e përbashkëta që nuk janë të strukturuar përmes një mjeti të veçantë

- B16 Një marrëveshje e përbashkët, që nuk është e strukturuar përmes një mjeti të veçantë, është një operacion i përbashkët. Në raste të tilla, marrëveshja kontraktuale vendos të drejtat e palëve për aktivet dhe detyrimet për pasivet, në lidhje me marrëveshjen, dhe të drejtat e palëve për të ardhurat përkatëse dhe detyrimet për shpenzimet përkatëse.
- B17 Marrëveshja kontraktuale shpesh përshkruan natyrën e veprimtarive që janë subjekt i marrëveshjes dhe mënyrën se si palët synojnë të ndërmarrin këto veprimtari së bashku. Për shembull, palët në një marrëveshje të përbashkët mund të bien dakord për prodhimin e një produkti së bashku, ku secila palë është përgjegjëse për një detyrë të caktuar dhe secila përdor aktivet e veta dhe merr përsipër detyrimet e veta. Marrëveshja kontraktuale mund të specifikojë gjithashtu se si duhet të ndahen midis palëve të ardhurat dhe shpenzimet që janë të përbashkëta për to. Në një rast të tillë, çdo operator i përbashkët njihet në pasqyrat e tij financiare aktivet dhe pasivet e përdorura për detyrën e veçantë, dhe njihet pjesën e tij të të ardhurave dhe shpenzimeve në përputhje me marrëveshjen kontraktuale.
- B18 Në raste të tjera, palët në një marrëveshje të përbashkët mund të bien dakord, për shembull, të ndajnë dhe të shfrytëzojnë një aktiv së bashku. Në një rast të tillë, marrëveshja kontraktuale vendos të drejtat e palëve për aktivin që shfrytëzohet bashkërisht, dhe se si ndahen midis palëve produkti ose të ardhurat nga aktivi dhe kostot e shfrytëzimit. Secili nga operatorët e përbashkët kontabilizon pjesën e tij të aktivit të përbashkët dhe pjesën e tij të rënës dakord të detyrimeve, dhe njihet pjesën e tij të produktit, të të ardhurave, dhe shpenzimeve në përputhje me marrëveshjen kontraktuale.

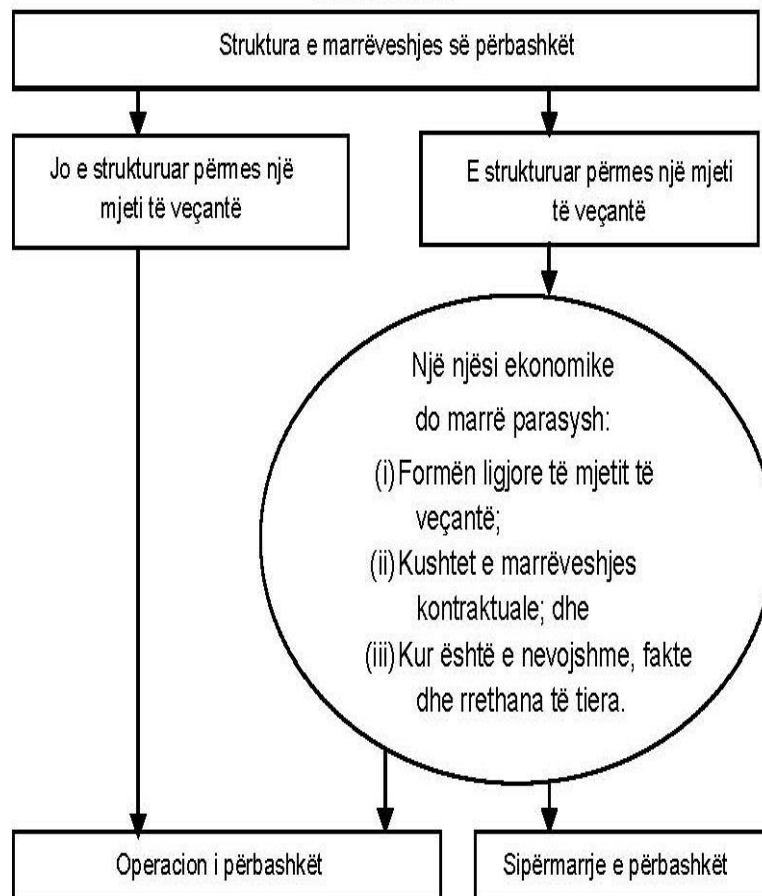
Marrëveshjet e përbashkëta të strukturuar përmes një mjeti të veçantë

- B19 Një marrëveshje e përbashkët, në të cilën aktivet dhe pasivet në lidhje me të mbahen me anën e një mjeti të veçantë, mund të jetë një sipërmarrje e përbashkët ose një operacion i përbashkët.
- B20 Nëse një palë është një operator i përbashkët ose një sipërmarrës i përbashkët varet nga të drejtat e palës në aktivet dhe detyrimet për pasivet, në lidhje me marrëveshjen, që zotërohen në mjetin e veçantë.
- B21 Siç thuhet në paragrafin B15, kur palët kanë strukturuar një marrëveshje të përbashkët në një mjet të veçantë, palët duhet të vlerësojnë nëse forma ligjore e mjetit të veçantë, kushtet e marrëveshjes kontraktuale dhe, kur është e nevojshme, faktet dhe rrethanat e tjera u japin atyre:

- (a) të drejta ndaj aktiveve dhe detyrime ndaj pasiveve, në lidhje me marrëveshjen (dmth marrëveshja është një operacion i përbashkët); ose
- (b) të drejta ndaj aktiveve neto të marrëveshjes (dmth marrëveshja është një sipërmarrje e përbashkët).

Klasifikimi i një marrëveshje të përbashkët: vlerësimi i të drejtave të palëve dhe i detyrimeve që rrjedhin nga marrëveshja

Forma ligjore e mjetit të veçantë

- B22** Forma ligjore e mjetit të veçantë është e rëndësishme gjatë vlerësimit të llojit të marrëveshjes së përbashkët. Forma ligjore ndihmon në vlerësimin fillestar të të drejtave të palëve mbi aktivet dhe detyrimeve mbi pasivet e zotëruara në mjetin e veçantë, të tilla si nëse palët kanë interesa në aktivet e zotëruara në mjetin e veçantë dhe nëse janë përgjegjëse ndaj pasiveve të zotëruara në mjetin e veçantë.
- B23** Për shembull, palët mund të realizojnë marrëveshjen e përbashkët përmes një mjeti të veçantë, forma ligjore e të cilit bën që ai të konsiderohet në të drejtën e vet (dmth. aktivet dhe detyrimet që ka mjeti i veçantë janë aktivet dhe detyrimet e tij dhe jo të palëve). Në një rast të tillë, vlerësimi i të drejtave dhe detyrimeve që u akordohen palëve sipas formës juridike të mjetit të veçantë tregon se marrëveshja është një sipërmarrje e përbashkët. Megjithatë, kushtet e pranuar nga palët në marrëveshjen e tyre kontraktuale (shih paragrafët B25-B28) dhe, kur është e nevojshme, faktet dhe rrethanat e tjera (shih paragrafët B29 të B33) mund të jenë në kundërshtim me vlerësimin e të drejtave dhe detyrimeve që u akordohen palëve sipas formës ligjore të mjetit të veçantë.
- B24** Vlerësimi i të drejtave dhe detyrimeve, të akorduara palëve sipas formës ligjore të mjetit të veçantë, është i mjaftueshëm për të konkluduar se marrëveshja është një operacion i përbashkët vetëm nëse palët realizojnë marrëveshjen e përbashkët në një mjet të veçantë, forma ligjore e të cilit nuk e vë në diskutim ndarjen midis palëve dhe mjetit të veçantë (dmth. aktivet dhe detyrimet që janë në mjetin e veçantë janë aktive dhe detyrime të palëve).

Vlerësimi i kushteve të marrëveshjes kontraktuale

- B25** Në shumë raste, të drejtat dhe detyrimet e pranuar nga palët në marrëveshjet e tyre kontraktuale janë në përputhje, ose nuk janë në konflikt, me të drejtat dhe detyrimet që u akordohen palëve sipas formës ligjore të mjetit të veçantë në të cilin është strukturuar marrëveshja.
- B26** Në raste të tjera, palët përdorin marrëveshjen kontraktuale për të ndryshuar apo modifikuar të drejtat dhe detyrimet e akorduara nga forma juridike e mjetit të veçantë në të cilin është strukturuar marrëveshja.

Shembuj zbatimi
Shembull 4

Supozojmë se dy palë strukturojnë një marrëveshje të përbashkët në një njësi ekonomike të inkuorporuar. Secila palë ka 50 për qind interes të pronësisë në njësinë ekonomike të inkuorporuar. Inkuorporimi mundëson veçimin e njësisë ekonomike nga pronarët e saj dhe si rrjedhim aktivet dhe detyrimet që ka njësia ekonomike janë aktive dhe detyrime të njësisë ekonomike të inkuorporuar. Në një rast të tillë, vlerësimi i të drejtave dhe i detyrimeve që u akordohen palëve nga forma ligjore e mjetit të veçantë tregon se palët kanë të drejta mbi aktivet neto të marrëveshjes.

Megjithatë, palët modifikojë karakteristikat e korporatës përmes marrëveshjes së tyre kontraktuale në mënyrë që secila ka një interes në aktivet e njësisë ekonomike të inkuorporuar dhe secila është përgjegjëse për detyrimet e njësisë ekonomike të inkuorporuar në një përpjesëtim të caktuar. Modifikime të tilla kontraktuale në karakteristikat e një korporate mund të bëjë që një marrëveshje të jetë një operacion i përbashkët.

B27 Tabela e mëposhtme krahason kushtet e përbashkëta në marrëveshjet kontraktuale të palëve për një operacion të përbashkët dhe kushtet e përbashkëta në marrëveshjet kontraktuale të palëve në një sipërmarrje të përbashkët. Shembujt e kushteve kontraktuale të dhëna në tabelën e mëposhtme nuk janë shteruese.

Vlerësimi i kushteve të marrëveshjes kontraktuale		
	Operacion i përbashkët	Sipërmarrje e përbashkët
Kushtet e marrëveshjes kontraktuale	Marrëveshja kontraktuale u jep palëve në marrëveshjen e përbashkët, të drejta mbi aktivet dhe detyrime ndaj pasiveve, në lidhje me marrëveshjen.	Marrëveshja kontraktuale u jep palëve, në marrëveshjen e përbashkët, të drejta mbi aktivet neto të marrëveshjes (dmth është mjeti i veçantë, dhe jo palët, që ka të drejta mbi aktivet dhe detyrime ndaj pasiveve, në lidhje me marrëveshjen).
Të drejtat mbi aktivet	Marrëveshja kontraktuale përcakton se palët në marrëveshjen e përbashkët ndajnë të gjitha interesat (p.sh. të drejtat, titullin e pronësisë) mbi aktivet, në lidhje me marrëveshjen, në një përpjesëtim të caktuar (p.sh. në përpjesëtim me interesin e pronësisë së palëve në marrëveshje ose në përpjesëtim me veprimtarinë që realizohet nëpërmjet marrëveshjes, që u ngarkohet drejtpërdrejt atyre).	Marrëveshja kontraktuale përcakton që aktivet e kontribuara në marrëveshje apo të blera më pas sipas marrëveshjes së përbashkët janë aktive të marrëveshjes. Palët nuk kanë interesa (dmth nuk kanë të drejta, titull ose pronësi) në aktivet e marrëveshjes.

Detyrimet për pasivet	Marrëveshja kontraktuale përcakton se palët në marrëveshjen e përbashkët ndajnë të gjitha pasivet, detyrimet, kostot dhe shpenzimet në një përpjesëtim të caktuar (p.sh. në përpjesëtim me interesin e pronësisë të palëve në marrëveshje ose në përpjesëtim me aktivitetin e kryer gjatë marrëveshjes që u ngarkohen drejtpërdrejt atyre).	Marrëveshja kontraktuale vendos që marrëveshja e përbashkët është përgjegjëse për borxhet dhe detyrimet e marrëveshjes.
	Marrëveshja kontraktuale vendos që palët në marrëveshjen e përbashkët janë përgjegjës për pretendimet e ngritura nga palët e treta.	Marrëveshjet kontraktuale shpallin se kreditorët e marrëveshjes së përbashkët nuk kanë të drejta të rekursit kundrejt çdo pale në lidhje me borxhet ose detyrimet e marrëveshjes.

Të ardhurat, shpenzimet, fitimi ose humbja KETU !!!!!	Marrëveshja kontraktuale përcakton shpërndarjen e të ardhurave dhe shpenzimeve në bazë të performancës relative të secilës palë në marrëveshjen e përbashkët. Për shembull, marrëveshja kontraktuale mund të caktojë që të ardhurat dhe shpenzimet të shpërndahen në bazë të kapacitetit që secila palë përdor në një fabrikë të shfrytëzuar bashkërisht, që mund të ndryshojë nga interesat e tyre të pronësisë në marrëveshjen e përbashkët. Në raste të tjera, palët mund të bien dakord për të ndarë fitimin ose humbjen në lidhje me marrëveshjen në bazë të një proporcioni të specifikuar të tillë si interesi i pronësisë i palëve në marrëveshje. Kjo nuk e pengon marrëveshjen të jetë një operacion i përbashkët, në qoftë se palët kanë të drejta mbi aktivet dhe detyrime për pasivet, në lidhje me marrëveshjen.	Marrëveshja kontraktuale përcakton pjesën e secilës palë në fitim ose humbje në lidhje me veprimtaritë e marrëveshjes.
--	--	--

Garancitë	Palët në marrëveshje të përbashkëta kërkohet shpesh që t'u ofrojnë garanci palëve të treta, për shembull, që të sigurojnë një shërbim nga marrëveshja e përbashkët apo financime. Dhënia e garancive të tilla, apo angazhimi nga ana e palëve për t'i siguruar ato, nuk do të thotë aspak, se vetvetiu përcaktojnë se marrëveshja e përbashkët është një operacion i përbashkët. Karakteristika që përcakton nëse marrëveshja e përbashkët është një operacion i përbashkët ose një sipërmarrje e përbashkët është nëse palët kanë detyrime për pasivet, në lidhje me marrëveshjen (për disa nga të cilat palët mund ose nuk mund të kenë dhënë një garanci).
------------------	---

- B28 Kur marrëveshja kontraktuale specifikon se palët kanë të drejta mbi aktivet dhe detyrime për pasivet, në lidhje me marrëveshjen, ata janë palë në një operacion të përbashkët dhe nuk kanë nevojë të marrin në konsideratë faktet dhe rrethanat e tjera (paragrafët B29-B33) për qëllime të klasifikimit të marrëveshjes së përbashkët.

Vlerësimi i fakteve dhe rrethanave të tjera

- B29 Kur kushtet e marrëveshjes kontraktuale nuk e specifikojnë se palët kanë të drejtë për aktivet dhe detyrime për pasivet, në lidhje me marrëveshjen, palët do të marrin parasysh faktet dhe rrethanat e tjera për të vlerësuar nëse marrëveshja është një operacion i përbashkët apo një sipërmarrje e përbashkët.
- B30 Një marrëveshje e përbashkët mund të strukturohet në një mjet të veçantë, forma ligjore e të cilit **bën** ndarjen mes palëve dhe mjetit të veçantë. Kushtet kontraktuale të pranura midis palëve nuk mund të specifikojnë të drejtat e palëve për aktivet dhe detyrimet për pasivet, por shqyrtimi i fakteve dhe rrethanave të tjera mund të çojë që një marrëveshje e tillë të klasifikohet si një operacion i përbashkët. Ky është rasti kur faktet dhe rrethanat e tjera u japin palëve të drejta mbi aktivet dhe krijojnë detyrime për pasivet, në lidhje me marrëveshjen.
- B31 Kur veprimtaritë e një marrëveshje janë konceptuar kryesisht për sigurimin e prodhimit për palët, kjo tregon se palët kanë të drejta, në thelb, në të gjitha përfitimet ekonomike të aktiveve të marrëveshjes. Palët, në marrëveshje të tilla, shpesh sigurojnë aksesin e tyre ndaj produkteve të siguruara nga marrëveshja, duke mos e lejuar marrëveshjen ta shesë produktin tek palët e treta.
- B32 Efekti i një marrëveshjeje, me një konceptim dhe qëllim të tillë, është që detyrimet e krijuara nga marrëveshja janë, në thelb, shlyhen nga flukset monetare të arkëtuara nga palët nëpërmjet blerjeve të produktit nga ana e tyre. Kur palët janë, në thelb, burimi i vetëm i flukseve të mjeteve monetare

duke kontribuar në vazhdimësinë e operacioneve të marrëveshjes, kjo tregon se palët kanë një detyrim për pasivet në lidhje me marrëveshjen.

Shembull zbatimi

Shembull 5

Supozojmë se dy palë strukturojnë një marrëveshje të përbashkët në një njësi ekonomike të inkuorporuar (njësia ekonomike C), në të cilën secila palë zotëron 50 për qind të interesit të pronësisë. Qëllimi i marrëveshjes është të prodhojë materiale që kërkohen nga palët për proceset e tyre individuale të prodhimit. Marrëveshja siguron që palët të shfrytëzojnë lehtësitat që prodhojnë materiale sipas specifikimeve të tyre për sasinë dhe cilësinë.

Forma ligjore e njësisë ekonomike C (një njësi ekonomike e inkuorporuar), nëpërmjet të cilës janë kryer fillimisht veprimtaritë, tregon se aktivet dhe pasivet që ka njësia ekonomike C janë aktive dhe pasive të njësisë ekonomike C. Marrëveshja kontraktuale ndërmjet palëve nuk specifikon se palët kanë drejta për aktivet ose detyrime për pasivet e njësisë ekonomike C. Kështu, forma ligjore e njësisë ekonomike C dhe kushtet e marrëveshjes kontraktuale tregojnë se marrëveshja është një sipërmarrje e përbashkët.

Megjithatë, palët marrin parasysh gjithashtu aspektet e mëposhtme të marrëveshjes:

- Palët kanë rënë dakord për të blerë gjithë produktin e prodhuar nga njësia ekonomike C në një raport prej 50:50. Njësia ekonomike C nuk mund t'u shesë palëve të treta ndonjë nga produktet e saj, përveç rastit kur një gjë e tillë është miratuar nga të dy palët në marrëveshje. Për shkak se qëllimi i marrëveshjes është t'u ofrojë palëve produktin që ata kërkojnë, këto shitje tek palët e treta pritet të jenë jo të zakonshme dhe as materiale.
- Çmimi i produktit të shitur tek palët vendoset nga ato në një nivel që është përcaktuar për të mbuluar shpenzimet e prodhimit dhe ato administrative të kryera nga njësia ekonomike C. Mbi bazën e këtij modeli shfrytëzimi, marrëveshja ka për qëllim të veprojë në nivelin e pikës së ekuilibrit.

Nga modeli i mësipërm faktik, faktet dhe rrethanat e mëposhtme janë të rëndësishme:

- Detyrimi i palëve për të blerë gjithë produktin e prodhuar nga njësi ekonomike C pasqyron varësinë ekskluzive të njësisë ekonomike C nga palët për gjenerimin e flukseve të mjeteve monetare dhe, kështu, palët kanë një detyrim të financojnë shlyerjen e pasiveve të njësisë ekonomike C.
- Fakti që palët kanë të drejta në të gjithë produktin e prodhuar nga njësi ekonomike C do të thotë se palët konsumojnë, dhe për këtë arsye kanë të drejta në të gjitha përfitimet ekonomike të aktiveve të njësisë ekonomike C.

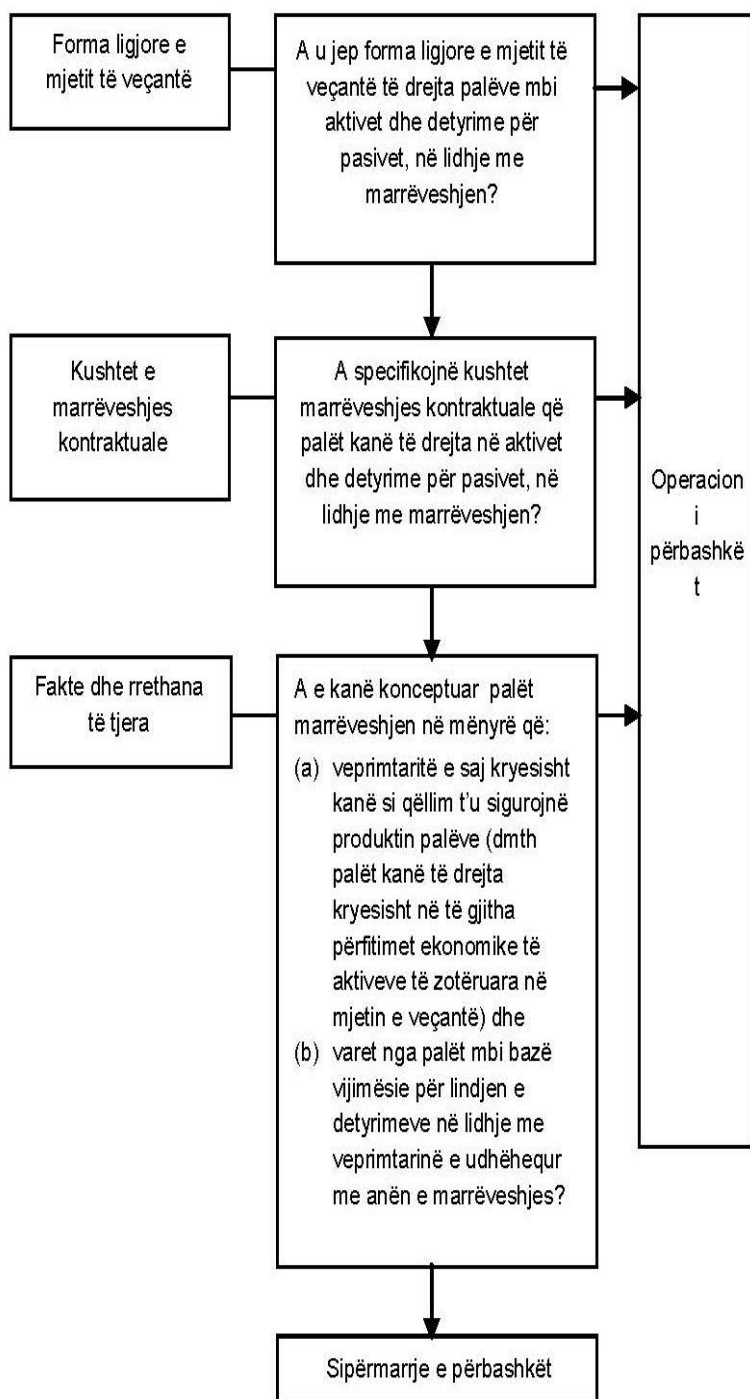
Këto fakte dhe rrethana tregojnë se marrëveshja është një operacion i përbashkët. Përfundimi në lidhje me klasifikimin e marrëveshjes së përbashkët, në këto rrethana, nuk do të ndryshojë edhe nëse palët ua shesin pjesën e tyre të produktit palëve të treta, në vend që ta përdorin në procesin e mëparshëm të prodhimit të tyre.

Nëse palët ndryshojnë kushtet e marrëveshjes kontraktuale në mënyrë që marrëveshja të ketë mundësi të shesë produktin tek palët e treta, kjo do të bënte që njësi ekonomike C të supozonte kërkesën, inventarin dhe rreziqet e kredisë. Në këtë skenar, një ndryshim i tillë në faktet dhe rrethanat do të kërkonte rivlerësimin e klasifikimit të marrëveshjes së përbashkët. Faktet dhe rrethanat e tilla do të tregonin se marrëveshja është një sipërmarrje e përbashkët.

B33 Diagrami i mëposhtëm pasqyron vlerësimin që një njësi ekonomike ndjek për të klasifikuar një marrëveshje, kur marrëveshja e përbashkët është e strukturuar përmes një mjeti të veçantë:

A kushtet e marrëveshjes kontraktuale të specifikojë se partitë kanë të drejta ndaj pasurive, dhe detyrimet për detyrimet, në lidhje me marrëveshjen e

Klasifikimi i një marrëveshje të përbashkët e strukturuar përmes një mjeti të veçantë

Pasqyrat financiare të palëve në një marrëveshje të përbashkët (paragrafi 22)

Kontabiliteti për shitjet ose kontributet në aktive në një operacion të përbashkët

- B34 Kur një njësi ekonomike hyn në një transaksion, të tillë si një shitje ose kontribut në aktive, me një operacion të përbashkët, në të cilin ajo është një operator i përbashkët, në këtë rast është duke e kryer transaksionin me palët e tjera të operacionit të përbashkët dhe, si i tillë, ky operator i përbashkët do të njohë fitime dhe humbje që rrjedhin nga një transaksion vetëm deri në masën e interesave të palëve të tjera në operacionin e përbashkët.
- B35 Kur transaksione të tilla sigurojnë evidencë të një zvogëlimi të vlerës neto të realizueshme të aktiveve, të shitura ose që janë dhënë në formë kontributi të operacioni i përbashkët, ose të një humbjeje nga zhvlerësimi i këtyre aktiveve, këto humbje do të njihen plotësisht nga operatori i përbashkët.

Kontabiliteti për blerjet e aktiveve nga një operacion të përbashkët

- B36 Kur një njësi ekonomike hyn në një transaksion, i tillë si një blerje e aktiveve, me një operacion të përbashkët, në të cilën ajo është një operator i përbashkët, njësi ekonomike nuk do të njohë pjesën e saj të fitimeve dhe humbjeve derisa të rishesë këto aktive tek një pale e tretë.
- B37 Kur transaksione të tilla sigurojnë evidencë të një uljeje në vlerën neto të realizueshme të aktiveve të blera apo të një humbjeje nga zhvlerësimi i këtyre aktiveve, një operator i përbashkët do të njohë pjesën e tij në këto humbje.

Shtojca C

Data e hyrjes në fuqi, periudha tranzitore dhe shfuqizimi i SNRF-ve të tjera

Kjo shtojcë është pjesë integrale e SNRF-së dhe ka të njëjtin autoritet si pjesët e tjera të SNRF-së.

Data e hyrjes në fuqi

- C1 Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë SNRF për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2013 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë SNRF për një periudhë më të hershme, ajodo të japë informacione shpjeguese për këtë fakt dhe në të njëjtën kohë do të zbatojë SNRF 10, SNRF 12 *Dhënia e informacioneve shpjeguese për interesat në njësitë e tjera ekonomike*, SNK 27 (i ndryshuar në 2011) dhe SNK 28 (i ndryshuar në 2011).

Periudha tranzitore

Sipërmarrjet e përbashkëta-kalimi nga konsolidimi proporcional në metodën e kapitalit neto

- C2 Kur bëhet ndryshimi nga metoda e konsolidimit proporcional në atë të kapitalit neto, njësi ekonomike do të njohë investimet e saj në sipërmarrjen e përbashkët qysh në fillimin e periudhës më të hershme të paraqitur. Ky investim fillestar do të jetë sa totali i vlerës kontabël të aktiveve dhe pasiveve që njësi ekonomike i kishte konsoliduar më parë, në mënyrë proporcionale, duke përfshirë çdo emër të mirë që rrjedh nga blerja. Në qoftë se emri i mirë i përkiste më parë një njësie gjeneruese mjeteve monetare më të madhe ose një grupi njësisish gjeneruese të mjeteve monetare, njësi ekonomike do ta shpërndajë emrin e mirë tek sipërmarrja e përbashkët në bazë të vlerave kontabël përkatëse të sipërmarrjes dhe të njësisë gjeneruese të mjeteve monetare ose grupit të njësive gjeneruese të mjeteve monetare.
- C3 Teprica e çeljes e investimeve, e përcaktuar në përputhje me paragrafin C2, konsiderohet si kosto e supozuar e investimit në njohjen fillestare. Një njësi ekonomike do të zbatojë paragrafët 40-43 të SNK 28 (i ndryshuar në 2011) për tepricën e çeljes së investimeve që të vlerësojë nëse investimi është i zhvlerësuar dhe do të njohë çdo humbje nga zhvlerësimi si një rregullim në fitimet e pashpërndara në fillimin e periudhës më të hershme të paraqitur. Përfashtimi nga njohja fillestare, në paragrafët 15 dhe 24 të SNK 12 *Tatimet mbi të ardhurat*, nuk zbatohet kur njësi ekonomike njeh një investim në një sipërmarrje të përbashkët, që rrjedh nga zbatimi i kërkesave të tranzicionit për

sipërmarrjet e përbashkëta, të konsoliduara më parë në mënyrë proporcionale.

- C4 Një nga totalizimi i të gjitha aktiveve dhe i detyrimeve, të konsoliduara më parë në mënyrë proporcionale, do të ketë një rezultat negativ të aktiveve neto, një njësi ekonomike do të vlerësojë nëse ka detyrime ligjore ose konstruktive në lidhje me aktivet neto negative, dhe nëse është kështu, njësi ekonomike do të njohë pasivin përkatës. Nëse njësi ekonomike arrin në përfundimin se nuk ka detyrime ligjore ose konstruktive në lidhje me aktivet neto negative, ajo nuk do të njohë pasivin përkatës, por do të rregullojë fitimet e pashpërndara në fillim të periudhës më të hershme të paraqitur. Njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese për këtë fakt, së bashku me pjesën e vet kumulative, të panjohur, të humbjeve të sipërmarrjes së përbashkët si në fillim të periudhës më të hershme të paraqitur, dhe në datën në të cilën ky SNRF zbatohet për herë të parë.
- C5 Një njësi ekonomike jep informacion shpjegues për përbërjen analitike të aktiveve dhe detyrimeve që janë totalizuar në tepricën e vetme të zërit investim që nga fillimi i periudhës më të hershme të paraqitur. Ky informacion shpjegues do të përgatitet në mënyrë të përmbledhur, për të gjitha sipërmarrjet e përbashkëta, për të cilat një njësi ekonomike zbaton kërkesat e tranzicionit, të përmendura në paragrafët C2–C6.
- C6 Pas njohjes fillestare, një njësi ekonomike do të kontabilizojë investimin e saj në sipërmarrjen e përbashkët duke përdorur metodën e kapitalit neto, në përputhje me SNK 28 (i ndryshuar në 2011).

Operacionet e përbashkëta-kalimi nga metoda e kapitalit neto në kontabilitetin për aktivet dhe pasivet

- C7 Kur kalon nga metoda e kapitalit neto në kontabilitetin për aktivet dhe pasivet, në lidhje me interesin në një operacion të përbashkët, një njësi ekonomike, në fillim të periudhës më të hershme të paraqitur, do të çregjistrojë investimin, që është kontabilizuar më parë duke përdorur metodën e kapitalit neto dhe çdo zë tjetër që ka qenë pjesë e investimit neto të njësisë ekonomike në marrëveshje, në përputhje me paragrafin 38 të SNK 28 (i ndryshuar në 2011), dhe do të njohë pjesën që ka tek çdo aktiv dhe pasiv, në lidhje me interesin e saj në operacionin e përbashkët, duke përfshirë çdo emër të mirë, që mund të ketë qenë pjesë e vlerës kontabël neto të investimit.
- C8 Një njësi ekonomike do të përcaktojë interesin e saj në aktivet dhe pasivet, që lidhen me operacionin e përbashkët, në bazë të të drejtave dhe detyrimeve të saj, në një raport të përcaktuar, në përputhje me marrëveshjen kontraktuale. Një njësi ekonomike mat vlerat fillestare kontabël të aktiveve dhe pasiveve duke i veçuar ato nga vlera kontabël e investimit, në fillim të periudhës më të hershme të paraqitur, në bazë të informacionit të përdorur nga njësi ekonomike në zbatimin e metodës së kapitalit neto.

- C9 Çdo diferencë që rrjedh nga investimi, i kontabilizuar më parë duke përdorur metodën e kapitalit neto, së bashku me të gjitha zërat e tjerë, që janë pjesë e investimit neto të njësisë ekonomike në marrëveshje, në përputhje me paragrafin 38 të SNK 28 (i ndryshuar në 2011), dhe shumës neto të aktiveve dhe pasiveve, duke përfshirë çdo emër të mirë, të njohur, do të:
- (a) kompensohet kundrejt emrit të mirë në lidhje me investimet dhe çdo diferencë e mbetur rregullohet kundrejt fitimeve të pashpërndara, në fillim të periudhës më të hershme të paraqitur, në qoftë se shuma neto e aktiveve dhe pasiveve, duke përfshirë çdo emër të mirë, të njohur, është më e lartë se investimi (dhe çdo zë tjetër që është pjesë e investimit neto të njësisë ekonomike) i çregjistruar.
 - (b) rregullohet kundrejt fitimeve të pashpërndara në fillim të periudhës më të hershme të paraqitur, në qoftë se shuma neto e aktiveve dhe pasiveve, duke përfshirë çdo emër të mirë, të njohur, është më e ulët se investimi (dhe çdo zë tjetër që është pjesë e investimit neto të njësisë ekonomike) i çregjistruar.
- C10 Një njësi ekonomike, kur bën kalimin nga metoda e kapitalit neto në kontabilitetin për aktivet dhe pasivet, do të bëjë një rakordim midis investimit të çregjistruar, dhe aktiveve dhe pasiveve të njohura, së bashku me çdo diferencë të mbetur, të rregulluar kundrejt fitimeve të pashpërndara, në fillim të periudhës së hershme të paraqitur.
- C11 Përjashtimi nga njohja fillestare, në paragrafët 15 dhe 24 të SNK 12, nuk zbatohet kur njësia ekonomike njeh aktivet dhe pasivet në lidhje me interesin e saj në një operacion të përbashkët.

Dispozitat e periudhës tranzitore për pasqyrat financiare individuale të një njësie ekonomike

- C12 Një njësi ekonomike që e ka kontabilizuar më parë interesin e saj në një operacion të përbashkët, në përputhje me paragrafin 10 të SNK 27, në pasqyrat e saj financiare individuale, si një investim me kosto ose në përputhje me SNRF 9, do të:
- (a) çregjistrojë investimin dhe do të njohë aktivet dhe pasivet, në lidhje me interesin e saj në operacionin e përbashkët, me shumën e përcaktuara në përputhje me paragrafët C7–C9.
 - (b) bëjë një rakordim midis investimit të çregjistruar, dhe aktiveve dhe pasiveve të njohura, së bashku me ndonjë diferencë të mbetur, rregulluar në fitimet e pashpërndara, në fillim të periudhës së hershme të paraqitur.
- C13 Përjashtimi nga njohja fillestare, në paragrafët 15 dhe 24 të SNK 12, nuk zbatohet, kur njësia ekonomike njeh aktivet dhe pasivet, që lidhen me interesin e saj në një operacion të përbashkët, në pasqyrat e saj financiare

individuale, si rezultat i zbatimit të kërkesave tranzitore për operacionet e përbashkëta, të përmendura në paragrafin C12.

Referencat në SNRF 9

- C14 Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë SNRF, por ende nuk zbaton SNRF 9, çdo referencë në SNRF 9 do të lexohet si një referencë ndaj SNK 39 *Instrumentet financiarë: Njohja dhe matja*.

Shfuqizimi i SNRF-ve të tjera

- C15 Ky standard zëvendëson SNRF-të e mëposhtme:
- (a) SNK 31 *Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta*; dhe
 - (b) SIC-13 *Njësi të bashkëkontrolluara—Kontributet në formë jomonetare nga sipërmarrësit*

Shtojca D

Ndryshimet në SNRF-të e tjera

Kjo shtojcë paraqet ndryshimet në SNRF-të e tjera, që janë pasojë e nxjerrjes së SNRF 11 nga Bordi. Një njësi ekonomike do të zbatojë ndryshimet për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2013 e në vijim. Nëse një njësi ekonomike e zbaton SNRF 11 për një periudhë më të hershme, ajo do të zbatojë ndryshimet për këtë periudhë më të hershme. Paragrafët e ndryshuar janë treguar me tekst të ri të nënvizuar, ndërsa teksti i fshirë është me një vizë që i kalon mes përmes.

D1 Kjo tabelë tregon se referencat e mëposhtme janë ndryshuar në SNRF-të e tjera.

Referenca ekzistuese në	e përfshirë në	në	është ndryshuar duke iu referuar
SNK 31 <i>Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta</i>	SNRF 2	paragrafin 5	SNRF 11 <i>Marrëveshjet e përbashkëta</i>
	SNRF 9 (nxjerrë në tetor 2010)	paragrafët B4.3.12(c)	
	SNK 36	paragrafin 4(c)	
	KIRFN 5	Referencat	
	KIRFN 9	paragrafin 5(c)	
SNK 28 <i>Investimet në pjesëmarrje</i>	SNK 18	paragrafin 6(b)	SNK 28 <i>Investimet në pjesëmarrjet dhe sipërmarrjet e përbashkëta</i>
	SNK 36	paragrafin 4(b)	
	KIRFN 5	Referencat	
kontroll i përbashkët mbi	SNK 24	Paragrafët 9(a)(l) dhe 11(b)	kontroll i përbashkët i

njësia (njësitë) e kontrolluara bashkërisht	SNRF 1	titullin para paragrafit 31, paragrafët 31 dhe D1 (g), titulli para paragrafit D14, paragrafët D14 dhe D15	sipërmarrja (sipërmarrjet) e përbashkët
	SNK 36	titullin para paragrafit 12(h) dhe paragrafët 12(h) dhe 12(h)(ii)	
sipërmarrja (sipërmarrjet) e përbashkët	SNK 12	paragrafët 2, 15, 18(e), 24, titullin para paragrafit 38, paragrafët 38, 38(a), 44, 45, 81(f), 87 dhe 87C	marrëveshje (marrëveshjet) e përbashkët
	SNK 21	përkufizimi 'operacioni i huaj' në paragrafin 8 dhe paragrafët 11 dhe 18	
sipërmarrësi (sipërmarrësit)	SNK 24	paragrafët 11(b) dhe 19(e)	sipërmarrës (sipërmarrësi) i përbashkët

SNRF 1 Miratimi për herë të parë i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar

D2 Paragrafi 39I është shtuar si më poshtë:

39I SNRF10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara* dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të lëshuara në maj 2011, ndryshuan paragrafët 31, B7, C1, D1, D14 dhe D15 dhe shtuan paragrafin D3. Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

D3 Paragrafi D1 është ndryshuar si më poshtë:

D1 Një njësi ekonomike mund të zgjedhë të përdorë një ose më shumë nga përjashtimet e mëposhtme:

(a) ...

(p) shlyerjen e pasiveve financiare me instrumente të kapitalit neto (paragrafi D25); dhe

- (q) hiperinflacion të lartë (paragrafët D26–D30); dhe
(r) marrëveshjet e përbashkëta (paragrafi D31).

D4 Pas paragrafit D30, janë shtuar një titull dhe paragrafi D31.

Marrëveshjet e përbashkëta

- D31 Një miratues për herë të parë mund të zbatojë dispozitat tranzitore në SNRF 11 me përjashtimin e mëposhtëm. Kur kalohet nga konsolidimi proporcional në metodën e kapitalit neto, një miratues, për herë të parë, do të testojë për zhvlerësimin e investimit në përputhje me SNK 36 që nga fillimi i periudhës së hershme të paraqitur, pavarësisht nëse ka ndonjë tregues se investimi mund të jetë i zhvlerësuar. Çdo zhvlerësim që rezulton do të njihet si një rregullim në fitimet e pashpërndara në fillim të periudhës së hershme të paraqitur.

SNRF 2 Pagesa të bazuara në aksione

D5 Paragrafi 63A është shtuar si më poshtë:

- 63A SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara* dhe SNRF 11, të lëshuara në maj të vitit 2011, ndryshuan paragrafin 5 dhe shtojcën A. Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

SNRF 5 Aktivet afatgjata të mbajtura për shitje dhe veprimtaritë e ndërprera

D6 Paragrafi 28 është ndryshuar si më poshtë:

- 28 Njësia ekonomike do të përfshijë çdo rregullim, të kërkuar në vlerën kontabël të një aktivi afatgjatë material, që pushon së qeni i klasifikuar si i mbajtur për shitje, në fitimin ose humbjen [shënimi është hequr] nga veprimtaritë e vazhdueshme, në periudhën për të cilën nuk plotësohen më kriteret në paragrafët 7-9. Pasqyrat financiare, për periudhat qysh nga viti i klasifikimit si i mbajtur për shitje, do të ndryshohen në përputhje me rrethanat, nëse grupi i nxjerrë jashtë përdorimit ose aktivi afatgjatë që pushon së qeni i klasifikuar si i mbajtur për shitje, është një filial, operacion i përbashkët, sipërmarrje e përbashkët, pjesëmarrje, apo një pjesë e një interesi në një sipërmarrje të përbashkët ose pjesëmarrje. Njësia ekonomike do ta paraqesë këtë rregullim me të njëjtën nëntitull në pasqyrën e të ardhurave të përgjithshme për të paraqitur një fitim ose humbje, nëse ka, të njohur në përputhje me paragrafin 3737.

- 28 Pasqyrat financiare për periudhat që nga viti i klasifikimit si i mbajtur për shitje
- D7 Paragrafi 44G është shtuar si më poshtë:
- 44G SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, i publikuar në maj 2011, ka ndryshuar paragrafin 28. Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF 11 11.

SNRF 7 Instrumentet financiare: Dhënia e informacioneve shpjeguese

- D8 Paragrafi 3(a) është ndryshuar si më poshtë:
- 3 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:
- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 ~~Konsoliduara dhe Pasqyrat financiare individuale, ose~~ SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta* ~~ose SNK 34 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta~~. Megjithatë, në disa raste, SNK 27, ose SNK 28 ~~ose SNK 34~~ lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNK 39; në këto raste, ...
- D9 Paragrafi 44O është shtuar si më poshtë:
- 44O SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafin 3. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim kur të zbatojë SNRF10 dhe SNRF11.

SNRF 9 Instrumentet financiare (publikuar në nëntor 2009)

- D10 Paragrafi 8.1.2 është shtuar si më poshtë:
- 8.1.2 SNRF10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara* dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të lëshuara në maj 2011, kanë ndryshuar paragrafin C8 dhe hequr paragrafët C18-C23 dhe titujt përkatës. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këto ndryshime kur të zbatojë SNRF10 dhe SNRF11.
- D11 Në Shtojcën C, në paragrafin C8, ndryshimet në paragrafin 3 (a) të SNRF 7 *Instrumentet financiarë: Dhënia e informacioneve shpjeguese* janë ndryshuar si më poshtë:

- 3 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:
- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 ~~Konsoliduara dhe Pasqyrat financiare individuale~~, ose SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta* ose SNK 34 ~~Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta~~. Megjithatë, në disa raste, SNK 27, ose SNK 28 ose SNK 34 lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNK 39; në këto raste, ...

D12 Titulli sipër paragrafit C20 dhe paragrafët C20 dhe C21 janë hequr.

D13 Titulli sipër paragrafit C22 dhe paragrafët C22 dhe C23 janë hequr.

SNRF 9 Instrumentet financiare (publikuar në tetor 2010)

D14 Paragrafi 7.1.2 është shtuar si më poshtë:

7.1.2 SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj 2011, kanë ndryshuar paragrafët 3.2.1, B3.2.1-B3.2.3, B4.3.12 (c), B5.7.15, C11 dhe C30 dhe janë hequr paragrafët C23-C28 dhe titujt përkatës. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këto ndryshime kur të zbatojë SNRF10 dhe SNRF11.

D15 Në Shtojcën C, në paragrafin C11, ndryshimet në paragrafin 3 (a) të SNRF 7 *Instrumentet financiarë: Dhënia e informacioneve shpjeguese* janë ndryshuar si më poshtë:

- 3 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:
- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 ~~Konsoliduara dhe Pasqyrat financiare individuale~~, ose SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta* ose SNK 34 ~~Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta~~. Megjithatë, në disa raste, SNK 27, ose SNK 28 ose SNK 34 lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNRF 9; në këto raste, ...

D16 Titulli sipër paragrafit C25 dhe paragrafët C25 dhe C26 janë hequr.

D17 Titulli sipër paragrafit C27 dhe paragrafët C27 dhe C28 janë hequr.

D18 Në paragrafin C30, ndryshimet e paragrafit 4 (a) të SNK 32 *Instrumentet Financiare*: Paraqitja ndryshohen si më poshtë:

4 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:

- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 ~~Konsoliduara dhe Pasqyrat financiare individuale, ose~~ SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta ose SNK 31 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta. Megjithatë, në disa raste, SNK 27, ose SNK 28 ~~ose SNK 31~~ lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNRF 9; në këto raste, ...

SNK 7 Pasqyra e flukseve të mjeteve monetare

D19 [Nuk janë të zbatueshme kërkesat]

D20 Paragrafët 37 dhe 38 kanë ndryshuar si më poshtë:

- 37 Kur kontabilizon një investim në një pjesëmarrje, një sipërmarrje të përbashkët ose një filial, duke përdorur metodën e kostos apo të kapitalit neto, një investitor e kufizon raportimin e tij në pasqyrën e flukseve të mjeteve monetare vetëm me flukset e mjeteve monetare midis tij dhe të investuarit, për shembull, me dividendët dhe paradhëniet.
- 38 ~~Një njësi ekonomike, e cila raporton interesin e saj në një njësi ekonomike të bashkëkontrolluar (shih SNK 31 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta) duke përdorur konsolidimin proporcional, përfshin në pasqyrën e saj të konsoliduar të flukseve monetare pjesën e saj proporcionale të flukseve monetare të njësisë ekonomike të bashkëkontrolluar. Një njësi ekonomike e cila që raporton interesin ei-tillë e saj në një pjesëmarrje apo një sipërmarrje të përbashkët duke përdorur metodën e kapitalit neto, përfshin në pasqyrën e flukseve e mjeteve monetare, flukset e mjeteve monetare në lidhje me investimet e saj në njësinë ekonomike të bashkëkontrolluar pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët, dhe shpërndarjet dhe pagesat tjera ose arkëtimet midis saj dhe njësisë ekonomike të bashkëkontrolluar pjesëmarrjes ose sipërmarrjes së përbashkët.~~

D21 Paragrafi 50(b) është hequr.

D22 Paragrafi 57 është shtuar si më poshtë:

- 57 SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 37, 38 dhe 42D dhe është hequr paragrafi 50(b). Një njësi ekonomike do ta zbatojë këto ndryshime kur të zbatojë SNRF10 dhe SNRF11.

SNK 12 Tatimet mbi të ardhurat

- D23 [Nuk janë të zbatueshme kërkesat]
- D24 [Nuk janë të zbatueshme kërkesat]
- D25 Paragrafi 39 është ndryshuar si më poshtë:
- 39 Një njësi ekonomike do të njohë një pasiv tatimor të shtyrë për të gjitha diferencat e përkohshme të tatueshme që lidhen me investimet në filiale, degë dhe pjesëmarrje, dhe interesat në marrëveshjet e sipërmarrjeve të përbashkëta, përveç deri në masën që plotësohen të dy nga kushtet e mëposhtme:
- (a) shoqëria mëmë, investitori, ~~apo sipërmarrësi~~ i përbashkët ose operatori i përbashkët është në gjendje të kontrollojë afatin e anulimit të diferencës së përkohshme; dhe
- (b) ...
- D26 Paragrafi 43 është shtuar si më poshtë:
- 43 Marrëveshja midis palëve për një marrëveshje sipërmarrje të përbashkët zakonisht merret me ~~ndarjen shpërndarjen~~ e fitimeve dhe identifikon nëse vendimet mbi të tilla çështje kërkojnë pëlqimin e të gjitha ~~sipërmarrësve palëve~~ ose një grup të caktuar të shumicës së sipërmarrësve palëve. Kur sipërmarrësi i përbashkët apo operatori i përbashkët mund të kontrollojë afatin e shpërndarjes së pjesës së tij të ndarjes të fitimeve të marrëveshjes së përbashkët dhe është e mundur që pjesa e tij e fitimeve nuk do të shpërndahet në të ardhmen e parashikueshme, nuk njihet një pasiv tatimor i shtyrë.
- D27 Paragrafi 98A është shtuar si më poshtë:
- 98A SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 37, 38 dhe 42D dhe është hequr paragrafi 50(b). Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim kur të zbatojë SNRF10 dhe SNRF11.

SNK 18 Të ardhurat

- D28 [Nuk janë të zbatueshme kërkesat]

D29 Paragrafi 41 është shtuar si më poshtë:

- 41 SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, i publikuar në maj të vitit 2011, ka ndryshuar paragrafin 6(b). Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim kur të zbatojë SNRF1111.

SNK 21 Efektet e ndryshimit në kurset e këmbimit të monedhave të huaja

D30 [Nuk janë të zbatueshme kërkesat]

D31 Në paragrafët 3 (b) dhe 44 'konsolidimi proporcional' dhe në paragrafin 33 'konsoliduar proporcionalisht' janë fshirë.

D32 Në paragrafin 45, 'SNK 31 *Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta*' është hequr.

D33 Në paragrafin 46 fjalja e fundit është ndryshuar si më poshtë:

- 46 ... Mënyrë e njëjtë përdoret për të zbatuar metodën e kapitalit neto në pjesëmarrjet dhe sipërmarrjet e përbashkëta ~~dhe në zbatimin e konsolidimit proporcional në sipërmarrjet e përbashkëta~~, në përputhje me SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje* dhe SNK 34 (i ndryshuar në vitin 2011).

D34 Paragrafi 48A është shtuar si më poshtë:

- 48A Përveç heqjes dorë nga i tërë interesi i një njësie ekonomike në një operacion të huaj, heqjet e pjesshme të mëposhtme trajtohen si shitje ~~edhe nëse njësi ekonomike ruan një interes në ish-filialin, pjesëmarrjen ose njësinë e bashkëkontrolluar:~~

- (a) kur heqja dorë e pjesshme përfshin humbjen e kontrollit mbi një filial, që përfshin një operacion të huaj, pavarësisht nëse njësi ekonomike ruan një interes të pakicës në ish-filialin e saj pas shities së pjesshme; dhe
- (b) kur interesi i ruajtur pas heqjes dorë në mënyrë të pjesshme nga një interes në humbjen e influencës së konsiderueshme mbi një marrëveshje të përbashkët ose heqjes dorë në mënyrë të pjesshme nga një interes në një pjesëmarrje që përfshin një operacion të huaj është një aktiv financiar që përfshin një operacion të huaj; dhe
- (c) ~~humbja e kontrollit të përbashkët mbi një njësi ekonomike të bashkëkontrolluar që përfshin një operacion të huaj.~~

D35 Paragrafi 60F është shtuar si më poshtë:

- 60F SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 3(b), 8, 11, 18, 19, 33,

44–46 dhe 48A. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime kur të zbatojë SNRF10 dhe SNRF 11.

SNK 24 Dhënia e informacioneve shpjeguese për palët e lidhura

D36 Paragrafi 3 është shtuar si më poshtë:

- 3 Ky Standard kërkon dhënien e informacioneve shpjeguese të transaksioneve me palët e lidhura, transaksioneve dhe tepricave të papaguara, përfshirë angazhimet, në pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale të një shoqërie mëmë, —sipërmarrësi ose investuesve me kontroll të përbashkët ose influencë të konsiderueshme mbi të investuarin të paraqitura në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara ose SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale. Ky Standard zbatohet edhe për pasqyrat financiare individuale.

D37 Paragrafi 19 është shtuar si më poshtë:

- 19 Dhënia e informacioneve shpjeguese, të kërkuara nga paragrafi 18, do të bëhet veçmas për secilën prej kategorive të mëposhtme:
- (a) shoqëria mëmë;
 - (b) njësitë ekonomike me kontroll të përbashkët apo influencë të konsiderueshme mbi njësinë ekonomike;
 - (c) filialet; ...

D38 Paragrafi 25 është shtuar si më poshtë:

- 25 Një njësi raportuese është e përjashtuar nga kërkesat e paragrafit 18, për dhënie të informacioneve shpjeguese në lidhje me transaksionet me palët e lidhura dhe tepricave të papaguara, përfshirë angazhimet, me:
- (a) një qeveri që ka kontroll ose kontroll të përbashkët, ose influencë të konsiderueshme mbi njësinë raportuese; dhe
 - (b) një tjetër njësi ekonomike që është një palë e lidhur, sepse e njëjta qeveri ka kontroll ose kontroll të përbashkët, ose influencë të konsiderueshme njëkohësisht mbi njësinë raportuese dhe njësinë tjetër.

D39 Paragrafi 28A është shtuar si më poshtë:

- 28A SNRF 10, SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta* dhe SNRF 12, të publikuara në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 3, 9, 11(b), 15, 19(b) dhe (e) dhe 25. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime kur të zbatojë SNRF10, SNRF 11 dhe SNRF 12.

SNK 32 Instrumentet financiare: Paraqitja

D40 Paragrafi 4(a) është shtuar si më poshtë:

- 4 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:
- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 Konsoliduara dhe Pasqyrat financiare individuale, ose SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta ose SNK 31 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta. Megjithatë, në disa raste, SNK 27, ose SNK 28 ose SNK 34 lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNK 39; ...

D41 Paragrafi 97I është shtuar si më poshtë:

- 97I Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 4(a) dhe AG29. Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

SNK 33 Fitimet për aksion

D42 Paragrafët 40 dhe A41 janë ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 74B si vijon:

- 40 Një filial, sipërmarrje e përbashkët ose pjesëmarrje mund të emetojë për palë të treta, përveç shoqërisë mëmë, sipërmarrësit ose investitorit me kontroll të përbashkët ose influencë të konsiderueshme mbi të investuarin, aksione të zakonshme potenciale që janë të konvertueshme, qoftë në aksione të zakonshme të filialit, sipërmarrjes së përbashkët ose pjesëmarrjes, qoftë në aksione të zakonshme të shoqërisë mëmë, apo investitorëve me kontroll të përbashkët ose influencë të konsiderueshme (njësia raportuese) mbi të investuarin, sipërmarrësit ose investitorit. Nëse këto aksione të zakonshme potenciale të filialit, sipërmarrjes së përbashkët ose pjesëmarrjes

kanë efekt pakësues në fitimet bazë për aksion të njësisë raportuese, ato përfshihen në llogaritjen e fitimeve të pakësuara për aksion.

- A11 Aksionet e zakonshme potenciale të një filiali, sipërmarrje të përbashkët ose pjesëmarrje, të konvertueshme qoftë në aksione të zakonshme të filialit, sipërmarrjes së përbashkët ose pjesëmarrjes, qoftë në aksione të zakonshme të shoqërisë mëmë, apo investitorëve me kontroll të përbashkët ose influencë të konsiderueshme (njësia raportuese) mbi të investuarin sipërmarrësit ose investitorit, përfshihen në llogaritjen e fitimeve të pakësuara për aksion si më poshtë: ...
- 74B Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 4, 40 dhe A11. Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

IAS SNK 36 *Zhvlerësimi i aktiveve*

D43 Paragrafi 140H është shtuar si më poshtë:

- 140H Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11, të publikuara në maj 2011, janë ndryshuar paragrafi 4, titulli sipër paragrafit 12(h) dhe paragrafi 12(h). Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

SNK 38 *Aktivet afatgjata jomateriale*

D44 Paragrafi 3(e) është shtuar si më poshtë:

- 3 Nëse një standard tjetër përshkruan kontabilizimin për një lloj të veçantë të aktivitet afatgjatë jo-material, një njësi ekonomike zbaton atë standard në vend të këtij standardi. Për shembull, ky standard nuk zbatohet për:
- (a) ...
- (e) aktivet financiare siç përkufizohen në SNK 32. Njohja dhe matja e disa aktiveve financiare mbulohen nga SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale, dhe SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta dhe ~~SNK 34 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta~~.
- (f) ...

D45 Paragrafi 130F është shtuar si më poshtë:

- 130F Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, është ndryshuar paragrafi 3(e). Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

SNK 39 Instrumentet financiare: Njohja dhe matja (i ndryshuar në tetor të vitit 2009)

D46 Paragrafi 2(a) është shtuar si më poshtë:

- 2 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:
- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta që kontabilizohen në përputhje me SNRF 10 Pasqyrat financiare të konsoliduara, SNK 27 Pasqyrat financiare të konsoliduara dhe individuale, ose SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta dhe SNK 31 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta. Megjithatë, njësi ekonomike do ta zbatojë këtë standard në rastin e një interesi në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët që në përputhje me SNK 27, ose SNK 28 ~~ose SNK 31~~ kontabilizohet sipas këtij standardi. ...

D47 Paragrafët AG3 dhe AG4(a) kanë ndryshuar si më poshtë:

AG3 Nganjëherë, një njësi ekonomike bën atë çfarë ajo e quan si një 'investim strategjik' në instrumente të kapitalit neto, të emetuara nga një njësi ekonomike tjetër, me qëllim që të krijojë ose të ruajë një marrëdhënie operative afatgjatë me njësinë ekonomike në të cilën është bërë investimi. Njësia ekonomike investitore ose sipërmarrëse e përbashkët përdor SNK 28 për të përcaktuar nëse metoda kontabël e kapitalit neto është e përshtatshme për këtë lloj investimi. ~~Në mënyrë të ngjashme, njësia ekonomike investitore përdor SNK 31 për të përcaktuar nëse konsolidimi proporcional ose metoda e kapitalit neto është e përshtatshme për këtë lloj investimi. Nëse as metoda e kapitalit neto, as konsolidimi proporcional nuk është e përshtatshme,~~ njësia ekonomike zbaton këtë Standard për investimin strategjik.

AG4(a) Njësia ekonomike është një organizatë sipërmarrjeje kapitali, fond i përbashkët, njësi besimi ose njësi ekonomike e ngjashme, biznesi i të cilës është investimi në aktive financiare me synimin për të përfituar nga kthimi gjithsej i tyre, në formën e interesit ose të dividendëve dhe nga ndryshimet në vlerën e drejtë. SNK 28 dhe ~~SNK 31~~ lejon që të tilla investime të përjashtohen nga objekti i tyre me kusht që të maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me këtë

Standard. Një njësi ekonomike mund të zbatojë të njëjtën politikë kontabël për investimet e tjera të administruara në bazë të kthimit gjithsej, por kjo është e pamjaftueshme që këto investime të jenë objekt i SNK 28 ~~ose~~ SNK 34.

D48 Paragrafi 103P është shtuar si më poshtë:

103P Si rezultat i SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 2(a), 15, AG3, AG36-AG38 dhe AG41(a). Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

KIRFN 5 Të drejtat për interesat që lindin nga fondet e nxjerrjes nga përdorimi, restaurimit dhe rehabilitimit mjedisor

D49 Paragrafët 8 dhe 9 kanë ndryshuar si më poshtë:

8 Kontribuesi do të përcaktojë nëse ai ka kontroll ose kontroll të përbashkët, ose influencë të konsiderueshme mbi fondin sipas referencës në ~~SNK 27~~ SNRF10, SNRF 11 dhe SNK 28, ~~SNK 34 dhe KIS 42~~. Nëse po, kontribuesi do ta kontabilizojë interesin e tij në fond në përputhje me këto standarde.

9 Nëse një kontribues nuk ka kontroll ose kontroll të përbashkët, ose influencë të konsiderueshme mbi fondin, atëherë ai do të njohë të drejtën që të rimbursohet nga fondi në përputhje me SNK 37. Ky rimbursim do të matet me më të voglën e:

(a) ...

D50 Paragrafi 14B është shtuar si më poshtë:

14B SNRF 10 dhe SNRF 11, të publikuara në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 8 dhe 9. Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

KIRFN 9 Rivlerësimi i derivateve të përfshirë

D51 [Nuk janë të zbatueshme kërkesat]

D52 Paragrafi 12 është shtuar si më poshtë:

12 SNRF 11, i publikuar në maj të vitit 2011, ka ndryshuar paragrafin 5(c). Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim, kur të zbatojë SNRF 1111.

KIRFN 16 Mbrojtjet e një investimi neto në një operacion të kryer jashtë vendit

D53 Shënimi në fund të faqes, në paragrafin 2, është ndryshuar si më poshtë:

- * Ky do të jetë rasti për pasqyrat financiare të konsoliduara, pasqyrat financiare në të cilat investime të tilla si pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta kontabilizohen duke përdorur metodën e kapitalit neto, ~~pasqyrat financiare në të cilat interesat e sipërmarrësve në sipërmarrjet e përbashkëta janë konsoliduar proporcionalisht (subjekt i ndryshimeve të propozuara në ED 9 Marrëveshjet e përbashkëta, e publikuar nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në shtator 2007) dhe pasqyrat financiare që përfshijnë një degë ose një operacion të përbashkët siç është përkufizuar në SNRF 11~~ Marrëveshjet e përbashkëta.

Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 12 ***Dhënia e informacioneve shpjeguese në lidhje me*** ***interesat në njësitë e tjera ekonomike***

Objektivi

- 1 Objektivi i këtij SNRF-je është të kërkojë nga një njësi ekonomike që të japë informacione shpjeguese, që u mundësojnë përdoruesve të pasqyrave të saj financiare të vlerësojnë:
 - (b) natyrën dhe rreziqet e lidhura me *interesat e saj në njësitë e tjera ekonomike*, dhe
 - (b) efektet e këtyre interesave mbi pozicionin e saj financiar, performancën financiare dhe flukset e mjeteve monetare.

Realizimi i objektivit

- 2 Për të realizuar objektivin e paragrafit 1, një njësi ekonomike doa të japë informacion shpjegues:
 - (a) për gjykimet dhe supozimet e rëndësishme që ka bërë në përcaktimin e natyrës së interesit të saj në një njësi tjetër ekonomike ose në një marrëveshje, dhe në përcaktimin e llojit të marrëveshjes së përbashkët në të cilën ajo ka një interes (paragrafët 7-9); dhe
 - (b) mbi interesat e saj në:
 - (i) filialet (paragrafët 10–19);
 - (ii) marrëveshjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet (paragrafët 20–23); dhe
 - (iii) *njësitë ekonomike të strukturuar* që nuk janë të kontrolluara nga njësi ekonomike (njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara) (paragrafët 24-31).
- 3 Nëse dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga ky SNRF, së bashku me dhënien e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga SNRF-të e tjera, nuk realizon objektivin në paragrafin 1, një njësi ekonomike jep shpjegime për çdo informacion shtesë që është i nevojshëm për realizimin e këtij objekti.
- 4 Një njësi ekonomike duhet të ketë parasysh nivelin e detajeve të nevojshme për të plotësuar objektivin e dhënies së informacionit shpjegues dhe faktin sesa rëndësi duhet t'i kushtojë secilës prej kërkesave të këtij SNRF-je. Ajo do të japë informacion shpjegues në total ose të shkëputur në mënyrë që

informacioni i dobishëm të mos bëhet i pakuptueshëm as nga përfshirja e një sasive të madhe hollësirash të parëndësishme, as nga totalizimi i zërave që kanë karakteristika të ndryshme (shih paragrafët B2-B6).

Qëllimi

- 5 Ky SNRF do të zbatohet nga një njësi ekonomike që ka një interes në ndonjë nga këto më poshtë:
- (a) filiale
 - (b) marrëveshje të përbashkëta (dmth veprimtari të përbashkëta ose sipërmarrje të përbashkëta)
 - (c) pjesëmarrje
 - (d) njësi ekonomike të strukturuar të pakonsoliduara.
- 6 Ky SNRF nuk do të zbatohet për:
- (a) skemat e përfitimit pas-punësimit apo përfitimet e tjera afatgjata të punonjësve për të cilat zbatohet SNK 19 *Përfitimet e Punonjësve*.
 - (b) pasqyrat financiare individuale të një njësie ekonomike për të cilat zbatohet SNK 27 *Pasqyrat financiare individuale*. Megjithatë, nëse një njësi ekonomike ka interesa në njësi ekonomike të strukturuar të pakonsoliduara dhe përgatit pasqyrat financiare individuale si të vetme pasqyra financiare të saj, ajo do të zbatojë kërkesat në paragrafët 24-31, kur përgatit këto pasqyra financiare individuale.
 - (c) një interes të mbajtur nga një njësi ekonomike që merr pjesë, por nuk ka kontroll të përbashkët, në një marrëveshje të përbashkët, përveçse kur ky interes rezulton me një ndikim të rëndësishëm mbi marrëveshjen apo është një interes në një njësi ekonomike të strukturuar.
 - (d) një interes në një njësi tjetër ekonomike, që trajtohet në përputhje me SNRF 9 *Instrumentet financiare*. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet ta zbatojë këtë SNRF:
 - (i) kur ky interes është një interes në një pjesëmarrje ose në një sipërmarrje të përbashkët, që matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, në përputhje me SNK 28 *Investimet në pjesëmarrjet dhe sipërmarrjet e përbashkëta*; ose
 - (ii) kur ky interes është një interes në një njësi ekonomike të strukturuar të pakonsoliduar.

Gjykimet dhe supozimet e rëndësishme

- 7 Një njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese në lidhje me gjykimet dhe supozimet e rëndësishme që ka bërë (dhe ndryshimet në këto gjykime dhe supozime) në përcaktimin:
 - (a) që ajo ka kontrollin e një njësie tjetër ekonomike, pra të një të investuari, siç është përshkruar në paragrafët 5 dhe 6 të SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara*;
 - (b) që ajo ka kontrollin e përbashkët të një marrëveshjeje ose influencë të konsiderueshme mbi një njësi tjetër ekonomike; dhe
 - (c) llojin e marrëveshjes së përbashkët (dmth veprimtarinë e përbashkët ose sipërmarrjen e përbashkët), kur marrëveshja është strukturuar përmes një mekanizmi financiar të veçantë.
- 8 Gjykimet dhe supozimet e rëndësishme të shpjguara në përputhje me paragrafin 7 përfshijnë ato që bëhen nga njësi ekonomike, kur ndryshimet në faktet dhe rrethanat janë të tilla që përfundimi, nëse ajo ka kontroll, kontroll të përbashkët ose influencë të konsiderueshme, ndryshon gjatë periudhës raportuese.
- 9 Në përputhje me paragrafin 7, një njësi ekonomike jep informacion shpjgues, për shembull, për gjykime të rëndësishme dhe supozime të bëra në përcaktimin se:
 - (a) ajo nuk kontrollon një njësi tjetër ekonomike, edhe pse zotëron më shumë se gjysmën e të drejtave të votës të njësisë tjetër.
 - (b) kontrollon një njësi tjetër ekonomike edhe pse ajo zotëron më pak se gjysmën e të drejtave të votës të njësisë tjetër ekonomike.
 - (c) ajo është një agjent apo njësi kryesore (shih paragrafët 58-72 të SNRF-10).
 - (d) ajo nuk ka influencë të konsiderueshme, edhe pse ajo zotëron 20 për qind ose më shumë të të drejtave të votës të një njësie tjetër ekonomike.
 - (e) ajo ka influencë të konsiderueshme, edhe pse zotëron më pak se 20 për qind të të drejtave të votës të një njësie tjetër ekonomike.

Interesat në filiale

- 10 Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese që u mundëson përdoruesve të pasqyrave të saj financiare të konsoliduara
 - (a) të kuptojnë:

- (i) **përbërjen e grupit; dhe**
 - (ii) **interesin që interesat jo-kontrolluese kanë në aktivitetet e grupit dhe flukset e mjeteve monetare (paragrafi 12);dhe**
 - (b) **të vlerësojnë:**
 - (i) **natyrën dhe shtrirjen e kufizimeve të rëndësishme në aftësinë e tyre për të hyrë ose përdorur aktivet, dhe për të shlyer detyrimet, e grupit (paragrafi 13);**
 - (ii) **natyrën e rreziqeve, që lidhen me interesat e saj në njësitë ekonomike të strukturuar të konsoliduara,dhe ndryshimet në to (paragrafët 14-17);**
 - (iii) **pasojat e ndryshimeve në interesin e saj të pronësisë në një filial, që nuk çojnë në një humbje të kontrollit (paragrafi 18); dhe**
 - (iv) **pasojat e humbjes të kontrollit të një filiali gjatë periudhës raportuese (paragrafi 19).**
- 11 Kur pasqyrat financiare të një filiali, të përdorura në përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara, kanë ose datën, ose periudhën të ndryshme nga ai i pasqyrave financiare të konsoliduara (shih paragrafët B92 dhe B93 të SNRF 10), një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese për:
- (a) datën e përfundimit të periudhës së raportimit të pasqyrave financiare të këtij filiali; dhe
 - (b) arsyen e përdorimit të një date apo periudhe të ndryshme.

Interesi që interesat jokontrolluese kanë në aktivitetet dhe flukset monetare të grupit

- 12 Një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese për secilin nga filialet e saj, që kanë interesa jo-kontrolluese, të cilat janë materiale për njësinë raportuese, në lidhje me:
- (a) emrin e filialit.
 - (b) vendndodhjen kryesore të biznesit (dhe vendin e themelimit nëse është i ndryshëm nga vendndodhja kryesore e biznesit) të filialit.
 - (c) përqindjen e interesave të pronësisë që u përket interesave jo-kontrolluese.
 - (d) përqindjen e të drejtave të votës që u përket interesave jo-kontrolluese, nëse është e ndryshme nga përqindja e interesave të pronësisë.

- (e) fitimin ose humbjen e caktuar për interesat jo-kontrolluese të filialit gjatë periudhës raportuese.
- (f) interesat jo-kontrolluese të akumuluar të filialit në fund të periudhës raportuese.
- (g) informacionin financiar përmblledhës për filialin (shih paragrafin B10).

Natyrë dhe shkallë e kufizimeve të rëndësishme

- 13 Një njësi ekonomike jep informacion shpjegues për:
- (a) kufizimet e rëndësishme (p.sh. kufizime statutorë, kontraktuale dhe rregullatore) mbi aftësinë e saj për të hyrë ose përdorur aktivet dhe të shlyejë detyrimet e grupit, të tilla si:
 - (i) ato që kufizojnë aftësinë e një shoqërie mëmë ose filialeve të saj për të transferuar mjete monetare ose aktive të tjera tek (ose nga) njësitë e tjera ekonomike brenda grupit.
 - (ii) garancitë ose kërkesat e tjera që mund të kufizojnë dividendët dhe shpërndarjet e tjera të kapitalit, ose huat dhe paradhëniet e dhëna ose të paguara tek (ose nga) njësitë e tjera ekonomike brenda grupit.
 - (b) natyrën dhe shkallën në të cilën të drejtat mbrojtëse të interesave jo-kontrolluese mund të kufizojnë në mënyrë të konsiderueshme aftësinë e njësisë ekonomike për të hyrë ose përdorur aktivet dhe për të shlyer detyrimet e grupit (të tilla si në rastin kur një shoqëri mëmë është e detyruar të shlyejë pasivet e një filiali para se të shlyejë pasivet e veta, ose kur kërkohet miratimi nga interesat jo-kontrolluese ose për të hyrë në aktive, ose për të shlyer pasivet e një filiali).
 - (c) vlerat kontabël neto në pasqyrat financiare të konsoliduara të aktiveve dhe detyrimeve, për të cilat zbatohen këto kufizime.

Natyrë e rreziqeve që lidhen me interesat e një njësie ekonomike në njësitë ekonomike të strukturuar të konsoliduara

- 14 Një njësi ekonomike jep informacion shpjegues për kushtet e çfarëdo marrëveshjeje kontraktuale, sipas të cilës shoqëria mëmë ose filialet e saj kërkohet të japin mbështetje financiare për një njësi ekonomike të strukturuar të konsoliduar, duke përfshirë edhe ngjarjet apo rrethanat që mund ta ekspozojnë njësinë raportuese ndaj një humbjeje (p.sh. marrëveshje të likuiditetit ose të përcaktimit të kredisë të shoqëruara me detyrime për të blerë aktivet e njësisë ekonomike të strukturuar ose për të ofruar mbështetje financiare).

- 15 Nëse gjatë periudhës raportuese, një shoqëri mëmë ose ndonjë nga filialet e saj, pa pasur ndonjë detyrim kontraktual, i ka dhënë mbështetje financiare apo mbështetje tjetër një njësie ekonomike të strukturuar të konsoliduar (p.sh. duke blerë aktivet ose instrumentet e emetuara nga njësia ekonomike e strukturuar), njësia ekonomike do të japë informacion shpjegues për:
- (a) llojin dhe sasinë e mbështetjes së dhënë, përfshirë situatat në të cilat shoqëria mëmë ose filialet e saj kanë ndihmuar njësinë ekonomike të strukturuar në marrjen e mbështetjes financiare: dhe
 - (b) arsyet e dhënies së mbështetjes.
- 16 Nëse gjatë periudhës raportuese një shoqëri mëmë ose ndonjë nga filialet e saj, pa pasur ndonjë detyrim kontraktual, i ka dhënë mbështetje financiare apo mbështetje tjetër një njësie ekonomike të strukturuar, paraprakisht të pakonsoliduar, dhe dhënia e mbështetjes çon në vendosjen e kontrollit mbi njësinë ekonomike të strukturuar, njësia ekonomike do të japë informacion shpjegues për faktorët përkatës që kanë çuar në marrjen e këtij vendimi.
- 17 Një njësi ekonomike jep informacion shpjegues për synimet aktuale për t'i dhënë mbështetje financiare apo mbështetje tjetër një njësie ekonomike të strukturuar të konsoliduar, duke përfshirë synimet për të ndihmuar njësinë e strukturuar në sigurimin e mbështetjes financiare.

Pasojat e ndryshimeve në interesin e pronësisë të një shoqërie mëmë në një filial që nuk çon në një humbje të kontrollit

- 18 Një njësi ekonomike duhet të paraqesë një plan i cili tregon efektet në kapitalin neto, që u takon pronarëve të shoqërisë mëmë, të çdo ndryshimi në interesin e saj të pronësisë në një filial, që nuk çon në një humbje të kontrollit.

Pasojat e humbjes së kontrollit të një filiali gjatë periudhës raportuese

- 19 Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për fitimin ose humbjen, nëse ka, të llogaritur në përputhje me paragrafin 25 të SNRF 10, dhe:
- (a) pjesën e këtij fitimi ose të humbjes në lidhje me matjen e çdo investimi, të mbajtur në filialin e mëparshëm, me vlerën e tij të drejtë, në datën kur është humbur kontrolli; dhe
 - (b) nënzërat në fitimin ose humbjen ku njihen fitimi ose humbja neto (nëse nuk paraqiten veçmas).

Interesat në marrëveshjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet

- 20 Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese që u mundëson përdoruesve të pasqyrave të saj financiare të vlerësojnë:
- (a) natyrën, shtrirjen dhe efektet financiare të interesave të saj në marrëveshjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet, duke përfshirë natyrën dhe efektet e marrëdhënieve të saj kontraktuale me investitorët e tjerë, me kontroll të përbashkët ose influencë të konsiderueshme, mbi marrëveshjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet (paragrafët 21 dhe 22); dhe
 - (b) natyrën e rreziqeve, që lidhen me interesat e saj në sipërmarrjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet, dhe ndryshimet në to, (paragrafi 23).

Natyra, shtrirja dhe efektet financiare të interesave të një njësie ekonomike në marrëveshjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet

- 21 Një njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese:
- (a) për çdo marrëveshje të përbashkët dhe pjesëmarrje që është materiale për njësinë raportuese:
 - (i) emrin e marrëveshjes së përbashkët ose të pjesëmarrjes.
 - (ii) natyrën e marrëdhënies së njësisë ekonomike me marrëveshjen të përbashkët ose pjesëmarrjen (për shembull, duke përshkruar natyrën e aktiviteteve të marrëveshjes së përbashkët ose të pjesëmarrjes dhe nëse janë strategjike për aktivitetet e njësisë ekonomike).
 - (iii) vendin kryesor të biznesit (dhe vendin e themelimit, në rastin kur ndryshon nga vendi bazë i zhvillimit të biznesit) të marrëveshjes së përbashkët ose pjesëmarrjes.
 - (iv) përqindjen e interesit të pronësisë ose pjesën e pjesëmarrjes të zotëruar nga njësia ekonomike dhe, nëse është e ndryshme, përqindjen e të drejtave të votës që ka (nëse është e mundur).
 - (b) për çdo sipërmarrje të përbashkët dhe pjesëmarrje që është materiale për njësinë raportuese:
 - (i) nëse investimi në sipërmarrjen e përbashkët ose pjesëmarrjen matet duke përdorur metodën e kapitalit neto ose me vlerën e drejtë.

- (ii) informacion përmblendhës financiar në lidhje me sipërmarrjen e përbashkët ose pjesëmarrjen, siç është specifikuar në paragrafët B12 dhe B13.
 - (iii) vlerën e drejtë të investimit të saj, nëse ka një çmim të kuotuar tregu për të, në sipërmarrjen e përbashkët ose pjesëmarrjen, kur sipërmarrja e përbashkët ose pjesëmarrja kontabilizohen duke përdorur metodën e kapitalit neto,.
 - (c) informacion financiar, siç specifikohet në paragrafin B16, rreth investimeve të njësive ekonomike në sipërmarrjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet, që nuk janë individualisht materiale:
 - (i) në total për të gjitha sipërmarrjet e përbashkëta individualisht jomateriale si dhe në mënyrë të veçantë,
 - (ii) në total për të gjitha pjesëmarrjet individualisht jomateriale.
- 22 Një njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese:
 - (a) për natyrën dhe shkallën e çdo kufizimi të rëndësishëm (p.sh. që rrjedh nga marrëveshjet e huamarrjes, kërkesat rregullatore ose marrëveshjet kontraktuale midis investitorëve me kontroll të përbashkët ose influencë të konsiderueshme mbi një sipërmarrje të përbashkët ose një pjesëmarrje) në aftësinë e sipërmarrjeve të përbashkëta ose pjesëmarrjeve për të transferuar fondet tek njësi ekonomike në formën e dividendëve në mjete monetare, ose për të shlyer kreditë apo paradhëniet e dhëna nga njësi ekonomike.
 - (b) kur pasqyrat financiare të një sipërmarrjeje të përbashkët ose pjesëmarrjeje, të përdorura gjatë zbatimit të metodës së kapitalit neto, kanë një datë ose një periudhë të ndryshme nga ajo e njësive ekonomike:
 - (i) datën e mbarimit të periudhës së raportimit të pasqyrave financiare të kësaj sipërmarrjeje të përbashkët ose pjesëmarrjeje; dhe
 - (ii) arsyen për përdorimin e një date ose periudhe tjetër.
 - (c) pjesën e panjohur të humbjeve të një sipërmarrjeje të përbashkët ose pjesëmarrjeje, si për periudhën raportuese dhe në mënyrë kumulative, nëse njësi ekonomike ka ndaluar njohjen e pjesës së saj të humbjeve në sipërmarrjen e përbashkët ose pjesëmarrjen, kur zbaton metodën e kapitalit neto.

Rreziqet që lidhen me interesat e një njësie ekonomike në sipërmarrjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet

- 23 Një njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese për:
- (a) angazhimet që ajo ka në lidhje me sipërmarrjet e saj të përbashkëta, të paraqitura veçmas nga shuma e angazhimeve të tjera, ashtu siç përcaktohet në paragrafët B18-B20.
 - (b) pasivet e kushtëzuara të shkaktuara nga interesat e saj në sipërmarrjet e përbashkëta apo pjesëmarrjet (duke përfshirë pjesën e saj të pasiveve të kushtëzuara së bashku me atë të investitorëve të tjerë që kanë kontroll të përbashkët, ose influencë të konsiderueshme në sipërmarrjet e përbashkëta ose pjesëmarrjet), duke i paraqitur veçmas nga shuma e pasiveve të tjera të kushtëzuara, në përputhje me SNK 37 *Provizionet, Pasivet dhe Aktivitetet e Kushtëzuara*, me përjashtim të rastit kur probabiliteti i humbjes është i ulët.

Interesat në njësitë e strukturuar të pakonsoliduara

- 24 Një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese që u mundëson përdoruesve të pasqyrave të saj financiare:
- (a) të kuptojnë natyrën dhe shtrirjen e interesave të saj në njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara (paragrafët 26-28); dhe
 - (b) të vlerësojë natyrën e rreziqeve që lidhen me interesat e saj në njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara, dhe ndryshimet në to (paragrafët 29-31).
- 25 Informacioni i kërkuar nga paragrafi 24 (b) përfshin informacionin rreth ekspozimit të njësisë ekonomike ndaj rrezikut nga përfshirja që ajo ka pasur, në periudhat e mëparshme, me njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara (p.sh. sponsorizimi i njësisë ekonomike të strukturuar), edhe nëse njësia ekonomike nuk ka më ndonjë përfshirje kontraktuale me njësinë ekonomike të strukturuar, në datën e raportimit.

Natyra e interesave

- 26 Një njësi ekonomike jep informacion shpjegues cilësor dhe sasior në lidhje me interesat e saj në njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara, duke përfshirë, por jo vetëm, natyrën, qëllimin, madhësinë dhe aktivitetet e njësisë ekonomike të strukturuar dhe mënyrën sesi njësia ekonomike e strukturuar është financuar.

- 27 Nëse një njësi ekonomike ka sponsorizuar një njësi ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduar, për të cilën ajo nuk jep informacion siç kërkohet nga paragrafi 29 (p.sh. për shkak se ajo nuk ka një interes në njësinë ekonomike në datën e raportimit), njësia ekonomike jep informacione shpjeguese:
- (a) se si ajo e ka përcaktuar se cilën prej njësive të strukturuar të sponsorizojë;
 - (b) *të ardhurat nga këto njësi ekonomike të strukturuar*, gjatë periudhës së raportimit, duke përfshirë një përshkrim të llojeve të të ardhurave të paraqitura; dhe
 - (c) vlerën kontabël (në kohën e transferimit) të gjitha aktiveve të transferuara në këto njësi ekonomike të strukturuar gjatë periudhës raportuese.
- 28 Një njësi ekonomike do ta paraqesë informacionin sipas paragrafit 27 (b) dhe (c) në formë tabelore, me përjashtim të rastit kur është më i përshtatshëm një format tjetër, dhe do të klasifikojë aktivitetet e saj të sponsorizimit në kategoritë përkatëse (shih paragrafët B2-B6).

Natyra e rreziqeve

- 29 Një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese në formë tabelore, me përjashtim të rastit kur është më i përshtatshëm një format tjetër, duke bërë një përmbledhje të:
- (a) vlerave kontabël të aktiveve dhe pasiveve, të njohura në pasqyrat e saj financiare, që lidhen me interesat e saj në njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara.
 - (b) nënzërave në pasqyrën e pozicionit financiar, në të cilën janë njohur këto aktive dhe pasive.
 - (c) shumës që përfaqëson më mirë ekspozimin maksimal të njësise ekonomike ndaj humbjes nga interesat e saj në njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara, duke përfshirë edhe se si është përcaktuar ekspozimi maksimal ndaj humbjes. Nëse një njësi ekonomike nuk mund të përcaktojë nga pikëpamja sasiore ekspozimin e saj maksimal ndaj humbjes nga interesat e saj në njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt si dhe arsyet.
 - (d) një krahasim të vlerave kontabël të aktiveve dhe pasiveve të njësise ekonomike, që lidhen me interesat e saj në njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara, dhe ekspozimit maksimal të njësise ekonomike ndaj humbjes nga këto njësi.
- 30 Nëse gjatë periudhës raportuese një njësi ekonomike, pa pasur ndonjë detyrim kontraktual, i ka dhënë mbështetje financiare apo mbështetje tjetër një njësie ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduar, në të cilën ka pasur

më parë ose ka, aktualisht, një interes (për shembull, blerjen e aktiveve ose instrumenteve të emetuara nga njësia ekonomike e strukturuar), njësia ekonomike jep informacion shpjegues për:

- (a) llojin dhe madhësinë e mbështetjes së dhënë, përfshirë situatat në të cilat njësia ekonomike ka ndihmuar njësinë e strukturuar në marrjen e mbështetjes financiare; dhe
- (b) arsyet për dhënien e mbështetjes.

- 31 Një njësi ekonomike jep informacion shpjegues për çdo synim aktual që ka për t'i dhënë mbështetje financiare apo mbështetje tjetër një njësie ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduar, duke përfshirë synimet për të ndihmuar njësinë ekonomike të strukturuar në sigurimin e mbështetjes financiare.

Shtojca A

Termit e përkufizuara

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF-së.

të ardhurat nga një njësi ekonomike e strukturuar

Për qëllime të këtij SNRF-je, të ardhurat nga një **njësi ekonomike e strukturuar** përfshijnë, por jo vetëm, tarifat periodike dhe jo periodike, interesat, dividendët, fitimet ose humbjet neto nga rimatja ose regjistrimi i interesave të njësisë ekonomike të strukturuar dhe fitimet ose humbjet neto nga transferimi i aktiveve dhe i pasiveve në njësinë ekonomike të strukturuar.

interesi në një njësi tjetër ekonomike

Për qëllime të këtij SNRF-je, një interes në një njësi tjetër ekonomike i referohet përfshirjes kontraktuale dhe jo-kontraktuale që e ekspozon një njësi ekonomike ndaj ndryshueshmërisë të kthimeve nga performanca e njësisë tjetër ekonomike. Një interes në një njësi tjetër ekonomike mund të evidentohet nga, por jo vetëm, mbajtja e instrumenteve të kapitalit neto apo të borxhit, si dhe format e tjera të përfshirjes të tilla si sigurimi i fondeve, mbështetje likuiditeti, mbajtja e aktivitetit si garanci kredie dhe garancitë. Ai përfshin mjetet me të cilat një njësi ekonomike ka kontroll ose kontroll të përbashkët ose influencë të konsiderueshme mbi një njësi tjetër ekonomike. Nuk është e thënë që një njësi ekonomike të ketë një interes në një njësi tjetër ekonomike vetëm për shkak të një marrëdhënie tipike furnitor- klient.

Paragrafët B7-B9 japin informacion të mëtejshëm rreth interesave në njësitë e tjera ekonomike.

Paragrafët B55-B57 të SNRF 10 shpjegojnë ndryshueshmërinë e kthimeve.

njësi ekonomike e strukturuar

Një njësi ekonomike, e përcaktuar në mënyrë që të drejtat e votës apo të ngjashme me to nuk përbëjnë faktor dominues në përcaktimin se kush e kontrollon njësinë ekonomike, si në rastin kur të gjitha të drejtat e votës lidhen vetëm me detyrat administrative dhe aktivitetet përkatëse drejtohen nëpërmjet marrëveshjeve kontraktuale.

Paragrafët B22-B24 japin informacionin e mëtejshëm rreth njësisë ekonomike të strukturuar.

Termet e mëposhtëm janë përcaktuar në SNK 27 (i ndryshuar në 2011), SNK 28 (i ndryshuar në 2011), SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta* dhe janë përdorur në këtë SNRF sipas kuptimeve të specifikuara në to:

- pjesëmarrje
- pasqyra financiare të konsoliduara
- kontrolli i një njësie ekonomike
- metoda e kapitalit neto
- grupi
- marrëveshje e përbashkët
- kontroll i përbashkët
- operacion i përbashkët
- sipërmarrje e përbashkët
- interes jokontrollues
- shoqëri mëmë
- të drejtat mbrojtëse
- veprimtari përkatëse
- pasqyra financiare individuale
- mekanizëm financiar i veçantë
- influencë e konsiderueshme
- filial.

Shtojca B

Udhëzim për zbatim

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF-së. Ajo përshkruan zbatimin e paragrafëve 1-31 dhe ka të njëjtin autoritet si pjesët e tjera të SNRF-së.

- B1 Shembujt në këtë shtojcë paraqesin situata hipotetike. Edhe pse disa aspekte të shembujve mund të jenë të pranishme në modelet aktuale faktike, kur të zbatohet SNRF 12 do të ishte e nevojshme të vlerësoheshin të gjitha faktet dhe rrethanat përkatëse të një modeli të veçantë faktik.

Totalizimi (paragrafi 4)

- B2 Një njësi ekonomike do të vendosë, në varësi të rrethanave të saj, se sa informacion të hollësishëm duhet të japë për të plotësuar nevojat e përdoruesve, çfarë theksi do t'iu verë aspekteve të ndryshme të kërkesave dhe se si do ta totalizojë informacionin. Është e nevojshme të arrihet një ekuilibër midis rëndimit të pasqyrave financiare me hollësira të tepërta, që mund të mos i ndihmojë përdoruesit e pasqyrave financiare, dhe bërjes së informacionit të pakuptueshëm si pasojë e totalizimit.
- B3 Një njësi ekonomike mund të japë në total informacione shpjeguese, të kërkuara nga ky SNRF, për interesa në njësi ekonomike të ngjashme, nëse totalizimi është në përputhje me objektivin e dhënies së informacionit shpjegues dhe kërkesat në paragrafin B4, dhe nuk e bën të pakuptueshëm informacionin e dhënë. Një njësi ekonomike jep informacion shpjegues se si ajo i ka totalizuar interesat e saj në njësitë ekonomike të ngjashme.
- B4 Një njësi ekonomike do të paraqesë informacion të veçantë për interesat në:
- (a) filialet;
 - (b) sipërmarrjet e përbashkëta;
 - (c) operacionet e përbashkëta;
 - (d) pjesëmarrjet; dhe
 - (e) njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara.
- B5 Për të bërë totalizimin e informacionit, një njësi ekonomike do të marrë parasysh informacionin sasior dhe cilësor në lidhje me karakteristikat e ndryshme të rrezikut dhe të kthimit të çdo njësie ekonomike, që është përcaktuar për totalizim si dhe rëndësinë që ka çdo njësi e tillë për njësinë raportuese. Njësia ekonomike duhet ta paraqesë informacionin shpjegues, në një mënyrë të tillë, që i sqaron qartë përdoruesit e pasqyrave financiare në

lidhje me natyrën dhe shtrirjen e interesave të saj në këto njësi të tjera ekonomike.

B6 Shembuj të niveleve të totalizimit, që mund të jenë të përshtatshëm brenda klasave të njësive ekonomike të përcaktuara në paragrafin B4, janë:

- (a) natyra e veprimtarive (p.sh. një njësi ekonomike për kërkim dhe zhvillim, një njësi ekonomike që merret me krijim kartash kredie të përsëritshme).
- (b) klasifikimi i industrisë.
- (c) gjeografia (p.sh. vendi ose rajoni).

Interesat në njësitë e tjera ekonomike

B7 Një interes në një njësi tjetër ekonomike i referohet përfshirjes kontraktuale dhe jo-kontraktuale që e ekspozon njësinë ekonomike raportuese ndaj ndryshueshmërisë së kthimit nga performanca e njësisë tjetër ekonomike. Shqyrtimi i qëllimit dhe përcaktimi i njësisë tjetër ekonomike mund ta ndihmojë njësinë ekonomike raportuese gjatë vlerësimit që ajo bën nëse ka një interes në këtë njësi, dhe si rrjedhim, nëse është e nevojshme të japë informacione shpjeguese sipas këtij SNRF-je. Ky vlerësim do të përfshijë shqyrtimin e rreziqeve që mendohen të krijohen nga njësia tjetër ekonomike dhe rreziqet e kësaj njësie që mendohen t'i kalohen njësisë raportuese dhe palëve të tjera.

B8 Një njësi raportuese është e ekspozuar, në mënyrë tipike, ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga performanca e një njësie tjetër ekonomike nëpërmjet mbajtjes së instrumenteve (të tilla si instrumente të kapitalit apo instrumente borxhi të emetuara nga njësia tjetër ekonomike) ose duke patur një përfshirje tjetër që e absorbon ndryshueshmërinë. Për shembull, supozojmë një njësi ekonomike të strukturuar që zotëron një portofol kredie. Njësia e strukturuar siguron një kontratë shkëmbimi për mosshlyerje kredie nga një tjetër njësi ekonomike (njësia raportuese) për të mbrojtur veten nga vonesa e pagesave të interesit dhe principalit të borxheve. Njësia raportuese ka një përfshirje që e ekspozon atë ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga performanca e njësisë ekonomike të strukturuar, sepse derivativi i mosshlyerjes së kredisë absorbon ndryshueshmërinë e kthimeve të njësisë ekonomike të strukturuar.

B9 Disa instrumente janë të përcaktuara për të transferuar rrezikun nga një njësi raportuese në një njësi tjetër ekonomike. Instrumente të tilla krijojnë ndryshueshmëri të kthimeve për njësinë tjetër ekonomike, por zakonisht nuk e ekspozojnë njësinë raportuese ndaj ndryshueshmërisë së kthimeve nga performanca e njësisë tjetër ekonomike. Për shembull, supozojmë se një njësi ekonomike e strukturuar është krijuar për të ofruar mundësi investimi për investorët të cilët dëshirojnë të jenë të ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë të njësisë Z (njësia ekonomike Z nuk ka lidhje me ndonjë palë të përfshirë në

marrëveshje). Njësia ekonomike e strukturuar merr fonde duke iu emetuar investitorëve dëftesa që janë të lidhura me rrezikun e kredisë të njësisë Z (dëftesa të lidhura me kredinë) dhe i përdor të ardhurat për t'i investuar në një portofol aktivesh financiare pa rrezik. Njësia ekonomike e strukturuar merr përsipër ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë të njësisë Z, duke hyrë në një marrëveshje derivativi për mosshlyerje kredie (CDS) me një palë tjetër. CDS ia kalon rrezikun e njësisë ekonomike Z njësisë së strukturuar në këmbim të një tarifë të paguar nga pala tjetër. Investitorët në njësinë ekonomike të strukturuar marrin një kthim më të lartë, që pasqyron si kthimin e njësisë së strukturuar nga portofoli i saj i aktiveve, ashtu dhe tarifën e CDS-së. Pala tjetër e marrëveshjes nuk ka përfshirje me njësinë ekonomike të strukturuar që ta ekspozojë atë ndaj ndryshueshmërisë së kthimit nga performanca e njësisë ekonomike të strukturuar, sepse CDS transferon ndryshueshmërinë tek njësia ekonomike e strukturuar, në vend që të absorbojë ndryshueshmërinë e kthimeve të njësisë ekonomike të strukturuar.

Informacioni përmbledhës financiar për filialet, sipërmarrjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet (paragrafët 12 dhe 21)

- B10 Për çdo filial që ka interesa jo-kontrolluese që janë materiale për njësinë ekonomike raportuese, njësia ekonomike jep informacione shpjeguese për:
- (a) dividendët e paguar për interesat jo-kontrolluese.
 - (b) informacionin përmbledhës financiar për aktivet, pasivet, fitimin ose humbjen dhe flukset monetare të filialit që i mundëson përdoruesit të kuptojnë interesin që kanë interesat jo-kontrolluese në veprimtaritë e grupit dhe flukset monetare. Ky informacion mund të përfshijë, por jo vetëm, për shembull, aktivet afatshkurtra, aktivet afatgjata, pasivet afatshkurtra, pasivet afatgjata, të ardhurat, fitimin ose humbjen dhe të ardhurat e përgjithshme totale.
- B11 Informacioni përmbledhës financiar, i kërkuar nga paragrafi B10 (b), do të jetë në lidhje me shumat para se të bëhen eliminimet midis shoqërive.
- B12 Për çdo sipërmarrje të përbashkët dhe pjesëmarrje, që është materiale për njësinë ekonomike raportuese, njësia ekonomike jep informacione shpjeguese për:
- (a) dividendët e marrë nga sipërmarrjet e përbashkëta ose pjesëmarrjet.
 - (b) informacionin përmbledhës financiar për sipërmarrjet e përbashkëta ose pjesëmarrjet (shih paragrafët B14 dhe B15), duke përfshirë, por pa qenë e nevojshme të kufizohet,:
 - (i) aktivet afatshkurtra.
 - (ii) aktivet afatgjata.
 - (iii) pasivet afatshkurtra.

- (iv) pasivet afatgjata.
- (v) të ardhurat.
- (vi) fitimin ose humbjen nga operacionet e vazhdueshme.
- (vii) fitimin pas tatimit ose humbjen nga operacionet jo të vazhdueshme.
- (viii) të ardhurat e tjera të përgjithshme.
- (ix) totalin e të ardhurave të përgjithshme.

B13 Përveç informacionit përmbledhës financiar të kërkuar nga paragrafi B12, një njësi ekonomike jep informacion shpjegues për çdo sipërmarrje të përbashkët, që është materiale për njësinë raportuese, në lidhje me shumën e:

- (a) mjeteve monetare dhe ekuivalentëve të tyre të përfshira në paragrafin B12 (b) (i).
- (b) pasiveve afatshkurtra financiare (duke përfshirë llogaritë e pagueshme tregtare dhe llogaritë e tjera të pagueshme si dhe provizionet), të përfshira në paragrafin B12(b)(iii).
- (c) pasiveve afatgjata financiare (duke përfshirë llogaritë e pagueshme tregtare dhe llogaritë e tjera të pagueshme si dhe provizionet), të përfshira në paragrafin B12 (b)(iv).
- (d) amortizimit.
- (e) të ardhurave nga interesi.
- (f) shpenzimeve të interesit.
- (g) shpenzimeve të tatimeve mbi të ardhurat ose të ardhurave.

B14 Informacione përmbledhëse financiare, të paraqitura në përputhje me paragrafët B12 dhe B13, do të jenë shumat e përfshira në pasqyrat financiare, të ndërtuara sipas SNRF-ve, të sipërmarrjes së përbashkët ose pjesëmarrjes (dhe jo pjesa e njësisë ekonomike në këto shuma). Nëse njësi ekonomike e kontabilizon interesin e saj në sipërmarrjen e përbashkët ose pjesëmarrje duke përdorur metodën e kapitalit neto:

- (a) shumat e përfshira në pasqyrat financiare, të ndërtuara sipas SNRF-ve, të sipërmarrjes së përbashkët ose pjesëmarrjes, do të rregullohen për të pasqyruar rregullimet e bëra nga njësi ekonomike kur përdor metodën e kapitalit neto, të tilla si rregullimet e vlerës së drejtë të bëra në kohën e blerjes dhe rregullimet për ndryshimet në politikat kontabël.
- (b) njësi ekonomike do të bëjë një rakordim të informacionit përmbledhës financiar të paraqitur me vlerën kontabël të interesit të saj në sipërmarrjen e përbashkët ose pjesëmarrje.

B15 Një njësi ekonomike mund të paraqesë informacionin përmbledhës financiar, të kërkuar nga paragrafët B12 dhe B13, në bazë të pasqyrave financiare të sipërmarrjes së përbashkët ose të pjesëmarrjes, nëse:

- (a) njësia ekonomike mat interesin e saj në sipërmarrjen e përbashkët ose pjesëmarrje me vlerën e drejtë, në përputhje me SNK 28 (i ndryshuar në 2011); dhe
- (b) sipërmarrja e përbashkët ose pjesëmarrja nuk i përgatit pasqyrat financiare sipas SNRF-ve dhe përgatitja mbi këtë bazë do të ishte e pamundur ose do të shkaktonte kosto të panevojshme.

Në këtë rast, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për bazën mbi të cilën është përgatitur informacioni përmbledhës financiar.

B16 Një njësi ekonomike jep informacion shpjegues, në total, për vlerën kontabël të interesave të saj në të gjitha sipërmarrjet e përbashkëta ose pjesëmarrjet, individualisht jomateriale, që kontabilizohen duke përdorur metodën e kapitalit neto. Një njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese, veçmas, për shumën totale të pjesës së saj në:

- (a) fitimin ose humbjen nga operacionet e vazhdueshme,
- (b) fitimin pas tatimit ose humbjen nga operacionet jo të vazhdueshme,
- (c) të ardhurat e tjera të përgjithshme,
- (d) totalin e të ardhurave të përgjithshme,

të këtyre sipërmarrjeve të përbashkëta dhe pjesëmarrjeve.

Një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese veçmas për sipërmarrjet e përbashkëta dhe pjesëmarrjet.

B17 Kur interesi i një njësie ekonomike në një filial, në një sipërmarrje të përbashkët ose në një pjesëmarrje (ose një pjesë e interesit të saj në një sipërmarrje të përbashkët ose në një pjesëmarrje) është klasifikuar si i mbajtur për shitje në përputhje me SNRF 5 *Aktive afatgjata të mbajtura për shitje dhe operacionet jo të vazhdueshme*, nuk është e nevojshme që njësia ekonomike të japë informacion përmbledhës financiar për këtë filial, sipërmarrje të përbashkët ose pjesëmarrje në përputhje me paragrafët B10-B16.

Angazhimet në lidhje me sipërmarrjet e përbashkëta (paragrafi 23(a))

B18 Një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese për tërësinë e angazhimeve që ka bërë, por që nuk i ka njohur në datën e raportimit (duke përfshirë pjesën e saj të angazhimeve të bëra së bashku me investitorët e tjerë me kontroll të përbashkët të një sipërmarrjeje të përbashkët) në lidhje me interesat e saj në sipërmarrjet e përbashkëta. Angazhime janë ato që

mund të çojnë në një dalje të ardhshme të mjeteve monetare ose burimeve të tjera.

B19 Angazhimet e panjohura që mund të çojnë në një dalje të ardhshme të mjeteve monetare ose burimeve të tjera përfshijnë:

- (a) angazhime të panjohura për të kontribuar në financime apo burime, për shembull, si rezultat i,:
 - (i) marrëveshjeve ligjore apo të blerjes së një sipërmarrje të përbashkët (e cila, për shembull, kërkon që një njësi ekonomike të kontribuojë me fonde për një periudhë të caktuar).
 - (ii) projekteve me kapital intensiv të ndërruar nga një sipërmarrje e përbashkët.
 - (iii) detyrimeve të pakushtëzuara të blerjes, prokurimit të përbërë të pajisjeve, inventarit ose shërbimeve që një njësi ekonomike është e angazhuar për të blerë nga, ose në emër të, një sipërmarrjeje të përbashkët.
 - (iv) angazhimeve të panjohura për të siguruar kredi ose mbështetje tjetër financiar për një sipërmarrje të përbashkët.
 - (v) angazhimeve të panjohura për të kontribuar me burime si aktive apo shërbime, në një sipërmarrje të përbashkët.
 - (vi) angazhimeve të tjera të paanullueshme, të panjohura, në lidhje me një sipërmarrje të përbashkët.
- (b) angazhime të panjohura për të blerë interesin e pronësisë të palës tjetër (ose një pjesë të këtij interesi të pronësisë) në një sipërmarrje të përbashkët, në qoftë se një ngjarje e veçantë ndodh apo nuk ndodh në të ardhmen.

B20 Kërkesat dhe shembujt në paragrafët B18 dhe B19 ilustrojnë disa prej llojeve të shpjegimeve që duhet të jepen sipas paragrafit 18 të SNK 24 *Dhënia e informacioneve shpjeguese në lidhje me palët e lidhura*.

Interesat në njësitë e strukturuar të pakonsoliduara (paragrafët 24-31)

Njësitë ekonomike të strukturuar

B21 Një njësi ekonomike e strukturuar është një njësi ekonomike në të cilën të drejtat e votës ose të drejtat e ngjashme me to nuk janë faktor dominues në përcaktimin se kush kontrollon njësinë ekonomike, të tilla si në rastin kur të gjitha të drejtat e votës kanë të bëjnë vetëm me detyrat administrative, ndërsa

veprimtaritë përkatëse janë të drejtuara me anën e marrëveshjeve kontraktuale.

B22 Një njësi ekonomike e strukturuar shpesh ka disa ose të gjitha karakteristikat apo cilësitë e mëposhtme:

- (a) veprimtari të kufizuara.
- (b) një objektiv të ngushtë dhe të mirë-përcaktuar, të tillë si të japë me qira në mënyrë efikase nga pikëpamja tatimore, të kryejë veprimtari kërkim-zhvillimi, të sigurojë një burim kapitali ose financimi për një njësi ekonomike ose të ofrojë mundësi investimi për investitorët duke ua kaluar atyre rreziqet dhe përfitimet që lidhen me aktivet e njësisë ekonomike të strukturuar.
- (c) kapital të pamjaftueshëm që ta lejojë njësinë ekonomike të strukturuar të financojë veprimtaritë e saj pa qenë e varur nga mbështetja financiare.
- (d) financim në formën e instrumenteve të shumtë, të lidhur në mënyrë kontraktuale me investitorët, që krijojnë përqendrim të rreziqeve të kredisë ose rreziqeve të tjera (të kësteve).

B23 Shembuj, por pa u kufizuar vetëm në to, të njësive ekonomike që konsiderohen si njësi ekonomike të strukturuar përfshijnë:

- (a) mekanizmat e procesit të krijimit të letrave me vlerë.
- (b) financimet e mbështetura në aktive.
- (c) disa fonde të investimeve.

B24 Një njësi ekonomike, që kontrollohet nëpërmjet të drejtave të votës, nuk është një entitet i strukturuar thjesht sepse, për shembull, ajo merr fonde nga palët e treta pas një ristrukturimi.

Natyra e rreziqeve nga interesat në njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara (paragrafët 29–31)

B25 Përveç informacionit të kërkuar nga paragrafët 29-31, një njësi ekonomike do të japë informacion shpjegues shtesë që është i nevojshëm për të realizuar objektivin e dhënies së informacioneve shpjeguese në paragrafin 24 (b).

B26 Në varësi të rrethanave, shembuj të informacionit shtesë, që mund të jetë i rëndësishëm për vlerësimin e rreziqeve ndaj të cilave është e ekspozuar një njësi ekonomike, kur ajo ka një interes në një njësi të strukturuar e të pakonsoliduar, janë:

- (a) kushtet e një marrëveshje, të cilat mund të kërkojnë që njësia ekonomike t'i japë mbështetje financiare një njësie ekonomike të

strukturuar e të pakonsoliduar (p.sh. marrëveshje e likuiditetit ose rishikimet e vlerësimit të kredisë të lidhura me detyrimet për të blerë aktivet e njësisë ekonomike të strukturuar apo për të dhënë mbështetje financiare), përfshijnë:

- (i) një përshkrim të ngjarjeve ose rrethanave që mund ta ekspozojnë njësinë raportuese ndaj një humbjeje.
 - (ii) nëse ka ndonjë kusht që do të kufizonte detyrimin.
 - (iii) nëse ka ndonjë palë tjetër që ofron mbështetje financiare dhe, nëse po, si renditet detyrimi i njësisë ekonomike raportuese kundrejt atyre të palëve të tjera.
- (b) humbjet e pësura nga njësia ekonomike gjatë periudhës raportuese në lidhje me interesat e saj në njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara.
 - (c) llojet e të ardhurave që njësia ekonomike ka marrë gjatë periudhës raportuese nga interesat e saj në njësitë ekonomike të strukturuar e të pakonsoliduara.
 - (d) nëse njësia ekonomike kërkohet të absorbojë humbjet e një njësie ekonomike të strukturuar të pakonsoliduar përpara palëve të tjera, afatin maksimal të humbjeve të tilla për njësinë ekonomike, dhe (nëse është e rëndësishme) klasifikimin dhe shumën e humbjeve të mundshme që mbulohen nga palët, interesat e të cilave klasifikohen në një nivel më të ulët se interesi i njësisë ekonomike në njësinë e strukturuar të pakonsoliduar.
 - (e) informacionin për çdo marrëveshje likuiditeti, garancitë ose angazhimet e tjera me palët e treta që mund të ndikojnë në vlerën e drejtë ose rrezikun e interesave të njësisë ekonomike në njësitë ekonomike të strukturuar të pakonsoliduara.
 - (f) çdo vështirësi që një njësi ekonomike e strukturuar dhe e pakonsoliduar ka përjetuar në financimin e veprimtarive të saj gjatë periudhës raportuese.
 - (g) format e financimit (p.sh. dëftesat tregtare apo dëftesat afatmesme) dhe jetën mesatare të ponderuar të tyre, në rastin e financimit të një njësie ekonomike të strukturuar të pakonsoliduar. Ky informacion mund të përfshijë analiza të maturimit të aktiveve dhe të financimit të një njësie ekonomike të strukturuar të pakonsoliduar, nëse kjo njësi ka aktive afatgjata të financuara nga financimet afatshkurtra.

Shtojca C

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF-ve dhe ka të njëjtin autoritet si pjesët e tjera të SNRF-së.

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

- C1 Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë SNRF për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2013 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date.
- C2 Një njësi ekonomike inkurajohet të japë informacionin e kërkuar nga ky SNRF më herët se sa periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2013 e në vijim. Dhënia e disa prej informacioneve shpjeguese të kërkuara nga ky SNRF nuk e detyron njësinë ekonomike të jetë në përputhje me të gjitha kërkesat e këtij SNRF-je ose të zbatojë SNRF 10, SNRF 11, SNK 27 (i ndryshuar në 2011) dhe SNK 28 (i ndryshuar në 2011) përpara kësaj date.

Referencat në SNRF 9

- C3 Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë SNRF, por ende nuk zbaton SNRF 9, çdo referencë në SNRF 9 do të lexohet si një referencë në SNK 39 *Instrumentet Financiarë: Njohja dhe Matja*.

Shtojca D

Ndryshimet në SNRF-të e tjera

Kjo shtojcë paraqet ndryshimet në SNRF-të e tjera që janë pasojë e nxjerrjes së SNRF 12 nga Bordi. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janari 2013 e në vijim. Nëse një njësi ekonomike e zbaton SNRF 12 për një periudhë më të hershme, ajo do të zbatojë ndryshimet për këtë periudhë më të hershme. Paragrafët e ndryshuar janë treguar me tekst të ri të nënvizuar, ndërsa teksti i fshirë është me një vizë që i kalon mes përmes.

SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare

D1 Paragrafët 119 dhe 124 janë ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 139H si më poshtë.

119 ... Një shembull është dhënia e informacionit shpjegues në lidhje me faktin nëse një sipërmarrës njeh interesat e tij në një njësi ekonomike të kontrolluar bashkërisht duke përdorur konsolidimin proporcional apo metodën e kapitalit (shih SNK 31 Interesat në Sipërmarrjet e Përbashkëta) një njësi ekonomike zbaton modelin e vlerës së drejtë apo modelin e koston për aktivet e saj afatgjata materiale për investim (shih SNK 40 Aktiv afatgjatë material për investim). Disa SNRF kërkojnë dhënie informacionesh shpjeguese specifike të politikave kontabël të veçanta, duke përfshirë edhe zgjedhjet e bëra nga drejtimi ndërmjet politikave të ndryshme që ato lejojnë. ...

124 Disa nga shpjegimet e dhëna në përputhje me paragrafin 122 kërkojnë edhe nga SNRF të tjera. Për shembull, SNK 27 kërkon që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues për sa i përket arsyeve që interesi i pronësisë së njësisë ekonomike nuk përbën kontroll, në lidhje me një shoqëri të investuar që nuk është filial edhe pse më tepër se gjysma e të drejtave të saj të votës ose të fuqisë potenciale të saj të votës është në zotërim të drejtpërdrejtë apo të tërthortë nëpërmjet filialeve. SNRF 12 Dhënia e informacionit shpjegues në lidhje me interesat në njësitë e tjera ekonomike kërkon që një njësi ekonomike të japë shpjegime për qykimet që ajo ka bërë në përcaktimin nëse ajo kontrollon një njësi tjetër ekonomike. SNK 40 Aktiv afatgjatë material për investim kërkon...

139H SNRF 10 dhe 12, të publikuar në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 4, 119, 123 dhe 124. Një njësi ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF-10 dhe 12.

SNK 24 Dhënia e informacioneve shpjeguese në lidhje me palët e lidhura

D2 Paragrafi 15 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 28a si vijon.

15 Kërkesa për të dhënë informacione shpjeguese në lidhje me marrëdhëniet e palëve të lidhura ndërmjet një shoqërie mëmë dhe filialeve të saj është në vijim të kërkesave për informacione shpjeguese në SNK 27 dhe, ~~SNK 28 Investimet në Pjesëmarrje dhe SNK 31 Interesat në Sipërmarrjet e Përbashkëta~~ SNRF 12 Dhënia e informacioneve shpjeguese në lidhje me interesat në njësitë e tjera ekonomike.

28A Si rezultat i SNRF 10, SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta* dhe SNRF 12, të publikuara në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 3, 9, 11 (b), 15, 19 (b) dhe (e) dhe 25. Një njësi ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur të zbatojë SNRF 10, 11 SNRF dhe SNRF 12.

Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 13

Matja me vlerën e drejtë

Objektivi

- 1 Ky SNRF:
 - (a) përkufizon *vlerën e drejtë*;
 - (b) paraqet në një SNRF të vetëm një kuadër referues për matjen e vlerës së drejtë; dhe
 - (c) kërkon që të jepen informacione shpjeguese rreth matjeve me vlerën e drejtë.
- 2 Vlera e drejtë është një matje e bazuar në treg dhe nuk është një matje specifike e njësisë ekonomike. Për disa aktive dhe pasive, mund që transaksione tregu të dukshme ose informata tregu të jenë të disponueshme. Për aktive dhe pasive të tjera, nuk mund të jenë të disponueshme transaksione të dukshme tregu ose informata tregu. Megjithatë, objektivi i matjes me vlerën e drejtë në të dy rastet është i njëjtë-të vlerësojë çmimin me të cilin një *transaksion i zakonshëm* për të shitur aktivin ose për të transferuar pasivin, do të kryhet në mes të *pjesëmarrësve të tregut* në datën e matjes, në kushtet aktuale të tregut (dmth një *çmim daljeje* në datën e matjes nga këndvështrimi i një pjesëmarrësi tregu që zotëron aktivin ose ka pasivin).
- 3 Kur një çmim për një aktiv ose pasiv të njëjtë nuk është i evidentuar, njësia ekonomike mat vlerën e drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi që maksimizon përdorimin e *inputeve përkatëse të verifikueshme* dhe minimizon përdorimin e *inputeve të paverifikueshme*. Meqë vlera e drejtë është një matje e bazuar në treg, ajo matet duke përdorur supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të përdornin për të caktuar çmimin e aktivit ose të pasivit, duke përfshirë edhe supozimet mbi rrezikun. Si rezultat i kësaj, qëllimi i një njësie ekonomike për të mbajtur një aktiv ose për të shlyer apo, ndryshe, për të përmbushur një detyrim, nuk është i rëndësishëm në matjen e vlerës së drejtë.
- 4 Përkufizimi i vlerës së drejtë përqendrohet në aktivet dhe pasivet, sepse ato janë një subjekt kryesor i matjes kontabël. Përveç kësaj, ky SNRF do të zbatohet për instrumentet e kapitalit neto të njësisë ekonomike, të matura me vlerën e drejtë.

Objekti

- 5 Ky SNRF zbatohet kur një SNRF tjetër kërkon ose lejon matjet me vlerën e drejtë apo dhënien e informacioneve shpjeguese në lidhje me matjet me vlerën e drejtë (dhe matje, të tilla si me vlerën e drejtë minus kostot për shitje, bazuar në vlerën e drejtë ose dhënia e informacioneve shpjeguese rreth këtyre matjeve), përveç sa është përcaktuar në paragrafët 6 dhe 7.
- 6 Kërkesat për matjen dhe dhënien e informacioneve shpjeguese të këtij SNRF-je nuk zbatohen për rastet në vijim:
- (a) transaksionet e pagesave të bazuara në aksione që janë objekt i SNRF 2 *Pagesat e bazuara në aksione*;
 - (b) transaksionet e qirasë që janë objekt i SNK 17 *Qiratë*; dhe
 - (c) matjet që kanë disa ngjashmëri me vlerën e drejtë, por nuk janë të tilla, si vlera neto e realizueshme në SNK 2 *Inventarët* ose vlera në përdorim në SNK 36 *Zhvlerësimi i Aktiveve*.
- 7 Informacionet shpjeguese, që kërkohen të jepen nga ky SNRF, nuk jkërkohen të jepen në rastet në vijim:
- (a) aktivet e skemës të matura me vlerën e drejtë në përputhje me SNK 19 *Përfitimet e punonjësve*;
 - (b) investimet në skemat e përfitimeve për pensione që maten me vlerën e drejtë në përputhje me SNK 26 *Kontabiliteti dhe raportimi në lidhje me skemat e përfitimeve për pensione*; dhe
 - (c) aktivet për të cilat shuma e rikuperueshme është vlera e drejtë minus kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit në përputhje me SNK 36.
- 8 Kuadri i matjes së vlerës së drejtë, që përshkruhet në këtë SNRF, zbatohet edhe për matjen fillestare, edhe për atë të mëpasshme, në qoftë se vlera e drejtë kërkohet ose lejohet nga SNRF-të e tjera.

Matja

Përkufizimi i vlerës së drejtë

- 9 Ky SNRF e përkufizon vlerën e drejtë si çmimi që do të pranohej për të shitur një aktiv ose që do paguhej për të transferuar një pasiv, në një transaksion të zakonshëm midis pjesëmarrësve të tregut, në datën e matjes.

- 10 Paragrafi B2 përshkruan metodën e përgjithshme të matjes së vlerës së drejtë.

Aktiv ose pasiv

- 11 Një matje me vlerën e drejtë bëhet për një aktiv të veçantë ose pasiv. Prandaj, kur mat vlerën e drejtë, një njësi ekonomike do të marrë parasysh karakteristikat e aktivit ose pasivit, që do të kishin patur parasysh pjesëmarrësit e tregut kur të caktonin çmimin e aktivit ose pasivit në datën e matjes. Këto karakteristikat përfshijnë, për shembull, si vijon:
- (a) kushtet dhe vendndodhjen e aktivit; dhe
 - (b) kufizimet, nëse ka, për shitjen ose përdorimin e aktivit.
- 12 Efekti në matje, që rrjedh nga një karakteristikë e veçantë, do të ndryshojë në varësi të faktit se si do të merrej parasysh karakteristika nga pjesëmarrësit e tregut.
- 13 Aktiv ose pasivi që matet me vlerën e drejtë mund të jetë, si më poshtë, ose:
- (a) një aktiv apo pasiv i veçuar (p.sh. një instrument financiar ose një aktiv jo-financiar); ose
 - (b) një grup aktivesh, një grup pasivesh ose një grup aktivesh dhe pasivesh (p.sh. një njësi gjeneruese e mjeteve monetare ose një biznes).
- 14 Nëse aktiv ose pasivi është vetëm një aktiv ose pasiv i veçuar, një grup aktivesh, një grup pasivesh ose një grup aktivesh dhe pasivesh për qëllime të njohjes apo të dhënies së informacioneve shpjeguese varet nga *njësia e tij e llogarisë*. Njësia e llogarisë për aktivin ose pasivin do të përcaktohet në përputhje me SNRF-në që kërkon ose lejon matjen e vlerës së drejtë, përveç sa parashikohet në këtë SNRF.

Transaksioni

- 15 Një matje me vlerën e drejtë supozon se aktiv ose pasiv është shkëmbyer në një transaksion të zakonshëm midis pjesëmarrësve të tregut, për shitjen e aktivit ose transferimin e pasivit në datën e matjes, në kushtet aktuale të tregut.
- 16 Një matje me vlerën e drejtë supozon se transaksioni për të shitur aktivin ose transferuar pasivin bëhet, ose:
- (a) në tregun kryesor për aktivin ose pasivin; ose
 - (b) në mungesë të një tregu kryesor, në tregun më të favorshëm për aktivin ose pasivin.

- 17 Një njësi ekonomike nuk është e nevojshme të ndërmarrë një kërkim shterrues të të gjitha tregjeve të mundshme për të identifikuar tregun kryesor ose, në mungesë të një tregu kryesor, tregun më të favorshëm, por ajo do të marrë parasysh të gjithë informacionin që është i disponueshëm në mënyrë të arsyeshme. Në mungesë të evidencës për të kundërtën, tregu në të cilin njësi ekonomike, normalisht, do të hyjë në një transaksion për të shitur aktivin ose për të transferuar pasivin supozohet të jetë tregu kryesor ose, në mungesë të një tregu kryesor, tregu më i favorshëm.
- 18 Nëse ka një treg kryesor për aktivin ose pasivin, matja me vlerën e drejtë do të paraqesë çmimin në këtë treg (qoftë ky çmim i evidentuar në mënyrë të drejtpërdrejtë ose i vlerësuar duke përdorur një teknikë vlerësimi), madje edhe nëse çmimi në një treg tjetër është potencialisht më i favorshëm në datën e matjes.
- 19 Njësia ekonomike duhet të ketë mundësi hyrjeje në tregun kryesor (apo më të favorshëm) në datën e matjes. Meqë njësitë ekonomike të ndryshme (dhe bizneset e këtyre njësive ekonomike) me aktivitete të ndryshme mund të kenë mundësi hyrjeje në tregje të ndryshme, tregu kryesor (ose më i favorshëm) për të njëjtin aktiv ose pasiv mund të jetë i ndryshëm për njësi ekonomike të ndryshme (dhe bizneset e këtyre njësive ekonomike). Prandaj, tregu kryesor (ose më i favorshëm) do të konsiderohet (po kështu dhe pjesëmarrësit e tregut) nga këndvështrimi i njësisë ekonomike, duke lejuar kështu dallimet që ekzistojnë midis dy ose më shumë njësive ekonomike me aktivitete të ndryshme.
- 20 Edhe pse njësia ekonomike duhet të jetë në gjendje të hyjë në treg, nuk është e nevojshme që ajo të jetë në gjendje të shesë aktivin e veçantë ose të transferojë pasivin e veçantë në datën e matjes në mënyrë që të jetë në gjendje të masë vlerën e drejtë mbi bazën e çmimit në këtë treg.
- 21 Edhe kur nuk ka treg të mbikëqyrur për të siguruar informacion rreth shitjes së një aktivi ose transferimit të një pasivi në datën e matjes, një matje me vlerën e drejtë do të supozojë se një transaksion, që ndodh në këtë datë, konsiderohet nga perspektiva e pjesëmarrësit të tregut që zotëron aktivin ose ka marrë përsipër detyrimin. Ky transaksion i supozuar krijon një bazë për vlerësimin e çmimit për të shitur aktivin ose për të transferuar pasivin.

Pjesëmarrësit e tregut

- 22 Një njësi ekonomike do të matë vlerën e drejtë të një aktivi ose një pasivi duke u nisur nga supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të përdornin për të caktuar çmimin e aktivit ose të pasivit, duke supozuar se pjesëmarrësit e tregut veprojnë në interesin ekonomik më të mirë të tyre.
- 23 Në zhvillimin e këtyre supozimeve, një njësi ekonomike nuk është e nevojshme të identifikojë pjesëmarrësit specifikë të tregut. Përkundrazi, njësia

ekonomike do të identifikojë karakteristikat që i dallojnë pjesëmarrësit e tregut në përgjithësi, duke pasur parasysh faktorë të veçanta për të gjitha sa më poshtë:

- (a) aktivin ose pasivin;
- (b) tregun kryesor (ose më të favorshëm) për aktivin ose pasivin; dhe
- (c) pjesëmarrësit në treg me të cilët njësia ekonomike do të hyjë në një transaksion në këtë treg.

Çmimi

- 24** Vlera e drejtë është çmimi që do të pranohej për të shitur një aktiv ose çmimi që do të paguhej për të transferuar një pasiv, në një transaksion të zakonshëm, në tregun kryesor (ose më të favorshëm), në datën e matjes, në kushtet aktuale të tregut (dmth një çmim daljeje), pavarësisht nëse ky çmim është i evidentuar në mënyrë të drejtpërdrejtë ose i vlerësuar duke përdorur një teknikë vlerësimi.
- 25** Çmimi në tregun kryesor (apo më të favorshëm), që përdoret për të matur vlerën e drejtë të aktivit ose të pasivit, nuk duhet të rregullohet për *kostot e transaksionit*. Kostot e transaksionit do të kontabilizohen në përputhje me SNRF-të e tjera. Kostot e transaksionit nuk janë një karakteristikë e një aktivi ose e një pasivi, më saktë, ato janë specifike për një transaksion dhe do të ndryshojnë varësi të faktit se si një njësi ekonomike hyn në një transaksion për aktivin ose pasivin.
- 26** Kostot e transaksionit nuk përfshijnë *kostot e transportit*. Në qoftë se vendndodhja është një karakteristikë e aktivit (siç mund të jetë rasti, për shembull, për një mall), çmimi në tregun kryesor (apo më të favorshëm) do të rregullohet për kostot, nëse ka, që do të kryhen për të transportuar aktivin nga vendndodhja e tij aktuale tek ky treg.

Zbatimi në aktivet jo-financiare

Shkalla më e lartë dhe më e mirë e përdorimit për aktivet jo-financiare.

- 27** Një matje e vlerës së drejtë, e një aktivi jo-financiar, merr parasysh aftësinë e një pjesëmarrësi tregu për të gjeneruar përfitime ekonomike duke përdorur aktivin në shkallën më të lartë dhe më të mirë të përdorimit të tij, ose duke ia shitur atë një pjesëmarrësi tjetër tregu, që do ta përdorte aktivin në shkallën më të lartë dhe më të mirë të përdorimit të tij.

- 28 Shkalla më e lartë dhe më e mirë e përdorimit të një aktivi jo-financiar, merr parasysh përdorimin e aktivit që është fizikisht i mundur, ligjërisht i lejueshëm dhe financiarisht i realizueshëm, si më poshtë:
- (a) Një përdorim, që është fizikisht i mundur, merr parasysh karakteristikat fizike të aktivit, që pjesëmarrësit e tregut do të kishin parasysh kur të vendosnin çmimin e aktivit (p.sh. vendndodhjen apo madhësinë e pasurisë).
 - (b) Një përdorim, që është juridikisht i lejueshëm, merr parasysh kufizimet ligjore për përdorimin e aktivit që pjesëmarrësit e tregut do të kishin parasysh kur të vendosnin çmimin e aktivit (p.sh. rregulloret rajonale të zbatueshme për një pasuri).
 - (c) Një përdorim, që është financiarisht i realizueshëm, merr parasysh nëse përdorimi i aktivit, që është fizikisht i mundshëm dhe juridikisht i lejueshëm, gjeneron të ardhura të mjaftueshme apo flukse të mjeteve monetare (duke marrë parasysh koston e konvertimit të aktivit gjatë këtij përdorimi) për të siguruar një kthim të investimeve, që pjesëmarrësit e tregut do të kërkonin prej një investimi në këtë aktiv për këtë përdorim.
- 29 Përdorimi në shkallën më të lartë dhe më të mirë përcaktohet nga këndvështrimi i pjesëmarrësve në treg, edhe në qoftë se njësia ekonomike synon një përdorim të ndryshëm. Megjithatë, përdorimi aktual i një aktivi jo-financiar nga ana e një njësie ekonomike mendohet të jetë përdorimi në shkallën më të lartë dhe më të mirë, vetëm nëse tregu apo faktorë të tjerë sugjerojnë se një përdorim i ndryshëm nga pjesëmarrësit e tregut do të maksimizonte vlerën e aktivit.
- 30 Për të mbrojtur pozicionin e saj konkurrues, ose për arsye të tjera, një njësi ekonomike mund të synojë të mos e përdorë në mënyrë aktive një aktiv jo-financiar të blerë ose ajo mund të synojë të mos e përdorë aktivin në shkallën më të lartë dhe më të mirë të përdorimit të tij. Për shembull, ky mund të jetë rasti për një aktiv jo-material të blerë, që njësia ekonomike e ka në plan ta përdorë për mbrojtje duke mos lejuar që ta përdorin të tjerët. Megjithatë, njësia ekonomike do ta matë vlerën e drejtë të një aktivi jo-financiar duke supozuar përdorimin e tij në shkallën më të lartë dhe më të mirë nga pjesëmarrësit e tregut.

Kushti i vlerësimit për aktivet jo-financiare

- 31 Përdorimi në shkallën më të lartë dhe më të mirë i një aktivi jo-financiar kërkon kushtin e vlerësimit, që përdoret për të matur vlerën e drejtë të aktivit, si më poshtë:
- (a) Përdorimi në shkallën më të lartë dhe më të mirë i një aktivi jofinanciar duhet të sigurojë vlerën maksimale për pjesëmarrësit e tregut, nëpërmjet përdorimit të tij në kombinim me aktive të tjera si një grup (i instaluar apo konfiguruar ndryshe për përdorim) ose në kombinim me aktive dhe pasive të tjera (p.sh. një biznes).

- (i) Nëse përdorimi në shkallën më të lartë dhe më të mirë i aktivit është që ai të përdoret në kombinim me aktive të tjera ose me aktive dhe pasive të tjera, vlera e drejtë e aktivit është çmimi që do të pranohej në një transaksion aktual për shitjen e aktivit, duke supozuar se aktivi do të përdorej me aktive të tjera ose me aktive dhe pasive të tjera dhe se këto aktive dhe pasive (dmth. aktivet e tij plotësuese dhe pasivet e lidhura) do të ishin në dispozicion të pjesëmarrësve të tregut.
 - (ii) Pasivet, e lidhura me aktivin dhe me aktivet plotësuese, përfshijnë pasivet që financojnë kapitalin punues, por nuk përfshijnë detyrimet që përdoren për të financuar aktivet, përveç atyre brenda grupit të aktiveve.
 - (iii) Supozimet për përdorimin në shkallën më të lartë dhe më të mirë të një aktivi jo-financiar do të duhet të jenë të qëndrueshme për të gjitha aktivet (për të cilat është i rëndësishëm përdorimi më i lartë dhe më i mirë) e grupit të aktiveve ose grupin e aktiveve dhe pasiveve brenda të cilit do të përdorej aktivi.
- (b) Përdorimi në shkallën më të lartë dhe më të mirë të një aktivi jo-financiar mund të sigurojë vlerën maksimale mbi një bazë të veçuar për pjesëmarrësit e tregut. Në qoftë se përdorimi më i lartë dhe më i mirë i aktivit është që ai të përdoret mbi një bazë të veçuar, vlera e drejtë e aktivit është çmimi që do të pranohej në një transaksion aktual për ta shitur aktivin tek pjesëmarrësit e tregut, që do ta përdornin aktivin mbi një bazë të veçuar.
- 32 Matja e vlerës së drejtë të një aktivi jo-financiar supozon se aktivi shitet në pajtueshmëri me njësinë e llogarisë të specifikuar në SNRF-të e tjera (që mund të jetë një aktiv individual). Ky është rasti edhe kur kjo matje me vlerën e drejtë supozon se përdorimi në shkallën më të lartë dhe më të mirë të aktivit është që ai të përdoret në kombinim me aktive të tjera ose me aktive dhe pasive të tjera, meqë një matje me vlerën e drejtë supozon se pjesëmarrësi i tregut tashmë zotëron aktive suplementare dhe pasive të lidhura.
- 33 Paragrafi B3 përshkruan zbatimin e konceptit të kushtit paraprak të vlerësimit për aktivet jo-financiare.

Zbatimi për pasivet dhe instrumentet e kapitalit neto të njësisë ekonomike

Parimet e përgjithshme

- 34 Një matje me vlerën e drejtë supozon se një detyrim financiar ose detyrim jo-financiar ose instrument i kapitalit neto i një njësie

ekonomike (p.sh. interesat e kapitalit të emetuar si pagesë në një kombinim biznesi) transferohet në një pjesëmarrës tregu në datën e matjes. Transferimi i një detyrimi ose instrumenti të kapitalit neto të njësisë ekonomike supozon sa më poshtë:

- (a) Një detyrim do të vazhdonte të ishte i pakthyer dhe pjesëmarrësi i tregut i transferuari do të ishte i detyruar ta paguante detyrimin. Detyrimi nuk do të paguhej nga një palë tjetër ose nuk do të shlyhej në datën e matjes.
- (b) Instrumenti i kapitalit neto të një njësie ekonomike do të vazhdonte të ishte në qarkullim dhe pjesëmarrësi i tregut, i transferuari, do të merrte përsipër të drejtat dhe përgjegjësitë që lidhen me instrumentin. Instrumenti nuk do të anulohet ose shlyhet në datën e matjes.

35 Edhe kur nuk ka treg të mbikëqyrur për të siguruar informacion për çmimin, në lidhje me transferimin e një detyrimi ose instrumenti kapitali neto të një njësie ekonomike (p.sh. për shkak se kufizimet kontraktuale apo kufizimet e tjera ligjore nuk lejojnë transferimin e këtyre elementëve), mund të ketë një treg të mbikëqyrur për të tillë elementë, nëse ata zotërohen nga të tretët si aktive (p.sh. një obligacion i shoqërisë tregtare ose një opsjon blerje për aksionet e një njësie ekonomike).

36 Në të gjitha rastet, një njësi ekonomike do të maksimizojë përdorimin e inputeve përkatëse të verifikueshme dhe do të minimizojë përdorimin e inputeve të paverifikueshme për të realizuar objektivin e matjes me vlerën e drejtë, që është vlerësimi i çmimit me të cilin transferohet pasivi ose instrumenti i kapitalit neto, gjatë një transaksioni të zakonshëm që zhvillohet në mes të pjesëmarrësve të tregut, në datën e matjes, në kushtet aktuale të tregut.

Pasivet dhe instrumentet e kapitalit neto të zotëruara nga palët e tjera si aktive

37 Kur një çmim i kuotuar për transferimin e një pasivi ose instrumenti kapitali neto të njësisë ekonomike të njëjtë ose të ngjashëm, nuk është i disponueshëm dhe një element i njëjtë zotërohet nga një palë tjetër si një aktiv, njësia ekonomike do të matë vlerën e drejtë të pasivit ose të instrumentit të kapitalit nga këndvështrimi i një pjesëmarrësi në treg që zotëron të njëjtin element si një aktiv në datën e matjes.

38 Në raste të tilla, një njësi ekonomike do të matë vlerën e drejtë të pasivit ose të instrumentit të kapitalit neto si më poshtë:

- (a) duke përdorur çmimin e kuotuar në një treg aktiv të të njëjtit element, të zotëruar nga një palë tjetër si një aktiv, në qoftë se çmimi është i disponueshëm.

- (b) në qoftë se çmimi nuk është i disponueshëm, do të përdorë inpute të tjera të verifikueshme, të tilla si çmimin e kuotuar në një treg që nuk është aktiv për të njëjtin element të zotëruar nga një palë tjetër si një aktiv.
- (c) në qoftë se çmimet e evidentuara në (a) dhe (b) nuk janë të disponueshme, do të përdorë një teknikë tjetër vlerësimi, si:
 - (i) *metodën e të ardhurave* (p.sh. një teknikë e vlerës aktuale që merr parasysh flukset monetare të ardhshme që një pjesëmarrës tregu pret të marrë nga zotërimi i pasivit ose i instrumentit të kapitalit neto si një aktiv; shih paragrafët B10 dhe B11).
 - (ii) *metodën e tregut* (p.sh. duke përdorur çmimet e kuotuar për pasive të ngjashme ose instrumente kapitali neto që zotërohen nga palë të tjera si aktive; shih paragrafët B5–B7).

39 Një njësi ekonomike do të rregullojë çmimin e kuotuar të një pasivi ose instrumenti kapitali neto të njësisë ekonomike, që zotërohet nga një palë tjetër si një aktiv, vetëm nëse ka faktorë specifikë për aktivin, që nuk janë të zbatueshëm për matjen e vlerës së drejtë të pasivit ose instrumentit të kapitalit neto. Një njësi ekonomike do të sigurojë që çmimi i aktivit nuk pasqyron efektin e një kufizimi që nuk lejon shitjen e këtij aktiv. Në vijim jepen disa faktorë që mund të tregojnë se çmimi i kuotuar i aktivit duhet të rregullohet:

- (a) Çmimi i kuotuar për aktivin ka të bëjë me një pasiv të ngjashëm (por jo të njëjtë) ose instrument kapitali neto të zotëruar nga një palë tjetër si një aktiv. Për shembull, pasivi ose instrumenti i kapitalit neto mund të ketë një karakteristikë të veçantë (p.sh. cilësinë e kredisë të emetuesit) që është e ndryshme nga ajo që pasqyrohet në vlerën e drejtë të pasivit ose instrumentit të kapitalit neto të ngjashëm që zotërohet si një aktiv.
- (b) Njësia e llogarisë për aktivin nuk është e njëjtë si për pasivin ose instrumentin e kapitalit neto. Për shembull, për pasivet, në disa raste çmimi për një aktiv pasqyron një çmim të kombinuar për një paketë që përmban të dyja shumat si atë të emetuesit dhe të palës së tretë që mban aktivin si garanci. Nëse njësia e llogarisë për pasivin nuk është dhe për paketën e kombinuar, objektivi është të matet vlera e drejtë e pasivit të emetuesit dhe jo vlera e drejtë e paketës së kombinuar. Kështu, në të tilla raste, njësia ekonomike do të rregullojë çmimin e evidentuar për aktivin për të përjashtuar efektin e palës së tretë që mban aktivin si garanci kredie.

Pasivet dhe instrumentet e kapitalit neto që nuk zotërohen nga palët e tjera si aktive

- 40 Kur një çmim i kuotuar për transferimin e një pasivi të njëjtë ose të ngjashëm ose instrumenti kapitali neto të njësisë ekonomike, nuk është i disponueshëm dhe zëri i njëjtë nuk zotërohet nga një palë tjetër si një aktiv, një njësi ekonomike do të matë vlerën e drejtë të pasivit ose të instrumentit të kapitalit neto duke përdorur një teknikë vlerësimi, nga këndvështrimi i një pjesëmarrës tregu që ka pasivin apo ka emetuar kërkesat në kapitalin neto.
- 41 Për shembull, kur zbaton një teknikë të vlerës aktuale, një njësi ekonomike mund të marrë parasysh secilën nga këto në vijim:
- (a) flukset dalëse monetare të ardhshme që një pjesëmarrës tregu pret që të realizohen në përmbushjen e detyrimit, duke përfshirë kompensimin që një pjesëmarrës tregu do të kërkonte për të marrë përsipër detyrimin (shih paragrafët B31–B33).
 - (b) shuma që një pjesëmarrës tregu do të pranonte për të filluar ose emetuar një pasiv ose instrument kapitali neto të njëjtë, duke u nisur nga supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të përdornin gjatë caktimit të çmimit të të njëjtit element (psh. duke marrë parasysh të njëjtat karakteristika të kredisë), në tregun kryesor (ose më të favorshëm) për emetimin e një pasivi ose një instrumenti kapitali me të njëjtat kushte kontraktuale.

Rreziku në lidhje me mosrealizimin e performancës

- 42 **Vlera e drejtë e një pasivi pasqyron efektin e rrezikut në lidhje me mosrealizimin e performancës. Ky rrezik përfshin, por pa qenë i kufizuar, rrezikun e kredisë të vetë njësisë ekonomike (siç përkufizohet në SNRF 7 Instrumentet financiare: Dhënia e informacioneve shpjeguese). Rreziku në lidhje me mosrealizimin e performancës, supozohet të jetë i njëjtë para dhe pas transferimit të pasivit.**
- 43 Gjatë matjes së vlerës së drejtë të një pasivi, njësi ekonomike do të marrë parasysh efektin e rrezikut të kredisë (besueshmëria e huamarrësit) dhe faktorë të tjerë që mund të ndikojnë në faktin që detyrimi do të realizohet ose jo. Ky efekt mund të ndryshojë në varësi të pasivit, për shembull:
- (a) nëse pasivi është një detyrim për të dhënë mjete monetare (një pasiv financiar) ose një detyrim për të dhënë mallra ose shërbime (një pasiv jo-financiar).
 - (b) kushtet e sigurimit të kredisë në lidhje me pasivin, nëse ka.
- 44 Vlera e drejtë e një pasivi pasqyron efektin e rrezikut të mosrealizimit të performancës në bazë të njësisë së tij të llogarisë. Emetuesi i një pasivi, i

emetuar në mënyrë të pandashme me një aktiv që mbahet si garanci nga të tretët, që llogaritet veçmas nga pasivi, nuk do të përfshijë efektin e kolateralit të kredisë (p.sh. një garanci e borxhit nga të tretët) në matjen e vlerës së drejtë të pasivit. Nëse kolaterali është kontabilizuar veçmas nga pasivi, emetuesi do të kishte parasysh besueshmërinë e vetë ndaj kredisë dhe jo të palës së tretë si garantues, kur mat vlerën e drejtë të pasivit.

Kufizimi i moslejimit të transferimit të një pasivi ose instrumenti të kapitalit neto të njësisë ekonomike

- 45 Gjatë matjes së vlerës së drejtë të një pasivi ose të një instrumenti kapitali neto të vetë njësisë ekonomike, njësia ekonomike nuk do të përfshijë një input të veçantë ose një rregullim për *inputet* e tjera në lidhje me ekzistencën e një kufizimi që nuk lejon transferimin e zërit. Efekti i kufizimit, që nuk lejon transferimin e një pasivi ose një instrumenti kapitali neto të vetë njësisë ekonomike, përfshihet në mënyrë të tërthortë ose të qartë në inputet e tjera për matjen e vlerës së drejtë.
- 46 Për shembull, në datën e transaksionit, si kreditori dhe i detyruari kanë pranuar çmimin e transaksionit për pasivin, me njohuri të plotë se detyrimi përfshin një kufizim që nuk lejon transferimin e tij. Si rezultat i kufizimit të përfshirë në çmimin e transaksionit, për të pasqyruar efektin e kufizimit në transferim, nuk është i nevojshëm një input i veçantë ose një rregullim për një input ekzistues në datën e transaksionit. Në mënyrë të ngjashme, për të pasqyruar efektin e kufizimit në transferim, nuk është i nevojshëm një input i veçantë ose një rregullim i një inputi ekzistues në datat e matjes së mëvonshme.

Pasivi financiar me një tipar kërkueshmërie pa afat

- 47 Vlera e drejtë e një pasivi financiar, me një tipar kërkueshmërie pa afat (p.sh. një depozitë pa afat) nuk është më e vogël se shuma e pagueshme sipas kërkesës, e skontuar që nga data e parë që shuma mund të kërkohej për t'u paguar.

Zbatimi për aktivet financiare dhe pasivet financiare me pozicione kompensimi në lidhje me rreziqet e tregut apo rrezikun e kredisë së palës tjetër

- 48 Një njësi ekonomike që zotëron një grup aktivesh financiare dhe pasivesh financiare është e ekspozuar ndaj rreziqeve të tregut (siç përkufizohet në SNRF 7) dhe ndaj rrezikut të kredisë (siç përkufizohet në SNRF 7) të secilës prej të dyja palëve. Nëse njësia ekonomike menaxhon këtë grup aktivesh financiare dhe pasivesh financiare në bazë të ekspozimit të saj neto si ndaj rreziqeve të tregut ose ndaj rrezikut të kredisë, njësia ekonomike lejohet të zbatojë një përjashtim të këtij SNRF-je për matjen e vlerës së drejtë. Ky

përrjashtim lejon një njësi ekonomike të masë vlerën e drejtë të një grupi aktivesh financiare dhe pasivesh financiare në bazë të çmimit, që do të pranohej për të shitur një pozicion neto afatgjatë (p.sh. një aktiv), për një ekspozim ndaj rrezikut të veçantë ose për të transferuar një pozicion neto afatshkurtër (dmth. një pasiv), për një ekspozim ndaj rrezikut të veçantë, në një transaksion të rregullt, në mes të pjesëmarrësve të tregut, në datën e matjes, sipas kushteve aktuale të tregut. Kështu, një njësi ekonomike do të matë vlerën e drejtë të grupit të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare në përputhje me atë se si pjesëmarrësit e tregut do të vlerësonin ekspozimin neto ndaj rrezikut në datën e matjes.

- 49 Një njësi ekonomike lejohet të përdorë përrjashtimin në paragrafin 48, vetëm nëse njësia ekonomike kryen të gjitha sa më poshtë:
- (a) menaxhon grupin e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare mbi bazën e ekspozimit neto të njësisë ekonomike ndaj një rreziku tregu të veçantë (ose rreziqeve), ose ndaj rrezikut të kredisë të një pale të veçantë, në përputhje me menaxhimin e dokumentuar të rrezikut të njësisë ekonomike apo strategjinë e investimit;
 - (b) jep informacion mbi këtë bazë rreth grupit të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare tek personeli drejtues kryesor i njësisë ekonomike, siç përcaktohet në SNK 24 *Dhënia e informacioneve shpjeguese për palët e lidhura*; dhe
 - (c) ka pranuar ose ka zgjedhur për të matur këto aktive financiare dhe pasive financiare me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar në fund të çdo periudhe raportimi.
- 50 Përrjashtimi në paragrafin 48 nuk ka të bëjë me paraqitjen e pasqyrave financiare. Në disa raste, baza për paraqitjen e instrumenteve financiare në pasqyrën e pozicionit financiar ndryshon nga baza për matjen e instrumenteve financiare, për shembull, nëse një SNRF nuk kërkon apo lejon që instrumentet financiare të paraqiten në një bazë neto. Në të tilla raste, një njësi ekonomike mund të ketë nevojë të bëjë rregullime në nivel portofoli (shih paragrafët 53-56), për aktivet ose pasivet individuale që përbëjnë grupin e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare, që menaxhohen në bazë të ekspozimit neto të njësisë ekonomike ndaj rrezikut. Një njësi ekonomike do ta bëjë një gjë të tillë mbi një bazë të arsyeshme dhe të qëndrueshme, duke përdorur një metodologji të përshtatshme sipas rrethanave.
- 51 Një njësi ekonomike do të marrë një vendim në lidhje me politikën kontabël, në përputhje me SNK 8 *Politikat kontabël, ndryshimet në vlerësimet kontabël dhe gabimet*, për të përdorur përrjashtimin në paragrafin 48. Një njësi ekonomike që përdor përrjashtimin, do ta zbatojë këtë politikë kontabël, duke përfshirë edhe politikën e saj për caktimin e rregullimeve të çmimit të kërkuar dhe të ofruar (shih paragrafët 53-55) dhe rregullimeve të kredisë (shih paragrafin 56), nëse është e nevojshme, në mënyrë të qëndrueshme nga periudha në periudhë, për një portofol të veçantë.

- 52 Përrjashtimi në paragrafin 48 zbatohet vetëm për aktivet financiare dhe pasivet financiare brenda objektit të SNK 39 *Instrumentet financiare: njohja dhe matja* ose SNRF 9 *Instrumentet financiare*.

Ekspozimi ndaj rreziqeve të tregut

- 53 Kur përdoret përrjashtimi në paragrafin 48 për të matur vlerën e drejtë të një grupi aktivesh financiare dhe pasivesh financiare, të drejtuara në bazë të ekspozimit neto të njësisë ekonomike ndaj një rreziku tregu të veçantë (ose rreziqeve), njësia ekonomike do të zbatojë çmimin sipas marzhit të çmimit të kërkuar dhe të ofruar, që është më përfaqësuesi i vlerës së drejtë, në rrethana të ekspozimit neto të saj ndaj këtyre rreziqeve të tregut (shih paragrafët 70 dhe 71).
- 54 Kur përdoret përrjashtimi në paragrafin 48, një njësi ekonomike do të sigurojë që rreziku i tregut (ose rreziqet), ndaj të cilit ajo është e ekspozuar, në thelb është i njëjtë brenda këtij grupi aktivesh financiare dhe pasivesh financiare. Për shembull, një njësi ekonomike nuk do të kombinonte rrezikun e normës së interesit, që lidhet me një aktiv financiar, me rrezikun e çmimeve të mallrave, që lidhet me një pasiv financiar, sepse duke vepruar kështu nuk do të zbuste ekspozimin e saj ndaj rrezikut të normës së interesit ose rrezikut të çmimit të mallrave. Kur përdoret përrjashtimi në paragrafin 48, çdo rrezik bazë, që rezulton nga parametrat e rrezikut të tregut që nuk janë identike, do të merret parasysh në matjen e vlerës së drejtë të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare brenda grupit.
- 55 Në mënyrë të ngjashme, kohëzgjatja e ekspozimit të njësisë ekonomike ndaj një rreziku të veçantë të tregut (ose rreziqeve), që lindin nga aktivet financiare dhe pasivet financiare, do të jetë në thelb e njëjtë. Për shembull, një njësi ekonomike, që përdor një kontratë 12-mujore të së ardhmes kundrejt flukseve të mjeteve monetare, të lidhura me vlerën e 12 muajve të ekspozimit ndaj rrezikut të normës së interesit të një instrumenti financiar pesë-vjeçar, brenda një grupi të përbërë nga vetëm këto aktive financiare dhe pasive financiare, mat vlerën e drejtë të ekspozimit ndaj rrezikut të normës së interesit 12-mujor mbi bazë neto dhe ekspozimin ndaj rrezikut të normës së interesit të mbetur (dmth 2-5 vite) mbi bazë bruto.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë të një palë tjetër të veçantë

- 56 Kur përdoret përrjashtimi në paragrafin 48 në matjen e vlerës së drejtë të një grupi aktivesh financiare dhe pasivesh financiare, të lidhur me një palë tjetër të veçantë, njësia ekonomike do të përfshijë efektin e ekspozimit neto të saj ndaj rrezikut të kredisë të kësaj pale tjetër, ose efektin e ekspozimit neto të palës tjetër ndaj rrezikut të kredisë të njësisë ekonomike, në matjen e vlerës së drejtë. Ndërkohë, pjesëmarrësit e tregut do të merren parasysh çdo marrëveshje ekzistuese që zbut ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë në rast mospagimi (p.sh. një marrëveshje për mbrojtjen nga rreziku të derivativëve

me palën tjetër apo një marrëveshje që kërkon shkëmbimin e kolateralit mbi bazën e ekspozimit neto të secilës palë ndaj rrezikut të kredisë të palës tjetër). Matja me vlerën e drejtë do të pasqyrojë pritshmëritë e pjesëmarrësve të tregut në lidhje me mundësinë që një rregullim i tillë do të ishte ligjërish i zbatueshëm në rast mospagimi.

Vlera e drejtë në njohjen fillestare

- 57 Kur blihet një aktiv ose merret përsipër një pasiv, në një transaksion këmbimi për këtë aktiv ose pasiv, çmimi i transaksionit është çmimi i paguar për të siguruar aktivin ose i pranuar për të marrë përsipër detyrimin (një *çmim hyrje*). Në të kundërt, vlera e drejtë e aktivit ose e pasivit është çmimi që do të pranohej për të shitur aktivin ose paguhej për transferimin e detyrimit (një *çmim dalje*). Njësitë ekonomike nuk janë të detyruara t'i shesin aktivet me çmimet e paguara për t'i siguruar ato. Në mënyrë të ngjashme, njësitë ekonomike nuk janë të detyruara të transferojnë pasivet me çmimet që kanë pranuar për t'i marrë përsipër ato.
- 58 Në shumë raste çmimi i transaksionit është i barabartë me vlerën e drejtë (p.sh. ky mund të jetë rasti kur në datën e transaksionit, transaksioni për të blerë një aktiv ndodh në tregun në të cilin aktivi do të shitej).
- 59 Gjatë përcaktimit nëse vlera e drejtë në njohjen fillestare është e barabartë me çmimin e transaksionit, një njësi ekonomike do të marrë parasysh faktorë të veçantë të transaksionit dhe të aktivit ose pasivit. Paragrafi B4 përshkruan situatat në të cilat çmimi i transaksionit nuk mund të përfaqësojë vlerën e drejtë të një aktivi ose pasivi në njohjen fillestare.
- 60 Nëse një SNRF kërkon ose lejon një njësi ekonomike të masë një aktiv ose një pasiv fillimisht me vlerën e drejtë dhe çmimi i transaksionit ndryshon nga vlera e drejtë, njësia ekonomike do të njohë fitimin ose humbjen neto që rrjedh në rezultatin e periudhës, përveçse kur ky SNRF e specifikon ndryshe.

Teknikat e vlerësimit

- 61 Një njësi ekonomike do të përdorë teknika vlerësimi që janë të përshtatshme për rrethanat dhe për të cilat janë të disponueshme të dhëna të mjaftueshme për të matur vlerën e drejtë, duke maksimizuar përdorimin e inputeve përkatëse të verifikueshme dhe duke minimizuar përdorimin e inputeve të paverifikueshme.
- 62 Objektivi i përdorimit të një teknike vlerësimi është që të vlerësojë çmimin me të cilin një transaksion i zakonshëm për të shitur aktivin ose për të transferuar pasivin do të ndodhte në mes të pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes, sipas kushteve aktuale të tregut. Tre teknikat e vlerësimit, të përdorura gjerësisht, janë metoda e tregut, *metoda e kostos* dhe metoda e të ardhurave. Aspektet kryesore të këtyre metodave janë përmbledhur në paragrafët B5-

B11. Një njësi ekonomike do të përdorë teknikat e vlerësimit në përputhje me një ose më shumë prej këtyre metodave për të matur vlerën e drejtë.

- 63 Në disa raste është e përshtatshme një teknikë vlerësimi e vetme (p.sh. gjatë vlerësimit të një aktivi ose një pasivi duke përdorur çmimet e kuotuar në një treg aktiv për aktive ose pasive të njëjta). Në raste të tjera, janë të përshtatshme teknikat e shumëfishta të vlerësimit (p.sh. ky mund të jetë rasti kur bëhet vlerësimi i një njësie gjeneruese të mjeteve monetare). Në qoftë se përdoren teknikat e shumëfishta të vlerësimit për të matur vlerën e drejtë, rezultatet (dmth. të dhënat përkatëse të vlerës së drejtë) do të vlerësohen duke pasur parasysh arsyeshmërinë e intervalit të vlerave të sugjeruara nga këto rezultate. Një matje e vlerës së drejtë është pika në këtë interval që është më përfaqësuesja e vlerës së drejtë sipas rrethanave.
- 64 Nëse në njohjen fillestare çmimi i transaksionit është vlera e drejtë dhe në periudhat e mëvonshme do të përdoret një teknikë vlerësimi, që përdor inpute të paverifikueshme për të matur vlerën e drejtë, teknika e vlerësimit do të kalibrohet në mënyrë që në njohjen fillestare rezultati i teknikës së vlerësimit të jetë i barabartë me çmimin e transaksionit. Kalibrimi siguron që teknika e vlerësimit pasqyron kushtet aktuale të tregut, dhe kjo ndihmon që njësia ekonomike të përcaktojë nëse është i nevojshëm një rregullim në teknikën e vlerësimit (p.sh. mund të jetë një karakteristikë e aktivit ose pasivit që nuk është kapur nga teknika e vlerësimit). Pas njohjes fillestare, gjatë matjes së vlerës së drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi apo teknika që përdorin inpute të paverifikueshme, një njësi ekonomike do të sigurojë që këto teknika vlerësimi të pasqyrojnë të dhënat e verifikueshme të tregut (p.sh. çmimi për një aktiv ose pasiv të ngjashëm) në datën e matjes.
- 65 Teknikat e vlerësimit të përdorura për të matur vlerën e drejtë do të zbatohen në mënyrë të qëndrueshme. Megjithatë, një ndryshim në një teknikë vlerësimi ose në zbatimin e saj (p.sh. një ndryshim në ponderim, kur përdoren teknikat e shumëfishta të vlerësimit ose një ndryshim në një rregullim të zbatuar për një teknikë vlerësimi) është i përshtatshëm, nëse ndryshimi çon në një matje që është njëloj ose më përfaqësuese e vlerës së drejtë sipas rrethanave. Ky mund të jetë rasti, për shembull, nëse ndodh ndonjë nga ngjarjet e mëposhtme:
- (a) zhvillimi i tregjeve të reja;
 - (b) informacion i ri vihet në dispozicion;
 - (c) informacioni i përdorur më parë nuk është më në dispozicion;
 - (d) teknikat e vlerësimit përmirësohen; ose
 - (e) kushtet e tregut ndryshojnë.
- 66 Rishikimet që janë si rrjedhojë e një ndryshimi në teknikën e vlerësimit apo në zbatimin e saj do të trajtohen në kontabilitet si ndryshim në vlerësimin kontabël në përputhje me SNK 8. Megjithatë, dhënia e informacioneve shpjeguese në SNK 8 për një ndryshim në vlerësimin kontabël nuk është e

nevojshme për rishikimet që janë rrjedhojë e një ndryshimi në një teknikë vlerësimi ose në zbatimin e saj.

Inputet për teknikat e vlerësimit

Parime të përgjithshme

- 67 Teknikat e vlerësimit të përdorura për të matur vlerën e drejtë do të duhet të maksimizojnë përdorimin e inputeve përkatëse të verifikueshme dhe do të duhet të minimizojnë përdorimin e inputeve të paverifikueshme.
- 68 Shembuj të tregjeve në të cilat inputet mund të jenë të verifikueshme për disa aktive dhe pasive (p.sh. instrumente financiare) përfshijnë tregjet e këmbimit, tregjet e drejtpërdrejtë, tregjet me ndërmjetësim dhe tregjet kryesore të letrave me vlerë (shih paragrafin B34).
- 69 Një njësi ekonomike do të zgjedhë inputet që janë në përputhje me karakteristikat e aktivit ose pasivit, që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh në një transaksion për aktivin ose pasivin (shih paragrafët 11 dhe 12). Në disa raste, këto karakteristika çojnë në kryerjen e një rregullimi, i tillë si një prim ose skonto (p.sh. një prim kontrolli apo skonto interesi jo-kontrollues). Megjithatë, një matje e vlerës së drejtë nuk do të përfshijë një prim ose skonto që është në kundërshtim me njësinë e llogarisë në SNRF, që kërkon ose lejon matjen e vlerës së drejtë (shih paragrafët 13 dhe 14). Primet ose skontot që e pasqyrojnë madhësinë si një karakteristikë e zotërimit prej njësisë ekonomike mbajtëse (në veçanti, një faktor bllokues që rregullon çmimin e kuotuar të një aktivi ose pasivi, meqë vëllimi normal ditor tregtar i tregut nuk është i mjaftueshëm për të absorbuar sasinë e zotëruar nga njësia ekonomike, siç përshkruhet në paragrafin 80) dhe jo si një karakteristikë e aktivit ose pasivit (p.sh. një prim kontrolli gjatë matjes së vlerës së drejtë të një interesi kontrollues), nuk janë të lejuara në matjen e vlerës së drejtë. Në të gjitha rastet, nëse ekziston një çmim i kuotuar në një treg aktiv (p.sh. një input i Nivelit 1) për një aktiv ose një pasiv, njësia ekonomike do ta përdorë këtë çmim pa i bërë rregullim gjatë matjes së vlerës së drejtë, përveç siç është specifikuar në paragrafin 79.

Inputet e bazuara në çmimet e kërkuara dhe të ofruara

- 70 Në qoftë se një aktiv ose pasiv, i matur me vlerën e drejtë, ka një çmim të kërkuar dhe të ofruar (p.sh. një input nga një treg ku tregtarët marrin pjesë në mënyrë të drejtpërdrejtë), çmimi brenda marzhit midis çmimit të kërkuar dhe të ofruar, që është më përfaqësuesi i vlerës së drejtë sipas rrethanave, do të përdoret për të matur vlerën e drejtë, pavarësisht se ku është kategorizuar inputi sipas hierarkisë të vlerës së drejtë (dmth Niveli 1, 2 ose 3; shih paragrafët 72-90). Përdorimi i çmimeve të ofertës për pozicionet e aktiveve

dhe çmimeve të kërkesës për pozicionet e pasiveve është i lejueshëm, por nuk është i detyrueshëm.

- 71 Ky SNRF nuk përjashton përdorimin e çmimit mesatar të tregut ose konvencione të tjera për caktimin e çmimit që janë përdorur nga pjesëmarrësit e tregut si një mjet praktik për matjet e vlerës së drejtë brenda marzhit midis çmimit të kërkuar dhe të ofruar.

Hierarkia e vlerës së drejtë

- 72 Për të rritur qëndrueshmërinë dhe krahasueshmërinë në matjet e vlerës së drejtë dhe informacionet përkatëse shpjeguese, ky SNRF përcakton një hierarki të vlerës së drejtë që kategorizon në tri nivele (shih paragrafët 76-90) inputet e teknikave të vlerësimit, të përdorura për të matur vlerën e drejtë. Hierarkia e vlerës së drejtë i jep më tepër prioritet çmimeve të kuotuar (të parregulluara) në tregje aktive për aktivet ose pasivet e njëjta (Niveli 1 i inputeve) dhe më pak prioritet inputeve të paverifikueshme (Niveli 3 i inputeve).
- 73 Në disa raste, inputet e përdorura për të matur vlerën e drejtë të një aktivi ose të një pasivi mund të kategorizohen në nivele të ndryshme të hierarkisë së vlerës së drejtë. Në këto raste, matja me vlerën e drejtë kategorizohet, në tërësinë e saj, në të njëjtin nivel të hierarkisë së vlerës së drejtë, si niveli më i ulët i inputit, që është i rëndësishëm për tërë matjen. Për të bërë vlerësimin e rëndësishëm të një inputi të veçantë për tërë matjen kërkohet gjykim, duke marrë parasysh faktorë të veçantë për aktivin ose pasivin. Rregullimet për të arritur në matjet e bazuara në vlerën e drejtë, të tilla si kostot e shitjes, kur bëhet matja me vlerën e drejtë minus kostot për shitje, nuk do të merren parasysh gjatë përcaktimit të nivelit të hierarkisë së vlerës së drejtë në të cilin është kategorizuar një matje me vlerën e drejtë.
- 74 Disponueshmëria e inputeve përkatëse dhe subjektiviteti relativ i tyre mund të ndikojë në zgjedhjen e teknikave të përshtatshme të vlerësimit (shih paragrafin 61). Megjithatë, hierarkia e vlerës së drejtë i jep prioritet inputeve për teknikat e vlerësimit, dhe jo teknikave të vlerësimit të përdorura për të matur vlerën e drejtë. Për shembull, një matje e vlerës së drejtë që kryhet duke përdorur një teknikë të vlerës aktuale mund të kategorizohet në Nivelin 2 ose Nivelin 3, në varësi të inputeve që janë të rëndësishme për tërë matjen dhe nivelit të hierarkisë së vlerës së drejtë, sipas të cilit janë të kategorizuar këto inpute.
- 75 Nëse një input i verifikueshëm kërkon të bëhet një rregullim duke përdorur një input të paverifikueshëm dhe se ky rregullim çon në mënyrë të konsiderueshme në një matje më të lartë ose më të ulët të vlerës së drejtë, rezultati i matjes do të kategorizohet në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë. Për shembull, nëse një pjesëmarrës tregu do të marrë parasysh efektin e një kufizimi në shitjen e një aktivi gjatë vlerësimit të çmimit për aktivin, njëسيا ekonomike do ta përshtatë çmimin e kuotuar për të pasqyruar efektin e këtij kufizimi. Në qoftë se çmimi i kuotuar është një *input* i Nivelit 2 dhe

rregullimi është një input i paverifikueshëm, që është i rëndësishëm për tërë matjen, matja do të kategorizohet në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë.

Inputet e Nivelit 1

- 76 Inputet e nivelit 1 janë çmimet e kuotuar (të parregulluara) në tregjet aktive, për aktive ose pasive të njëjtë, që njësia ekonomike ka mundësi t'i përdorë në datën e matjes.
- 77 Një çmim i kuotuar në një treg aktiv siguron evidencën më të besueshme të vlerës së drejtë dhe do të përdoret, pa u rregulluar, për të matur vlerën e drejtë, sa herë që është i disponueshëm, përveç siç është përcaktuar në paragrafin 79.
- 78 Një input i Nivelit 1 do të jetë i përdorshëm për shumë aktive financiare dhe pasive financiare, disa prej të cilave mund të shkëmbehen në tregjet aktive të shumëfishta (p.sh. në shkëmbime të ndryshme). Prandaj, në Nivelin 1 i vihet theksi njëjloj si përcaktimit të:
- (a) tregut kryesor për aktivin ose pasivin, ose, në mungesë të një tregu kryesor, tregut më të favorshëm për aktivin ose pasivin; dhe
 - (b) nëse njësia ekonomike mund të hyjë në një transaksion për aktivin ose pasivin, me çmimin në këtë treg, në datën e matjes.
- 79 Një njësi ekonomike nuk do të bëjë një rregullim në një input të Nivelit 1, përveç se në rrethanat e mëposhtme:
- (a) kur një njësi ekonomike zotëron një numër të madh aktiveve dhe pasiveve të ngjashme (por jo identike) (p.sh. letra me vlerë të borxhit), që maten me vlerën e drejtë dhe është i disponueshëm një çmim i kuotuar në një treg aktiv, por që nuk është lehtësisht i përdorshëm për secilin prej këtyre aktiveve ose pasiveve në mënyrë individuale (pra duke pasur parasysh numrin e madh të aktiveve ose pasiveve të ngjashme, të zotëruara nga njësia ekonomike, do të ishte e vështirë të merrej informacion për caktimin e çmimit për secilin aktiv ose pasiv individual në datën e matjes). Në këtë rast, një praktikë e dobishme do të ishte që një njësi ekonomike të masë vlerën e drejtë duke përdorur një metodë alternative çmimi që nuk mbështetet ekskluzivisht mbi çmimet e kuotuar (p.sh. çmimi matricë). Megjithatë, përdorimi i një metode alternative çmimi çon në matjen e vlerës së drejtë që kategorizohet në një nivel më të ulët të hierarkisë së vlerës së drejtë.
 - (b) kur një çmim i kuotuar në një treg aktiv nuk përfaqëson vlerën e drejtë në datën e matjes. Ky mund të jetë rasti, për shembull, kur ngjarje të rëndësishme (të tilla si transaksionet në një treg kryesor, tregtimet në një treg të ndërmjetësuar ose njoftimet) ndodhin pas mbylljes së një tregu, por para datës së matjes. Një njësi ekonomike do të vendosë dhe do ta zbatojë me qëndrueshmëri një politikë për identifikimin e këtyre

ngjarjeve që mund të ndikojnë në matjet e vlerës së drejtë. Megjithatë, nëse çmimi i kuotuar është rregulluar në lidhje me informacionin e ri, rregullimi çon në një matje të vlerës së drejtë që kategorizohet në një nivel më të ulët të hierarkisë së vlerës së drejtë.

- (c) kur matja e vlerës së drejtë të një pasivi ose të një instrumenti kapitali neto të njësisë ekonomike, duke përdorur çmimin e kuotuar të zërit identik që tregtohet si një aktiv në një treg aktiv dhe ky çmim duhet të rregullohet për faktorë të veçantë të zërit ose aktivitetit (shih paragrafin 39). Nëse nuk është e nevojshme të bëhet rregullim në çmimin e kuotuar të aktivitetit, rezultati është një matje e vlerës së drejtë që kategorizohet në Nivelin 1 të hierarkisë së vlerës së drejtë. Megjithatë, çdo rregullim në çmimin e kuotuar të aktivitetit çon në matjen e vlerës së drejtë që kategorizohet në një nivel më të ulët të hierarkisë së vlerës së drejtë.

- 80 Nëse një njësi ekonomike ka gjendje në një aktiv ose pasiv të vetëm (duke përfshirë një gjendje të përbërë nga një numër i madh aktiveve ose pasiveve identike, të tilla si zotërimi i instrumenteve financiare) dhe aktiviteti ose pasivi tregtohet në një treg aktiv, vlera e drejtë e aktivitetit ose pasivit do të matet sipas Nivelit 1, si prodhim i çmimit të kuotuar për aktivin ose pasivin individual me sasinë e zotëruar nga njësi ekonomike. Ky është rasti edhe kur vëllimi normal ditor i tregtimit në një treg nuk është i mjaftueshëm për të absorbuar sasinë e zotëruar dhe porositë e bëra për shitjen e gjendjes në një transaksion të vetëm mund të ndikojnë në çmimin e kuotuar.

Inpute të Nivelit 2

- 81 Inpute të Nivelit 2 janë inpute të tjera përveç se çmimet e kuotuar të përfshira në Nivelin 1, që janë të evidentueshëm për aktivin ose pasivin, qoftë drejtpërdrejt ose tërthorazi.
- 82 Nëse aktiviteti ose pasivi ka një afat të caktuar (kontraktual), një input i Nivelit 2 duhet të jetë i verifikueshëm kryesisht gjatë afatit të plotë të aktivitetit ose pasivit. Inputet e Nivelit 2 përfshijnë në vijim:
- (a) çmimet e kuotuar për aktive ose pasive të ngjashme në tregje aktive.
 - (b) çmimet e kuotuar për aktive ose pasive të njëjtë ose të ngjashëm në tregjet që nuk janë aktive.
 - (c) inputet përveç çmimeve të kuotuar që janë të evidentueshëm për aktivin ose pasivin, për shembull:
 - (i) normat e interesit dhe kurbat e rendimentit, të evidentuara zakonisht në intervale të kuotuar;
 - (ii) luhatjet e nënkuptuara; dhe
 - (iii) marzhet e kredisë.

(d) *Inputet e vërtetuara të tregut.*

- 83 Rregullimet në inputet e Nivelit 2 do të ndryshojnë në varësi të faktorëve të veçantë të aktivitetit ose pasivit. Këta faktorë përfshijnë në vijim:
- (a) gjendjen apo vendndodhjen e aktivitetit;
 - (b) shkallën e lidhjes së inputeve me zërat që janë të krahasueshme me aktivin ose pasivin (duke përfshirë ata faktorë të përshkruar në paragrafin 39); dhe
 - (c) volumi apo niveli i aktivitetit në tregjet ku janë mbikëqyrur inputet.
- 84 Një rregullim në një input të Nivelit 2, që është i rëndësishëm për tërë matjen, mund të çojë në një matje të vlerës së drejtë, kategorizuar në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë, në qoftë se rregullimi përdor inpute të rëndësishme të paverifikueshme.
- 85 Paragrafi B35 përshkruan përdorimin e inputeve të Nivelit 2 për aktive dhe pasive të veçantë.

Inpute të Nivelit 3

- 86 Inputet e Nivelit 3 janë inpute të paverifikueshme për aktivin ose pasivin.
- 87 Inputet e paverifikueshme do të përdoren për të matur vlerën e drejtë në atë masë që inputet e verifikueshme nuk janë të disponueshme, pra merren parasysh situatat në të cilat ka pak, nëse ka, aktivitet tregu për aktivin ose pasivin në datën e matjes. Megjithatë, objektivi i matjes së vlerës së drejtë mbetet i njëjtë, pra një çmim daljeje në datën e matjes nga perspektiva e një pjesëmarrësi tregu, që zotëron aktivin ose ka marrë përsipër detyrimin. Prandaj, inputet e paverifikueshme do të pasqyrojnë supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të përdorin gjatë caktimit të çmimit të aktivitetit ose pasivit, duke përfshirë edhe supozimet rreth rrezikut.
- 88 Supozimet për rrezikun përfshijnë rrezikun e vetvetishëm në një teknikë vlerësimi të veçantë, e përdorur për të matur vlerën e drejtë (e tillë si një model për caktimin e çmimit), dhe rrezikun e vetvetishëm në inputet për teknikën e vlerësimit. Një matje që nuk përfshin një rregullim për rrezikun nuk do të përfaqësojë një matje të vlerës së drejtë, në qoftë se pjesëmarrësit e tregut do të përfshinin një të tillë për caktimin e çmimit të aktivitetit ose pasivit. Për shembull, mund të jetë e nevojshme që të bëhet një rregullim i rrezikut kur ka pasiguri të rëndësishme në matje (p.sh. kur ka pasur një rënie të konsiderueshme në vëllimin ose nivelin e aktivitetit në krahasim me aktivitetin normal të tregut të aktivitetit ose pasivit, ose të aktiveve ose pasiveve të ngjashme, dhe njësi ekonomike ka vendosur që çmimi i transaksionit ose çmimi i kuotuar nuk përfaqëson vlerën e drejtë, siç përshkruhet në paragrafët B37–B47).
- 89 Një njësi ekonomike do të zhvillojë inpute të verifikueshme duke përdorur informacionin më të mirë që është në dispozicion sipas rrethanave, të cilat

mund të përfshijnë të dhënat e vetë njësisë ekonomike. Në zhvillimin e inputeve të paverifikueshme, një njësi ekonomike mund të fillojë me të dhënat e veta, por ajo duhet t'i rregullojë këto të dhëna, nëse informacioni i disponueshëm në mënyrë të arsyeshme tregon se pjesëmarrësit e tjerë të tregut do të përdornin të dhëna të ndryshme apo ka diçka të veçantë për njësinë ekonomike që nuk është e disponueshme për pjesëmarrësit e tjerë të tregut (p.sh. një sinergji specifike e njësisë ekonomike). Një njësi ekonomike nuk është e nevojshme të bëjë përpjekje të lodhshme për të marrë informacion në lidhje me supozimet e pjesëmarrësve të tregut. Megjithatë, një njësi ekonomike do të marrë parasysh të gjithë informacionin, që disponohet në mënyrë të arsyeshme, në lidhje me supozimet e pjesëmarrësve të tregut. Inputet e verifikueshme, të zhvilluara sipas mënyrës së përshkruar më sipër, konsiderohen supozime të pjesëmarrësve të tregut dhe realizojnë objektivin e matjes së vlerës së drejtë.

- 90 Paragrafi B36 përshkruan përdorimin e inputeve të Nivelit 3 për aktive dhe pasive të veçantë.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

- 91 Një njësi ekonomike do të japë informacion shpjegues që i ndihmon përdoruesit e pasqyrave të saj financiare të vlerësojnë njëkohësisht sa vijon:

- (a) teknikat e vlerësimit dhe inputet e përdorura për të zhvilluar matjet, në rastin kur aktivet dhe pasivet që janë matur me vlerën e drejtë mbi një bazë periodike ose joperoidike në pasqyrën e pozicionit financiar, pas njohjes fillestare.
- (b) efektin e matjeve në fitim ose humbje apo tek të ardhurat e tjera të përgjithshme për periudhën, në rastin e matjeve periodike të vlerës së drejtë, ku përdoren inpute të rëndësishme të paverifikueshme (Niveli 3).

- 92 Për të realizuar objektivat në paragrafin 91, njësi ekonomike do të marrë parasysh të gjithë sa më poshtë:

- (a) nivelin e hollësirave të nevojshme për të plotësuar kërkesat për dhënie e informacioneve shpjeguese;
- (b) sa rëndësi i është kushtuar secilës prej kërkesave të ndryshme;
- (c) në çfarë mase është bërë totalizimi ose shkëputja; dhe
- (d) nëse përdoruesit e pasqyrave financiare kanë nevojë për informacion shtesë për të vlerësuar informacionin sasior shpjegues.

Nëse dhënia e informacioneve shpjeguese, e bërë në përputhje me këtë SNRF dhe SNRF-të e tjera, është e pamjaftueshme për të realizuar objektivat

në paragrafin 91, njësia ekonomike jep informacione shpjeguese shtesë të nevojshme për të realizuar këto objektiva.

- 93 Për të realizuar objektivat në paragrafin 91, një njësi ekonomike jep informacion shpjegues, minimalisht, informacionin e mëposhtëm për secilën klasë të aktiveve dhe pasiveve (shih paragrafin 94 për informacionin mbi përcaktimin e klasave të përshtatshme të aktiveve dhe pasiveve), të matura me vlerën e drejtë (përfshirë matjet e bazuara në vlerën e drejtë sipas objektit të këtij SNRF), në pasqyrën e pozicionit financiar, pas njohjes fillestare:
- (a) arsyet e matjes, për matjet periodike dhe jo-periodike të vlerës së drejtë, matjen me vlerën e drejtë në fund të periudhës raportuese, dhe për matjet jo-periodike të vlerës së drejtë. Matje periodike të vlerës së drejtë të aktiveve ose pasiveve janë ato që SNRF- të e tjera kërkojnë ose lejojnë në pasqyrën e pozicionit financiar në fund të çdo periudhe raportuese. Matjet jo-periodike të vlerës së drejtë të aktiveve ose pasiveve janë ato që SNRF-të e tjera kërkojnë ose lejojnë në pasqyrën e pozicionit financiar në rrethana të veçanta (p.sh. kur një njësi ekonomike mat një aktiv të mbajtur për shitje me vlerën e drejtë minus kostot për shitje në përputhje me SNRF 5 *Aktivet afatgjata të mbajtura për shitje dhe veprimtaritë e ndërprera*, meqë vlera e drejtë e aktivit minus kostot për shitje është më e ulët se vlera kontabël neto e tij).
 - (b) nivelin e hierarkisë së vlerës së drejtë në të cilin janë kategorizuar matjet e vlerës së drejtë në tërësinë e tyre (Niveli 1, 2 ose 3), për matjet e vlerës së drejtë periodike dhe joperiodike.
 - (c) shumat e çdo transferimi midis Nivelit 1 dhe Nivelit 2 të hierarkisë së vlerës së drejtë, arsyet për këto transferime dhe politikën e njësive ekonomike për të përcaktuar kur kërkohet të bëhen transferimet midis niveleve (shih paragrafin 95), për aktivet dhe pasivet të mbajtura në fund të periudhës raportuese, që janë të matura me vlerën e drejtë mbi një bazë periodike. Për transferimet në çdo nivel do të jepet informacion shpjegues dhe do të trajtohen veças nga transferimet nga çdo nivel.
 - (d) një përshkrim i teknikës (technikave) së vlerësimit dhe i inputeve të përdorura në matjen e vlerës së drejtë, për matjet periodike dhe joperiodike të vlerës së drejtë, të kategorizuara në Nivelin 2 dhe Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë. Nëse ka pasur një ndryshim në teknikën e vlerësimit (p.sh. ndryshimi nga një metodë e tregut tek një metodë e të ardhurave ose përdorimi i një teknikë vlerësimi shtesë), njësia ekonomike jep informacione shpjeguese për këtë ndryshim dhe arsyen (arsyet) pse e ka bërë atë. Për matjet e vlerës së drejtë, të kategorizuara në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë, një njësi ekonomike duhet të japë informacion sasior rreth të inputeve të rëndësishme, të paverifikueshme, të përdorura në matjen e vlerës së drejtë. Një njësi ekonomike nuk është e nevojshme të përgatisë informacion sasior në përputhje me këtë kërkesë për dhënie informacioni shpjegues, nëse inputet sasiore të paverifikueshme nuk janë të zhvilluara nga njësia ekonomike kur matet vlera e drejtë (p.sh.

kur një njësi ekonomike përdor çmimet nga transaksionet e mëparshme ose informacionin nga të tretët për caktimin e çmimit pa i bërë rregullim). Megjithatë, kur jep informacion shpjegues, një njësi ekonomike nuk mund të injorojë inputet sasiore të paverifikueshme, që janë të rëndësishme për matjen e vlerës së drejtë dhe janë të disponueshme në mënyrë të arsyeshme nga njësia ekonomike.

- (e) një rakordim mes tepricave të çeljes dhe tepricave të mbylljes, për matjet periodike të vlerës së drejtë, të kategorizuara në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë, duke dhënë informacion shpjegues në mënyrë të veçantë për ndryshimet gjatë periudhës, në lidhje me:
 - (i) fitimet ose humbjet neto gjithsej, të njohura në fitim ose humbje, dhe nënzërin (nënzërat) në pasqyrën e të ardhurave në të cilin këto fitime neto ose humbje neto janë të njohura.
 - (ii) fitimet ose humbjet neto gjithsej për periudhën, të njohura në të ardhura të tjera të përgjithshme, dhe nënzërin (nënzërat) në të ardhura të tjera të përgjithshme, në të cilin janë të njohura këto fitime ose humbje neto.
 - (iii) blerjet, shitjet, emetimet dhe shlyerjet (për secilin prej këtyre llojeve të ndryshimeve jepet informacion shpjegues më vete).
 - (iv) shuma e çdo transferimi në ose nga Niveli 3 i hierarkisë së vlerës së drejtë, arsyet e këtyre transferimeve dhe politikën e njësisë ekonomike për të përcaktuar se kur mund të bëhen transferimet midis niveleve (shih paragrafin 95). Për transferimet në Nivelin 3 do të jepen informacione shpjeguese dhe të përshkruhen veçmas prej transferimeve nga Niveli 3.
- (f) shumën e fitimeve ose humbjeve neto gjithsej për periudhën, sipas pikës (e)(i), përfshirë në fitimin ose humbjen, që i takon ndryshimit në fitimet ose humbjet neto të përealizuara, që lidhen me aktivet dhe pasivet e mbajtura në fund të periudhës raportuese, dhe nënzërin (nënzërat) në fitim ose humbje, në të cilën njihen këto fitime ose humbje neto të përealizuara, për matjet periodike të vlerës së drejtë, të kategorizuara në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë.
- (g) një përshkrim të proceseve të vlerësimit, të përdorura nga njësia ekonomike (duke përfshirë, për shembull, si i vendos një njësi ekonomike politikën dhe procedurat e saj të vlerësimit dhe si i analizon ndryshimet në matjet e vlerës së drejtë nga periudha në periudhë), për matjet periodike dhe jo-periodike të vlerës së drejtë, të kategorizuara në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë.
- (h) për matjet periodike të vlerës së drejtë, të kategorizuara në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë:
 - (i) për të gjitha këto matje, një përshkrim të ndjeshmërisë së matjes së vlerës së drejtë ndaj ndryshimeve në inputet e

paverifikueshme, nëse një ndryshim në këto inputenë një madhësi tjetër mund të çojë në mënyrë të konsiderueshme në një matje më të lartë ose më të ulët të vlerës së drejtë. Nëse ka ndërlidhje midis këtyre inputeve dhe inputeve të tjera të paverifikueshme, të përdorura në matjen e vlerës së drejtë, një njësi ekonomike do të bëjë gjithashtu një përshkrim të këtyre ndërlidhjeve dhe të mënyrës se si ato mund të zmadhojnë apo zbutin efektin e ndryshimeve në të inpteve të paverifikueshme në matjen e vlerës së drejtë. Në përputhje me këtë kërkesë të dhënies së informacioneve shpjeguese, përshkrimi i ndjeshmërisë ndaj ndryshimeve në inputet e paverifikueshme, do të përfshijë, minimumi, inpute të paverifikueshme për të cilat jepet informacion shpjegues në përputhje me pikën (d).

(ii) për aktivet financiare dhe pasivet financiare, nëse në sajë të një ndryshimi të një ose më shumë prej inputeve të paverifikueshme, për të pasqyruar supozimet alternative të mundshme, të arsyeshme, do të ndryshonte në mënyrë të ndjeshme vlera e drejtë, një njësi ekonomike do ta paraqesë këtë fakt dhe do të japë informacion shpjegues për efektin e këtyre ndryshimeve. Njësia ekonomike do të japë informacione shpjeguese si është llogaritur efekti i një ndryshimi për pasqyrimin e një supozimi alternativ të arsyeshëm, të mundshëm. Për këtë qëllim, shkalla e ndjeshmërisë do të gjykohej në lidhje me fitimin ose humbjen dhe aktivet gjithsej ose pasivet gjithsej, ose, në lidhje me kapitalin neto gjithsej kur ndryshimet në vlerën e drejtë njihen në të ardhurat e tjera të përgjithshme.

(i) për matjet periodike dhe jo-periodike të vlerës së drejtë, nëse shkalla e përdorimit më të lartë dhe më të mirë e një aktivi jofinanciar ndryshon nga përdorimi i tij aktual, njësia ekonomike jep informacione shpjeguese për këtë fakt dhe pse aktivi jofinanciar po përdoret sipas një mënyre që ndryshon nga shkalla e përdorimit të tij më të lartë dhe më të mirë.

94 Një njësi ekonomike do të përcaktojë klasat e duhura të aktiveve dhe pasiveve bazuar në sa vijon:

- (a) natyrën, karakteristikat dhe rreziqet e aktivit ose pasivit; dhe
- (b) nivelin e hierarkisë së vlerës së drejtë sipas së cilës është kategorizuar matja e vlerës së drejtë.

Numri i klasave mund të kërkohej të jetë më i madh për matjet e vlerës së drejtë, të kategorizuara në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë, sepse këto matje kanë një shkallë më të madhe pasigurie dhe subjektiviteti. Përcaktimi i klasave të përshtatshme të aktiveve dhe pasiveve, për të cilat jepen informacione shpjeguese rreth matjeve të vlerës së drejtë, kërkon të përdoret gjykimi. Një klasë e aktiveve dhe pasiveve shpesh do të kërkojë nënndarje më të madhe se ç'janë nënzërat e paraqitur në pasqyrën e

pozicionit financiar. Megjithatë, njësia ekonomike do të japë informacion të mjaftueshëm për të lejuar rakordimin me nënzërat përkatës të paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar. Nëse një SNRF specifikon klasën për një aktiv ose një pasiv, një njësi ekonomike mund ta përdorë këtë klasë në dhënien e informacioneve shpjeguese të kërkuara në këtë SNRF, në qoftë se kjo klasë plotëson kërkesat e këtij paragrafi.

- 95 Një njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese dhe në vazhdimësi do të ndjekë politikën e saj për përcaktimin se kur mendohet të kenë ndodhur transferimet mes niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë, në përputhje me paragrafin 93 (c) dhe (e) (iv). Politika në lidhje me kohën e njohjes së transferimeve do të jetë e njëjtë si për transferimet tek nivelet, ashtu dhe për transferimet nga nivelet. Shembuj të politikave për përcaktimin e kohës të transferimeve përfshijnë në vijim:
 - (a) datën e ngjarjes ose ndryshimin në rrethanat që e ka shkaktuar transferimin.
 - (b) fillimin e periudhës raportuese.
 - (c) fundin e periudhës raportuese.
- 96 Nëse një njësi ekonomike merr një vendim të politikës kontabël për të përdorur përjashtimin në paragrafin 48, ajo do të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.
- 97 Për secilën klasë të aktiveve dhe pasiveve, që nuk janë të matura me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar, por për të cilat është dhënë informacion shpjegues për vlerën e drejtë, një njësi ekonomike do të japë informacion shpjegues siç kërkohet nga paragrafi 93 (b), (d) dhe (i). Megjithatë, njësia ekonomike nuk është e nevojshme të japë informacione shpjeguese sasiore mbi inputet e rëndësishme të paverifikueshme, të përdorura në matjet e vlerës së drejtë, të kategorizuara në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë, të kërkuara nga paragrafi 93 (d). Për këto aktive dhe pasive, njësia ekonomike nuk është e nevojshme të japë informacione shpjeguese të tjera të kërkuara nga ky SNRF.
- 98 Për një pasiv të matur me vlerën e drejtë dhe të emetuar në mënyrë të pandashme nga garancia e kredisë nga një palë e tretë, një emetues do të japë informacion shpjegues për ekzistencën e kësaj garancie kredie dhe nëse ajo është pasqyruar në matjen e vlerës së drejtë të pasivit.
- 99 Një njësi ekonomike do të paraqesë informacione shpjeguese sasiore, të kërkuara nga ky SNRF, në një format tabelor, përveç rastit kur një tjetër format është më i përshtatshëm.

Shtojca A

Përkufizimet e termave

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF-së.

treg aktiv	Një treg në të cilin transaksionet për aktivin ose pasivin ndodhin me frekuencë dhe vëllim të mjaftueshëm, për të siguruar informacionin për caktimin e çmimit mbi një bazë të vazhdueshme.
metoda e kostos	Një teknikë vlerësimi që pasqyron shumën që do të kërkohej aktualisht për të zëvendësuar kapacitetet e shërbimit të një aktivi (shpesh e referuar si kostoja e zëvendësimit aktual).
çmimi i hyrjes	Çmimi i paguar për të blerë një aktiv ose i pranuar për të marrë përsipër një detyrim në një transaksion këmbimi.
çmimi i daljes	Çmimi që do të pranohej për të shitur një aktiv ose që do paguhej për të transferuar një pasiv.
fluksi i pritshëm i mjeteve monetare	Mesatarja e ponderuar me probabilitetin (dmth. mesatarja e shpërndarjes) e flukseve monetare të ardhshme të mundshme.
vlera e drejtë	Çmimi që do të pranohej për të shitur një aktiv ose paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të zakonshëm në mes të pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.
përdorimi më i lartë dhe më i mirë	Përdorimi i një aktivi jo-financiar nga pjesëmarrësit e tregut, që do të maksimizonte vlerën e aktivit ose të grupit të aktiveve dhe pasiveve (p.sh. një biznes), në të cilin aktivi do të përdorej.
metoda e të ardhurave	Teknikat e vlerësimit që konvertojnë shumën e ardhshme (p.sh. flukset e mjeteve monetare ose të ardhurat dhe shpenzimet) në një shumë të vetme aktuale (dmth të skontuar). Matja me vlerën e drejtë përcaktohet mbi bazën e vlerës së sugjeruar nga pritshmëritë e tregut aktual në lidhje me këto shuma të ardhshme.

Inpute	Supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të përdornin kur të caktonin çmimin e aktivit ose të pasivit, duke përfshirë edhe supozimet rreth rrezikut, të tilla si në vijim: (a) rrezikun e vetvetishëm në një teknikë vlerësimi të veçantë, të përdorur për të matur vlerën e drejtë (të tilla si një model për caktimin e çmimit); dhe (b) rrezikun e vetvetishëm në inputet për teknikën e vlerësimit. Inputet mund të jenë të verifikueshme ose të paverifikueshme.
inpute Niveli 1	Çmimet e kuotuar (të parregulluara) në tregjet aktive për aktive ose pasive të njëjtë, që njësia ekonomike ka mundësi t'i përdorë në datën e matjes.
inpute Niveli 2	Inpute të tjera, përveç çmimeve të kuotuar, të përfshira në Nivelin 1, që janë të verifikueshme për aktivin ose pasivin, qoftë drejtpërdrejt ose tërthorazi.
inpute Niveli 3	Inpute të paverifikueshme për aktivin ose pasivin.
metoda e tregut	Një teknikë vlerësimi që përdor çmimet dhe informacione të tjera përkatëse, të gjeneruara nga transaksionet e tregut, duke përfshirë aktivet identike ose të krahasueshme (pra të ngjashme), pasivet ose një grup aktivesh dhe pasivesh, si në rastin e një biznesi.
inpute të vërtetuara në treg	Inpute që rrjedhin ose janë të verifikuara kryesisht nga të dhënat e vërtetueshme të tregut me anën e korrelacionit ose mjeteve të tjera.

pjesëmarrësit e tregut	Blerësit dhe shitësit në tregun kryesor (apo më të favorshëm) të aktivitetit ose pasivitetit, që kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme: (a) Ata janë të pavarur nga njëri-tjetri, pra, ata nuk janë palë të lidhura, siç përcaktohet në SNK 24, edhe pse çmimi në një transaksion me palë të lidhura mund të përdoret si një input në një matje të vlerës së drejtë, në qoftë se njësia ekonomike ka evidencë se transaksioni është kryer në kushtet e tregut. (b) Ata janë të mirëinformuar, duke patur një njohje të arsyeshme në lidhje me aktivin ose pasivin dhe transaksionin me të gjithë informacionin e disponueshëm, përfshirë informacionin që mund të merret nëpërmjet përpjekjeve të kujdesshme që janë të zakonshme. (c) Ata janë në gjendje të hyjnë në një transaksion për aktivin ose pasivin. (d) Ata janë të gatshëm të hyjnë në një transaksion për aktivin ose pasivin, pra ata janë të motivuar, por jo të detyruar ose ndryshe të imponuar për ta bërë këtë.
tregu më i favorshëm	Tregu që maksimizon shumën që do të pranohej për të shitur aktivin ose minimizon shumën që do të paguhej për të transferuar pasivin, duke marrë parasysh kostot e transaksionit dhe shpenzimet e transportit.
rreziku në lidhje me mosrealizimin e performancës	Rreziku që një njësi ekonomike nuk do të përmbushë një detyrim. Rreziku në lidhje me mosrealizimin e performancës përfshin, por pa qenë i kufizuar, rrezikun e kredisë të vetë njësisë ekonomike.
inpute të verifikueshme	Inpute që janë zhvilluar duke përdorur të dhëna të tregut, të tilla si informacioni në dispozicion të publikut në lidhje me ngjarjet aktuale ose transaksionet, dhe që pasqyrojnë supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të përdornin gjatë caktimit të çmimit të aktivitetit ose pasivitetit.
transaksion i zakonshëm	Një transaksion, që supozon ekspozimin në treg për një periudhë përpara datës së matjes, për të lejuar aktivitetet e marketingut që janë të zakonshme për transaksionet që përfshijnë të tilla aktive ose pasive, por nuk është një transaksion i detyruar (p.sh. një likuidim i detyruar ose shitje në rast fatkeqësie).

treg kryesor	Tregu me vëllimin dhe nivelin më të madh të aktivitetit për aktivin ose pasivin.
primi i rrezikut	Kompensimi i kërkuar nga pjesëmarrësit e tregut, jo të prirur ndaj rrezikut (kundërshtues), për të përballuar pasigurinë e vetvetishme në flukset monetare të një aktivi ose një pasivi. Gjithashtu, referuar edhe si një 'rregullim i rrezikut'.
kostot e transaksionit	Kostot për shitjen e aktivit ose transferimin e një pasivi në tregun kryesor (ose më të favorshëm) për aktivin ose pasivin, që janë të ngarkueshme drejtpërdrejt gjatë nxjerrjes jashtë përdorimit të aktivit ose gjatë transferimit të pasivit dhe që plotësojnë njëkohësisht dy kriteret në vijim: (a) Ato rrjedhin drejtpërdrejt nga transaksioni dhe janë thelbësore për të. (b) Ato nuk do të ishin kryer nga njësia ekonomike pa marrë vendimin për shitjen e aktivit ose transferimin e pasivit (të ngjashme me kostot për shitje, sipas përkufizimit në SNRF 5).
kostot e transportit	Kostot që do të kryheshin për të transportuar një aktiv nga vendndodhja e tij aktuale në tregun kryesor (ose më të favorshëm).
njësia e llogarisë	Niveli në të cilin një aktiv ose një pasiv është totalizuar apo ndarë në një SNRF për qëllime të njohjes.
inpute të paverifikueshme	Inpute për të cilat të dhënat e tregut nuk janë të disponueshme dhe që zhvillohen duke përdorur informacionin më të mirë të disponueshëm në lidhje me supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të përdornin gjatë caktimit të çmimit të aktivit ose pasivit.

Shtojca B

Udhëzim për zbatim

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF-së. Ajo përshkruan zbatimin e paragrafëve 1-99 dhe ka të njëjtin autoritet si pjesët e tjera të SNRF-së.

- B1 Gjykimet e përdorura në situata vlerësimi të ndryshme mund të jenë të ndryshme. Kjo shtojcë përshkruan gjykime që mund të përdoren kur një njësi ekonomike mat vlerën e drejtë në situata vlerësimi të ndryshme.

Metoda e matjes me vlerën e drejtë

- B2 Objektivi i matjes me vlerën e drejtë është që të vlerësojë çmimin me të cilin një transaksion i zakonshëm për shitjen e aktivit ose për transferimin e pasivit, do të zhvillohej në mes pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes, sipas kushteve aktuale të tregut. Një matje me vlerën e drejtë kërkon që një njësi ekonomike të përcaktojë të gjitha në vijim:
- (a) aktivin ose pasivin e veçantë, që është objekt i matjes (në përputhje me njësinë e tij të llogarisë).
 - (b) për një aktiv jo-financiar, kushtin paraprak të vlerësimit që është i përshtatshëm për matjen (në përputhje me përdorimin e tij më të lartë dhe më të mirë).
 - (c) tregun kryesor (ose më i favorshëm) për aktivin ose pasivin.
 - (d) teknikën (teknikat) e vlerësimit, të përshtatshme për matjen, duke marrë parasysh disponueshmërinë e të dhënave, me anën e të cilave zhvillohen inputet që përfaqësojnë supozimet, që pjesëmarrësit e tregut do të përdornin gjatë caktimit të çmimit të aktivit ose pasivit dhe nivelin e hierarkisë së vlerës së drejtë sipas të cilës janë kategorizuar inputet.

Kushti paraprak i vlerësimit për aktivet jo-financiare (paragrafët 31-33)

- B3 Gjatë matjes me vlerën e drejtë të një aktivit jo-financiar, që përdoret në kombinim me aktive të tjera si një grup (si i instaluar apo ndryshe i konfiguruar për përdorim) ose në kombinim me aktive të tjera dhe pasive (p.sh. një biznes), efekti i kushtit paraprak të vlerësimit varet nga rrethanat. Për shembull:
- (a) vlera e drejtë e aktivit mund të jetë e njëjtë nëse aktiviteti është përdorur mbi një bazë të veçantë ose në kombinim me aktive të tjera ose me aktive dhe pasive të tjera. Ky mund të jetë rasti kur aktiviteti është një

biznes që pjesëmarrësit e tregut do të vazhdonin ta kryenin. Në këtë rast, transaksioni do të përfshijë vlerësimin e biznesit në tërësi. Përdorimi i aktiveve si një grup në një biznes në vijimësi do të gjeneronte sinergji, të cilat do të ishin të vlefshme për pjesëmarrësit e tregut (dmth sinergjitë e pjesëmarrësve të tregut që do të ndikojnë, pra, në vlerën e drejtë të aktivitetit qoftë mbi bazë të veçuar, qoftë në kombinim me aktive të tjera ose me aktive dhe pasive të tjera).

- (b) përdorimi i një aktivi, në kombinim me aktive të tjera ose me aktive dhe pasive të tjera, mund të përfshihet në matjen me vlerën e drejtë nëpërmjet rregullimeve në vlerën e aktivitetit të përdorur në një bazë të veçuar. Ky mund të jetë rasti, kur aktivi është një makineri dhe matja me vlerën e drejtë përcaktohet duke përdorur një çmim të evidentueshëm për një makineri të ngjashme (jo e instaluar apo ndryshe jo e konfiguruar për përdorim), i rregulluar për kostot e transportit dhe instalimit, në mënyrë që matja me vlerën e drejtë të pasqyrojë gjendjen aktuale dhe vendndodhjen e makinerisë (e instaluar dhe e konfiguruar për përdorim).
- (c) përdorimi i një aktivi, në kombinim me aktive të tjera ose me aktive dhe pasive të tjera mund të përfshihet në matjen me vlerën e drejtë nëpërmjet supozimeve të pjesëmarrësve të tregut, të përdorura për të matur vlerën e drejtë të aktivitetit. Për shembull, nëse aktivi është një inventar prodhimi në proces, që është unik, dhe pjesëmarrësit e tregut do ta konvertonin inventarin në produkte të gatshme, vlera e drejtë e inventarit do të supozonte se pjesëmarrësit e tregut kanë marrë ose do të blinin ndonjë makineri të specializuar të nevojshme për të shndërruar inventarin në produkte të gatshme.
- (d) përdorimi i një aktivi, në kombinim me aktive të tjera ose me aktive dhe pasive të tjera mund të përfshihet në teknikën e vlerësimit, e përdorur për të matur vlerën e drejtë të aktivitetit. Ky mund të jetë rasti kur përdoret metoda e të ardhurave të tepërta për disa periudha, për të matur vlerën e drejtë të një aktivi afatgjatë jomaterial, sepse kjo teknikë vlerësimi në mënyrë të veçantë merr parasysh kontributin e çdo aktivi plotësues dhe pasiveve përkatëse në grupin në të cilin do të përdorej një aktiv i tillë afatgjatë jomaterial.
- (e) në situata më të kufizuara, kur një njësi ekonomike përdor një aktiv brenda një grupi aktivesh, njësi ekonomike mund të masë aktivin me një shumë që përafrohet me vlerën e tij të drejtë kur shpërndahet vlera e drejtë e grupit të aktiveve në aktivet individuale të grupit. Ky mund të jetë rasti, kur vlerësimi përfshin pasuri të paluajtshme dhe vlera e drejtë e pasurisë së përmirësuar (dmth një grup aktiv) shpërndahet në aktivet të saj përbërëse (të tilla si toka dhe bonifikimet).

Vlera e drejtë në njohjen fillestare (paragrafët 57–60)

- B4 Gjatë përcaktimit nëse vlera e drejtë në njohjen fillestare është e barabartë me çmimin e transaksionit, një njësi ekonomike do të marrë në konsideratë faktorët e veçantë të transaksionit dhe të aktivit ose të pasivit. Për shembull, çmimi i transaksionit nuk mund të përfaqësojë vlerën e drejtë të një aktivi ose të një pasivi në njohjen fillestare, në qoftë se ekzistojnë ndonjë nga kushtet e mëposhtme:
- (a) Transaksioni është mes palëve të lidhura, edhe pse çmimi në një transaksion me palët e lidhura mund të përdoret si një input në një matje me vlerën e drejtë, në qoftë se njësi ekonomike ka evidencë se transaksioni është kryer në kushtet e tregut.
 - (b) Transaksioni zhvillohet nën presion ose shitësi është i detyruar të pranojë çmimin në transaksion. Për shembull, ky mund të jetë rasti kur shitësi është duke përjetuar vështirësi financiare.
 - (c) Njësia e llogarisë, e përfaqësuar nga çmimi i transaksionit, është e ndryshme nga njësia e llogarisë për aktivin ose pasivin, të matur me vlerën e drejtë. Për shembull, ky mund të jetë rasti, kur aktivi ose pasivi i matur me vlerën e drejtë është vetëm një nga elementet në transaksion (p.sh. në një kombinim biznesi), ndërsa transaksioni përfshin të drejtat e papërcaktuara dhe privilegjet që maten veçmas, në përputhje me një tjetër SNRF, apo çmimi i transaksionit përfshin kostot e transaksionit.
 - (d) Tregu në të cilin ndodh transaksioni është i ndryshëm nga tregu kryesor (apo tregu më i favorshëm). Për shembull, këto tregje mund të jenë të ndryshme, nëse njësia ekonomike është një tregtar që hyn në transaksione me klientët në tregun me pakicë, por tregu kryesor (ose më i favorshëm) për transaksionin e daljes është me shitësit e tjerë në tregjet e drejtpërdrejtë.

Teknikat e vlerësimit (paragrafët 61–66)

Metoda e tregut

- B5 Metoda e tregut përdor çmimet dhe informacionet e tjera përkatëse, të gjeneruara nga transaksionet e tregut, përfshirë aktivet e njëjta ose të krahasueshme (pra të ngjashme), detyrimet ose një grup të aktiveve dhe pasiveve, të tilla si një biznes.
- B6 Për shembull, teknikat e vlerësimit në përputhje me metodën e tregut shpesh përdorin shumëfishat e tregut që rrjedhin nga një tërësi të dhënash të krahasueshme. Shumëfishat mund të jenë në intervale me një shumëfish të ndryshëm për çdo të dhënë të krahasueshme. Zgjedhja e shumëfishave të

duhur brenda intervalit, kërkon gjykim, duke pasur parasysh faktorët cilësorë dhe sasiorë specifike për matjen.

- B7 Teknika e vlerësimit në përputhje me metodën e tregut përfshijnë caktimin e çmimit matricë. Çmimi matricë është një teknikë matematikore që përdoret kryesisht për vlerën e disa llojeve të instrumenteve financiare, të tilla si letrat me vlerë të borxhit, pa u mbështetur ekskluzivisht në çmimet e kuotuar për letra me vlerë specifike, po duke u mbështetur në marrëdhëniet e letrave me vlerë me letra bazë të tjera me vlerë të kuotuar.

Metoda e kostos

- B8 Metoda e koston pasqyron shumën që do të kërkohej aktualisht për të zëvendësuar kapacitetet e shërbimit të një aktivi (shpesh e referuar si kostoja e zëvendësimit aktual).
- B9 Nga perspektiva e një shitësi pjesëmarrës në treg, çmimi që do të pranohej për aktivin, është i bazuar në koston për një blerës pjesëmarrës në treg për të blerë ose ndërtuar një aktiv zëvendësues i shërbimeve të krahasueshme, të rregulluara për vjetërimin. Kjo ndodh sepse një blerës pjesëmarrës në treg nuk do të paguante më shumë për një aktiv se sa shuma me të cilën ai do të mund të zëvendësonte kapacitetet e shërbimit të këtij aktivi. Vjetërimi përfshin përkeqësimin fizik, vjetërimin funksional (teknologjik) dhe vjetërimin ekonomik (të jashtëm) dhe është më i gjerë se amortizimi për qëllime të raportimit financiar (një shpërndarje e koston historike) apo qëllime tatimore (duke përdorur jetët e specifikuar të shërbimit). Në shumë raste, metoda e zëvendësimit të koston aktual përdoret për të matur vlerën e drejtë të aktiveve afatgjata materiale, që përdoren në kombinim me aktive të tjera ose me aktive dhe pasive të tjera.

Metoda e të ardhurave

- B10 Metoda e të ardhurave konvertion shumat e ardhshme (p.sh. flukset e mjeteve monetare ose të ardhurat dhe shpenzimet) në një shumë të vetme aktuale (dmth të skontuar). Kur përdoret metoda e të ardhurave, matja me vlerën e drejtë pasqyron pritshmëritë aktuale të tregut në lidhje me këto shuma të ardhshme.
- B11 Këto teknika të vlerësimit përfshijnë, për shembull, sa më poshtë:
- (a) teknikat e vlerës aktuale (shih paragrafët B12–B30);
 - (b) modelet e vlerësimit të opsioneve, të tilla si formula Black-Scholes-Merton ose një model binomi (dmth një model rrjeti), që ndërthurin teknikat e vlerës aktuale dhe pasqyrojnë edhe vlerën në kohë dhe vlerën e perceptuar të një opsi; dhe
 - (c) metoda e të ardhurave të tepërta në disa periudha, e cila përdoret për të matur vlerën e drejtë të disa aktiveve jomateriale.

Teknikat e vlerës aktuale

- B12 Paragrafët B13-B30 përshkruajnë përdorimin e teknikave të vlerës aktuale për të matur me vlerën e drejtë. Këto paragrafë përqëndrohen në një teknikë të rregullimit të normës së skontimit dhe në një teknikë të *fluksit të pritshëm të mjeteve monetare* (vlera aktuale e pritshme). Këto paragrafë as përshkruajnë përdorimin e një teknike të vetme të veçantë të vlerës aktuale, as kufizojnë përdorimin e teknikave të vlerës aktuale për të matur vlerën e drejtë në teknikat e diskutuara. Teknika e vlerës aktuale, e përdorur për të matur vlerën e drejtë, do të varet nga faktet dhe rrethanat e veçanta në lidhje me aktivin ose pasivin e matur (p.sh. nëse çmimet për aktivet ose pasivet e krahasueshme mund të evidetohen në treg) dhe disponueshmëria e të dhënave të mjaftueshme.

Përbërësit e një matjeje të vlerës aktuale

- B13 Vlera aktuale (p.sh. një zbatim i metodës së të ardhurave) është një mjet i përdorur për të lidhur shumat e ardhshme (p.sh. flukset apo vlerat monetare) me një shumë aktuale duke përdorur një normë skontimi. Një matje me vlerën e drejtë të një aktivi ose një pasivi, duke përdorur një teknikë të vlerës aktuale, përmblodh të gjitha elementet e mëposhtëm, nga perspektiva e pjesëmarrësve të tregut, në datën e matjes:
- (a) një vlerësim të flukseve monetare të ardhshme për aktivin ose pasivin që matet.
 - (b) pritshmëritë rreth ndryshimeve të mundshme në shumën dhe afatin e flukseve monetare që përfaqësojnë pasigurinë e vetvetishme në flukset monetare.
 - (c) vlerën në kohë të parasë, e përfaqësuar nga norma pa rrezik në aktivet monetare, që kanë datat e maturimit apo kohëzgjatjet që përputhen me periudhën e mbuluar nga flukset e mjeteve monetare dhe nuk paraqesin as pasigurinë në afat, as rrezikun për mospagim të mbajtësit (dmth një normë interesi pa rrezik).
 - (d) çmimin për përballimin e pasigurisë së vetvetishme në flukset e mjeteve monetare (dmth. një prim rreziku).
 - (e) faktorë të tjerë që pjesëmarrësit e tregut do të kishin parasysh sipas rrethanave.
 - (f) për një pasiv, rrezikun për mosrealizimin e performancës në lidhje me këtë pasiv, duke përfshirë rrezikun e kredisë të vetë njësisë ekonomike (dmth i të detyruarit).

Parime të përgjithshme

- B14 Teknikat e vlerës aktuale ndryshojnë nga mënyra se si ato i përmbledhin elementët në paragrafin B13. Megjithatë, të gjitha parimet e përgjithshme të mëposhtme udhëheqin zbatimin e çdo teknike të vlerës aktuale, e përdorur për të matur vlerën e drejtë:
- (a) Flukset e mjeteve monetare dhe normat e skontimit do të pasqyrojnë supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të përdornin gjatë caktimit të çmimit të aktivit ose pasivit.
 - (b) Flukset e mjeteve monetare dhe normat e skontimit do të marrin parasysh vetëm faktorët që i takojnë aktivit ose pasivit që matet.
 - (c) Për të shmangur numërimin e dyfishtë ose mosdhënien efekteve të faktorëve të rrezikut, normat e skontimit do të pasqyronin supozimet që janë në përputhje me ato të qenësishme në flukset monetare. Për shembull, një normë skontimi që pasqyron pasiguri në pritshmëritë për mospagesat në të ardhmen është e përshtatshme, kur përdoren flukset monetare kontraktuale të një kredie (dmth një teknikë e rregullimit të normës së skontimit). E njëjta normë nuk do të përdoret nëse përdoren flukset monetare (p.sh. një teknikë e vlerës aktuale të pritshme) të pritshme (dmth. probabiliteti i ponderuar), sepse flukset monetare të pritshme tashmë pasqyrojnë supozimet rreth pasigurisë në mospagesat e ardhshme; në vend të kësaj, do të përdorej një normë skontimi që është proporcionale me rrezikun e vetvetishëm në flukset monetare të pritshme.
 - (d) Supozimet rreth flukseve të mjeteve monetare dhe normave të skontimit do të kenë një qëndrueshmëri të brendshme . Për shembull, flukset e mjeteve monetare nominale, të cilat përfshijnë efektin e inflacionit, do të skontohej me një normë që përfshin efektin e inflacionit. Norma e interesit nominal pa rrezik përfshin efektin e inflacionit. Flukset monetare reale, të cilat përjashtojnë efektin e inflacionit, do të skontohej me një normë që përjashton efektin e inflacionit. Në mënyrë të ngjashme, flukset monetare pas tatimit do të skontohej duke përdorur një normë skontimi pas tatimit. Flukset monetare para tatimit do të skontohej me një normë në përputhje me këto flukse monetare.
 - (e) Normat e skontimit do të jenë në përputhje me faktorët ekonomikë bazë të monedhës në të cilën janë shprehur flukset e mjeteve monetare.

Rreziku dhe pasiguria

- B15 Një matje me vlerën e drejtë, duke përdorur teknika të vlerës aktuale, bëhet në kushte të pasigurisë, sepse flukset e mjeteve monetare të përdorura janë vlerësime sesa shuma të njohura. Në shumë raste edhe shuma, edhe afati i flukseve të mjeteve monetare janë të pasigurt. Madje edhe shumat fikse të

kontraktuara, siç janë pagesat për një kredi, janë të pasigurta nëse ekziston rreziku i mospagimit.

- B16 Pjesëmarrësit e tregut në përgjithësi të kërkojnë kompensim (p.sh. një prim rreziku) për përballimin e pasigurisë së vetvetishme në flukset monetare të një aktivi ose një pasivi. Një matje e vlerës së drejtë duhet të përfshijë një prim rreziku, që pasqyron shumën që pjesëmarrësit e tregut do të kërkonin si kompensim për pasigurinë e vetvetishme në flukset e mjeteve monetare. Përndryshe, matja nuk do të përfaqësonte me besnikëri vlerën e drejtë. Në disa raste, përcaktimi i primit të përshtatshëm të rrezikut mund të jetë e vështirë. Megjithatë, vetëm shkalla e vështirësisë nuk është një arsye e mjaftueshme për të përjashtuar një prim rreziku.
- B17 Teknikat e vlerës aktuale ndryshojnë në mënyrën se si ato rregullojnë në lidhje me rrezikun dhe në llojin e flukseve monetare që ato përdorin. Për shembull:
- (a) Teknika e rregullimit të normës së skontimit (shih paragrafët B18-B22) përdor një normë skontimi të rregulluar në lidhje me rrezikun dhe flukse monetare kontraktuale, të premtuara ose me shumë gjasa në para.
 - (b) Metoda 1 e teknikës së vlerës aktuale të pritshme (shih paragrafin B25) përdor flukset monetare të pritshme të rregulluara në lidhje me rrezikun dhe një normë pa rrezik.
 - (c) Metoda 2 e teknikës së vlerës aktuale të pritshme (shih paragrafin B26) përdor flukset monetare të pritshme që nuk janë të rregulluara në lidhje me rrezikun dhe një normë skontimi të rregulluar për të përfshirë primin e rrezikut, që pjesëmarrësit e tregut kërkojnë. Kjo normë është e ndryshme nga norma e përdorur në teknikën e rregullimit të normës së skontimit.

Teknika e rregullimit të normës së skontimit

- B18 Teknika e rregullimit të normës së skontimit përdor një tërësi të vetme të flukseve të mjeteve monetare nga intervali i shumave të mundshme të vlerësuar, qoftë flukset kontraktuale apo të premtuara (siç është rasti për një obligacion) ose më shumë gjasa në para. Në të gjitha rastet, këto flukse monetare janë të kushtëzuara nga ndodhja e ngjarjeve të specifikuara (p.sh. flukset monetare kontraktuale ose të premtuara për një obligacion janë të kushtëzuara në rast të ndonjë vonese nga debitori). Norma e skontimit, e përdorur në teknikën e rregullimit të normës së skontimit, rrjedh nga normat e vërtetuara të kthimit për aktivet ose pasivet e krahasueshme që tregtohen në treg. Prandaj, flukset kontraktuale, të premtuara ose më shumë gjasa në para skontojnë me një normë tregu të vërtetuar apo të vlerësuar për të tilla flukse monetare të kushtëzuara (p.sh. një normë tregu e kthimit).
- B19 Teknika e rregullimit të normës së skontimit kërkon një analizë të të dhënave të tregut për aktivet ose pasivet e krahasueshme. Krahasueshmëria realizohet duke marrë parasysh natyrën e flukseve monetare (p.sh. nëse

flukset e mjeteve monetare janë kontraktuale apo jo-kontraktuale dhe kanë mundësi për t'iu përgjigjur në mënyrë të ngjashme ndryshimeve në kushtet ekonomike), si dhe faktorë të tjerë (p.sh. rëndësia e kredisë, kolaterali, kohëzgjatja, marrëveshjet kufizuese dhe likuiditeti). Në të kundërt, në qoftë se një aktiv ose detyrim i vetëm, i krahasueshëm, nuk pasqyron në mënyrë të drejtë rrezikun e vetvetishëm në flukset monetare të aktivit ose pasivit që matet, mund të jetë e mundur që të nxirret një normë skontimi duke përdorur të dhëna për disa aktive ose pasive të krahasueshme në lidhje me kurbën e rendimentit pa rrezikun (dmth duke përdorur një metodë "akumuluese").

B20 Për të ilustruar një metodë akumuluese, supozojmë se aktivi A është një e drejtë kontraktuale për të marrë 800 NJM* në një vit (dmth. nuk ka pasiguri në lidhje me afatin). Ka një treg të krijuar për aktivet e krahasueshme, dhe janë të disponueshme informacione rreth këtyre aktiveve, duke përfshirë informacionin e çmimeve. Nga këto aktive të krahasueshme:

- (a) Aktivi B është një e drejtë kontraktuale për të marrë 1, 200 NJM në një vit dhe ka një çmim tregu 1,083 NJM. Kështu, norma vjetore e nënkuptuar e kthimit (p.sh. një normë tregu një-vjeçare e kthimit) është 10.8 për qind $[(1,200 \text{ NJM} / 1,083 \text{ NJM}) - 1]$.
- (b) Aktivi C është një e drejtë kontraktuale për të marrë 700 NJM në një vit dhe ka një çmim tregu 566 NJM. Kështu, norma vjetore e nënkuptuar e kthimit (p.sh. një normë tregu një-vjeçare e kthimit) është 11.2 për qind $[(700 \text{ NJM} / 566 \text{ NJM})^{0.5} - 1]$.
- (c) Të tre aktivet janë të krahasueshme në lidhje me rrezikun (p.sh. shpërndarja e mundshme e shlyerjeve dhe kredisë).

B21 Në bazë të afatit të pagesave kontraktuale që bëhen për aktivin A në lidhje me afatin për aktivin B dhe aktivin C (dmth një vit për aktivin B kundrejt dy vjet për aktivin C), aktivi B mendohet të jetë më shumë i krahasueshëm me aktivin A. Duke përdorur pagesën kontraktuale që bëhet për të marrë aktivin A (800 NJM) dhe një normë tregu që trashëgohet nga aktivi B (10.8 për qind), vlera e drejtë e aktivit A është 722 NJM $(800 \text{ NJM} / 1.108)$. Në të kundërt, në mungesë të informacionit të disponueshëm të tregut për aktivin B, norma e tregut për një vit mund të nxirret nga aktivi C duke përdorur metodën akumuluese. Në këtë rast, norma dy-vjeçare e tregut për aktivin C (11.2 për qind) do të rregullohet në një normë tregu për një vit duke përdorur strukturën e afatit të kurbës pa rrezik të rendimentit. Mund të jetë e nevojshme për informacione dhe analizë shtesë për të përcaktuar nëse primet e rrezikut për aktivet janë të njëjta për një vit dhe dy vjet. Nëse është përcaktuar se primet e rrezikut për aktivet për një vit dhe dy vjet nuk janë të njëjta, norma e tregut dy-vjeçare e kthimit do të rregullohet më pas për këtë efekt.

* Në këtë SNRF shumat monetare janë të shprehura në "njësi monetare {NJM}"

- B22 Kur teknika e rregullimit të normës së skontimit zbatohet për arkëtimet ose pagesat fikse, rregullimi për rrezikun e vetvetishëm në flukset monetare të aktivit ose pasivit që matet përfshihet në normën e skontimit. Në disa aplikime të teknikës së rregullimit të normës së skontimit të flukseve të mjeteve monetare, që nuk janë arkëtime ose pagesa fikse, mund të jetë e nevojshme të bëhet një rregullim në flukset e mjeteve monetare për të arritur krahasueshmërinë me aktivin ose pasivin e mbikëqyrur nga i cili përftohet norma e skontimit.

Teknika e vlerës aktuale të pritshme

- B23 Teknika e vlerës aktuale të pritshme përdor si pikënisje një grup fluksesh të mjeteve monetare, që përfaqëson mesataren e ponderuar me probabilitetin e të gjitha flukseve monetare të ardhshme të mundshme (dmth flukset monetare të pritshme). Vlerësimi që përftohet është identik me vlerën e pritshme, e cila, në terma statistikore, është mesatarja e ponderuar e vlerave të mundshme të një variabli diskret të rastit me probabilitetet përkatëse në përqindje. Megjithatë të gjitha flukset monetare të mundshme janë të ponderuara me probabilitetin, fluksi monetar i pritshëm që përftohet nuk është i kushtëzuar me ndodhjen e ndonjë ngjarje të specifikuar (ndryshe nga flukset monetare të përdorura në teknikën e rregullimit të normës së skontimit).

- B24 Në marrjen e një vendimi për investim, pjesëmarrësit e tregut që janë kundërshtues të rrezikut do të merrnin parasysh rrezikun që flukset monetare aktuale mund të ndryshojnë nga flukset monetare të pritshme. Teoria e portofolit bën dallimin midis dy llojeve të rrezikut:

- (a) rreziku josistematik (diversifikativ), që është rrezik specifik për një aktiv apo pasiv të veçantë.
- (b) rreziku sistematik (jo-diversifikativ), që është rrezik i përbashkët, i ndarë prej një aktivi ose një detyrimi me zëra të tjerë në një portofol të diversifikuar.

Sipas teorisë së portofolit, në një treg në ekuilibër, pjesëmarrësit e tregut do të kompensohen vetëm për përballimin e rrezikut sistematik të vetvetishëm në flukset monetare. (Në tregjet që janë joefikase ose jo në ekuilibër, mund të disponohen forma të tjera kthimi apo kompensimi.)

- B25 Metoda 1 e teknikës së vlerës aktuale të pritshme rregullon flukset monetare të pritshme të aktivit për rrezikun sistematik (dmth të tregut) duke zbritur një prim rreziku në para (dmth flukse monetare të pritshme të rregulluara në lidhje me rrezikun). Këto flukse monetare të pritshme, të rregulluara në lidhje me rrezikun, përfaqësojnë një fluks monetar me siguri ekuivalente, e cila është skontuar me një normë interesi pa-rrezik. Një fluks monetar me siguri ekuivalente i referohet një fluksi monetar të pritshëm (siç është përkufizuar), i rregulluar për rrezikun në mënyrë që një pjesëmarrës tregu është indiferent në tregtimin e një fluksi monetar të caktuar për një fluks monetar të pritshëm. Për shembull, nëse një pjesëmarrës tregu ishte i gatshëm për të tregtuar një

fluks monetar të pritshëm prej 1, 200 NJM për një fluks monetar të caktuar prej 1, 000 NJM, 1, 000 NJM është ekuivalente me sigurinë e 1, 200NJM (dmth 200 NJM do të përfaqësojë primin e rrezikut në para). Në këtë rast pjesëmarrësi i tregut do të ishte indiferent për sa i përket aktivit që zotëron.

B26 Në të kundërt, Metoda 2 e teknikave të vlerës aktuale të pritshme rregullon për rrezikun sistematik (dmth të tregut) duke zbatuar një prim rreziku me normë interesi pa-rrezik. Prandaj, flukset monetare të pritshme skontohen me një normë që korrespondon me një normë të pritshme që lidhet me flukset monetare të ponderuara me probabilitetin (dmth një normë e pritur e kthimit). Modelet e përdorura për çmimet e aktiveveqë mbartin rrezik, të tilla si modeli i vendosjes së çmimit të aktiveve kapitale, mund të përdoren për të vlerësuar normën e pritur të kthimit. Meqë norma e skontimit e përdorur në teknikën e rregullimit të normës së skontimit është norma e kthimit në lidhje me flukset monetare të kushtëzuara, ka të ngjarë të jetë më e lartë se norma e skontimit e përdorur në Metodën 2 të teknikës së vlerës aktuale të pritshme, e cila është një normë e pritur e kthimit në lidhje me flukset monetare të pritshme ose të ponderuara me probabilitetin.

B27 Për të ilustruar Metodën 1 dhe 2, supozojmë se një aktiv ka flukse monetare të pritshme prej 780NJM në një vit, të përcaktuara në bazë të flukseve të mjeteve monetare të mundshme dhe probabiliteteve të treguara më poshtë. Norma e interesit pa rrezik e zbatueshme për flukset e mjeteve monetare me një periudhë një-vjeçare është 5 për qind, dhe primi i rrezikut sistematik për një aktiv me profil të njëjtë rreziku është 3 për qind.

Flukset monetare të mundshme	Probabiliteti	Flukset monetare të ponderuara me probabilitetin
500 NJM	15%	75 NJM
800 NJM	60%	480 NJM
900 NJM	25%	225 NJM
Flukse monetare të pritshme		780 NJM

B28 Në këtë ilustrim të thjeshtë, flukset monetare të pritshme(780NJM) përfaqësojnë mesataren e ponderuar me probabilitetin e tre rezultateve të mundshme. Në situata më realiste, mund të ketë shumë rezultate të mundshme. Megjithatë, për të zbatuar teknikën e vlerës aktuale të pritshme, nuk është gjithmonë e nevojshme të merren në konsideratë të gjitha shpërndarjet e mundshme të flukseve monetare duke përdorur modelet dhe teknikat komplekse. Përkundrazi, mund të jetë e mundur të zhvillohet një numër i kufizuar skenarësh diskretë dhe probabilitetesh që përmbledhin matricën e flukseve monetare të mundshme. Për shembull, një njësi ekonomike mund të përdorë flukset monetare, të realizuara për disa periudha përkatëse të kaluara, të rregulluara për ndryshimet në rrethanat që ndodhin

më pas (p.sh. ndryshimet në faktorët e jashtëm, duke përfshirë edhe kushtet ekonomike, ose të tregut, pritjet e industrisë dhe konkurrencën, si dhe ndryshimet në faktorët e brendshëm që ndikojnë në njësinë ekonomike në mënyrë më specifike), duke marrë parasysh supozimet e pjesëmarrësve të tregut.

B29 Në teori, vlera aktuale (dmth. vlera e drejtë) e flukseve të mjeteve monetare të aktivit është e njëjtë nëse përcaktohet duke përdorur Metodën 1 ose Metodën 2, si më poshtë:

- (a) Duke përdorur Metodën 1, flukset monetare të pritshme përshtaten për rrezikun sistematik (dmth të tregut). Në mungesë të të dhënave të drejtpërdrejta të tregut që tregojnë shumën e rregullimit të rrezikut, ky rregullim mund të përftohet nga një model i vendosjes së çmimit për aktivet, duke përdorur konceptin e sigurisë ekuivalente. Për shembull, rregullimi i rrezikut (dmth prim i rrezikut në para për 22NJM) mund të përcaktohet duke përdorur primin e rrezikut sistematik prej 3 për qind ($780NJM - [780NJM \times (1.05/1.08)]$), që rezulton në flukse monetare të pritshme të rregulluara me rrezikun e 758NJM ($780NJM - 22NJM$). 758NJM është ekuivalente me sigurinë e 780NJM dhe është skontuar me normën e interesit pa rrezik (5 për qind). Vlera aktuale (dmth. vlera e drejtë) e aktivit është 722NJM ($758NJM/1.05$).
- (b) Duke përdorur Metodën 2, flukset monetare të pritshme nuk rregullohen për rrezikun sistematik (dmth të tregut). Përkundrazi, rregullimi për këtë rrezik është i përfshirë në normën e skontimit. Kështu, flukset monetare të pritshme skontohej me një normë kthimi të pritshme për 8 për qind (dmth me normë interesi pa rrezik për 5 për qind plus primin e rrezikut sistematik për 3 për qind). Vlera aktuale (dmth. vlera e drejtë) e aktivit është 722NJM ($780NJM/1.08$).

B30 Kur përdoret një teknikë e vlerës aktuale të pritshme për të matur vlerën e drejtë, mund të përdoret ose Metoda 1, ose Metoda 2. Zgjedhja e Metodës 1 ose Metodës 2 do të varet nga faktet dhe rrethanat konkrete të aktivit ose të pasivit që matet, shkalla në të cilën të dhënat e mjaftueshme janë të disponueshme dhe janë përdorur gjykimet.

Zbatimi i teknikave të vlerës aktuale për pasivet dhe instrumentet e kapitalit neto të një njësie ekonomike, që nuk zotërohen nga palët e tjera si aktive (paragrafët 40 dhe 41)

B31 Kur përdoret një teknikë e vlerës aktuale për të matur vlerën e drejtë të një pasivi, që nuk mbahet nga një palë tjetër si një aktiv (p.sh. një pasiv që rrjedh nga nxjerrja jashtë përdorimit), një njësi ekonomike, ndër të tjera, do të vlerësojë flukset monetare dalëse të ardhshme që pjesëmarrësit e tregut do të prisnin për të realizuar plotësimin e detyrimit. Këto flukse monetare dalëse

të ardhshme do të përfshijnë pritshmëritë e pjesëmarrësve të tregut në lidhje me kostot e realizimit të detyrimit dhe kompensimin që një pjesëmarrës tregu do të kërkonte për të marrë përsipër detyrimin. Ky kompensim përfshin kthimin që një pjesëmarrës tregu do të kërkonte për:

- (a) ndërmarrjen e aktivitetit (dmth. vlera e realizimit të detyrimit; p.sh. duke përdorur burimet që mund të përdoshin për aktivitete të tjera); dhe
- (b) marrjen përsipër të rrezikut që lidhet me detyrimin (p.sh. një prim rreziku që pasqyron rrezikun që flukset monetare dalëse aktuale mund të ndryshojnë nga flukset monetare dalëse të pritshme; shih paragrafin B33).

B32 Për shembull, një pasiv jo-financiar nuk përmban një normë kthimi kontraktuale dhe nuk ka asnjë rendiment tregu të mbikëqyrur për këtë pasiv. Në disa raste përbërësit e kthimit, që pjesëmarrësit e tregut do të kërkonin, do të ishin të pandashëm nga njëri-tjetri (p.sh. kur përdoret çmimi i një palë të tretë kontraktore, do të ngarkohej mbi një bazë tarife fikse). Në raste të tjera, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë këta përbërës në mënyrë të veçantë (p.sh. kur përdoret çmimi i një një pale të tretë kontraktore, do të ngarkohej mbi një bazë kosto plus, sepse kontraktuesi në këtë rast nuk do të mbajë rrezikun e ndryshimeve të ardhshme në kostot).

B33 Një njësi ekonomike mund të përfshijë një prim rreziku në matjen me vlerën e drejtë të një pasivi ose të një instrumenti të kapitalit neto të njësisë ekonomike, që nuk zotërohet nga një palë tjetër si një aktiv, në një nga mënyrat e mëposhtme:

- (a) duke rregulluar flukset monetare (dmth. si një rritje në madhësinë e flukseve monetare dalëse); ose
- (b) duke rregulluar normën e përdorur për skontimin e flukseve monetare të ardhshme në vlerat e tyre aktuale (dmth. si një ulje në normën e skontimit).

Një njësi ekonomike do të sigurojë që një gjë e tillë nuk lejon të bëhen rregullime të dyfishta apo të ketë mungesë rregullimesh për rrezikun. Për shembull, nëse flukset monetare të vlerësuara janë rritur për të përfshirë kompensimin e marrjes përsipër të rrezikut të lidhur me detyrimin, norma e skontimit nuk do të rregullohej për të pasqyruar këtë rrezik.

Inputet për teknikat e vlerësimit (paragrafët 67–71)

B34 Shembuj të tregjeve në të cilat inputet mund të jenë të verifikueshme për disa aktive dhe pasive (p.sh. instrumente financiare) përfshijnë sa më poshtë:

- (a) *Tregjet e këmbimit.* Në një treg këmbimi, çmimet e mbylljes janë njëkohësisht të disponueshme dhe në përgjithësi përfaqësuese të vlerës së drejtë. Një shembull i një tregu të tillë është Bursa në Londër.

- (b) *Tregjet e drejtpërdrejta.* Në një treg të drejtpërdrejtë, tregtarët janë të gatshëm për të tregtuar (qoftë për të blerë ose shitur për llogari të tyre), duke siguruar likuiditet nëpërmjet përdorimit të kapitalit të tyre për të zotëruar një inventar zërash për të cilat ata bëjnë tregti. Në mënyrë tipike çmimet e ofertës dhe të kërkesës (që përfaqësojnë përkatësisht, çmimin me të cilin tregtari është i gatshëm për të blerë dhe çmimin me të cilin tregtari është i gatshëm për të shitur), janë më të disponueshëm se çmimet e mbylljes së tregut. Në tregjet jashtë bursave (për të cilat çmimet raportohen publikisht) janë tregje të drejtpërdrejta. Tregjet e drejtpërdrejta ekzistojnë, gjithashtu, për disa aktive dhe pasive të tjera, duke përfshirë disa instrumente financiare, mallra dhe aktive fizike (p.sh. pajisje e përdorur).
- (c) *Tregjet me ndërmjetësim.* Në një treg të ndërmjetësuar, agjentët përpiqen të lidhin blerësit me shitësit, por nuk janë të gatshëm për të tregtuar për llogari të tyre. Me fjalë të tjera, agjentët nuk e përdorin kapitalin e tyre për të zotëruar një inventar elementesh për të cilat ata bëjnë tregti. Agjenti i shitjes di çmimet e ofruara dhe të kërkuara nga palët përkatëse, por secila palë zakonisht nuk është në dijeni të kërkesave të palës tjetër për çmimin. Ndonjëherë janë në dispozicion çmimet e transaksioneve të kryera. Tregjet e ndërmjetësuar përfshijnë rrjetet elektronike të komunikimit, në të cilat bëhet përputhja e urdhrave të blerjes dhe të shitjes, dhe tregjet komerciale dhe të banesave.
- (d) *Tregjet kryesore për letrat me vlerë.* Në një treg kryesor, transaksionet si të fillimit dhe të rishitjes negocohen në mënyrë të pavarur, pa ndërmjetës. Në lidhje me këto transaksione mund të disponohet pak informacion për publikun.

Hierarkia e vlerës së drejtë (paragrafët 72–90)

Inputet e Nivelit 2 (paragrafët 81–85)

- B35 Shembuj të inputeve të Nivelit 2 për aktivet dhe pasivet e veçanta përfshijnë sa më poshtë:
- (a) *Kontrata shkëmbimi me norma interesi variabël për t'u paguar dhe me norma interesi fikse për t'u arkëtuar, bazuar në normën e ofruar ndërbankare të Londrës (LIBOR) të normës mesatare.* Një input i Nivelit 2 do të ishte norma LIBOR e kontratës së shkëmbimit, në qoftë se norma mbikëqyret në intervale zakonisht të kuotuar për pothuajse afatin e plotë të kontratës.
- (b) *Kontrata shkëmbimi me norma interesi variabël për t'u paguar dhe me norma interesi fikse për t'u arkëtuar, bazuar në një kurbë të rendimentit të shprehur në një monedhë të huaj.* Një input i Nivelit 2 do të ishte norma e kontratës së shkëmbimit, bazuar në një kurbë të rendimentit,

shprehur në një monedhë të huaj, që mbikëqyret në intervale zakonisht të kuotuar, për pothuajse afatin e plotë të kontratës. Ky do të ishte rasti kur afati i kontratës është 10 vjet dhe kjo normë mbikëqyret në intervale të kuotuar zakonisht për 9 vjet, me kusht që çdo ekstrapolim i arsyeshëm i kurbës së rendimentit për vitin 10 nuk do të ishte i rëndësishëm për matjen me vlerën e drejtë të kontratës në tërësinë e saj.

- (c) *Kontrata shkëmbimi me norma interesi variabël për t'u paguar dhe me norma interesi fikse për t'u arkëtuar*, bazuar në normën kryesore të një banke të veçantë. Një input i Nivelit 2 do të ishte norma kryesore e bankës, që është si rezultat i ekstrapolimit kur vlerat e ekstrapoluara janë vërtetuar nga të dhënat e verifikueshme të tregut, për shembull, nëpërmjet korrelacionit me një normë interesi që mbikëqyret për pothuajse afatin e plotë të kontratës.
- (d) *Opsione tre-vjeçare për aksionet e tregtueshme në bursë*. Një input i Nivelit 2 do të ishte luhatshmëria e nënkuptuar për aksionet që përftohet përmes ekstrapolimit të vitit 3, nëse ekzistojnë të dy kushtet e mëposhtme:
 - (i) Çmimet për opsionet një-vjeçare dhe dy-vjeçare të aksioneve që janë të verifikueshme.
 - (ii) Luhatshmëria e nënkuptuar, e ekstrapoluar e një opsioni tre-vjeçar, është vërtetuar nga të dhënat e verifikueshme të tregut për pothuajse afatin e plotë të opsionit.

Në këtë rast, luhatshmëria e nënkuptuar mund të ishte rezultat i ekstrapolimit të luhatshmërisë së nënkuptuar të opsioneve njëvjeçare dhe dyvjeçare për aksionet, e vërtetuar nëpërmjet luhatshmërisë së nënkuptuar për opsionet trevjeçare në aksione të njëjësive ekonomike të krahasueshme, me kusht që të jetë përcaktuar korrelacioni me luhatshmëritë e nënkuptuara njëvjeçare dhe dyvjeçare.

- (e) *Marrëveshja e licencimit*. Për një marrëveshje licencimi që është përfutur në një kombinim biznesi dhe është negociuar kohët e fundit me një palë të palidhur me njësinë ekonomike të blerë (pala në marrëveshjen e licencimit), një input i Nivelit 2 do të ishte tarifa e pagesës për përdorimin e pronës në kontratën me palën e palidhur, në fillimin e marrëveshjes.
- (f) *Inventari i produkteve të gatshme në një pikë të shitjes me pakicë*. Për inventarin e produkteve të gatshme që është blerë në një kombinim biznesi, input i Nivelit 2 do të ishte ose një çmim për klientët në një treg me pakicë, ose një çmim për shitësit me pakicë në tregun me shumicë, i rregulluar për diferencat midis gjendjes dhe vendndodhjes së elementit të inventarit dhe zërave të krahasueshëm (pra të ngjashëm) të inventarit, në mënyrë që matja me vlerën e drejtë të pasqyrojë çmimin, që do të pranohej në një transaksion për t'ia shitur inventarin një shitësi

tjetër me pakicë, që do të plotësonte përpjekjet e nevojshme për shitjen. Në përgjithësi, matja me vlerën e drejtë do të ishte e njëjtë, nëse rregullimet janë bërë për një çmim të shitjes me pakicë (poshtë), ose për një çmim të shitjes me shumicë (lart). Në përgjithësi, çmimi që kërkon madhësinë më të vogël të rregullimeve subjektive do të përdorej për matjen me vlerën e drejtë.

- (g) *Ndërtesat e zotëruara dhe të përdorura.* Një input i Nivelit 2 do të ishte çmimi për metër katror për ndërtesën (një shumëfish vlerësimi) që rrjedh nga të dhënat e verifikueshme të tregut, p.sh. shumëfishat që rrjedhin nga çmimet në transaksionet e verifikueshme që përfshijnë ndërtesat e krahasueshme (dmth të ngjashme) në vendndodhje të ngjashme.
- (h) *Njësia gjeneruese e mjeteve monetare.* Një input i Nivelit 2 do të ishte një shumëfish vlerësimi (p.sh. një shumëfish i fitimeve ose i të ardhurave apo një masë e ngjashme e performancës) që rrjedh nga të dhënat e verifikueshme të tregut, p.sh. shumëfishat që rrjedhin nga çmimet në transaksionet e verifikueshme që përfshijnë biznese të krahasueshme (dmth. të ngjashme), duke marrë parasysh faktorët operacionalë, të tregut, financiarë dhe jo-financiarë.

Inpute të Nivelit 3 (paragrafët 86–90)

B36 Shembuj të inputeve të Nivelit 3 për aktivet dhe pasivet e veçanta përfshijnë sa më poshtë:

- (a) *Kontrata këmbimi afatgjata të valutës.* Një input i Nivelit 3 do të ishte një normë interesi në një monedhë të specifikuar, që nuk është e mbikëqyrur dhe nuk mund të vërtetohet nga të dhënat e verifikueshme të tregut në intervale zakonisht të kuotuar ose ndryshe për pothuajse afatin e plotë të kontratës së shkëmbimit të valutës. Normat e interesit në një kontratë shkëmbimi të monedhës janë normat e kontratës, të llogaritura sipas kurbave të rendimentit të vendeve përkatëse.
- (b) *Opsione tre-vjeçare për aksionet e tregtueshme në bursë.* Një input i Nivelit 3 do të ishte luhatshmëria historike, pra luhatshmëria për aksionet, që rrjedh nga çmimet historike të tyre. Luhatshmëria historike zakonisht nuk paraqet pritshmëritë e pjesëmarrësve të tregut aktual rreth luhatshmërisë në të ardhmen, edhe nëse është informacioni i vetëm në dispozicion për vlerësimin e një opsioni.
- (c) *Kontrata e shkëmbimit për normën e interesit.* Një input i Nivelit 3 do të ishte një rregullim në një çmim tregu mesatar, sipas një marrëveshje të përgjithshme (jo të detyrueshme) për kontratën, e zhvilluar duke përdorur të dhëna që nuk janë drejtpërdrejt të verifikueshme dhe nuk mund të vërtetohen ndryshe nga të dhënat e verifikueshme të tregut.

- (d) *Pasivet që rrjedhin nga nxjerrja jashtë përdorimit, të marra përsipër në një kombinim biznesi.* Një input i Nivelit 3 do të ishte një vlerësim aktual duke përdorur të dhënat e veta të njësive ekonomike në lidhje me flukset monetare të ardhshme për t'u paguar për të përmbushur detyrimin (duke përfshirë pritshmëritë e pjesëmarrësve të tregut në lidhje me kostot e përmbushjes së detyrimit dhe kompensimit që një pjesëmarrës tregu do të kërkonte për të marrë përsipër detyrimin për të çmontuar aktivin) në qoftë se nuk ka informacion të arsyeshëm në dispozicion, që tregon se pjesëmarrësit e tregut do të përdomin supozime të ndryshme. Ky input i Nivelit 3 do të përdorej në një teknikë të vlerës aktuale së bashku me inpute të tjera, p.sh. një normë interesi aktuale pa rrezik ose një normë kredie pa rrezik, e rregulluar, nëse efekti i besueshmërisë së kredisë i njësive ekonomike në vlerën e drejtë të pasivit është pasqyruar në normën e skontimit, se sa në vlerësimin e flukseve dalëse të mjeteve monetare të ardhshme.
- (e) *Njësia gjeneruese e mjeteve monetare.* Një input i Nivelit 3 do të ishte një parashikim financiar (p.sh. e flukseve të mjeteve monetare apo fitimi ose humbja) që zhvillohet duke përdorur të dhënat e veta të njësive ekonomike, nëse nuk ka informacion të arsyeshëm në dispozicion, që tregon se pjesëmarrësit e tregut do të përdomin supozime të ndryshme.

Matja e vlerës së drejtë kur vëllimi apo niveli i aktivitetit për një aktiv ose një pasiv ka rënë dukshëm

- B37 Vlera e drejtë e një aktivi ose një pasivi mund të preket kur ka patur një rënie të ndjeshme në vëllimin ose në nivelin e aktivitetit për këtë aktiv ose detyrim në lidhje me aktivitetin normal të tregut për aktivin ose pasivin (apo aktivet ose pasivet e ngjashme). Për të përcaktuar nëse, në bazë të evidencës së marrë, ka pasur një rënie të ndjeshme në vëllimin ose në nivelin e aktivitetit për aktivin ose pasivin, njësia ekonomike do të vlerësojë rëndësinë dhe përkatësinë e faktorëve të tillë si më poshtë:
- (a) Ka pak transaksione kohëve të fundit.
- (b) Kuotimet e çmimeve nuk janë bërë duke përdorur informacione aktuale.
- (c) Kuotimet e çmimeve ndryshojnë në thelb ose me kalimin e kohës ose ndërmjet agjentëve të tregut (p.sh. disa tregje të ndërmjetësuar).
- (d) Treguesit, që më parë kishin korrelacion të lartë me vlerat e drejta të aktivit ose pasivit, në mënyrë të dukshme nuk kanë korrelacion me treguesit e fundit të vlerës së drejtë për këtë aktiv ose pasiv.
- (e) Ka një rritje të konsiderueshme në primet e nënkuptuara për rrezikun e likuiditetit, rendimentet apo treguesit e performancës (të tilla si normat e borxheve të prapambetura apo për shkallën e lartë të humbjes) për transaksionet e verifikueshme ose çmimet e kuotuar në krahasim me

vlerësimin e flukseve të pritshme të mjeteve monetare, duke marrë parasysh të gjitha të dhënat e disponueshme të tregut dhe rrezikun tjetër të mosrealizimit të performancës të aktivit ose të pasivit.

- (f) Ka një marzh të gjerë midis çmimit të kërkuar dhe të ofruar ose një rritje të ndjeshme të këtij marzhi.
- (g) Ka një rënie të konsiderueshme në aktivitetin ose ka një mungesë në treg të emetimeve të reja (dmth një treg kryesor) për aktivin ose pasivin ose aktivet apo pasivet e ngjashme.
- (h) Ka pak informacion në dispozicion të publikut (p.sh. për transaksione që ndodhin në një treg kryesor për letrat me vlerë kryesore).

B38 Nëse një njësi ekonomike arrin në përfundimin se ka patur një rënie të konsiderueshme në vëllimin ose nivelin e veprimtarisë së aktivit ose pasivit, në lidhje me aktivitetin normal të tregut për aktivin ose pasivin (ose aktivet apo pasivet e ngjashme), është e nevojshme të bëhet analiza e mëtejshme e transaksioneve ose çmimeve të kuotuar. Një rënie në vëllimin ose në nivelin e aktivitetit në vetvete nuk mund të tregojë se një çmim transaksioni ose çmimi i kuotuar nuk paraqet vlerën e drejtë ose që një transaksion në këtë treg nuk është i rregullt. Megjithatë, nëse një njësi ekonomike përcakton se një transaksion ose çmim i kuotuar nuk paraqet vlerën e drejtë (p.sh. mund të ketë transaksione që nuk janë të rregullt), do të jetë i nevojshëm një rregullim në transaksionet ose çmimet e kuotuar, nëse njësi ekonomike i përdor këto çmime si një bazë për matjen e vlerës së drejtë dhe se rregullimi mund të jetë i rëndësishëm për matjen me vlerën e drejtë në tërësinë e saj. Gjithashtu, rregullimet mund të jenë e nevojshme në rrethana të tjera (p.sh. kur një çmim për një aktiv të ngjashëm kërkon rregullim të rëndësishëm për ta bërë atë të krahasueshëm me aktivin e matur ose kur çmimi është i vjetëruar).

B39 Ky SNRF nuk përshkruan një metodologji për të bërë rregullime të konsiderueshme për transaksionet ose çmimet e kuotuar. Shih paragrafët 61-66 dhe B5 të B11 në lidhje me një analizë të përdorimit të teknikave të vlerësimit gjatë matjes me vlerën e drejtë. Pavarësisht nga teknika e vlerësimit e përdorur, një njësi ekonomike duhet të përfshijë rregullimet e duhura të rrezikut, duke përfshirë një prim rreziku që pasqyron shumën që pjesëmarrësit e tregut do të kërkonin si kompensim për pasigurinë e vetvetishme në flukset e mjeteve monetare të një aktivit ose një pasivi (shih paragrafin B17). Në të kundërt, matja nuk përfaqëson me besnikëri vlerën e drejtë. Në disa raste mund të jetë e vështirë të përcaktohet rregullimi i duhur i rrezikut. Megjithatë, vetëm shkalla e vështirësisë nuk është një bazë e mjaftueshme që të përjashtojë një rregullim të rrezikut. Rregullimi i rrezikut do të jetë pasqyrim i një transaksioni të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes në kushtet aktuale të tregut.

B40 Nëse ka pasur një rënie të ndjeshme në vëllimin ose në nivelin e aktivitetit të aktivit ose pasivit, mund të jetë i përshtatshëm një ndryshim në teknikën e vlerësimit ose përdorimi i teknikave të vlerësimit të shumëfishtë (p.sh. përdorimi i një metode të tregut dhe i një teknike të vlerës aktuale). Gjatë

ponderimit të treguesve të vlerës së drejtë, që rezultojnë nga përdorimi i teknikave të vlerësimit të shumëfishtë, një njësi ekonomike duhet të ketë parasysh arsyeshmërinë e intervalit të matjeve të vlerës së drejtë. Objektivi është të përcaktohet pika brenda intervalit që është më përfaqësuesja e vlerës së drejtë në kushtet aktuale të tregut. Një interval i gjerë i matjeve të vlerës së drejtë mund të jetë një tregues se është e nevojshme analiza e mëtejshme.

- B41 Edhe kur ka një rënie në vëllimin ose në nivelin e aktivitetit të aktivitetit ose pasivit, objektivi i matjes me vlerën e drejtë mbetet i njëjtë. Vlera e drejtë është çmimi që do të pranohej për të shitur një aktiv ose paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të zakonshëm (p.sh. nuk është një likuidim i detyruar ose shitje e forcuar) midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes në kushtet aktuale të tregut.
- B42 Vlerësimi i çmimit me të cilin pjesëmarrësit e tregut do të ishin të gatshëm për të hyrë në një transaksion në datën e matjes, në kushtet aktuale të tregut, nëse ka pasur një rënie në vëllimin ose në nivelin e aktivitetit të aktivitetit ose pasivit, varet nga faktet dhe rrethanat në datën e matjes dhe kërkon gjykim. Synimi i një njësie ekonomike për të mbajtur aktivin ose për të shlyer ose ndryshe për të plotësuar detyrimin nuk është i rëndësishëm kur matet vlera e drejtë, sepse vlera e drejtë është një matje e bazuar në treg, dhe jo një matje specifike e njësisë ekonomike.

Identifikimi i transaksioneve që nuk janë të rregullt

- B43 Përcaktimi nëse një transaksion është i zakonshëm (ose nuk është i zakonshëm) është më i vështirë të bëhet nëse ka pasur një rënie në vëllimin ose në nivelin e aktivitetit të aktivitetit ose pasivit në lidhje me aktivitetin normal të tregut për aktivin ose pasivin (apo aktivet ose pasivet e ngjashme). Në këto rrethana, nuk është e përshtatshme të arrihet në përfundimin se të gjitha transaksionet në këtë treg nuk janë të zakonshëm (dmth likuidimet e detyruara ose shitjet e forcuara). Rrethanat që mund të tregojnë se një transaksion nuk është i zakonshëm përfshijnë në vijim:
- (a) Nuk ka ekspozim të përshtatshëm ndaj tregut për një periudhë përpara datës së matjes për të lejuar aktivitetet e marketingut që janë të zakonshme për transaksionet që përfshijnë aktive ose pasive të tilla në kushtet aktuale të tregut.
 - (b) Ka patur një periudhë të zakonshme marketingu, por shitësi ia ka shitur aktivin ose pasivin vetëm një pjesëmarrësi tregu.
 - (c) Shitësi është në ose pranë falimentimit ose likuidimit (dmth shitësi është i forcuar).
 - (d) Shitësi e ka të nevojshme të shesë për të përmbushur kërkesat rregullatore ose ligjore (dmth. shitësi është i detyruar).

- (e) Çmimi i transaksionit përbën një përjashtim kur krahasohet me transaksionet e tjera të kohëve të fundit për një aktiv ose pasiv të njëjtë apo të ngjashëm.

Një njësi ekonomike do të vlerësojë rrethanat për të përcaktuar nëse transaksioni është i zakonshëm, mbi bazën e evidencës së disponueshme.

B44 Një njësi ekonomike merr parasysh të gjitha sa më poshtë gjatë matjes së vlerës së drejtë ose vlerësimit të primeve të rrezikut të tregut:

- (a) Nëse evidenca tregon se një transaksion nuk është i zakonshëm, një njësi ekonomike duhet t'i kushtojë pak rëndësi (krahasuar me treguesit e tjerë të vlerës së drejtë) këtij çmimi transaksioni.
- (b) Nëse evidenca tregon se një transaksion është i zakonshëm, një njësi ekonomike do ta marrë parasysh këtë çmim transaksioni. Rëndësia që i kushtohet këtij çmimi transaksioni kur krahasohet me tregues të tjerë të vlerës së drejtë varet nga faktet dhe rrethanat, të tilla si në vijim:
- (i) vëllimi i transaksionit.
- (ii) krahasueshmëria e transaksionit për aktivin ose pasivin që matet.
- (iii) afërsia e transaksionit me datën e matjes.
- (c) Nëse një njësi ekonomike nuk ka informacion të mjaftueshëm për të arritur në konkluzionin nëse një transaksion është i zakonshëm, ajo do të marrë parasysh çmimin e transaksionit. Megjithatë, ky çmim transaksioni nuk mund të përfaqësojë vlerën e drejtë (dmth. çmimi i transaksionit nuk është domosdoshmërisht baza e vetme ose kryesore për matjen e vlerës së drejtë apo vlerësimin e primeve të rrezikut të tregut). Kur një njësi ekonomike nuk ka informacion të mjaftueshëm për të arritur në konkluzionin nëse transaksione të veçanta janë të zakonshme, njësi ekonomike do t'u kushtojë pak rëndësi këtyre transaksioneve në krahasim me transaksionet e tjera të njohura si të zakonshme.

Një njësi ekonomike nuk është e nevojshme të bëjë përpjekje të lodhshme për të përcaktuar nëse një transaksion është i zakonshëm, por ajo nuk do të injorë informacionin që është i disponueshëm në mënyrë të arsyeshme. Kur një njësi ekonomike është palë në një transaksion, ajo supozohet që të ketë informacion të mjaftueshëm për të arritur në konkluzionin nëse transaksioni është i zakonshëm.

Përdorimi i çmimeve të kuotuar të ofruara nga palët e treta

B45 Ky SNRF nuk përjashton përdorimin e çmimeve të kuotuar të ofruara nga palët e treta, të tilla si çmimet për shërbimet ose agjentët, nëse njësi ekonomike ka përcaktuar se çmimet e kuotuar, të siguruar nga këto palë, janë zhvilluar në përputhje me këtë SNRF.

- B46 Nëse ka pasur një rënie të ndjeshme në vëllimin ose në nivelin e aktivitetit të aktivitetit ose pasivit, njësia ekonomike do të vlerësojë nëse çmimet e kuotuar të ofruara nga palët e treta janë zhvilluar duke përdorur informacionin aktual që pasqyron transaksionet e zakonshme ose një teknikë vlerësimi që pasqyron supozimet e pjesëmarrësve të tregut (duke përfshirë edhe supozimet rreth rrezikut). Në lidhje me rëndësinë e një çmimi të kuotuar si një input për një matje me vlerën e drejtë, një njësi ekonomike i jep më pak rëndësi (kur krahasohet me tregues të tjerë të vlerës së drejtë që pasqyrojnë rezultatet e transaksioneve) kuotave që nuk pasqyrojnë rezultatin e transaksioneve.
- B47 Për më tepër, kur vlerësohet evidenca e disponueshme do të merret parasysh natyra e një kuote (p.sh. nëse kuota është një çmim tregues apo një ofertë e detyrueshme), duke i dhënë më tepër rëndësi kuotave të ofruara nga palët e treta që paraqesin oferta detyruese.

Shtojca C

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha tranzitore

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF-ve dhe ka të njëjtin autoritet si pjesët e tjera të SNRF-së.

- C1 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë SNRF për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2013 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë SNRF për një periudhë më të hershme, ajo do të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.
- C2 Ky SNRF duhet të zbatohet në mënyrë prospektive që nga fillimi i periudhës vjetore në të cilën është zbatuar fillimisht.
- C3 Kërkesat për dhënie të informacioneve shpjeguese të këtij SNRF-je nuk duhet të zbatohen në informacionin krahasues të parashikuar për periudha para zbatimit fillestar të këtij SNRF-je.

SNRF13 MATJA ME VLEREN E DREJTE

Shtojca D Ndryshimet në SNRF-të e tjera

Kjo shtojcë paraqet ndryshimet në SNRF-të e tjera që janë pasojë e nxjerrjes së SNRF 13 nga Bordi. Një njësi ekonomike do të zbatojë ndryshimet për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2013 e në vijim. Nëse një njësi ekonomike e zbaton SNRF 13 për një periudhë më të hershme, ajo do të zbatojë ndryshimet për këtë periudhë më të hershme. Paragrafët e ndryshuar janë treguar me tekst të ri të nënvizuar, ndërsa teksti i fshirë është me një vizë që i kalon mes përmes.

Ndryshim në përkufizim

D1 Në SNRF 1, 3-5 dhe 9 (publikuar në tetor 2010) përcaktimi i vlerës së drejtë është zëvendësuar me:

Vlera e drejtë është çmimi që do të pranohej për të shitur një aktiv ose do të paguhej për të transferuar një pasiv në një transaksion të rregullt, në mes të pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. (Shih SNRF 13.)

Në SNK 2, 16, 18-21, 32 dhe 40 përkufizimi i vlerës së drejtë është zëvendësuar me:

Vlera e drejtë është çmimi që do të pranohej për të shitur një aktiv ose do të paguhej për të transferuar një pasiv në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. (Shih SNRF 13 Matja me vlerën e drejtë.)

SNRF 1 *Adoptimi për herë të parë i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar* (i ndryshuar në shtator 2010)

D2 Paragrafi 19 është fshirë.

D3 Paragrafi 39J është shtuar si vijon:

39J Si rezultat i SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*, të nxjerrë në maj 2011, paragrafi 19 është fshirë, është ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në shtojcën A dhe janë ndryshuar paragrafët D15 dhe D20. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

D4 Paragrafët D15 dhe D20 janë ndryshuar si vijon:

D15 Në qoftë se një zbatues për herë të parë mat një investim të tillë me kosto në përputhje me SNK 27, ai do ta matë këtë investim me një nga

shumat e mëposhtme, në pasqyrën individuale të pozicionit financiar të çeljes sipas SNRF-së:

...

(b) kostoja e supozuar. Kosto e supozuar e një investimi të tillë do të jetë:

(i) vlera e drejtë e tij (~~e përcaktuar në përputhje me SNK 39~~) në pasqyrat financiare individuale të njësisë ekonomike në datën e kalimit të saj në SNRF; ose

...

D20 Pavarësisht nga kërkesat e paragrafëve 7 dhe 9, një njësi ekonomike mund të zbatojë kërkesat në ~~fjalinë e fundit~~ paragrafin AG76 (a) të SNK 39 ~~paragrafin AG76 dhe në paragrafi nAG76A~~, në një nga mënyrat e mëposhtme:

...

SNRF 2 Pagesa të bazuara në aksione

D5 Paragrafi 6A është shtuar si vijon:

6A Ky SNRF përdor termin "vlera e drejtë" në një mënyrë që ndryshon në disa aspekte nga përkufizimi i vlerës së drejtë në SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*. Prandaj, gjatë zbatimit të SNRF 2, njësi ekonomike mat vlerën e drejtë në përputhje me këtë SNRF, dhe jo sipas SNRF 13.

SNRF 3 Kombinimet e biznesit

D6 Paragrafët 20, 29, 33 dhe 47 janë ndryshuar si vijon:

20 ~~Paragrafët B41-B45 japin udhëzime për matjen me vlerën e drejtë të aktiveve të identifikueshme të veçanta dhe një interes jo-kontrollues në një njësi ekonomike të blerë. Paragrafët 24-31 specifikojnë llojet e aktiveve dhe pasiveve të identifikueshme, që përfshijnë elementë për të cilat ky SNRF parashikon përjashtime të kufizuara në parimin e matjes.~~

29 Blerësi do të matë vlerën e një të drejte të rifituar, të njohur si një aktiv jomaterial, në bazë të afatit kontraktual të mbetur të kontratës së lidhur, pavarësisht nëse pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh rinovime të mundshme kontraktuale ~~në përcaktimin gjatë matjes~~ së vlerës së saj të drejtë. Paragrafët B35 dhe B36 japin udhëzime përkatëse në lidhje me zbatimin.

33 ... Për të përcaktuar shumën e emrit të mirë në një kombinim biznesi, në të cilin nuk është transferuar asnjë shumë, blerësi duhet të përdorë vlerën e drejtë në datën e blerjes të interesit të blerësit tek i bleri të

~~përcaktuar duke përdorur një teknikë vlerësimi në vend të vlerës së drejtë në datën e blerjes të shumës së transferuar (paragrafi 32(a)(i)).~~

...

- 47 ... Për shembull, shitja e një aktivi tek një palë e tretë, menjëherë pas datës së blerjes, për një shumë që ndryshon ndjeshëm nga vlera e drejtë e përkohshme e saj ~~e përcaktuar~~ e matur në këtë datë, ka të ngjarë të tregojë një gabim në shumën e përkohshme, vetëm nëse mund të identifikohet se ka ndërhyrë një ngjarje që ndryshoi vlerën e saj të drejtë.

D7 Paragrafi 64F është shtuar si vijon:

- 64F Si rezultat i SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*, nxjerrë në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 20, 29, 33, 47, ka ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në shtojcën A dhe kanë ndryshuar paragrafët B22, B40, B43-B46, B49 dhe B64. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

D8 Në Shtojcën B paragrafët B22 dhe B40, B43-B46, B49 dhe B64 janë ndryshuar si më poshtë:

- B22 Meqë pasqyrat financiare të konsoliduara paraqesin vazhdimin e pasqyrave financiare të filialit ligjor, përveç strukturës së kapitalit tij, pasqyrat financiare të konsoliduara pasqyrojnë:

...

- (d) shumën e njohur si interesa të kapitalit neto të emetuar në pasqyrat financiare të konsoliduara, të përcaktuar duke mbledhur interesin e kapitalit neto të filialit ligjor (blerësi nga pikëpamja kontabël), të emetuar në qarkullim menjëherë përpara kombinimit të biznesit, me vlerën e drejtë të shoqërisë mëmë ligjore (i bleri nga pikëpamja kontabël) ~~i përcaktuar në përputhje me këtë SNRF~~. Megjithatë, ...

...

- B40 Kriteri identifikueshmërisë përcakton nëse një aktiv jomaterial njihet veças nga emri i mirë. Gjithsesi, kriteri as jep udhëzim për matjen me vlerën e drejtë të një aktivi jomaterial, as kufizon supozimet e përdorura në vlerësimin matjen me vlerën e drejtë të një aktivi jo-material. Për shembull, blerësi do të merrte parasysh supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të ~~konsideronin përdornin~~ gjatë caktimit të cmimit të aktivit jo-material, të tilla si pritshmëritë e rinovimit të kontratës në të ardhmen, në matjen me vlerën e drejtë. ...

- B43 ~~Gjatë~~ Për të mbrojtur pozicionin e tij konkurrues, ose për arsye të tjera, blerësi mund të synojë të mos përdorë në mënyrë aktive një aktiv jofinanciar të blerë, ~~për shembull, një aktiv jomaterial nga procesi i kërkim-zhvillimit~~, ose nuk synon ta përdorë aktivin në një mënyrë që është e ndryshme nga mënyra me të cilën pjesëmarrësit e tjerë të

tregut do të përdorin atë sipas përdorimit të tij në shkallën më të lartë dhe më të mirë. Për shembull, ky mund të jetë rasti për një aktiv jo-material kërkim-zhvillimi të blerë, që blerësi ka në plan ta përdorë në mënyrë mbrojtëse, duke mos lejuar të tjerët ta përdorin atë. Megjithatë, blerësi do ta matë vlerën e drejtë të aktivit jo-financiar me vlerën e drejtë të përcaktuar në përputhje me duke supozuar shkallën më të lartë dhe më të mirë të përdorimit të tij nga pjesëmarrësit e tjerë e tregut, në përputhje me kushtin paraprak të vlerësimit të duhur, si në fillim, ashtu dhe gjatë matjes me vlerën e drejtë minus kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit, për testimin e zhvlerësimit të mëposhëm.

- B44 Ky SNRF lejon blerësin, të matë një interes jo-kontrollues tek i bleri, me vlerën e drejtë në datën e blerjes. Ndonjëherë një blerës është në gjendje të matë vlerën e drejtë në datën e blerjes të një interesi jo-kontrollues mbi bazën e një cmimi të kuotuar në një treg aktiv për emimet për aksionet e kapitalit neto (dmth ato që nuk mbahen nga blerësi). Megjithatë, në situata të tjera, një cmim i kuotuar në një emim treg aktiv të aksioneve të kapitalit neto, mund të mos jetë i disponueshëm. Në këto situata, blerësi do ta matë vlerën e drejtë të interesit jo-kontrollues duke përdorur një teknikë tjetër vlerësimi.
- B45 Vlerat e drejta të interesit të blerësit në të blerin dhe të interesit jo-kontrollues, mbi bazë çdo aksioni, mund të ndryshojnë. Diferenca kryesore ka të ngjarë të jetë si pasojë e përfshirjes së një primi kontrolli në vlerën e drejtë për aksion të interesit të blerësit në të blerin ose, anasjelltas, përfshirja e një skontoje për shkak të mungesës së kontrollit (referuar edhe si një skonto për pakicën interesi jo-kontrollues) në vlerën e drejtë për aksion të interesit jo-kontrollues, në qoftë se pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh një prim të tillë ose skonto gjatë vlerësimit të interesit jo-kontrollues.
- B46 Në një kombinim biznesi, të arritur pa bërë transferimin e shumës, blerësi duhet ta zëvendësojë vlerën e drejtë në datën e blerjes të interesit të tij në të blerin, me vlerën e drejtë, në datën e blerjes, të shumës së transferuar për të matur emrin e mirë apo një fitim nga një blerje e volitshme (shih paragrafët 32-34). ~~Blerësi do të masë vlerën e drejtë në datën e blerjes të interesit të tij në të blerin duke përdorur një apo më shumë teknika vlerësimi, që janë të përshtatshme për rrethanat dhe për të cilat ka të dhëna të mjaftueshme në dispozicion. Nëse është përdorur më shumë se një teknikë vlerësimi, blerësi duhet të vlerësojë rezultatet e teknikave, duke pasur parasysh rëndësinë dhe besueshmërinë e inputeve të përdorura dhe shtrirjen e të dhënave të disponueshme.~~
- B49 Një matje me vlerën e drejtë të një njësie ekonomike të përbashkët do të përfshinte supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të bënin në lidhje me përfitimet e anëtarëve në të ardhmen, sikurse edhe supozimet përkatëse të pjesëmarrësve të tjerë të tregut që do të bënin në lidhje me njësinë ekonomike të përbashkët. Për shembull, ~~një model i~~

~~flukse monetare të vlerësuar~~ një teknikë e vlerës aktuale mund të përdoret për të ~~përcaktuar matur~~ vlerën e drejtë të një njësie ekonomike të përbashkët. Flukset e mjeteve monetare, të përdorura si inpute në model, do të bazoheshin në flukset monetare të pritshme të njësisë ekonomike të përbashkët, të cilat duket se pasqyrojnë reduktimin e përfitimeve për anëtarët, të tilla si tarifat e reduktuara të praktikuara për mallra dhe shërbime.

B64 Për të realizuar objektivin në paragrafin 59, blerësi do të japë informacionet shpjeguese në vijim, për çdo kombinim biznesi që ndodh gjatë periudhës raportuese:

...

(f) vlera e drejtë në datën e blerjes të shumës gjithsej të transferuar dhe vlera e drejtë në datën e blerjes për çdo klasë kryesore të shumës, të tilla si:

...

(iv) interesat e kapitalit neto të blerësit, duke përfshirë numrin e instrumenteve ose interesave të emetuara ose për t'u emetuar dhe mënyra e ~~përcaktimit matjes~~ me vlerën e drejtë të këtyre instrumenteve ose interesave.

...

(o) për çdo kombinim biznesi, në të cilin blerësi zotëron më pak se 100 për qind të interesave të kapitalit neto në të blerin në datën e blerjes:

...

(ii) për çdo interes jo-kontrollues në një të blerë, matur me vlerën e drejtë, teknikën(at) e vlerësimit dhe inputet e ~~modelit kryesor~~ rëndësishme përdorura ~~për përcaktimin~~ për të matur këtë vlerë.

...

SNRF 4 Kontratat e Sigurimit

D9 Paragrafi 41E është shtuar si vijon:

41E SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*, nxjerrë në maj të vitit 2011, ka ndryshuar përkufizimin e vlerës së drejtë në shtojcën A. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNRF 5 Aktivët afatgjatë të mbajtura për shitje dhe veprimtaritë e ndërprera

D10 Paragrafi 44H është shtuar si vijon:

44H SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*, nxjerrë në maj të vitit 2011, ka ndryshuar përkufizimin e vlerës së drejtë në shtojcën A. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNRF 7 Instrumentet financiare: Dhënia e informacioneve shpjeguese (i ndryshuar në tetor të vitit 2009)

D11 [Nuk zbatohet për kërkesat]

D12 Paragrafi 3 është ndryshuar si vijon:

3 Ky SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumenteve financiare, me përjashtim të:

(a) ... në këto raste, njësitë ekonomike do të zbatojnë kërkesat e këtij SNRF-je, dhe për ato interesa të matura me vlerën e drejtë, kërkesat e SNRF-së 13 *Matja me vlerën e drejtë*. ...

...

D13 Paragrafët 27–27B janë fshirë.

D14 Paragrafi 28 është shtuar si vijon:

28 Nëse tregu për një instrument financiar nuk është aktiv, një njësi ekonomike përcakton vlerën e tij të drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi (shih paragrafët UZ74-UZ79 të SNK 39). Megjithatë, evidencat më e mirë e vlerës së drejtë në njohjen fillestare është çmimi i transaksionit (dmth. vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë), vetëm nëse kushtet e përshkruara në paragrafin UZ76 të SNK 39 janë plotësuar. Kjo do të thotë se nuk mund të ketë një diferencë midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe shumës që do të përcaktohet në këtë datë duke përdorur teknikën e vlerësimit. Në qoftë se ekziston një diferencë e tillë, njësi ekonomike jep informacione shpjeguese, sipas klasës së instrumentit financiar. Në disa raste, njësi ekonomike nuk njih një fitim ose humbje neto në njohjen fillestare të një aktivi financiar ose pasivi financiar, sepse vlera e drejtë nuk është evidentuar as nga një çmim i kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose pasiv të njëjtë (dmth. një input i Nivelit 1), as bazohet në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet e mbikëqyrura (shih paragrafin UZ76 të SNK 39). Në këto raste, njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese sipas klasës së aktivit financiar ose pasivit financiar.

- (a) politikën e saj kontabël për njohjen në fitim ose humbje këtë të diferencës midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit në fitimin ose humbjen, për të pasqyruar një ndryshim në faktorët (përfshirë kohën) që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh në vendosjen e një çmimi do të merrnin parasysh gjatë caktimit të çmimit të aktivit ose pasivit (shih paragrafin UZ76A UZ76A (b) të SNK 39); ~~dhe~~

...

- (c) pse njësi ekonomike ka arritur në përfundimin se çmimi i transaksionit nuk ishte evidenca më e mirë e vlerës së drejtë, duke përfshirë një përshkrim të evidencës që është në mbështetje të vlerës së drejtë.

D15 Paragrafi 29 është shtuar si vijon:

29 Dhënia e informacioneve shpjeguese për vlerën e drejtë nuk kërkohet:

...

- (b) për një investim në instrumente të kapitalit neto, që nuk kanë një çmim të kuotuar ~~tregu~~ në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (dmth. një input të Nivelit 1), ose derivativët e lidhur me këto instrumente të kapitalit neto, që maten me kosto në përputhje me SNK 39, sepse në të kundërt vlera e drejtë nuk mund të matet me besueshmëri; ose

...

D16 Paragrafi 44P është shtuar si vijon:

44P Si rezultat i SNRF 13, të nxjerrë në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 3, 28, 29, B4 dhe B26 dhe Shtojca A dhe janë fshirë paragrafët 27–27B. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këtë ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF13.

D17 Në Shtojcën A, përkufizimi i rreziqeve të tjera të lidhura me çmimet është ndryshuar si më poshtë:

rreziqe të tjera të lidhura me çmimet	Rreziku që vlera e drejtë ose flukset monetare të ardhshme të një instrumenti financiar do të luhaten për shkak të ndryshimeve në çmimet e tregut (përveç atyre që rrjedhin nga rreziku i normës së interesit ose rreziku i valutës), nëse këto ndryshime janë shkaktuar nga faktorë të veçantë për instrumentin individual financiar ose emetuesin e tij, ose nga faktorët që ndikojnë në të gjitha instrumentet financiare të ngjashme që tregtohen në treg.
--	--

SNRF 9 Instrumentet financiare (publikuar në nëntor 2009)

D18 Paragrafi 5.1.1 është ndryshuar si vijon:

5.1.1 Në njohjen fillestare, një njësi ekonomike do të matë një aktiv financiar me vlerën e drejtë të tij (~~shih paragrafët 48A dhe 48, UZ69 UZ82 të SNK 39~~) plus, në rastin e një aktivi financiar të përcaktuar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, *kostot e transaksionit* që janë të ngarkueshme drejtpërdrejt në blerjen e aktivit financiar.

D19 Paragrafi 5.1.1A është shtuar si vijon:

5.1.1A Megjithatë, nëse vlera e drejtë e aktivit financiar në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit, një njësi ekonomike do të zbatojë paragrafin B5.1 dhe paragrafin UZ76 të SNK 39.

D20 Paragrafët 5.2.1, 5.3.2, 8.2.5 dhe 8.2.11 janë ndryshuar si vijon:

5.2.1 Pas njohjes fillestare, një njësi ekonomike do të matë një aktiv financiar, në përputhje me paragrafët 4.1-4.5, me vlerën e drejtë (~~shih paragrafët 48A dhe 48, UZ69 të UZ82 të SNK 39~~) ose koston e amortizuar.

5.3.2 Në qoftë se, në përputhje me paragrafin 4.9, një njësi ekonomike riklasifikon një aktiv financiar në mënyrë që të matet me vlerën e drejtë, vlera e drejtë e tij ~~përcaktohet~~ matet në datën e riklasifikimit. Çdo fitim ose humbje neto që rrjedh nga një diferencë midis vlerës kontabël neto të mëparshme dhe vlerës së drejtë njihet në fitim ose humbje.

8.2.5 Nëse një njësi ekonomike mat një kontratë hibride me vlerën e drejtë, në përputhje me paragrafin 4.4 ose paragrafin 4.5, por vlera e drejtë e kontratës hibride nuk është ~~përcaktuar~~ matur në periudhat krahasuese të raportimit, vlera e drejtë e kontratës hibride në periudhat krahasuese të raportimit do të jetë shuma e vlerave të drejta të përbërëseve (dmth derivativët e përfshirë dhe instrumentet bazë jo-derivativë) në fund të çdo periudhe raportimi krahasuese.

8.2.11 Nëse një njësi ekonomike ka kontabilizuar më parë, me kosto në përputhje me SNK 39, një investim në një instrument kapitali neto të ~~pakuotuar~~, që nuk ka një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (dmth. një input të Nivelit 1) (ose një derivativ që është i lidhur dhe duhet të shlyhet më këtë instrument kapitali neto të pakuotuar), ajo do ta matë këtë instrument me vlerën e drejtë në datën e zbatimit fillestar. ...

D21 Paragrafi 8.1.3 është shtuar si vijon:

8.1.3 Si rezultat i SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*, publikuar në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 5.1.1 5.2.1 5.3.2, 8.2.5, 8.2.11,

të B5.1, B5.4, B5.5, B5. 7, C8, C20, C22, C27 dhe C28 dhe është shtuar paragrafi 5.1.1A. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

D22 Në Shtojcën A teksti hyrës është ndryshuar si më poshtë:

Përkufizimi i termave të mëposhtëm jepet në paragrafin 11 të SNK 32 *Instrumentet financiare*: *Paraqitja, ose* në paragrafin 9 të SNK 39 *ose në Shtojcën A të SNRF 13* dhe janë përdorur në këtë SNRF sipas kuptimit të dhënë në SNK 32, ~~ose~~ SNK 39 *ose* SNRF 13: ...

D23 Në shtojcën B paragrafi B B5.1, titulli sipër paragrafit B5.5 dhe paragrafët B5.5 dhe B5.7 janë ndryshuar si më poshtë:

B5.1 Vlera e drejtë e një aktivi financiar në njohjen fillestare është zakonisht çmimi i transaksionit (dmth. vlera e drejtë e shumës së dhënë, shih gjithashtu SNRF 13 dhe paragrafin UZ76 të SNK 39). Megjithatë, nëse një pjesë e shumës së dhënë është për diçka tjetër, përveç instrumentit financiar, një njësi ekonomike do të matë vlerën e drejtë të instrumentit financiar është vlerësuar duke përdorur një teknikë vlerësimi (shih paragrafët UZ74 UZ79 të SNK 39). Për shembull, vlera e drejtë e një huaje ose të llogarie të arkëtueshme afatgjatë, që nuk mbart interes mund të ~~vlerësohet~~ matet si vlera aktuale e të gjitha arkëtimeve të flukseve monetare të ardhshme të skontuara duke përdorur normën(at) mbizotëruese të interesit të tregut (tregjeve), për një instrument të ngjashëm (i ngjashëm si për nga monedha, afati, lloji i normës së interesit dhe faktorë të tjerë) me një përcaktim të ngjashëm të kredisë. Çdo shumë shtesë e huazuar është një shpenzim ose një reduktim i të ardhurave, vetëm nëse nuk kualifikohet për njohje si një lloj tjetër aktivi.

Investimet në instrumente të kapitalit neto ~~të pakuotuar~~ (dhe kontratat për këto investime ~~që duhet të shlyhen me dhënien e instrumenteve të kapitalit neto të pakuotuar~~)

B5.5 ... Ky mund të jetë rasti kur disponohet informacion i pamjaftueshëm i kohëve të fundit për të ~~përcaktuar~~ matur vlerën e drejtë, apo në qoftë se ka një interval të gjerë të matjeve të mundshme të vlerës së drejtë dhe kostoja përfaqëson vlerësimin më të mirë të vlerës së drejtë brenda këtij intervali.

B5.7 ... Në këto raste, njësi ekonomike duhet të ~~vlerësojë~~ masë vlerën e drejtë.

D24 Në Shtojcën C, në paragrafin C8 ndryshimet në paragrafin 29 të SNRF 7 *Instrumentet financiare*: *Dhënia e informacioneve shpjeguese* janë ndryshuar si më poshtë:

29 Dhënia e informacioneve shpjeguese e vlerës së drejtë nuk kërkohet:

...

- (b) për derivativët e lidhur me investimet në instrumente të kapitalit neto, që nuk kanë një çmim ~~tregu~~ të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (dmth input i Nivelit 1), që maten me kosto në përputhje me SNK 39, sepse në të kundërt vlera e tyre e drejtë nuk mund të matet me besueshmëri; ose

...

D25 Në paragrafin C20, ndryshimet në paragrafin 1 të SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje* janë ndryshuar si më poshtë:

- 1 Ky Standard do të zbatohet në kontabilitetin për investimet në pjesëmarrje. Megjithatë, nuk do të zbatohet për investimet në pjesëmarrje të zotëruara nga:

- (a) organizatat e sipërmarrjes së kapitaleve, ose
(b) fondet e përbashkëta, njësitë e besuara dhe njësitë ekonomike të ngjashme, duke përfshirë edhe investimet e lidhura me fondet e sigurimeve

që maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, në përputhje me SNRF 9 *Instrumentet financiare* dhe SNK 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe matja*. ~~Një njësi ekonomike do të matë këto investime me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me SNRF 9.~~ Një njësi ekonomike që zotëron këtë investim do të japë informacione shpjeguese siç kërkohet nga paragrafi 37(f).

D26 Në paragrafin C22, ndryshimet në paragrafin 1 të SNK 31 *Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta* janë ndryshuar si më poshtë:

- 1 Ky Standard do të zbatohet në kontabilitetin për interesat në sipërmarrjet e përbashkëta dhe në raportimin e aktiveve, pasiveve, të ardhurave dhe shpenzimeve të sipërmarrjes së përbashkët në pasqyrat financiare të sipërmarrësit dhe investitorëve, pavarësisht nga strukturat ose format në të cilat ndodhin aktivitetet e sipërmarrjes së përbashkët. Megjithatë, ky standard nuk zbatohet për interesat e sipërmarrësit në njësitë ekonomike të kontrolluara bashkërisht, të zotëruara nga:

- (a) organizatat e sipërmarrjes së kapitaleve, ose
(b) fondet e përbashkëta, njësitë e besuara dhe njësitë ekonomike të ngjashme, duke përfshirë edhe investimet e lidhura me fondet e sigurimeve

që maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, në përputhje me SNRF 9 *Instrumentet financiare* dhe SNK 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe matja*. ~~Një njësi ekonomike do të matë këto investime me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me SNRF 9.~~ Një sipërmarrës që zotëron këtë

investim do të japë informacione shpjeguese siç kërkohet nga paragrafët 55 dhe 56.

- D27 Në paragrafin C27, ndryshimet në paragrafët 9, 13 dhe 88 të SNK 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe Matja* janë ndryshuar si më poshtë:

9 ...

Duhet vënë në dukje se **SNRF 13 Matja me vlerën e drejtë** paragrafët 48, 48A, 49 dhe paragrafët UZ69-UZ92 në shtojcën A, i cili parashtron kërkesat për përcaktimin e një matje të besueshme matjen me vlerën e drejtë të një pasivi financiar, zbatohet njëjloj për të gjitha zërat që maten me vlerën e drejtë, ose nëpërmjet përcaktimit ose në mënyrë tjetër, ose jepet informacion shpjegues për vlerën e tij të drejtë.

...

- 13 Nëse një njësi ekonomike nuk është në gjendje të përcaktojë matë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të një derivativi të përfshirë, në bazë të afateve dhe kushteve të tij, vlera e drejtë e tij është diferenca midis vlerës së drejtë të kontratës hibride (të kombinuar) dhe vlerës së drejtë të instrumentit bazë në qoftë se këto mund të përcaktohen në bazë të këtij Standardi. Nëse njësi ekonomike nuk është në gjendje të përcaktojë matë vlerën e drejtë të derivativit të përfshirë duke përdorur këtë metodë, zbatohet paragrafi 12 dhe kontrata hibride (e kombinuar) konceptohet si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

- 88 Një marrëdhënie mbrojtëse kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës sipas paragrafëve 89-102, nëse dhe vetëm nëse janë plotësuar të gjitha kushtet e mëposhtme.

...

- (d) Efektiviteti i mbrojtjes mund të matet me besueshmëri, dmth vlera e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të elementit të mbrojtur, që lidhen drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur, dhe vlera e drejtë e instrumentit mbrojtës mund të maten me besueshmëri (shih paragrafin 47 (a) dhe paragrafet UZ80 dhe UZ81 të Shtojcës A për udhëzime në përcaktimin e vlerës së drejtë).

...

- D28 Në paragrafin C28, ndryshimet në paragrafët UZ64, të UZ80, UZ81 dhe UZ96 të SNK 39 janë ndryshuar si më poshtë:

UZ64 Vlera e drejtë e një pasivi financiar në njohjen fillestare, zakonisht, është çmimi i transaksionit (dmth. vlera e drejtë e shumës së marrë, shih gjithashtu paragrafin UZ76 dhe SNRF 13). Megjithatë, nëse një pjesë e shumës së dhënë ose të marrë është për diçka tjetër përveç pasivit financiar, një njësi ekonomike do të matë vlerën e drejtë të pasivit financiar

~~vlërësohet, duke përdorur një teknikë vlerësimi (shih paragrafët UZ74-UZ79).~~

UZ80 Vlera e drejtë e derivativëve që janë të lidhur dhe duhet të shlyhen me dhënien e instrumenteve të kapitalit neto ~~të pakuotuar, që nuk kanë një~~ çmim të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (dmth input i Nivelit 1) (shih paragrafin 47 (a)), është e matshme me besueshmëri nëse (a) ndryshueshmëria në intervalin e ~~vlërësimeve~~ matjeve të arsyeshme të vlerës së drejtë nuk është e rëndësishme për këtë instrument ose (b) probabilitetet e vlerësimeve të ndryshme brenda intervalit mund të vlerësohen në mënyrë të arsyeshme dhe të përdoren ~~në vlerësimin~~ gjatë matjes me vlerën e drejtë.

UZ81 Ka shumë situata, në të cilat ndryshueshmëria në intervalin e matjeve të arsyeshme të vlerës së drejtë ~~vlërëson~~ të derivativëve, që janë të lidhur dhe duhet të shlyhen me dhënien e instrumenteve të kapitalit neto ~~të pakuotuar, që nuk kanë një~~ çmim të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (pra një input të Nivelit 1) (shih paragrafin 47 (a)), ka të ngjarë të mos jetë e rëndësishme. Normalisht është e mundur të ~~vlërësohet~~ matet vlera e drejtë e derivativëve të tillë që një njësi ekonomike ka blerë nga një palë e jashtme. Megjithatë, nëse intervali i ~~vlërësimeve~~ matjeve të arsyeshme të vlerës së drejtë është i rëndësishëm dhe probabilitetet e vlerësimeve të ndryshme nuk mund të vlerësohen në mënyrë të arsyeshme, një njësi ekonomike përjashtohet nga matja e instrumentit me vlerën e drejtë.

UZ96 Një derivativ që është i lidhur me instrumentet e kapitalit neto dhe duhet të shlyhet me dhënien e instrumenteve të kapitalit neto ~~të pakuotuar, që nuk kanë një~~ çmim të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (p.sh. një input i Nivelit 1), dhe nuk është mbajtur me vlerën e drejtë, sepse nga ana tjetër vlera e drejtë nuk mund të matet me besueshmëri (shih paragrafin 47 (a)), nuk mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës.

SNRF 9 Instrumentet financiare (publikuar në tetor 2010)

D29 [Nuk zbatohet për kërkesat]

D30 Paragrafët 3.2.14, e 4.3.7 dhe 5.1.1 janë ndryshuar si më poshtë:

3.2.14 Kur një njësi ekonomike shpërndan shumën e mëparshme kontabël të një aktivi financiar më të madh midis pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që çregjistrohet, është e nevojshme të matet vlera e drejtë e pjesës që vazhdon të njihet ~~përcaktohet~~. Kur njësi ekonomike ka një histori të shitjes së pjesëve të ngjashme me pjesën që vazhdon të njihet apo ekzistojnë transaksione tregu të tjera për pjesë të tilla, çmimet e fundit të transaksioneve aktuale japin vlerësimin më të mirë të vlerës së drejtë të saj. ...

4.3.7 Nëse një njësi ekonomike nuk është në gjendje të ~~përcaktojë~~ matë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të një derivativi të përfshirë, në

bazë të afateve dhe kushteve të tij, vlera e drejtë e derivativit të përfshirë është diferenca midis vlerës së drejtë të kontratës hibride dhe vlerës së drejtë të instrumentit bazë, ~~në qoftë se këto mund të përcaktohen në bazë të këtij SNRF-je~~. Nëse njësi ekonomike nuk është në gjendje të ~~përcaktojë~~ matë vlerën e drejtë të derivativit të përfshirë duke përdorur këtë metodë, zbatohet paragrafi 4.3.6 dhe kontrata hibride (e kombinuar) konceptohet si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

5.1.1 Në njohjen fillestare, një njësi ekonomike do të matë një aktiv financiar ose pasiv financiar me vlerën e drejtë të tij (~~shih paragrafët 5.4.1–5.4.3 dhe B5.4.1–B5.4.17~~) plus ose minus, në rastin e një aktivi financiar ose pasivi financiar të përcaktuar jo me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, *kostot e transaksionit* që i ngarkohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të aktivit financiar ose pasivit financiar.

D31 Paragrafi 5.1.1A është shtuar si vijon:

5.1.1A Megjithatë, nëse vlera e drejtë e aktivit financiar ose pasivit financiar në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit, një njësi ekonomike do të zbatojë paragrafin B5.1A.

D32 Paragrafi 5.2.1 është ndryshuar si vijon:

5.2.1 Pas njohjes fillestare, një njësi ekonomike do të matë një aktiv financiar, në përputhje me paragrafët 4.1-4.5, me vlerën e drejtë (~~shih paragrafët 5.4.1, 5.4.2 dhe B5.4.1–B5.4.17~~) ose me koston e amortizuar (shih paragrafët 9 dhe UZ5–UZ8 të SNK 39)

D33 Titulli sipër paragrafit 5.4.1 dhe paragrafët 5.4.1-5.4.3 janë fshirë.

D34 Paragrafët 5.6.2, 7.2.5, 7.2.11 dhe 7.2.12 janë ndryshuar si vijon:

5.6.2 **Në qoftë se, në përputhje me paragrafin 4.4.1, një njësi ekonomike riklasifikon një aktiv financiar në mënyrë që të matet me vlerën e drejtë, vlera e drejtë e tij përcaktohet matet në datën e riklasifikimit. Çdo fitim ose humbje neto që rrjedh nga një diferencë midis vlerës kontabël neto të mëparshme dhe vlerës së drejtë njihet në fitim ose humbje.**

7.2.5 Nëse një njësi ekonomike mat një kontratë hibride me vlerën e drejtë, në përputhje me paragrafin 4.1.4 ose paragrafin 4.1.5, por vlera e drejtë e kontratës hibride nuk është ~~përcaktuar~~ matur në periudhat krahasuese të raportimit, vlera e drejtë e kontratës hibride në periudhat krahasuese të raportimit do të jetë shuma e vlerave të drejta të përbërësve (dmth derivativët e përfshirë dhe instrumentet bazë jo-derivativë) në fund të çdo periudhe raportimi krahasuese.

7.2.11 Nëse një njësi ekonomike ka kontabilizuar më parë me kosto, në përputhje me SNK 39, një investim në një instrument kapitali neto të

pakuotuar, që nuk ka një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (dmth. një input të Nivelit 1) (ose një aktiv derivativ që është i lidhur dhe duhet të shlyhet duke dhënë një instrument të tillë kapitali neto të pakuotuar), ajo do ta matë këtë instrument me vlerën e drejtë në datën e zbatimit fillestar. ...

7.2.12 Nëse një njësi ekonomike ka kontabilizuar më parë me kosto, në përputhje me SNK 39, një pasiv derivativ, që është i lidhur dhe duhet të shlyhet duke dhënë një instrument kapitali neto të pakuotuar, që nuk ka një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (dmth. një input të Nivelit 1), ajo do ta matë këtë pasiv derivativ me vlerën e drejtë në datën e zbatimit fillestar. ...

D35 Paragrafi 7.1.3 është shtuar si vijon:

7.1.3 Si rezultat i SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*, publikuar në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 3.2.14, 4.3.7, 5.1.1, 5.2.1, 5.4.1, 5.6.2, 7.2.5, 7.2.11, 7.2.12, është ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në Shtojcën A, janë ndryshuar paragrafët B3.2.11 B3.2.17, B5.1.1, B5.2.2, B5.4.8, B5.4.14, B5.4.16, B5.7.20, C3, C11, C26, C28, C30, C49 C53 dhe janë fshirë paragrafët 5.4.2, B5.4.1-B5.4.13 dhe janë shtuar paragrafët 5.1.1A, B5.1.2A dhe B5.2.2A. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

D36 Në shtojcën B, paragrafët B3.2.11, B3.2.17, B5.1.1 dhe B5.2.2 janë ndryshuar si vijon:

B3.2.11 ~~Në vlerësimin~~ Gjatë matjes së vlerave të drejta të pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që regjistrohet, për qëllime të zbatimit të paragrafit 3.2.13, një njësi ekonomike zbaton kërkesat për matjen me vlerën e drejtë ~~në paragrafët 5.4.1-5.4.3 dhe B5.4.1-B5.4.13 SNRF 13~~, përveç paragrafit 3.2.14.

B3.2.17 Ky paragraf ilustron zbatimin e metodës së përfshirjes së vazhdueshme, kur përfshirja e vazhdueshme e njësisë ekonomike është në një pjesë të një aktivi financiar.

Supozojmë se një njësi ekonomike ka një portofol huash të parapagueshme ... Vlera e drejtë e huave në datën e transaksionit është 10, 100 NJM dhe vlera e drejtë e vlerësuar e marzhit shtesë prej 0.5 për qind është 40NJM.

...

Njësia ekonomike llogarit fitimin ose humbjen nga shitja e pjesës prej 90 për qind e flukseve të mjeteve monetare. Duke supozuar se vlerat e drejta të veçanta të pjesës së transferuar 90 për qind dhe pjesës së mbetur 10 për qind nuk janë të disponueshme në datën e transferimit, njësia ekonomike shpërndan vlerën kontabël neto të aktivit në përputhje me paragrafin 3.2.14 si vijon:

	Vlera e drejtë e vlerësuar	Përqindja	Vlera kontabël neto e shpërndarë
Pjesa e transferuar	9,090	90%	9,000
Pjesa e mbetur	1,010	10%	1,000
Gjithsej	10,100		10,000

...

- B5.1.1 Vlera e drejtë e një aktivi financiar në njohjen fillestare është, zakonisht, çmimi i transaksionit (dmth. vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë, shih gjithashtu paragrafin ~~B5.4.8~~ B5.1.2A dhe SNRF 13. Megjithatë, nëse një pjesë e shumës së dhënë ose të marrë është për diçka tjetër, përveç instrumentit financiar, një njësi ekonomike do të matë vlerën e drejtë të instrumentit financiar është vlerësuar duke përdorur një teknikë vlerësimi (shih paragrafët B5.4.6 B5.4.12). Për shembull, vlera e drejtë e një huaje ose llogari të arkëtueshme afatgjatë, që nuk mbart interes mund të vlerësohet matet si vlera aktuale e të gjitha arkëtimeve të flukseve monetare të ardhshme të skontuara duke përdorur normën(at) mbizotëruese të interesit të tregut (tregjeve), për një instrument të ngjashëm (i ngjashëm si për nga monedha, afati, lloji i normës së interesit dhe faktorë të tjerë) me një përcaktim të ngjashëm të kredisë. Çdo shumë shtesë e huazuar është një shpenzim ose një reduktim i të ardhurave, vetëm nëse nuk kualifikohet për njohje si një lloj tjetër aktivi.

D37 Paragrafët B5.1.2A dhe B5.2.2A janë shtuar si më poshtë:

B5.1.2A Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar në njohjen fillestare zakonisht është çmimi i transaksionit (dmth. vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë, shih gjithashtu SNRF 13). Nëse një njësi ekonomike përcakton se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit, siç përmendet në paragrafin 5.1.1A, njësia ekonomike do ta trajtojë këtë instrument në këtë datë si vijon:

- (a) me matjen e kërkuar nga paragrafi 5.1.1, në qoftë se vlera e drejtë evidentohet me anë të një çmimi të kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose pasiv të njëjtë (dmth input të Nivelit 1), ose bazuar në një teknikë vlerësimi që përdor të dhëna vetëm nga tregjet e mbikëqyrura. Një njësi ekonomike do të njohë diferencën midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit, si një fitim ose humbje.
- (b) në të gjitha rastet e tjera, me matjen e kërkuar nga paragrafi 5.1.1, të rregulluar me diferencën e shtyrë midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Pas njohjes fillestare, njësia ekonomike do ta njohë këtë diferencë të shtyrë si një fitim ose humbje vetëm në atë masë që ajo vjen nga një ndryshim në një faktor (përfshirë kohën), që pjesëmarrësit e tregut do të kishin parasysh gjatë caktimit të çmimit të aktivit ose pasivit.

B5.2.2A Matja e mëpasshme e një aktivi financiar ose pasivi financiar dhe njohja e mëpasshme e fitimeve dhe humbjeve neto, të përshkruara në paragrafin B5.1.2A, do të jetë në përputhje me kërkesat e këtij SNRF-je.

D38 Paragrafët B5.4.1-B5.4.13 dhe titujt e tyre përkatëse janë fshirë.

D39 Titulli mbi paragrafi B5.4.14 dhe paragrafët B5.4.14, B5.4.16 dhe B5.7.20 janë ndryshuar si më poshtë:

Investimet në instrumente të kapitalit neto të pakuotuar (dhe kontratat për këto investime që duhet të shlyhen me dhënien e instrumenteve të kapitalit neto të pakuotuar)

B5.4.14... Ky mund të jetë rasti kur disponohet informacion i pamjaftueshëm i kohëve të fundit për të përcaktuar matur vlerën e drejtë, apo në qoftë se ka një interval të gjerë të matjeve të mundshme të vlerës së drejtë dhe kostoja përfaqëson vlerësimin më të mirë të vlerës së drejtë brenda këtij intervali.

B5.4.16... Për sa kohë që secili prej këtyre faktorëve ekziston, ata mund të tregojnë se kostoja mund të mos jetë përfaqësuese e vlerës së drejtë.

Në këto raste, njësia ekonomike duhet të verësojë matë vlerën e drejtë.

B5.7.20 Si me të gjitha ~~vlerësimet matjet~~ me vlerën e drejtë, metoda e matjes e një njësie ekonomike, për përcaktimin e pjesës së ndryshimit në vlerën e drejtë të pasivit, që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë, duhet të shfrytëzojë maksimumin e inputeve përkatëse të verifikueshme të tregut dhe përdorimin minimal të inputeve të paverifikueshme.

D40 Në Shtojcën C, në paragrafin C3 ndryshimet në paragrafët D15 dhe D20 të SNRF 1 *Adoptimi për herë të parë i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar* janë ndryshuar si më poshtë:

D15 Në qoftë se një zbatues për herë të parë mat një investim të tillë me kosto, në përputhje me SNK 27, ai do ta matë këtë investim me një nga shumat e mëposhtme në pasqyrën individuale të tij të çeljes sipas SNRF-ve të pozicionit financiar:

...

(b) kostoja e supozuar. Kostoja e supozuar e një investimi të tillë do të jetë:

(i) ~~vlera e drejtë e tij (e përcaktuar në përputhje me SNRF 9)~~ në pasqyrat financiare individuale të njësisë ekonomike, në datën e tranzicionit në SNRF-të; ose

...

D20 Pavarësisht nga kërkesat e paragrafëve 7 dhe 9, një njësi ekonomike mund të zbatojë kërkesat në ~~fjalinë e fundit të~~ paragrafin ~~B5.4.8 dhe në paragrafin B5.4.9~~ B5.1.2A (b) të SNRF 9, në një nga mënyrat e mëposhtme:

...

D41 Në paragrafin C11 ndryshimet në paragrafin 28 të SNRF 7 *Instrumentet financiare: Dhënia e informacioneve shpjeguese* janë ndryshuar si më poshtë:

28 ~~Nëse tregu për një instrument financiar nuk është aktiv, një njësi ekonomike përcakton vlerën e tij të drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi (shih paragrafët B5.4.6–B5.4.12 të SNRF9). Megjithatë, evidenca më e mirë e vlerës së drejtë në njohjen fillestare është çmimi i transaksionit (dmth. vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë), vetëm nëse kushtet e përshkruara në paragrafin B5.4.8 të SNRF 9 janë plotësuar. Kjo do të thotë se nuk mund të ketë një diferencë midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe shumës që do të përcaktohej në këtë datë duke përdorur teknikën e vlerësimit. Në qoftë se ekziston një diferencë e tillë, njësia ekonomike jep informacione shpjeguese, sipas klasës së instrumentit financiar. Në disa raste, njësia ekonomike nuk nieh një fitim ose humbje neto në njohjen fillestare të një aktivi financiar ose pasivi financiar, sepse~~

vlera e drejtë nuk është evidentuar as nga një çmim i kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose pasiv të njëjtë (dmth. një input i Nivelit 1), as bazohet në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet e mbikëqyrura (shih paragrafin B5.4.8 të SNRF 9). Në këto raste, njësia ekonomike do të japë informacione shpjeguese sipas klasës së aktivit financiar ose pasivit financiar:

- (a) politikën e saj kontabël për njohjen në fitim ose humbje këtë të diferencës midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit në fitimin ose humbjen, për të pasqyruar një ndryshim në faktorët (përfshirë kohën) që pjesëmarrësit e tregut do të mermin parasysh në vendosjen e një çmimi do të mermin parasysh gjatë caktimit të çmimit të aktivit ose pasivit (shih paragrafin B5.4.9 B5.1.2A(b) të SNRF9). dhe

...

- (c) pse njësia ekonomike ka arritur në përfundimin se çmimi i transaksionit nuk ishte evidenca më e mirë e vlerës së drejtë, duke përfshirë një përshkrim të evidencës që është në mbështetje të vlerës së drejtë.

D42 Në paragrafin C26 ndryshimet në paragrafin 1 të SNK 28 *Investimet në pjesëmarrje* janë ndryshuar si më poshtë:

- 1 Ky Standard do të zbatohet në kontabilitetin për investimet në pjesëmarrje. Megjithatë, nuk do të zbatohet për investimet në pjesëmarrje të zotëruara nga:

- (a) organizatat e sipërmarrjes së kapitaleve, ose
(b) fondet e përbashkëta, njësitë e besuara dhe njësitë ekonomike të ngjashme, duke përfshirë edhe investimet e lidhura me fondet e sigurimeve

që maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me SNRF 9 *Instrumentet financiare*. ~~Një njësi ekonomike do të matë këto investime me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me SNRF 9. Një njësi ekonomike që zotëron këtë investim do të japë informacione shpjeguese siç kërkohet nga paragrafi 37(f).~~

D43 Në paragrafin C28, ndryshimet në paragrafin 1 të SNK 31 *Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta* janë ndryshuar si më poshtë:

- 1 Ky Standard do të zbatohet në kontabilitetin për interesat në sipërmarrjet e përbashkëta dhe në raportimin e aktiveve, pasiveve, të ardhurave dhe shpenzimeve të sipërmarrjes së përbashkët në pasqyrat financiare të sipërmarrësit dhe investitorëve, pavarësisht nga strukturat ose format në të cilat ndodhin aktivitetet e sipërmarrjes së përbashkët. Megjithatë, ky standard nuk zbatohet

për interesat e sipërmarrësit në njësitë ekonomike të kontrolluara bashkërisht të zotëruara nga:

- (a) organizatat e sipërmarrjes së kapitaleve, ose
- (b) fondet e përbashkëta, njësitë e besuara dhe njësitë ekonomike të ngjashme, duke përfshirë edhe investimet e lidhura me fondet e sigurimeve

që maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me SNRF 9 *Instrumentet financiare*. ~~Një njësi ekonomike do të matë këto investime me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me SNRF 9. Një sipërmarrës që zotëron këtë investim do të japë informacione shpjeguese siç kërkohet nga paragrafët 55 dhe 56.~~

D44 Në paragrafin C30 ndryshimet në paragrafin 23 të SNK 32 *Instrumentet financiare*: *Paraqitja* janë ndryshuar si më poshtë:

23 ... Një shembull është një detyrim i njësisë ekonomike sipas një kontrate të ardhshme për t'i blerë instrumentet e kapitalit neto me mjete monetare. Kur Pasivi financiar njihet fillimisht me sipas SNRF 9, vlera e drejtë e tij (vlerën aktuale të shumës së riblerjes), dhe riklasifikohet nga kapitali neto. ...

D45 Në paragrafin C49, ndryshimet në paragrafin A8 të aksioneve KIRFN 2 *Aksionet e anëtarëve të njësive ekonomike të tipit kooperative dhe instrumente të ngjashme* janë ndryshuar si më poshtë:

A8 Aksionet shtesë të anëtarëve, në lidhje me moslejimin e riblerjes kundrejt riblerjes, janë pasive financiare. Njësia ekonomike kooperative e mat këtë pasiv financiar me vlerën e drejtë në njohjen fillestare. Meqë këto aksione riblihen sipas kërkesës, njësia ekonomike e tipit kooperative ~~përcakton mat vlerën e drejtë të këtij pasivi financiar në përputhje me paragrafin 47 të SNRF 13, siç kërkohet nga paragrafi 5.4.3 i SNRF 9, i cili thotë: "Vlera e drejtë e një pasivi financiar me një tipar kërkueshmërie pa afat (p.sh. një depozitë pa afat) nuk është më e vogël se shumta e pagueshme sipas kërkesës ... "Prandaj, njësia ekonomike e tipit kooperative klasifikon si pasive financiare shumën maksimale të pagueshme sipas kërkesës në bazë të kushteve të riblerjes.~~

D46 Në paragrafin C53 ndryshimet në paragrafin 7 të KIRFN19 *Shlyerja e pasiveve financiare me instrumente të kapitalit neto* janë ndryshuar si më poshtë:

7 Në qoftë se vlera e drejtë e instrumenteve të kapitalit neto të emetuara nuk mund të matet me besueshmëri, atëherë instrumentet e kapitalit neto do të maten për të pasqyruar vlerën e drejtë të pasivit financiar të shlyer. Në matjen e vlerës së drejtë të një pasivi financiar të shlyer që përfshin një tipar kërkueshmërie pa afat (p.sh. një depozitë pa afat), paragrafi ~~5.4.3~~ 47 i ~~SNRF 9~~ SNRF13 nuk zbatohet.

SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare

D47 Paragrafët 128 dhe 133 janë ndryshuar si më poshtë:

- 128 Dhënia e informacioneve shpjeguese në paragrafin 125 nuk kërkohet për aktivet dhe pasivet me një rrezik të konsiderueshëm që shumat e tyre kontabël mund të ndryshojnë materialisht brenda vitit të ardhshëm financiar, në qoftë se në fund të periudhës raportuese, ato maten me vlerën e drejtë të bazuar në ~~çmimet e mbikëqyrura kohët e fundit në treg një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose pasiv të njëjtë~~. Të tilla vlera të drejta mund të ndryshojnë materialisht brenda vitit të ardhshëm financiar, por këto ndryshime nuk do të rezultojnë nga supozimet apo burimet e tjera të vlerësimit të pasigurisë në fund të periudhës raportuese.
- 133 SNRF- të e tjera kërkojnë dhënien e informacioneve shpjeguese për disa nga supozimet që ndryshe do të ishin të nevojshme në përputhje me paragrafin 125. Për shembull, SNK 37 kërkon të jepen informacione shpjeguese, në rrethana të caktuara, mbi supozimet kryesore lidhur me ngjarjet e ardhshme që ndikojnë në klasat e provizioneve. ~~SNRF 7 SNRF13~~ Matja me vlerën e drejtë kërkon të jepen informacione shpjeguese mbi supozimet e rëndësishme (duke përfshirë teknikën (teknikat) e vlerësimit dhe inputet), që njësi ekonomike përdor gjatë matjes në vlerësimin së vlerave të drejta të aktiveve ~~financiare~~ dhe pasiveve, ~~financiare~~ që janë të mbartura me vlerën e drejtë. ~~SNK 16 kërkon të jepen informacione shpjeguese për supozimeve e rëndësishme që njësi ekonomike përdor në vlerësimin e vlerave të drejta të zërave të rivlerësuar të ndërtesave, makinerive dhe pajisjeve.~~

D48 Paragrafi 139I është shtuar si vijon:

- 139I SNRF 13, publikuar në maj të vitit 2011, ka ndryshuar paragrafët 128 dhe 133. Një njësi ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 2 Inventarët

D49 Paragrafi 7 është shtuar si vijon:

- 7 Vlera neto e realizueshme i referohet shumës neto që një njësi ekonomike pret për të realizuar nga shitja e inventarit në rrjedhën normale të biznesit. ~~Vlera e drejtë pasqyron shumën për të cilën i njëjti inventar mund të shkëmbejë ndërmjet blerësve të mirëinformuar dhe të vullnetshëm dhe shitësve në treg. Vlera e drejtë pasqyron çmimin me të cilin një transaksion i rregullt për të shitur të njëtin inventar, në tregun kruesor (apo më të favorshëm) për këtë inventar, do të ndodhte midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Vlera e parë është një vlerë specifike e njësisë ekonomike, ndërsa vlera e fundit nuk është. Vlera~~

neto e realizueshme për inventarët nuk mund të barazohet me vlerën e drejtë minus kostot për shitje.

D50 Paragrafi 40C është shtuar si vijon:

40C Si rezultat i SNRF13, publikuar në maj të vitit 2011, ka ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në paragrafin 6 dhe është ndryshuar paragrafi 7. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 8 Politikat kontabël, ndryshimet në vlerësimet kontabël dhe gabimet

D51 Paragrafi 52 është ndryshuar si vijon:

52 Prandaj, zbatimi në mënyrë retrospektive i një politike të re kontabël ose korrigjimi i një gabimi të periudhës së mëparshme kërkon të jepet informacion i veçantë, që

- (a) siguron evidencë të rrethanave që kanë ekzistuar në datën (datat), kur ka ndodhur transaksioni, ngjarja tjetër ose kushti, dhe
- (b) do të kishte qenë në dispozicion kur pasqyrat financiare, për këtë periudhë të mëparshme, janë autorizuar për publikim

nga informacionet e tjera. Për disa lloje vlerësimesh (p.sh. një vlerësim i një matje e vlerës së drejtë që përdor inpute të rëndësishme të paverifikueshme jo të bazuara në një çmim të mbikëqyrur ose inpute të mbikëqyruara), është praktikisht e pamundur të veçohet nga këto lloj informacionesh. Kur zbatimi retrospektiv ose riparaqitja retrospektive do të kërkonte të bëhej një vlerësim i rëndësishëm, për të cilin është i pamundur të bëhet veçimi i këtyre dy lloj informacioneve, është praktikisht e pamundur të zbatohet politika e re kontabël ose të korrigjohet gabimi i periudhës së mëparshme në mënyrë retrospektive.

D52 Paragrafi 54C është shtuar si vijon:

54C Si rezultat i SNRF13, publikuar në maj të vitit 2011, ka ndryshuar paragrafi 52. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 10 Ngjarjet pas datës së bilancit

D53 Paragrafi 11 është shtuar si vijon:

11 Një shembull i një ngjarjeje të pakorrigjueshme pas datës së bilancit është një rënie në vlerën e drejtë të tregut të investimeve midis datës së bilancit dhe datës kur pasqyrat financiare janë autorizuar për publikim.

Rënia në vlerën e drejtë të tregut, normalisht, nuk ka të bëjë me kushtet e investimeve në fund të periudhës raportuese, por pasqyron rrethanat që kanë lindur më pas. ...

D54 Paragrafi 23A është shtuar si vijon:

23A SNRF 13, publikuar në maj të vitit 2011, ka ndryshuar paragrafin 11. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 16 Aktivët Afatgjatë Materiale (Toka, ndërtesa, makineri dhe pajisje)

D55 Paragrafi 26 është ndryshuar si vijon:

26 Vlera e drejtë e një aktivi për të cilën transaksionet e krahasueshme të tregut nuk ekzistojnë është e matshme me besueshmëri nëse (a) ndryshueshmëria në intervalin e matjeve vlerësimeve të arsyeshme të vlerës së drejtë nuk është e rëndësishme për atë aktiv ose (b) probabilitetet e vlerësimeve të ndryshme brenda intervalit mund të vlerësohen në mënyrë të arsyeshme dhe të përdoren në vlerësimin gjatë matjes së vlerës së drejtë. Nëse një njësi ekonomike është në gjendje të përcaktojë masë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë qoftë të aktivit të marrë, qoftë të aktivit të dhënë, atëherë vlera e drejtë e aktivit të dhënë përdoret për të matur koston e aktivit të marrë, përveç kur vlera e drejtë e aktivit të marrë është qartësisht e evidentueshme.

D56 Paragrafët 32 dhe 33 janë fshirë.

D57 Paragrafët 35 dhe 77 janë ndryshuar si vijon:

35 Kur një element i aktiveve afatgjatë materiale rivlerësohet, çdo amortizim i akumuluar në datën e rivlerësimit trajtohet në një nga mënyrat e mëposhtme:

(a) riparaqitet proporcionalisht me ndryshimin në vlerën kontabël bruto të aktivit, në mënyrë që vlera kontabël neto e aktivit pas rivlerësimit të jetë e barabartë me shumën e tij të rivlerësuar.

Kjo metodë përdoret shpesh kur një aktiv rivlerësohet, nëpërmjet zbatimit të një indeksi për të përcaktuar koston e amortizuar e tij të zëvendësimit (shih SNRF 13).

...

77 Në qoftë se zërat e aktiveve afatgjatë materiale janë deklaruar me shumat e rivlerësuar, do të jepet informacion shpjegues për sa më poshtë, përveç informacioneve shpjeguese të kërkuara nga SNRF 13:

...

- (c) ~~[fshirë] metodat dhe supozimet e rëndësishme të zbatuara në vlerësimin e vlerave të drejta të zërave;~~
- (d) ~~[fshirë] shkallën në të cilën vlerat e drejta të zërave janë përcaktuar drejtpërdrejtë duke iu referuar çmimeve të mbikëqyrura në një treg aktiv ose transaksione më të fundit të tregut në kushtet e transaksionit të kryer në mënyrë të vullnetshme midis palëve të palidhura me njera-tjetrën duke përdorur teknika të tjera të vlerësimit;~~

...

D58 Paragrafi 81F është shtuar si vijon:

81F Si rezultat i SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*, publikuar në maj të vitit 2011, ka ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në paragrafin 6, janë ndryshuar paragrafët 26,35 dhe 77 dhe janë fshirë paragrafët 32 dhe 33. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 17 Qiratë

D59 Paragrafi 6A është shtuar si vijon:

6A SNK 17 përdor termin 'vlera e drejtë' në një mënyrë që ndryshon në disa aspekte nga përkufizimi i vlerës së drejtë në SNRF13 *Matja me vlerën e drejtë*. Prandaj, gjatë zbatimit të SNK 17, një njësi ekonomike e mat vlerën e drejtë në përputhje me SNK 17, dhe jo sipas SNRF13.

SNK 18 Të ardhurat

D60 Paragrafi 42 është shtuar si vijon:

42 Si rezultat i SNRF13, publikuar në maj të vitit 2011, ka ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në paragrafin 7. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF13.

SNK 19 Përfitimet e punonjësve

D61 [Nuk zbatohet për kërkesat]

D62 Paragrafët 50 dhe 102 janë ndryshuar si vijon:

50 Kontabiliteti i një njësie ekonomike për skemat e përfitimeve të përcaktuara, përfshin hapat e mëposhtëm:

...

- (c) përcaktimin matien e vlerës së drejtë të çdo aktivi të skemës (shih paragrafët 102–104);

...

- 102 Vlera e drejtë e çdo aktivi të skemës zbritet në përcaktimin e shumës të njohur në pasqyrën e pozicionit financiar në përputhje me sipas paragrafin 54. ~~Kur çmimi i tregut nuk është i disponueshëm, vlera e drejtë e aktiveve të skemës vlerësohet; për shembull, duke skontuar flukset monetare të ardhshme të pritshme, duke përdorur një normë skontimi që pasqyron si rrezikun e lidhur me aktivet e skemës dhe datën e maturimit ose të nxjerrjes së pritshme jashtë përdorimit të këtyre aktiveve (ose, nëse ato nuk kanë maturim, periudhë e pritshme deri në shlyerjen e detyrimit përkatës).~~

D63 Paragrafi 162 është shtuar si vijon:

- 162 Si rezultat i SNRF 13, publikuar në maj të vitit 2011, ka ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në paragrafin 7 dhe janë ndryshuar paragrafët 50 dhe 102. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 20 Kontabiliteti për Grantet qeveritare dhe dhënia e informacioneve shpjeguese për ndihmën qeveritare

D64 Paragrafi 45 është shtuar si vijon:

- 45 Si rezultat i SNRF 13, të nxjerrë në maj të vitit 2011, ka ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në paragrafin 3. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 21 Efektet e ndryshimit në kurset e këmbimit të monedhave të huaja

D65 Paragrafi 23 është shtuar si vijon:

- 23 Në fund të çdo periudhe raportimi:

...

- (c) zërat jo-monetare, që janë të matur me vlerën e drejtë në një monedhë të huaj, do të përkthehen duke përdorur kursin e këmbimit në datën kur vlera e drejtë është ~~përcaktuar~~ matur.

D66 Paragrafi 60G është shtuar si vijon:

- 60G Si rezultat i SNRF 13, të nxjerrë në maj të vitit 2011, ka ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në paragrafin 8 dhe ka ndryshuar paragrafi

23. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 28 Investime në pjesëmarrje (i ndryshuar në tetor të vitit 2009)

D67 Paragrafët 1 dhe 37 janë ndryshuar si vijon:

1 Ky Standard do të zbatohet në kontabilitetin për investimet në pjesëmarrje. Megjithatë, nuk do të zbatohet për investimet në pjesëmarrje të zotëruara nga:

- (a) organizatat e sipërmarrjes së kapitaleve, ose
- (b) fondet e përbashkëta, njësitë e besuara dhe njësitë ekonomike të ngjashme, duke përfshirë edhe investimet e lidhura me fondet e sigurimeve

që në njohjen fillestare janë përcaktuar si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose janë klasifikuar në përputhje me SNK 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe matja*. ~~Për këto Të tilla investime do të maten me vlerën e drejtë në përputhje me SNK 39, një njësi ekonomike do të njohë me ndryshimet në vlerën e drejtë të njohura në fitim ose humbje në periudhën e ndryshimit. Një njësi ekonomike që zotëron një investim të tillë do të japë informacionet shpjeguese të kërkuara nga paragrafi 37(f).~~

37 Do të jepen informacionet e mëposhtme shpjeguese për:

- (a) vlera e drejtë e investimeve në pjesëmarrjet për të cilat ka çmime tregu të kuotuar ~~kuotime të publikuara të çmimit;~~

...

D68 Paragrafi 41G është shtuar si vijon:

41G Si rezultat i SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*, i nxjerrë në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 1 dhe 37. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 31 Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta (i ndryshuar në tetor të vitit 2009)

D69 Paragrafi 1 është ndryshuar si vijon:

1 Ky Standard do të zbatohet në kontabilitetin për interesat në sipërmarrjet e përbashkëta dhe në raportimin e aktiveve, pasiveve, të ardhurave dhe shpenzimeve të sipërmarrjes së përbashkët në pasqyrat financiare të sipërmarrësit dhe investitorëve, pavarësisht

nga strukturat ose format në të cilat ndodhin aktivitetet e sipërmarrjes së përbashkët. Megjithatë, ky standard nuk zbatohet për interesat e sipërmarrësit në njësitë ekonomike të kontrolluara bashkërisht të zotëruara nga:

- (a) organizatat e sipërmarrjes së kapitaleve, ose
- (b) fondet e përbashkëta, njësitë e besuara dhe njësitë ekonomike të ngjashme, duke përfshirë edhe investimet e lidhura me fondet e sigurimeve

që në njohjen fillestare janë përcaktuar si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose janë klasifikuar si të mbajtura për tregtim në përputhje me SNK 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe matja*. Për këto të tilla investime do të maten me vlerën e drejtë në përputhje me SNK 39, një njësi ekonomike do të njohë me ndryshimet në vlerën e drejtë të njohura në fitim ose humbje në periudhën e ndryshimit. Një sipërmarrës që zotëron një interes të tillë do të japë informacione shpjeguese siç kërkohet nga paragrafët 55 dhe 56.

D70 Paragrafi 58F është shtuar si vijon:

58F Si rezultat i SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*, i nxjerrë në maj të vitit 2011, ka ndryshuar paragrafi 1. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 32 *Instrumentet financiare: Paraqitja* (i ndryshuar në shtator të vitit 2010)

D71 Paragrafi 23 është ndryshuar si vijon:

23 ... Kur Pasivi financiar njihet fillimisht sipas SNK 39, ~~vlera e drejtë e tij~~ (me vlerën aktuale të shumës së riblerjes), dhe riklasifikohet nga kapitali neto. ...

D72 Paragrafi 97J është shtuar si vijon:

97J Si rezultat i SNRF 13, të nxjerrë në maj të vitit 2011, ka ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në paragrafin 11 dhe janë ndryshuar paragrafët 23 dhe UZ31. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

D73 Në Udhëzuesin për zbatim paragrafi UZ31 është ndryshuar si më poshtë:

UZ31 Një formë e zakonshme e instrumentit financiar të përbërë është një instrument borxhi me një opsion konvertimi të përfshirë, siç është një obligacion i konvertueshëm në aksione të zakonshme të emetuesit, dhe pa ndonjë karakteristikë tjetër të derivativit të

përfshirë. Paragrafi 28 kërkon që emetuesi i një instrumenti të tillë financiar të paraqesë përbërësin e pasivit dhe të përbërësit të kapitalit veçmas në pasqyrën e pozicionit financiar, si vijon:

...

- (b) Instrumenti i kapitalit neto është një opsin i përfshirë për të konvertuar pasivin në kapitalin e emetuesit. ~~Vlera e drejtë e opsonit përbën vlerën e tij në kohë dhe vlerën e tij të perceptuar, nëse ka.~~ Ky opsin ka vlerë në njohjen fillestare edhe kur ai është pa mjete monetare.

SNK 33 Fitimet për aksion

D74 Paragrafët 8 dhe 47A janë ndryshuar si vijon:

- 8 Termat e përkufizuara në SNK 32 *Instrumentet financiarë: Paraqitja* përdoren në këtë standard sipas kuptimeve të specifikuara në paragrafin 11 të SNK 32, përveç rasteve kur vihet në dukje e kundërta. SNK 32 jep përkufizimet e instrumentit financiar, aktivit financiar, pasivit financiar, dhe instrumentit të kapitalit neto ~~dhe vlerës së drejtë~~, dhe jep udhëzime për zbatimin e këtyre përkufizimeve. SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë* përkufizon vlerën e drejtë dhe përcakton kërkesat për zbatimin e këtij përkufizimi.
- 47A Për opsionet e aksionit dhe marrëveshjet e tjera për pagesa të bazuara në aksione, për të cilat zbatohet SNRF 2 *Pagesat e bazuara në aksione*, çmimi i emetimit, referuar paragrafit 46, dhe çmimi i ushtrimit, referuar paragrafit 47, do të përfshijnë vlerën e drejtë (e matur në përputhje me SNRF 2) të mallrave apo shërbimeve për t'ia dhënë njësisë ekonomike në të ardhmen sipas opsonit të aksionit ose marrëveshjeve të tjera për pagesa të bazuara në aksione.

D75 Paragrafi 74C është shtuar si vijon:

- 74C Si rezultat i SNRF 13, i nxjerrë në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 8, 47A dhe A2. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

D76 Në shtojcën A, paragrafi A2 është ndryshuar si vijon:

- A2 Emetimi i aksioneve të zakonshme në kohën e ushtrimit ose konvertimit të aksioneve potenciale të zakonshme zakonisht nuk krijon një element bonusi. Kjo ndodh për shkak se aksionet e zakonshme potenciale emetohen zakonisht për vlerën ~~e plotë të drejtë~~, duke rezultuar në një ndryshim proporcional të burimeve që ka në dispozicion njësia ekonomike. Megjithatë, në një emetim të drejtash, çmimi i ushtrimit është shpesh më i vogël se vlera e drejtë të aksioneve. ... Teorikisht, vlera e drejtë për aksion e ish-të drejtave llogaritet duke mbledhur vlerën ~~e tregut~~ e drejtë totale të aksioneve menjëherë përpara ushtrimit

të të drejtave me të ardhurat nga ushtrimi i të drejtave, dhe pjesëtohet me numrin e aksioneve që janë në qarkullim pas ushtrimit të të drejtave. Kur të drejtat tregtohen publikisht, veçmas nga aksionet, para datës së ushtrimit, vlera e drejtë për qëllimet e kësaj llogaritjeje matet në mbylljen e ditës së fundit në të cilën janë tregtuar aksionet së bashku me të drejtat.

SNK 34 Raportimi financiar i ndërmjetëm (i ndryshuar në maj 2010)

D77 [Nuk zbatohet për kërkesat]

D78 Paragrafi 16A(j) është shtuar si vijon:

16A Përveç dhënies së informacioneve të rëndësishme për ngjarjet e rëndësishme dhe transaksionet në përputhje me paragrafin 15-15C, një njësi ekonomike do të përfshijë informacionin e mëposhtëm në shënimet e pasqyrave të saj financiare të ndërmjetme, nëse nuk është dhënë ky informacion diku tjetër në raportin financiar të ndërmjetëm. Normalisht, informacioni do të raportohet në bazë të vitit financiar deri më sot.

...

(j) për instrumentet financiare, dhënia e informacioneve shpjeguese rreth vlerës së drejtë, të kërkuar nga paragrafët 91-93 (h), 94-96, 98 dhe 99 të SNRF 13 Matja me vlerën e drejtë dhe paragrafët 25, 26 dhe 28-30 të SNRF 7 Instrumentet financiare: Dhënia e informacioneve shpjeguese.

D79 Paragrafi 50 është shtuar si vijon:

50 Si rezultat i SNRF 13, i nxjerrë në maj të vitit 2011, është shtuar paragrafi 16A(j). Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 36 Zhvlerësimi i aktiveve

D80 Paragrafi 5 është shtuar si vijon:

5 Ky Standard nuk zbatohet për aktivet financiare sipas objektit të SNK 39, për aktivet afatgjata materiale për investim me vlerën e drejtë ~~në përputhje me sipas objektit~~ të SNK 40, për aktivet biologjike që lidhen me aktivitetin bujqësor të matura me vlerën e drejtë minus kostot për shitje ~~në përputhje me sipas objektit~~ të SNK 41. Megjithatë, ky Standard zbatohet për aktivet që janë mbartur me shumën e rivlerësuar (dmth. vlera e drejtë në datën e rivlerësimit minus çdo amortizim të akumuluar të mëpasshëm dhe çdo humbie nga zhvlerësimi të akumuluar të

mëpasshme) në përputhje me SNRF-të tjera, siç është modeli i rivlerësimit në SNK 16 Aktive afatgjata materiale dhe SNK 38 Aktivet afatgjata jo-materiale. I vetmi ndryshim midis vlerës së drejtë të një aktivi dhe vlerës së drejtë të tij minus kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit është kostoja direkte rritëse që i ngarkohet drejtpërdrejt aktivit gjatë nxjerrjes jashtë përdorimit. Identifikimi nëse një aktiv i rivlerësuar mund të jetë i zhvlerësuar varet nga baza që përdoret për të përcaktuar vlerën e drejtë:

- (a) ~~nëse vlera e drejtë e aktivit është vlera e tij e tregut, i vetmi ndryshim midis vlerës së drejtë të aktivit dhe vlerës së tij të drejtë minus kostot për shitje është kostoja direkte rritëse e nxjerrjes jashtë përdorimit të aktivit:~~
 - (i) ~~nëse~~ Nëse kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit janë të papërfillshme, shuma e rikuperueshme e aktivit të rivlerësuar është domosdoshmërisht afër, ose më e madhe se shuma e rivlerësuar (dmth ~~vlera e drejtë~~). Në këtë rast, pasi janë zbatuar kërkesat e rivlerësimit, nuk ka gjasa që aktivi i rivlerësuar të jetë i zhvlerësuar dhe shuma e rikuperueshme nuk është e nevojshme të vlerësohet.
 - (ii) ~~nëse kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit nuk janë të papërfillshme, vlera e drejtë minus kostot për shitje të aktivit të rivlerësuar është domosdoshmërisht më e vogël se vlera e tij e drejtë. Prandaj, aktivi i rivlerësuar do të zhvlerësohet nëse vlera e tij në përdorim është më e vogël se shuma e tij e rivlerësuar (dmth vlera e drejtë). Në këtë rast, pasi janë zbatuar kërkesat e rivlerësimit, një njësi ekonomike zbaton këtë standard për të përcaktuar nëse aktivi mund të jetë i zhvlerësuar.~~
- (b) ~~[fshirë] nëse vlera e drejtë e aktivit përcaktohet mbi një bazë tjetër nga ajo e vlerës së tij në treg, shuma e tij e rivlerësuar (dmth. vlera e drejtë) mund të jetë më e madhe ose më e ulët se shuma e rikuperueshme të tij. Prandaj, pasi janë zbatuar kërkesat e rivlerësimit, një njësi ekonomike e zbaton këtë Standard për të përcaktuar nëse aktivi mund të jetë i zhvlerësuar.~~
- (c) Nëse kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit nuk janë të papërfillshme, vlera e drejtë minus kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit të aktivit të rivlerësuar është domosdoshmërisht më e vogël se vlera e tij e drejtë. Prandaj, aktivi i rivlerësuar do të jetë i zhvlerësuar nëse vlera e tij në përdorim është më pak se shuma e rivlerësuar. Në këtë rast, pasi janë zbatuar kërkesat e rivlerësimit, një njësi ekonomike zbaton këtë Standard për të përcaktuar nëse aktivi mund të jetë i zhvlerësuar.

D81 Paragrafi 6 është ndryshuar si më poshtë (si pasojë e ndryshimit në përkufizimin e vlerës së drejtë minus kostot për shitje, të gjitha referencat në "vlerën e drejtë minus kostot për shitje" në SNK 36 janë zëvendësuar me vlerën e drejtë minus kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit '):

6 Përkufizimet e termave të mëposhtme janë dhënë në këtë standard sipas këtyre kuptimeve specifike:

~~Një treg aktiv është një treg ku ekzistojnë të gjitha kushtet e mëposhtme :-~~

- (a) ~~zërat e tregtuar në treg janë homogjenë;~~
- (b) ~~blerësit dhe shitësit e vullnetshëm mund të gjenden normalisht në çdo kohë; dhe~~
- (c) ~~çmimet janë në dispozicion të publikut.~~

~~Vlera e drejtë minus kostot për shitje është shuma që arrihet nga shitja e një aktivi ose njësie gjeneruese e mjeteve monetare në një transaksion të kryer në mënyrë të vullnetshme midis palëve të mirëinformuara, të palidhura me njëra-tjetrën, minus kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit është çmimi që do të pranohet për të shitur një aktiv ose paguhet për të transferuar një pasiv në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. (Shih SNRF 13 Matja me vlerën e drejtë.)~~

D82 Paragrafët 12, 20 dhe 22 janë ndryshuar si vijon:

12 Në vlerësimin nëse ka ndonjë tregues se aktivi mund të jetë i zhvlerësuar, një njësi ekonomike duhet të marrë parasysht, minimumi, treguesit në vijim:

Burimet e jashtme të informacionit

- (a) gjatë periudhës, ekzistojnë tregues të mbikëqyrur që vlera e tregut e një aktivi ka rënë gjatë periudhës në mënyrë të konsiderueshme më shumë se sa pritej si rezultat i kalimit të kohës ose përdorimit normal.

...

20 Mund të jetë e mundur të ~~përcaktohet matet~~ vlera e drejtë minus kostot për shitje e nxjerrjes jashtë përdorimit, edhe nëse nuk ka një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një aktiv identik ~~nuk tregtohet në një treg aktiv~~. Megjithatë, ndonjëherë nuk mund të jetë e mundur të ~~përcaktohet matet~~ vlera e drejtë minus kostot për shitje e nxjerrjes jashtë përdorimit, sepse nuk ka bazë për të bërë një vlerësim të besueshëm të shumës të përftueshme nga shitja e aktivi në një transaksion të kryer midis palëve të mirëinformuara dhe të vullnetshme, të palidhura me njëra-tjetrën çmimit me të cilin një transaksion i zakonshëm për të shitur aktivin do të kryhej midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes, sipas kushteve

aktuale të tregut. Në këtë rast, njësia ekonomike mund të përdorë vlerën në përdorim të aktivit si shumën e tij të rikuperueshme.

- 22 Shuma e rikuperueshme përcaktohet për një aktiv individual ... me përjashtim të rastit kur:

...

- (b) vlera në përdorim e aktivit mund të jetë afër vlerës së tij të drejtë minus kostot për-shitje e nxjerrjes jashtë përdorimit dhe vlera e drejtë minus kostot për-shitje e nxjerrjes jashtë përdorimit mund të përcaktohet matet.

D83 Paragrafët 25–27 janë fshirë.

D84 Paragrafi 28 është ndryshuar si vijon:

- 28 Kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit, përveç atyre që janë njohur si pasive, zbriten për të përcaktuar matur vlerën e drejtë minus kostot për-shitje e nxjerrjes jashtë përdorimit. Shembuj ...

D85 Paragrafi 53A është shtuar si vijon:

- 53A Vlera e drejtë ndryshon nga vlera në përdorim. Vlera e drejtë pasqyron supozimet e pjesëmarrësve të tregut që do të përdornin gjatë caktimit të çmimit të aktivit. Në të kundërt, vlera në përdorim pasqyron efektet e faktorëve që mund të jenë specifike për njësinë ekonomike dhe nuk zbatohen për njësitë ekonomike në përgjithësi. Për shembull, vlera e drejtë nuk pasqyron ndonjë nga faktorët e mëposhtëm në masën që ata nuk do të ishin në përgjithësi të disponueshëm për pjesëmarrësit e tregut:

- (a) vlera shtesë që rrjedh nga grupimi i aktiveve (siç është krijimi i një portofoli të aktiveve afatgjata materiale për investim në vende të ndryshme);
- (b) sinergjitë midis aktivitetit që matet dhe aktiveve të tjera;
- (c) përfitimet tatimore ose barra tatimore që janë specifike vetëm për pronarin aktual të aktivitetit; dhe
- (d) përfitimet tatimore ose barra tatimore që janë specifike për pronarin aktual të aktivitetit.

D86 Paragrafët 78, 105, 111, 130 dhe 134 janë ndryshuar si vijon:

- 78 Mund të jetë e nevojshme të merret në konsideratë disa pasive të njohura për të përcaktuar shumën e rikuperueshme të një njësie gjeneruese të mjeteve monetare. Një gjë e tillë mund të ndodhë nëse nxjerrja jashtë përdorimit e një njësie gjeneruese të mjeteve monetare do të kërkonte që blerësi të merrte përsipër pasivin. Në këtë rast, vlera e drejtë minus kostot për-shitje e nxjerrjes jashtë përdorimit (ose flukset monetare të vlerësuara nga nxjerrja përfundimtare jashtë përdorimit) të

njesisë gjeneruese të mjeteve monetare është çmimi i ~~vlerësuar~~ i shitjes i shitje së aktiveve të njesisë gjeneruese të mjeteve monetare së bashku me pasivet, minus kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit. Për të bërë një krahasim kuptimplotë midis vlerës kontabël neto të njesisë gjeneruese të mjeteve monetare dhe shuma së rikuperueshme të tij, vlera kontabël neto e pasivit zbritet në përcaktimin si të vlerës të njesisë gjeneruese të mjeteve monetare në përdorim, po ashtu dhe të vlerës së saj kontabël.

- 105 Në shpërndarjen e një humbjeje nga zhvlerësimi në përputhje me paragrafin 104, një njësi ekonomike nuk do ta zvogëlojë vlerën kontabël neto të një aktivi poshtë vlerës më të lartë midis:

(a) vlerës së tij të drejtë minus kostot ~~për shitje~~ e nxjerrjes jashtë përdorimit (nëse është ~~e përcaktueshme e matshme~~);

...

- 111 Në vlerësimin nëse ka ndonjë tregues se një humbje nga zhvlerësimi, e njohur në periudhat e mëparshme për një aktiv, përveç emrit të mirë, mund të mos ekzistojë ose mund të jetë zvogëluar, një njësi ekonomike duhet të konsiderojë, minimumi, treguesit në vijim:

Burimet e jashtme të informacionit

(a) ekzistojnë tregues të mbikëqyrur që vlera e tregut e aktivit është rritur ndjeshëm gjatë periudhës.

...

- 130 Një njësi ekonomike jep informacionet shpjeguese të mëposhtme për çdo humbje materiale nga zhvlerësimi, të njohur ose të anuluar gjatë periudhës, për një aktiv individual, duke përfshirë emrin e mirë, ose një njësi gjeneruese të mjeteve monetare:

...

(f) nëse shuma e rikuperueshme është vlera e drejtë minus kostot ~~për shitje~~ e nxjerrjes jashtë përdorimit, baza e përdorur për të përcaktuar matur vlerën e drejtë minus kostot ~~për shitje~~ e nxjerrjes jashtë përdorimit (si në rastin kur vlera e drejtë është ~~përcaktuar matur~~ duke iu referuar një çmimi të kuotuar në një treg aktiv për një aktiv identik). Një njësi ekonomike nuk është e nevojshme të japë informacione shpjeguese të kërkuara nga SNRF 13.

- 134 Një njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese të kërkuar nga (a) - (f), për çdo njësi gjeneruese të mjeteve monetare (grup njësisë) për të cilën vlera kontabël neto e emrit të mirë ose aktiveve jo-materiale me jetë të dobishme të papërcaktuar, e shpërndarë për këtë njësi (grup njësisë), është e rëndësishme në

krahasim me shumën kontabël neto të emrit të mirë ose aktiveve jo-materiale me jetë të dobishme, të papërcaktuar, të njësive ekonomike:

...

- (c) shumën e rikuperueshme të njësive (ose grup njësish) dhe bazën mbi të cilën shuma e rikuperueshme e njësive (grupit të njësive) është përcaktuar (p.sh. vlerën në përdorim ose vlerën e drejtë minus kostot për shitje e nxjerrjes jashtë përdorimit).
- (d) nëse shuma e rikuperueshme e njësive (grupit të njësive) është bazuar në vlerën në përdorim:
 - (i) ~~një përshkrim të~~ çdo supozim kryesor mbi të cilin drejtimi ka bazuar projektimet e fluksit monetar për periudhën e mbuluar nga/buxhetet më të fundit. Supozimet kryesore janë ato për të cilat shuma e rikuperueshme e njësive ('grupi i njësive') është më e ndjeshme.

...

- (e) nëse shuma e rikuperueshme e njësive ('grupit të njësive') është bazuar në vlerën e drejtë minus kostot ~~për shitje të nxjerrjes jashtë përdorimit~~, metodologjia teknika(t) e vlerësimit e përdorur për të përcaktuar matur vlerën e drejtë minus kostot ~~për të shitur e nxjerrjes jashtë përdorimit~~. Një njësi ekonomike nuk është e nevojshme të japë informacione shpjeguese të kërkuara nga SNRF 13. Nëse vlera e drejtë minus kostot për shitje e nxjerrjes jashtë përdorimit nuk është përcaktuar matur duke përdorur një treg të mbikëqyrtur një çmim të kuotuar për një njësi identike (grup njësish), një njësi ekonomike gjithashtu do të japë informacionet shpjeguese të mëposhtme:
 - (i) ~~një përshkrim të~~ çdo supozim kryesor mbi të cilin drejtimi e ka bazuar përcaktimin e tij për vlerën e drejtë minus kostot ~~për shitje e nxjerrjes jashtë përdorimit~~. Supozimet kryesore janë ato për të cilat shuma e rikuperueshme e njësive ('grupit të njësive') është më e ndjeshme.

...

- (iiA) niveli i hierarkisë së vlerës së drejtë (shih SNRF 13) në të cilën është kategorizuar matja e vlerës së drejtë në tërësinë e saj (pa marrë parasysh evidentimin e 'kostove të nxjerrjes jashtë përdorimit').
- (iiB) nëse ka pasur një ndryshim në teknikën e vlerësimit, ndryshimin dhe arsyen (et) për ta bërë atë.

Nëse vlera e drejtë minus kostot për shitje e nxjerrjes jashtë përdorimit është përcaktuar matur duke përdorur projektimet e flukseve monetare të skontuara, një njësi ekonomike duhet të japë gjithashtu informacionin shpjegues të mëposhtëm:

- (iii) periudhën gjatë së cilës drejtimi ka projektuar flukset monetare.
- (iv) normën e rritjes të përdorur për të ekstrapoluar projektimet e flukseve monetare.
- (v) normën(at) e skontimit të zbatuar për projektimet e fluksit monetar.

...

D87 Paragrafi 140I është shtuar si vijon:

140I Si rezultat i SNRF 13, i nxjerrë në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 5, 6, 12, 20, 78, 105, 111, 130 dhe 134, janë fshirë paragrafët 25-27 dhe janë shtuar paragrafët 25A dhe 53A. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 38 Aktivët afatgjata jo-materiale

D88 Paragrafi 8 është ndryshuar si vijon:

- 8 Përkufizimet e termave të mëposhtme janë dhënë në këtë standard sipas këtyre kuptimeve specifike:

~~Një treg aktiv është një treg ku ekzistojnë të gjitha kushtet e mëposhtme:-~~

- (a) ~~zërat e tregtuar në treg janë homogjenë;-~~
- (b) ~~blerësit dhe shitësit e vullnetshëm mund të gjenden normalisht në çdo kohë; dhe~~
- (c) ~~çmimet janë në dispozicion të publikut.~~

...

Vlera e drejtë e një aktivi është shuma më të cilën aktivi mund të shkëmbehet palëve të mirëinformuara, të vullnetshme, të palidhura me njëra-tjetrën në një transaksion të kryer, është çmimi që do të pranohej për të shitur një aktiv ose paguhej për të transferuar një pasiv në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. (Shih SNRF 13 Matja me vlerën e drejtë.)

D89 Paragrafi 33 është ndryshuar si vijon:

- 33 Në përputhje me SNRF 3 *Kombinimet e biznesit*, nëse një aktiv jo-material është blerë në një kombinim biznesi, kostoja e këtij aktiv jo-material është vlera e drejtë në datën e blerjes. Vlera e drejtë e një aktiv jo-material do të pasqyrojë pritshmëritë e piesëmarrësve të tregut në datën e blerjes rreth probabilitetit që përfitimet e pritshme ekonomike në të ardhmen të trupëzuara në aktiv do të kalojnë tek njësia ekonomike. ...

D90 Titulli mbi paragrafin 35 është ndryshuar si më poshtë:

Matja e vlerës së drejtë të një Aktivi afatgjatë jo-material i blerë në një kombinim biznesi

D91 Paragrafët 39–41 janë fshirë.

D92 Paragrafët 47, 50, 75, 78, 82, 84 dhe 100 janë ndryshuar si vijon:

- 47 Paragrafi 21 (b) specifikon se një kusht për njohjen e një aktiv jo-material është se kostoja e aktivit mund të matet me besueshmëri. Vlera e drejtë e një aktiv jo-material ~~për të cilën nuk ekzistojnë transaksionet e krahasueshme të tregut~~ matet me besueshmëri nëse (a) ndryshueshmëria në intervalin e vlerësimeve matjeve të arsyeshme të vlerës së drejtë nuk është e rëndësishme për këtë aktiv ose (b) probabilitetet e vlerësimeve të ndryshme brenda intervalit mund të vlerësohen në mënyrë të arsyeshme dhe të përdoren ~~në vlerësimin~~ gjatë matjes së vlerës së drejtë. Nëse një njësi ekonomike është në gjendje të ~~përcaktojë matë~~ në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë ose të aktivit të marrë, ose të aktivit të dhënë, atëherë vlera e drejtë e aktivit të dhënë përdoret për të matur koston, përveç rastit kur vlera e drejtë e aktivit të marrë është më e evidentueshme.
- 50 Diferencat midis vlerës ~~së tregut të drejtë~~ të një njësie ekonomike dhe vlerës kontabël të aktiveve neto të saj të identifikueshme në çdo kohë mund të vijnë nga një sërë faktorësh që ndikojnë në vlerën e drejtë të njësies ekonomike. Megjithatë, këto diferenca nuk paraqesin koston e aktiveve jomateriale të kontrolluara nga njësia ekonomike.
- 75 ... Për qëllimin e rivlerësimeve sipas këtij Standardi, vlera e drejtë do të ~~përcaktohet matet~~ matet duke iu referuar një tregu aktiv. ...
- 78 Është e pazakontë që një treg aktiv ~~me karakteristikat e përshkruara në paragrafin 8~~ të ekzistojë për një aktiv afatgjatë jomaterial, edhe pse një gjë e tillë mund të ndodhë. ...
- 82 Në qoftë se vlera e drejtë e një aktiv jo-material të rivlerësuar nuk mund të ~~përcaktohet matet~~ matet më duke iu referuar një tregu aktiv, vlera kontabël e aktivit do të jetë vlera e tij e rivlerësuar në datën e rivlerësimit të fundit nga referencë në tregun aktiv minus çdo amortizim të mëpasshëm të akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga zhvlerësimi.

- 84 Në qoftë se vlera e drejtë e aktivit mund të ~~përcaktohet matet~~ duke iu referuar një tregu aktiv në një datë matjeje të mëvonshme, modeli i rivlerësimit zbatohet që nga kjo datë.
- 100 **Vlera e mbetur e një aktivi jomaterial me një jetë të dobishme të përcaktuar do të supozohet të jetë zero nëse nuk:**
- ...
- (b) **ekziston një treg aktiv (siç përkufizohet në SNRF 13) për aktivin dhe:**
- ...
- D93 Paragrafi 124 është ndryshuar si vijon:
- 124 **Në qoftë se aktivet jomateriale kontabilizohen me shuma të rivlerësuar, njësia ekonomike jep informacionet shpjeguese në vijim:**
- (a) sipas klasës së aktiveve jomateriale:
- ...
- (iii) shumën kontabël ... paragrafi 74; dhe
- (b) shumën e ... aksionmbajtësve; ~~dhe~~ .
- (c) [fshirë] metodat dhe supozimet e rëndësishme të zbatuara në vlerësimin e vlerave të drejta të aktiveve.
- D94 Paragrafi 130E është fshirë.
- D95 Paragrafi 130G është shtuar si vijon:
- 130G Sipas SNRF 13, nxjerrë në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 8, 33, 47, 50, 75, 78, 82, 84, 100 dhe 124 dhe paragrafët e fshirë 39-41 dhe 130E. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 39 Instrumentet financiare: Njohja dhe matja (i ndryshuar në tetor 2009)

- D96 [Nuk zbatohet për kërkesat]
- D97 Paragrafi 9 është ndryshuar si vijon:
- 9 **Përkufizimet e termave të mëposhtme janë dhënë në këtë standard sipas këtyre kuptimeve specifike:**
- ...
- Duhet vënë në dukje se SNRF 13 Matja me vlerën e drejtë paragrafët 48, 48A, 49 dhe paragrafët UZ69-UZ82 të shtojcës A, i cili përcakton kërkesat për përcaktimin e një matje të besueshme**

matjen e vlerës së drejtë të një aktivi financiar ose pasivi financiar, zbatohet njëloj për të gjitha zërat që janë të matur me vlerën e drejtë, ose nëpërmjet përcaktimit ose në mënyrë tjetër, ose jepet informacion shpjegues për vlerën e tij të drejtë.

...

Vlera e drejtë është shuma me të cilën një aktiv mund të këmbëhet, ose një pasiv të shlyhet, midis palëve të vullnetshme, të mirëinformuara, të palidhura me njëra tjetrën në një transaksion të kryer.* Çmimi që do të pranohej për të shitur një aktiv ose paguar për të transferuar një pasiv në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. (Shih SNRF 13.)

...

Shënimi në fund të faqes për përcaktimin e vlerës së drejtë është fshirë.

D98 Paragrafët 13 dhe 28 janë ndryshuar si vijon:

- 13 Nëse një njësi ekonomike nuk është në gjendje të përcaktojë matë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të një derivativi të përfshirë, në bazë të afateve dhe kushteve të tij (për shembull, për shkak se derivativi i përfshirë është i bazuar në një instrument kapitali neto të pakuotuar që nuk ka një çmim të kuotuar në një aktiv tregu për një instrument të njëjtë, dmth input i Nivelit 1), vlera e drejtë e derivativit të përfshirë është diferenca midis vlerës së drejtë të instrumentit hibrid (i kombinuar) dhe vlerës së drejtë të kontratës bazë, ~~në qoftë se këto mund të përcaktohen sipas këtij Standardi~~. Nëse njësi ekonomike nuk është në gjendje të përcaktojë matë vlerën e drejtë të derivativit të përfshirë duke përdorur këtë metodë, zbatohet paragrafi 12 dhe instrumenti hibrid (i kombinuar) përcaktohet si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- 28 Kur një njësi ekonomike shpërndan shumën e mëparshme kontabël të një aktivi më të madh financiar midis pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që regjistrohet, vlera e drejtë e pjesës që vazhdon të njihet duhet të përcaktohet matet. ...

D99 Paragrafi 43A është shtuar.

- 43A Megjithatë, nëse vlera e drejtë e aktivit financiar ose pasivit financiar në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit, një njësi ekonomike do të zbatojë paragrafin UZ76.

D100 Paragrafi 47 është ndryshuar si vijon:

- 47 Pas njohjes fillestare, një njësi ekonomike do të matë të gjitha pasivet financiare me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, me përjashtim të:

- (a) pasiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Këto pasive, përfshirë derivativët që janë pasive, do të maten me vlerën e drejtë përveç një pasivi derivativ që është i lidhur dhe duhet të shlyhet me dhënien e një instrumenti kapitali të pakutuar, që nuk ka një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (p.sh. një input të Nivelit 1), vlera e drejtë e të cilit ndryshe nuk mund të matet me besueshmëri, do të matet me kosto.

...

D101 Paragrafët 48–49 janë fshirë.

D102 Paragrafi 88 është ndryshuar si vijon:

- 88 Një marrëdhënie mbrojtëse kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës sipas paragrafëve 89-102 nëse, dhe vetëm nëse, të gjitha kushtet e mëposhtme janë plotësuar.

...

- (d) Efektiviteti i mbrojtjes mund të matet me besueshmëri, pra vlera e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të elementit të mbrojtur, që lidhen drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur dhe vlera e drejtë e instrumentit mbrojtës mund të matet me besueshmëri (shih paragrafët 46 dhe 47 dhe paragrafët UZ80 dhe UZ81 në Shtojcën A për udhëzime mbi përcaktimin e vlerës së drejtë).

...

D103 Paragrafi 103Q është shtuar si vijon:

103Q Sipas SNRF 13, të nxjerrë në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 9, 13, 28, 47, 88, UZ46, UZ52, UZ64, UZ76, UZ76A, UZ80 UZ81 dhe UZ96, është shtuar paragrafi 43A dhe janë fshirë paragrafët 48-49, UZ69-UZ75, UZ77-UZ79 dhe UZ82. Një njësi ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

D104 Në Shtojcën A, paragrafët UZ46, UZ52 dhe UZ64 janë ndryshuar si më poshtë:

~~UZ46~~Në vlerësimin Gjatë matjes së vlerave të drejta të pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që çregjistrohet për qëllime të zbatimit të paragrafit 27, një njësi ekonomike zbaton kërkesat për matjen e vlerës së drejtë në SNRF 13 dhe paragrafët 48-49 dhe UZ69-UZ82 në plotësim të paragrafit 28.

UZ52Ky paragraf ilustron zbatimin e metodës së përfshirjes së vazhdueshme, kur përfshirja e vazhdueshme e njësisë ekonomike është në një pjesë e një aktivi financiar.

Supozojmë se një njësi ekonomike ka një portofol huash të parapagueshme ... Vlera e drejtë e huave në datën e transaksionit është 10, 100 NJM dhe vlera e drejtë ~~e vlerësuar~~ e marzhit shtesë prej 0.5 për qind është 40NJM.

...

Njësia ekonomike llogarit fitimin ose humbjen nga shitja e pjesës prej 90 për qind të flukseve të mjeteve monetare. Duke supozuar se vlerat e drejta të veçanta të pjesës së transferuar 90 për qind dhe pjesës së mbetur 10 për qind nuk janë të disponueshme në datën e transferimit, njësia ekonomike shpërndan vlerën kontabël neto të aktivit në përputhje me paragrafin 28 si vijon.

	Vlera e drejtë e vlerësuar	Përqindja	Shuma kontabël neto e shpërndarë
Pjesa e transferuar	9,090	90%	9,000
Pjesa e mbetur	1,010	10%	1,000
Gjithsej	10,100		10,000

...

D105 Paragrafi UZ64 është ndryshuar si vijon:

UZ64Vlera e drejtë e një instrumenti financiar në njohjen fillestare është, zakonisht, çmimi i transaksionit (dmth. vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë, shih gjithashtu SNRF 13 dhe paragrafin UZ76. Megjithatë, nëse pjesa e shumës së dhënë ose të marrë është për diçka tjetër, përveç instrumentit financiar, një njësi ekonomike do të matë vlerën e drejtë të instrumentit financiar është vlerësuar duke përdorur një teknikë vlerësimi (shih paragrafët UZ74–UZ79). Për shembull, vlera e drejtë e një huaje ose llogari të arkëtueshme afatgjatë, që nuk mbart interes mund të ~~vlerësohet~~ matet si vlera aktuale e të gjitha arkëtimeve të flukseve monetare të ardhshme të skontuara duke përdorur normën(at) mbizotëruese të interesit të tregut (tregjeve), për një instrument të ngjashëm (i ngjashëm si për nga monedha, afati, lloji i normës së interesit dhe faktorëve të tjerë) me një përcaktim të ngjashëm të kredisë. Çdo shumë shtesë e huazuar është një shpenzim ose një reduktim i të ardhurave, vetëm nëse nuk kualifikohet për njohje si një lloj tjetër aktivi.

D106 Paragrafët UZ69–UZ75 dhe titujt e tyre përkatës janë fshirë.

D107 Paragrafi UZ76 është ndryshuar si vijon:

UZ76 Prandaj, një teknikë vlerësimi (a) përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të merrin parasysh në vendosjen e një çmimi dhe (b) është në përputhje me metodologjitë e pranuar ekonomike për vendosjen e çmimeve të instrumenteve financiare. Periodikisht, një njësi ekonomike kalibron teknikën e vlerësimit dhe e teston atë për vlefshmërinë duke përdorur çmime prej transaksioneve të mbikëqyrra të tregut aktual për të njëjtin instrument (dmth. pa modifikim ose ripërpunim) ose bazuar në çfarëdo të dhënash tregu të disponueshme të mbikëqyrra. Një njësi ekonomike merr të dhënat e tregut vazhdimisht në të njëjtin treg, ku instrumenti ka origjinën ose është blerë. Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar në njohjen fillestare është zakonisht çmimi i transaksionit (dmth. vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë, shih gjithashtu SNRF 13). Nëse një njësi ekonomike përcakton se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit sic përmendet në paragrafin 43A, njësi ekonomike do ta trajtojë përveç nëse vlera e drejtë këtë instrument në këtë datë si vijon:

- (a) me matjen e kërkuar nga paragrafi 43, në goftë se vlera e drejtë është evidentuar nga krahasimi me transaksionet e vëzhgueshme të tjera aktuale të tregut në të njëjtin instrument (dmth. pa modifikim ose ripërpunim) një çmim i kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose pasiv të njëjtë (dmth. një input i Nivelit 1) ose bazuar në një teknikë vlerësimi variablat e të cilës përfshijnë që përdor vetëm të dhëna nga tregjet e mbikëqyrra. Një njësi ekonomike duhet të njohë diferencën midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit, si një fitim ose humbje neto.
- (b) në të gjitha rastet e tjera, me matjen e kërkuar nga paragrafi 43, të rregulluar për të shtyrë njohjen e diferencës midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Pas njohjes fillestare, njësi ekonomike do të njohë këtë ndryshim të shtyrë si një fitim ose humbje neto vetëm në atë masë që vjen nga një ndryshim në një faktor (përfshirë kohën) që pjesëmarrësit e tregut do të kishin parasysh gjatë vendosjes së çmimit të aktivit ose pasivit.

D108 Paragrafi UZ76A është ndryshuar si vijon:

UZ76A Matja e mëpasshme e një aktivi financiar ose pasivi financiar dhe njohja e mëpasshme në fitimet dhe humbjet neto do të jenë në përputhje me kërkesat e këtij Standardi. Zbatimi i paragrafit UZ76 mund të rezultojë në asnjë fitim ose humbje neto që të njihen në njohjen fillestare të një aktivi financiar ose pasivi financiar. Në një rast të tillë, SNK 39 kërkon që një fitim ose humbje neto të njihet pas njohjes fillestare vetëm në atë masë që ajo vjen nga një ndryshim në një faktor (përfshirë kohën) që pjesëmarrësit e tregut do të kishin parasysh në vendosjen e një çmimi.

D109 Paragrafët UZ77–UZ79 janë fshirë.

D110 Paragrafët UZ80 dhe UZ81 janë ndryshuar si vijon:

UZ80Vlera e drejtë e investimeve në instrumente të kapitalit neto që nuk kanë një çmim të kuotuar ~~të tregut~~ në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (dmth input i Nivelit 1) dhe derivativët që janë të lidhura dhe duhet të shlyhen me dhënien e një instrumenti të tillë kapitali neto ~~pakuotuar~~ (shih paragrafët 46 (c) dhe 47) është e matshme me besueshmëri nëse (a) ndryshueshmëria në intervalin e matjeve të vlerësimeve të vlerës së drejtë në mënyrë të arsyeshme nuk është e rëndësishme për këtë instrument ose (b) probabilitetet e vlerësimeve të ndryshme brenda intervalit mund të vlerësohen në mënyrë të arsyeshme dhe të përdoren ~~në vlerësimin~~ gjatë matjes së vlerës së drejtë.

UZ81Ka shumë situata në të cilat ndryshueshmëria në intervalin e ~~vlerësimeve~~ matjeve në mënyrë të arsyeshme të vlerës së drejtë të investimeve në instrumentet e kapitalit neto, që nuk kanë një çmim të kuotuar ~~tregu~~ në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (dmth input i Nivelit 1) dhe derivativët që janë të lidhura dhe duhet të shlyhen me dhënien e një instrumenti të tillë kapitali neto ~~të pakuotuar~~ (shih paragrafët 46 (c) dhe 47), ka të ngjarë të mos jetë i rëndësishëm. Normalisht është e mundur të ~~vlerësohet matet~~ vlera e drejtë e një aktivi financiar që një njësi ekonomike ka blerë nga një palë e jashtme. Megjithatë, nëse intervali i ~~vlerësimeve~~ matjeve në mënyrë të arsyeshme të vlerës është i rëndësishëm dhe probabilitetet e vlerësimeve të ndryshme nuk mund të vlerësohen në mënyrë të arsyeshme, një njësi ekonomike është e përjashtuar nga matja e instrumentit me vlerën e drejtë.

D111 Titulli sipër paragrafit UZ82 dhe paragrafi AUZ82 janë fshirë.

D112 Paragrafi UZ96 është ndryshuar si vijon:

UZ96Një investim në një instrument kapitali neto ~~të pakuotuar~~, që nuk ka një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (dmth input i Nivelit 1) nuk mbartet me vlerën e drejtë, sepse vlera e drejtë e tij ndryshe nuk mund të matet me besueshmëri ose një derivativ që është i lidhur dhe duhet të shlyhet me dhënien e një instrumenti të tillë kapitali ~~pakuotuar~~ (shih paragrafët 46 (c) dhe 47) nuk mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës.

SNK 40 Aktive afatgjata materiale për investim

D113 [Nuk zbatohet për kërkesat]

D114 Paragrafët 26, 29 dhe 32 janë ndryshuar si vijon:

26 ... Udhëzimi për ~~përcaktimin~~ matjen e vlerës së drejtë të një interesi të një aktivi afatgjatë material për investim është dhënë për modelin e

vlërës së drejtë në paragrafët 33-35, 40, 41, 48, 50 dhe 52 dhe në SNRF 13. Ky udhëzim është gjithashtu i rëndësishëm për përcaktimin matjen e vlërës së drejtë kur kjo vlerë përdoret si kosto për qëllimet e njohjes fillestare.

- 29 Vlera e drejtë e një aktivi për të cilin nuk ekzistojnë transaksionet e krahësueshme të tregut është e matshme me besueshmëri nëse (a) ndryshueshmëria në intervalin e vlërësimeve matjeve të arsyeshme të vlërës së drejtë nuk është e rëndësishme për këtë aktiv ose (b) probabilitetet e vlërësimeve të ndryshme brenda intervalit mund të vlerësohen në mënyrë të arsyeshme dhe të përdoren në vlërësimin gjatë matjes së vlërës së drejtë. Nëse një njësi ekonomike është në gjendje të përcaktojë matë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë ose të aktivit të marrë, ose të aktivit të dhënë, atëherë vlera e drejtë e aktivit të dhënë përdoret për të matur koston, përveç rastit kur vlera e drejtë e aktivit të marrë është më e evidentueshme.
- 32 Ky Standard kërkon që të gjitha njësitë ekonomike të përcaktojnë matin vlerën e drejtë të aktivit afatgjatë material për investim, si për qëllime të matjes (nëse njësi ekonomike përdor modelin e vlërës së drejtë) ose për dhënie të informacioneve shpjeguese (nëse ajo përdor modelin e koston). Një njësi ekonomike inkurajohet, por nuk kërkohet, të përcaktojë matë vlerën e drejtë të aktivit afatgjatë material për investim në bazë të një vlerësimi nga ana e një vlerësuesi të pavarur, i cili ka një kualifikim të njohur dhe përkatës profesional dhe ka përvojë aktuale në vendndodhjen dhe kategorinë e aktivit afatgjatë material për investim që po vlerësohet.

D115 Paragrafët 36–39 janë fshirë.

D116 Paragrafi 40 është ndryshuar si vijon:

- 40 Kur matet vlera e drejtë e aktivit afatgjatë material për investim në përputhje me SNRF 13, një njësi ekonomike do të sigurojë që vlera e drejtë pasqyron, midis të tjerash, të ardhura nga qiraja nga qiratë aktuale dhe supozimet e tjera të arsyeshme dhe të mbështetura që përfaqësojnë atë çfarë palët e mirëinformuara dhe të vullnetshme pjesëmarrësit e tregut do të supozonin përdornin kur të caktonin çmimin e aktivit afatgjatë material për investim në lidhje me të ardhurat e qirasë nga qiratë e ardhshme nga pikëpamja e në kushtet aktuale të tregut. Gjithashtu, ajo pasqyron, mbi një bazë të ngjashme, çdo fluks monetar dalës (duke përfshirë edhe pagesat e qirasë dhe flukse dalëse të tjera) që mund të pritëshin në lidhje me aktivin afatgjatë material për investim. Disa prej këtyre flukseve dalëse pasqyrohen tek pasivi, ndërsa të tjerët kanë të bëjnë me flukset monetare dalëse që nuk janë të njohura në pasqyrat financiare deri në një datë të mëvonshme (p.sh. pagesat periodike të tilla si qiratë e kushtëzuara).

D117 Paragrafët 42–47, 49, 51 dhe 75(d) janë fshirë.

D118 Paragrafi 48 është ndryshuar si vijon:

48 Në raste të veçanta, ekziston evidencë e qartë kur një njësi ekonomike blen për herë të parë një aktiv afatgjatë material për investim (ose kur një aktiv afatgjatë material ekzistues për herë të parë bëhet aktiv afatgjatë material për investim, pas një ndryshimi në përdorim) se ndryshueshmëria në intervalin e ~~vlërësimeve~~ matjeve të arsyeshme të vlerës së drejtë do të jetë aq e madhe, dhe probabilitetet e rezultateve të ndryshme kaq të vështira për t'u vlerësuar, saqë hiqet dorë nga dobishmëria e një ~~vlërësimi~~ matjeje të vlerës së drejtë. Kjo mund të tregojë se vlera e drejtë e aktivit afatgjatë material për investim nuk do të jetë e matshme në mënyrë të ~~përcaktueshme~~ besueshme mbi një bazë të vazhdueshme (shih paragrafin 53).

D119 Titulli sipër paragrafit 53 dhe paragrafët 53 dhe 53b janë ndryshuar si më poshtë:

Paaftësia për të përcaktuar matur vlerën e drejtë me besueshmëri

53 Ekziston një hipotezë e kundërshtueshme që një njësi ekonomike mund të ~~përcaktojë~~ matë me besueshmëri vlerën e drejtë të një pasurie të palujtshme për investim mbi një bazë të vazhdueshme. Megjithatë, në raste të veçanta, ka një evidencë të qartë kur një njësi ekonomike blen për herë të parë një pasuri të paluajtshme për investim (ose kur një pasuri e palujtshme ekzistuese për herë të parë bëhet pasuri e palujtshme për investim, pas një ndryshimi në përdorim), që vlera e drejtë e tij nuk është e ~~përcaktueshme~~ matshme në mënyrë të besueshme mbi një bazë të vazhdueshme. Kjo ndodh atëhere, dhe vetëm atëhere kur, tregu për pasuritë e paluajtshme të krahasueshme është joaktiv (psh ka pak transaksione të fundit, kuotimet e çmimit nuk janë aktuale, oasë çmimet e transaksioneve të verifikueshme tregojnë se shitësi është i detyruar të shesë) janë rralla dhe vlerësimet matjet alternative të besueshme të vlerës së drejtë (për shembull, bazuar në projektimet e fluksit monetar të skontuar) nuk janë të disponueshme. Nëse një njësi ekonomike përcakton se vlera e drejtë e një pasurie të palujtshme për investim nuk është e ~~përcaktueshme~~ matshme në mënyrë të besueshme, por pret që vlera e drejtë e pasurisë së palujtshme për investim të jetë e ~~përcaktueshme~~ matshme në mënyrë të besueshme kur të përfundojë ndërtimi, ajo do ta matë këtë pasuri të paluajtshme për investim në ndërtim me kosto derisa vlera e drejtë e tij të bëhet e ~~përcaktueshme~~ matshme me besueshmëri ose ndërtimi të ketë përfunduar (qoftë edhe më herët). Nëse një njësi ekonomike përcakton se vlera e drejtë e një pasurie të paluajtshme për investim (përveç një pasurie të

palujtshme për investim në ndërtim e sipër) nuk është e ~~përcaktueshme~~ matshme në mënyrë të besueshme, njësia ekonomike do ta matë këtë aktiv duke përdorur modelin e kostos në SNK 16. Vlera e mbetur e pasurisë së palujtshme për investim, do të supozohet të jetë zero. Njësia ekonomike duhet të zbatojë SNK 16 deri në nxjerrjen jashtë përdorimit të pasurisë së paluajtshme për investim.

- 53B ... Një njësi ekonomike që ka matur një element i pasurisë së për investim në ndërtim, me vlerën e drejtë nuk mund të arrijë në përfundimin se vlera e drejtë e aktivit të përfunduar nuk mund të ~~përcaktohet~~ matet me besueshmëri.

D120 Paragrafi 75(d) është fshirë.

D121 Paragrafët 78–80 janë ndryshuar si vijon:

- 78 Në raste të veçanta, të përmendura në paragrafin 53, kur një njësi ekonomike mat aktivin afatgjatë për investim duke përdorur modelin e kostos në SNK 16, do të jepet informacion shpjegues për rakordimin e kërkuar nga paragrafi 76 në lidhje me këtë aktiv, veçmas nga shumat që lidhen me aktivet e tjera afatgjata materiale për investim. Përveç kësaj, një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese:

...

- (b) përse vlera e drejtë nuk mund të ~~përcaktohet~~ matet me besueshmëri;

...

- 79 Përveç informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafi 75, një njësi ekonomike, që zbaton modelin e kostos në paragrafin 56, do të japë informacione shpjeguese për:

...

- (e) vlerën e drejtë të aktivit afatgjatë material për investim. Në rastet përjashtimore të përshkruara në paragrafin 53, kur një njësi ekonomike nuk mund të ~~përcaktojë~~ matë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të aktivit afatgjatë material për investim, ajo do të japë informacion shpjegues:

- (ii) një shpjegim se përse vlera e drejtë nuk mund të ~~përcaktohet~~ matet me besueshmëri; dhe

...

- 80 Një njësi ekonomike që ka zbatuar më parë SNK 40 (2000) dhe zgjedh për herë të parë të klasifikojë dhe të kontabilizojë disa ose të gjitha interesat nga pasuria e zotëruar, sipas një qiraje shfrytëzimi, si aktive afatgjata për investim, do të njohë efektin e

kësaj zgjedhjeje si një rregullim në tepricën e çeljes të fitimeve të pashpërndara për periudhën në të cilën është bërë zgjedhja e parë. Përveç kësaj:

- (a) nëse njësia ekonomike ka dhënë informacione shpjeguese më parë publikisht (në pasqyrat financiare ose ndryshe) për vlerën e drejtë të këtyre interesave nga pasuria në periudhat e mëparshme (~~përcaktuar~~ matur mbi një bazë që plotëson përkufizimin e vlerës së drejtë në ~~paragrafin 5 dhe udhëzimet në paragrafët 36-52~~ SNRF 13), njësia ekonomike inkurajohet, por nuk kërkohet:

...

D122 Paragrafi 85B është ndryshuar si vijon:

85B ... Një njësi ekonomike lejohet të zbatojë ndryshimet në aktivin afatgjatë për investim, që është në ndërtim e sipër, qysh në periudhat përpara datës 1 janar 2009 me kusht që vlerat e drejta të këtyre aktiveve në ndërtim e sipër të jenë ~~përcaktuar~~ matur në këto periudha. ...

D123 Paragrafi 85C është shtuar si vijon:

85C Sipas SNRF 13, nxjerrë në maj të vitit 2011, është ndryshuar përkufizimi i vlerës së drejtë në paragrafin 5, janë ndryshuar paragrafët 26, 29, 32, 40, 48, 53, 53b, në 78-80 dhe 85B dhe janë fshirë paragrafët 36-39, 42-47, 49, 51 dhe 75 (d). Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

SNK 41 Bujqësia

D124-125 [Nuk zbatohet për kërkesat]

D126 Paragrafët 8, 15 dhe 16 janë ndryshuar si vijon:

- 8 Përkufizimet e termave të mëposhtme janë dhënë në këtë standard sipas këtyre kuptimeve specifike:

~~Një treg aktiv është një treg ku ekzistojnë të gjitha kushtet e mëposhtme:-~~

- (a) ~~zërat e tregtuar në treg janë homogjenë;~~
(b) ~~blerësit dhe shitësit e vullnetshëm mund të gjenden normalisht në çdo kohë; dhe~~
(c) ~~çmimet janë në dispozicion të publikut.~~

...

~~Vlera e drejtë e një aktivi është shuma më të cilën aktivi mund të shkëmbehet palëve të mirëinformuara, të vullnetshme, të palidhura me njëra-tjetrën në një transaksion të kryer, është çmimi që do të~~

pranohej për të shitur një aktiv ose paguhej për të transferuar një pasiv në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. (Shih SNRF 13 Matja me vlerën e drejtë.)

- 15 ~~Përcaktimi~~ Matja me vlerën e drejtë të një aktivi biologjik ose prodhimi bujqësor mund të lehtësohet duke grupuar aktivet biologjike ose prodhimin bujqësor sipas karakteristikave të rëndësishme, për shembull, sipas moshës ose cilësisë. ...
- 16 Njësitë ekonomike shpesh lidhin kontrata për të shitur aktivet e tyre biologjike ose prodhimet bujqësore në një datë të ardhshme. Çmimet e kontratës nuk janë domosdoshmërisht të rëndësishme në ~~përcaktimin~~ matjen e vlerës së drejtë, sepse vlera e drejtë pasqyron kushtet aktuale të tregut, në të cilin ~~një blerës dhe shitës i vullnetshëm blerësit dhe shitësit~~, pjesëmarrës në treg, do të hynin në një transaksion. ...

D127 Paragrafët 9, 17–21 dhe 23 janë fshirë.

D128 Paragrafët 25 dhe 30 janë ndryshuar si vijon:

- 25 ... Një njësi ekonomike mund të përdorë informacionin në lidhje me aktivet e kombinuara në ~~përcaktimin~~ matjen e vlerës së drejtë për të aktiveve biologjike. ...
- 30 Ekziston një supozim se vlera e drejtë mund të matet me besueshmëri për një aktiv biologjik. Megjithatë, ky supozim mund të kundërshtohet vetëm në njohjen fillestare për një aktiv biologjik për të cilin çmimet e ~~përcaktuara~~ kuotuar të tregut nuk janë të disponueshme dhe për të cilin ~~vlerësimet~~ matjet alternative të vlerës së drejtë janë gjykuar se janë qartësisht të pabesueshme. ...

D129 Paragrafët 47 dhe 48 janë fshirë.

D130 Paragrafi 61 është shtuar si vijon:

- 61 Si rezultat i SNRF 13, nxjerrë në maj të vitit 2011, janë ndryshuar paragrafët 8, 15, 16, 25, dhe 30 dhe janë fshirë paragrafët 9, 17-21, 23, 47 dhe 48. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

KIRFN 2 Aksionet e anëtarëve të njësive ekonomike të tipit kooperative dhe instrumente të ngjashëm (i ndryshuar në tetor 2009)

D131 [Nuk zbatohet për kërkesat]

D132 Poshtë titullit 'Referencat' është shtuar një referencë në SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*.

D133 Paragrafi 16 është shtuar si vijon:

- 16 Si rezultat i SNRF 13, nxjerrë në maj të vitit 2011, është ndryshuar paragrafi A8. Një njësi ekonomike duhet ta zbatojë këtë ndryshim kur ajo të zbatojë SNRF 13.

D134 Në Shtojcë, paragrafi A8 është ndryshuar si vijon:

- A8 Aksionet e anëtarëve që janë më tepër në lidhje me moslejimin e riblerjes kundrejt riblerjes janë pasive financiare. Njësia ekonomike, e tipit kooperativë, e mat këtë pasiv financiar me vlerën e drejtë në njohjen fillestare. Meqë këto aksione riblihen sipas kërkesës, njësia ekonomike, e tipit kooperativë ~~përcakton mat~~ vlerën e drejtë të këtyre pasiveve financiare siç kërkohej nga paragrafi 40 i SNK 39 47 të SNRF-13, i cili thotë: "Vlera e drejtë e një pasivi financiar me një tipar kërkueshmërie (p.sh. një depozitë me afat) nuk është më e vogël se shuma e pagueshme sipas kërkesës ... "Prandaj, njësia ekonomike, e tipit kooperativë klasifikon si pasive financiare shumën maksimale të pagueshme sipas kërkesës në bazë të dispozitave të riblerjes.

KIRFN 4 Përcaktimi nëse një marrëveshje përmban një qira

D135 Poshtë titullit 'Referencat ' është shtuar një referencë në SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*.

D136 Në paragrafin 15 (a) "Vlera e drejtë " sqarohet me një shënim në fund të faqes si më poshtë:

- * SNK 17 përdor termin 'vlera e drejtë' në një mënyrë që ndryshon në disa aspekte nga përkufizimi i vlerës së drejtë në SNRF 13. Prandaj, kur zbaton SNK 17, një njësi ekonomike e mat vlerën e drejtë në përputhje me SNK 17, dhe jo sipas SNRF 13.

KIRFN 13 Programet e besnikërisë ndaj konsumatorit

D137 Poshtë titullit 'Referencat ' është shtuar një referencë në SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*.

D138 Paragrafi 6 është ndryshuar si vijon:

- 6 Shuma e shpërndarë sipas krediteve të çmimit do të matet duke iu referuar vlerës së tyre të drejtë, ~~dmth shuma për të cilën kreditet e dhëna mund të shiten veç e veç.~~

D139 Paragrafi 10B është shtuar si vijon:

- 10B SNRF 13, nxjerrë në maj të vitit 2011, ka ndryshuar paragrafët 6 dhe UZ1-UZ3. Një njësi ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

D140 Në Udhëzuesin për zbatim, paragrafët UZ1-UZ3 janë ndryshuar si më poshtë:

UZ1 Paragrafi 6 i konsensusit kërkon që shuma e caktuar për kreditet, të matet duke iu referuar vlerës së tyre të drejtë, ~~dmth shuma për të cilën kreditet e dhëna mund të shiten veç e veç.~~ Nëse ~~vlera e drejtë~~ nuk ka një çmim tregu të kuotuar ~~drejtpërdrejt të mbikëqyrur për një kredit shitjeje të njëjtë,~~ vlera e drejtë duhet të ~~vlerësohet~~ matet duke përdorur një teknikë tjetër vlerësimi.

UZ2 Një njësi ekonomike mund të ~~vlerësojë~~ matë vlerën e drejtë të krediteve duke iu referuar vlerës së drejtë të çmimeve me cilat ato mund të riblihen. Vlera e drejtë e krediteve merr parasysh, sipas rastit:

- (a) shumën e skontimeve ose stimujve që përndryshe do të jepeshin për klientët që nuk kanë fituar kredite që nga një shitje fillestare; ~~dhe~~
- (b) përqindja e krediteve që nuk pritet të riblihen nga konsumatorët; dhe

(c) rreziku i mosrealizimit të performancës.

Në qoftë se konsumatorët mund të zgjedhin nga një gamë çmimesh të ndryshme, vlera e drejtë e krediteve ~~do~~ pasqyron vlerat e drejta të gamës së çmimeve në dispozicion, të ponderuara në proporcion me frekuencën me të cilën çdo çmim pritet të përzgjidhet.

UZ3 Në disa rrethana, teknikat e tjera të ~~përcaktimit të vlerës~~ vlerësimit mund të ~~jenë në dispozicion~~ përdoren. Për shembull, nëse një palë e tretë do të ofrojë shpërblime dhe njësi ekonomike i paguan palës së tretë për çdo kredit të dhënë, ajo mund të ~~vlerësojë~~ matë vlerën e drejtë të krediteve duke iu referuar shumës që i paguan palës së tretë, duke shtuar një marzh fitimi të arsyeshëm. Gjykimi përdoret për të zgjedhur dhe zbatuar teknikën e ~~përcaktimit të vlerës~~ vlerësimit, që plotëson kërkesat e paragrafit 6 të konsensusit dhe është më e përshtatshme sipas rrethanave.

KIRFN 17 Shpërndarja e aktiveve jo-monetare pronarëve

D141 [Nuk zbatohet për kërkesat]

D142 Poshtë titullit 'Referencat' është shtuar një referencë në SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë*.

D143 Paragrafi 17 është ndryshuar si vijon:

- 17 Nëse, pas përfundimit të periudhës raportuese, por para se pasqyrat financiare janë autorizuar për publikim, një njësi ekonomike shpall një dividend në një aktiv jo-monetar, ajo do të japë informacione shpjeguese për:

...

- (c) vlera e drejtë e ~~vlerësuar~~ e aktivitetit që do të shpërmdahet deri në fund të periudhës raportuese, nëse ajo është e ndryshme nga shuma kontabël e tij, dhe informacion në lidhje me metodën (at) e përdorur për të ~~përcaktuar~~ matur këtë vlerë të drejtë që kërkohej nga ~~SNRF 7 paragrafi 27-27B (a)~~ paragrafët 93 (b), (d), (g) dhe (i) dhe 99 të SNRF 13.

D144 Paragrafi 20 është shtuar si vijon:

- 20 Si rezultat i SNRF 13, nxjerrë në maj të vitit 2011, është ndryshuar paragrafi 17. Një njësi ekonomike duhet ta zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

KIRFN 19 Shlyerja e pasiveve financiare me instrumente të kapitalit neto (i ndryshuar në shtator 2010)

D145 [Nuk zbatohet për kërkesat]

D146 Poshtë titullit 'Referencat ' është shtuar një referencë në SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë.*

D147 Paragrafi 7 është ndryshuar si vijon:

- 7 Në qoftë se vlera e drejtë e instrumenteve të kapitalit neto të emetuara nuk mund të matet me besueshmëri, atëherë instrumentet e kapitalit neto do të maten për të pasqyruar vlerën e drejtë të pasivit financiar të shlyer. Në matjen e vlerës së drejtë të një pasivi financiar të shlyer, që përfshin një tipar kërkueshmërie pa afat (p.sh. një depozitë pa afat), ~~paragrafi 49 47i SNK 39~~ SNRF13 nuk zbatohet.

D148 Paragrafi 15 është shtuar si vijon:

- 15 Si rezultat i SNRF 13, nxjerrë në maj të vitit 2011, është ndryshuar paragrafi 7. Një njësi ekonomike duhet ta zbatojë këtë ndryshim, kur ajo të zbatojë SNRF 13.

KIRFN Interpretimi 20

Kostot e Pastrimit (Largimit) në Fazën e Prodhimit të një Miniere Sipërfaqësore

Referenca

- *Kuadri Konceptual për Raportimin Financiar*
- *SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare*
- *SNK 2 Inventarët*
- *SNK 16 Aktivitet Afatgjatë Materiale*
- *SNK 38 Aktivitet Jo-Materiale*

Informacion Bazë

- 1 Gjatë aktivitetit të minierave sipërfaqësore, njësitë ekonomike mund të kenë të nevojshme largimin e mbeturinave materiale ('mbingarkesa') për të mundësuar depozitimin e mineraleve. Ky aktivitet i heqjes së mbeturinave njihet si 'largim'.
- 2 Gjatë fazës së zhvillimit të minierës (para se të fillojë prodhimi), kostot e largimit zakonisht kapitalizohen si pjesë e kostos së amortizueshme të krijimit, zhvillimit dhe ndërtimit të minierës. Këto kosto të kapitalizuara amortizohen mbi baza sistematike pasi fillon prodhimi, zakonisht duke përdorur metodën e njërive të prodhuara.
- 3 Njësia ekonomike që shfrytëzon një minierë mund të vazhdojë të largojë mbingarkesa dhe të ndeshë kosto largimi gjatë fazës së prodhimit të minierës.
- 4 Materialet 'mbingarkesë' të larguara gjatë fazës së prodhimit mund të mos jenë 100 për qind mbeturina; shpesh mund të jenë një përzierje e mineralit me mbeturinat. Përqindja e mineralit kundrejt mbeturinave mund të variojë nga një nivel i ulët jo ekonomik në një nivel të lartë fitimprurës. Largimi i materialeve me një përqindje të ulët minerali mund të krijojë material të përdorshëm, i cili mund të përdoret për të krijuar inventar. Ky largim mund të të sjellë edhe shfrytëzimin e niveleve më të larta të materialeve që kanë një përqindje të lartë minerali kundrejt mbeturinave. Pra njësia ekonomike mund të ketë dy përfitime nga aktiviteti i largimit: mineral të përdorshëm për të krijuar inventar dhe përmirësimi i shfrytëzimit të sasive të tjera të materialit që do të nxirren nga miniera në periudhat e ardhshme.
- 5 Ky Interpretim merr në konsideratë se kur dhe si duhet të trajtohen, veçmas këto dy përfitime nga aktiviteti i largimit, si dhe se si duhen matur fillimisht dhe më pas këto përfitime.

Objekti

- 6 Ky Interpretim zbatohet për kostot e largimit të mbeturinave që ndeshen në aktivitetin e minierave sipërfaqësore gjatë fazës së prodhimit ('kosto të largimit të prodhimit').

Çështje

- 7 Ky Interpretim trajton çështjet në vijim:
 - (a) njohja e kostove të largimit të prodhimit si një aktiv;
 - (b) matja fillestare e aktivitetit nga aktiviteti i largimit; dhe
 - (c) matja e mëpasshme e aktivitetit nga aktiviteti i largimit.

Konsensusi

Njohja e kostove të largimit të prodhimit si një aktiv

- 8 Njësia ekonomike do të trajtojë kostot e aktivitetit të largimit në përputhje me parimet e SNK 2 *Inventarët deri në masën* që përfitimet nga aktiviteti i largimit realizohen në formën e inventarit të prodhuar. Deri në masën që përfitimi është akses i përmirësuar për mineralin, entiteti do t'i njohë këto kosto si një aktiv afatgjatë, nëse plotësohen kriteret e paragrafit 9 më poshtë. Ky Interpretim i referohet aktivitetit afatgjatë si 'aktiv nga aktiviteti i largimit'.
- 9 Një njësi ekonomike duhet të njohë një aktiv nga aktiviteti i largimit, vetëm dhe vetëm nëse plotësohen kushtet në vijim:
- (a) është e mundur që përfitimet ekonomike në të ardhmen (përmirësimi i shfrytëzimit të minierës) që i atribuohen aktivitetit të largimit, do të rrjedhin tek njësia ekonomike;
 - (b) njësia ekonomike mund të identifikojë përbërësin e minierës, të cilit i është përmirësuar shfrytëzimi; dhe
 - (c) kostot e aktivitetit të largimit që i takojnë atij përbërësi mund të maten në mënyrë të besueshme.
- 10 Aktiv nga aktiviteti i largimit do të trajtohet si shtesë ose si një zgjerim i një aktivi ekzistues. Me fjalë të tjera, aktiv nga aktiviteti i largimit do të trajtohet si pjesë e një aktivi ekzistues.
- 11 Klasifikimi i aktivitetit nga aktiviteti i largimit si aktiv material ose jo material është i njëjtë me aktivet ekzistuese. Me fjalë të tjera, natyra e aktivitetit ekzistues do të përcaktohet nëse njësia ekonomike do të klasifikojë aktivin nga aktiviteti i largimit si aktiv material ose jo-material.

Matja fillestare e aktivitetit nga aktiviteti i largimit

- 12 Njësia ekonomike do të matë aktivin nga aktiviteti i largimit fillimisht me kosto, e cila përmblledh kostot direkte të ndeshura për kryerjen e aktivitetit të largimit që përmirëson shfrytëzimin e përbërësit të identifikuar të mineralit, plus një pjesë të shpenzimeve të tjera të përgjithshme direkte. Gjatë aktivitetit të largimit të prodhimit mund të ndodhin dhe aktivitete të tjera rastësore të cilat nuk janë të domosdoshme për vijueshmërinë sipas planit të aktivitetit të largimit të prodhimit. Kostot që lidhen me këto aktivitete rastësore nuk duhet të përfshihen në koston e aktivitetit nga aktiviteti i largimit.
- 13 Nëse kostot e aktivitetit nga aktiviteti i largimit dhe të inventarit të prodhuar nuk mund të identifikohen veçmas, njësia ekonomike duhet të shpërndajë kostot e largimit të prodhimit mes inventarit të prodhuar dhe aktivitetit nga aktiviteti i largimit mbi një shpërndarje të bazuar në një matës të rëndësishëm të prodhimit. Ky matës i prodhimit duhet të llogaritet për përbërësin e identifikuar të minierës dhe duhet të përdoret si standard vlerësimi për të identifikuar madhësinë e aktiviteteve shtesë që krijojnë përfitime të ardhshme. Shembuj të matësve të tillë përfshijnë:
- (a) kosto e inventarit të prodhuar krahasuar me koston e pritshme;
 - (b) vëllimi i mbeturinave të nxjerra krahasuar me vëllimin e pritshëm, për një vëllim të dhënë të prodhimit mineral; dhe
 - (c) përmbajtja e mineralit të nxjerrë krahasuar me përmbajtjen e pritshme të mineralit për t'u nxjerrë, për një sasi të dhënë të mineralit të prodhuar.

Matja e mëpasshme e aktivitetit nga aktiviteti i largimit

- 14 Pas njohjes fillestare, aktiv nga aktiviteti i largimit do të mbartet me koston e tij ose vlerën e rivlerësuar minus zhvlerësimin ose amortizimin dhe çdo humbje nga zhvlerësimi, njëlloj si aktiv ekzistues tek i cili bën pjesë.
- 15 Aktiv nga aktiviteti i largimit do të zhvlerësohet ose amortizohet mbi baza sistematike, përgjatë jetës së dobishme të pritshme të përbërësit të identifikuar të minierës, shfrytëzimi i të cilit përmirësohet si pasojë e aktivitetit të largimit. Do të përdoret metoda e njësive të prodhura me përjashtim të rastit kur një tjetër metodë është më përshtatshme.
- 16 Jeta e dobishme e pritshme e përbërësit të identifikuar të minierës që përdoret për zhvlerësimin ose amortizimin e aktivitetit nga aktiviteti i largimit do të ndryshojë nga jeta e dobishme e pritshme që përdoret për zhvlerësimin ose amortizimin e minierës dhe të aktiveve të tjera që lidhen me jetën e saj. Bëjnë përjashtim situatat e rralla në të cilat aktiviteti i largimit sjell përmirësimin e shfrytëzimit të minierës në tërësi. Për shembull kjo mund të ndodhë në fund të jetës së dobishme të minierës kur përbërësi i identifikuar përfaqëson pjesën e fundit të mineralit për t'u nxjerrë nga miniera.

Shtojca A

Data e hyrjes në fuqi dhe dispozitat kalimtare

Kjo shtojcë është pjesë e pandarë e këtij Interpretimi dhe ka të njëjtin autoritet si pjesët e tjera të Interpretimit.

- A1 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë Interpretim për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 Janar 2013 ose më pas. Lejohet zbatimimi para kësaj date. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë Interpretim për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.
- A2 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë Interpretim për kostot e largimit të prodhimit të ndodhura në datën fillimit ose më pas të periudhës më të hershme të paraqitur.
- A3 Në fillim të periudhës më të hershme të paraqitur, çdo tepricë e njohur më parë e aktivitetit që vjen nga aktivitetet e largimit të ndërmarrja gjatë fazës së prodhimit ('aktiv i larguar në periudhën e mëparëshme') duhet të riklasifikohet si pjesë një aktiviteti ekzistues të lidhur me aktivitetin e largimit në madhësinë që përbërësi i identifikueshëm i mbetur i minierës lidhet me aktivin e larguar në periudhën e mëparëshme. Këto teprica duhet të zhvlerësohen ose amortizohen përgjatë jetës së dobishme të pritshme të përbërësit të identifikuar të minierës me të cilin ato lidhen.
- A4 Nëse nuk ekziston një përbërës i identifikueshëm i minierës me të cilin lidhet aktiviteti i larguar në periudhën e mëparëshme, ai do të njihet në çeljen e fitimit të pashpërndarë në fillim të periudhës më të hershme të paraqitur.

Shtojca B

Ndryshimet në këtë shtojcë duhet të zbatohen për periudha vjetore që fillojnë më 1 Janar 2013 ose më pas. Nëse një njësi ekonomike zbaton këtë Interpretim për një periudhë më të hershme, këto ndryshime duhet të zbatohen edhe për atë periudhë.

Ndryshime në SNRF 1 *Adoptimi i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar për Herë të Parë*

- B1 Në Shtojcën D, paragrafi D1 është ndryshuar si vijon (teksti i ri është nënvizuar dhe teksti i fshirë është shënuar me vijë në mes):
 - D1 Një njësi ekonomike mund të zgjedhë të përdorë një ose më shumë nga përjashtimet e mëposhtme:
 - (a) transaksionet e pagesave të bazuara në aksione (paragrafët D2 dhe D3);
 - ...
 - (m) aktivet financiare ose aktivet jo-materiale të trajtuara në përputhje me KIRFN 12 *Marrëveshjet Koncesionare të Shërbimit* (paragrafi D22);
 - (n) kostot e huamarrjes (paragrafi D23);
 - (o) transferimi i aktiveve nga klientët (paragrafi D24);
 - (p) shlyerja e pasiveve financiare me instrumenta të kapitalit të vet (paragrafi D25);
 - (q) hiperinflacion i lartë (paragrafët D26–D30); ~~dhe~~
 - (r) marrëveshjet e përbashkëta (paragrafi D31); ~~dhe~~
 - (s) kostot e largimit në fazën e prodhimit të një miniere sipërfaqësore (paragrafi D32).
- B2 Pas paragrafit D31 është shtuar një titull dhe paragrafi D32:

Kostot e largimit në fazën e prodhimit të një miniere sipërfaqësore

D32 Një zbatues për herë të parë mund të përdorë dispozitat kalimtare të paraqitura në paragrafët A1 deri në A4 të KIRFN 20 *Kostot e Largimit në Fazën e Prodhimit të një Miniere Sipërfaqësore*. Në këtë paragraf, si datë referencë e hyrjes në fuqi duhet të interpretohet 1 Janar 2013 ose fillimi i periudhës së parë të raportimit sipas SNRF-ve, cila të jetë më e vonshme mes të dyjave.
- B3 Pas paragrafit 39L është shtuar paragrafi 39M:

39M KIRFN 20 *Kostot e Largimit në Fazën e Prodhimit të një Miniere Sipërfaqësore* shtoi paragrafin D32 dhe ndryshoi paragrafin D. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë ndryshim kur zbaton KIRFN 20.

**Paraqitja e Zërave të të Ardhurave
të Tjera Gjithpërfshirëse**
(Ndryshime në SNK 1)

Ndryshime në SNK 1

Paraqitja e Pasqyrave Financiare

Paragrafi 7 është ndryshuar (teksti i ri është nënvizuar).

7 Termat në vijim në këtë Standard janë përdorur me këto kuptime:

...

Shënimet shpjeguese përmbajnë informacion shtesë krahasuar me atë paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar, pasqyrën e rezultatit dhe pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse, ...

Paragrafi 10 është ndryshuar (teksti i ri është nënvizuar), është shtuar paragrafi 10A dhe është fshirë paragrafi 12.

10 Një paketë e plotë e pasqyrave financiare përmban:

...një pasqyrë të rezultatit dhe një pasqyrë të të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse për periudhën;

...

Një njësi ekonomike mund të përdorë emërtime pasqyrash të ndryshme nga ato të përdorura në këtë Standard. Për shembull një njësi ekonomike mund të përdorë emërtimin 'pasqyra e të ardhurave gjithpërfshirëse' në vend të emërtimit 'pasqyra e rezultatit dhe e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse'.

10A Një njësi ekonomike mund të paraqesë një pasqyrë të vetme të rezultatit dhe të të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse, në të cilën rezultati dhe të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse paraqiten në dy seksione. Seksionet duhet të paraqiten së bashku, duke filluar me seksionin e rezultatit dhe më pas vijohet me seksionin e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse. Një njësi ekonomike mund të paraqesë seksionin e rezultatit në një pasqyrë të veçantë rezultati. Nëse veprohet kështu, pasqyra e rezultatit duhet t'i paraprijë pasqyrës që paraqet të ardhurat gjithpërfshirëse, e cila duhet të fillojë me rezultatin e periudhës.

Titujt mbi paragrafët 81 dhe 82 dhe paragrafi 82 janë ndryshuar (teksti i ri është nënvizuar dhe teksti i fshirë është shënuar me vijë në mes) dhe është fshirë paragrafi 81. Janë shtuar paragrafët 81A dhe 81B, një titull dhe paragrafi 82A dhe janë fshirë paragrafët 83 dhe 84.

Pasqyra e rezultatit dhe pasqyra e të ardhurave të tjera gjithpërshirese

81A Pasqyra e rezultatit dhe pasqyra e të ardhurave të tjera gjithpërshirese (pasqyra e të ardhurave gjithpërshirese) duhet të paraqesë përveç seksioneve të rezultatit dhe të ardhurave të tjera totale:

- (a) rezultatit (fitimin ose humbjen);
- (b) totalin e të ardhurave të tjera gjithpërshirese;
- (c) të ardhurat gjithpërshirese të periudhës, si shumë e rezultatit me të ardhurat e tjera gjithpërshirese.

Nëse një njësi ekonomike paraqet një pasqyrë të veçantë të rezultatit, ajo nuk ka nevojë të paraqesë seksionin e rezultatit në pasqyrën që paraqet të ardhurat e tjera gjithpërshirese.

81B Një njësi ekonomike do të paraqesë zërat e mëposhtëm, përveç seksioneve të rezultatit dhe të ardhurave të tjera gjithpërshirese, si caktim (akordim) i fitimit ose humbjes dhe i të ardhurave të tjera gjithpërshirese për periudhën:

- (a) fitimin ose humbjen e periudhës që i takon:
 - (i) interesave të pakicës dhe
 - (ii) zotëruesve të kapitalit neto të shoqërisë mëmë.
- (b) të ardhurat gjithpërshirese të periudhës që i takojnë:
 - (i) interesave të pakicës dhe
 - (ii) zotëruesve të kapitalit neto të shoqërisë mëmë.

Nëse një njësi ekonomike paraqet një pasqyrë të veçantë të rezultatit, ajo duhet të paraqesë zërat e pikës (a) në atë pasqyrë.

Informacion për t'u paraqitur në pasqyrën e të ardhurave të ardhurave totale seksionin e rezultatit ose në pasqyrën e rezultatit

82 ~~Minimalisht~~ Përveç zërave të kërkuar nga SNRF-të e tjera, seksioni i rezultatit ose pasqyra e të ardhurave totale rezultatit do të përfshijë zërat që paraqesin shumat në vijim për periudhën:

- (a) të ardhurat;
- (b) kostot e financimit;

- (c) pjesën e fitimit ose të humbjes në pjesëmarjet dhe shoqëritë e përbashkëta të kontabilizuara sipas metodës së kapitalit neto;
- (d) shpenzimet për tatimet;
- (e) [fshirë] një shumë të vetme që përfshin totalin e:
 - ~~(i) fitimit ose humbjes pas tatimit të veprimtarive të ndërprera dhe~~
 - ~~(ii) fitimit ose humbjes pas tatimit të njohura gjatë matjes me vlerën e drejtë minus koston e shitjes ose koston e nxjerrjes jashtë përdorimit të aktiveve ose grup aktiveve që përbëjnë veprimtari të ndërprerë;~~
- (ea) një shumë të vetme për totalin e veprimtarive të ndërprera (jo te vijueshme) (shih SNRF 5).
- (f)-(i) [fshirë]
- ~~(f) fitimin ose humbjen;~~
- ~~(g) çdo zë tjetër të të ardhurave të tjera totale të klasifikuar sipas natyrës (me përjashtim të shumave të cilësuar në pikën (h));~~
- ~~(h) pjesën e të ardhurave të tjera totale në pjesëmarjet dhe shoqëritë e përbashkëta të kontabilizuara sipas metodës së kapitalit neto; dhe~~
- ~~(i) të ardhurat totale.~~

Informacion për t'u paraqitur në seksionin e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse

82A Seksioni i të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse do të përmbajë zërat që paraqesin shumat e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse për periudhën, të klasifikuara sipas natyrës (përfshirë pjesën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse në pjesëmarjet dhe shoqëritë e përbashkëta të kontabilizuara sipas metodës së kapitalit neto) dhe të grupuara në atë mënyrë që në përputhje me SNRF-të e tjera:

- (a) nuk do të riklasifikohen më pas në rezultat; dhe
- (b) do të riklasifikohen më pas në rezultat nëse plotësohen kushte të caktuara.

Paragrafët 85–87, 90, 91, 94, 100 dhe 115 dhe titulli mbi paragrafin 97 janë ndryshuar (teksti i ri është nënvizuar and teksti i fshirë është shënuar me vijë në mes) dhe është shtuar paragrafi 139J.

- 85 Një njësi ekonomike duhet të paraqesë zëra shtesë, tituj dhe nëntotale në pasqyrën (at) që paraqet rezultatit dhe të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse dhe në pasqyrën e veçantë të rezultatit (nëse paraqitet një e tillë) kur një paraqitje e tillë është e rëndësishme për të kuptuar performancën financiare të njësisë ekonomike.
- 86 Duke qenë se efektet e aktiviteteve të ndryshme të një njësie ekonomike, të transaksioneve dhe ngjarjeve të tjera ndryshojnë shpesh, mundësia për fitim ose humbje dhe parashikueshmëria, si dhe dhënia e informacioneve shpjeguese lidhur me përbërësit e performancës financiare, ndihmon përdoruesit për të kuptuar performancën financiare të arritur dhe në bërjen e parashikimeve për rezultatet e ardhshme. Një njësi ekonomike përfshin zëra shtesë në pasqyrën që paraqet rezultatit dhe të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse dhe në pasqyrën e veçantë të rezultatit (nëse paraqitet një e tillë) dhe ndryshon përshkrimet e përdorura dhe renditjen e zërave nëse kjo është e nevojshme për të shpjeguar elementët e performancës financiare. ...
- 87 Një njësi ekonomike nuk do të paraqesë si zëra të jashtëzakonshëm asnjë zë të të ardhurave ose shpenzimeve, as në pasqyrat që paraqesin rezultatit apo të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse ose në pasqyrën e veçantë të rezultatit (nëse paraqitet një e tillë) as në shënimet shpjeguese.
- 90 Një njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese mbi shumën e tatimit mbi të ardhurat që i takon secilit përbërës zë të të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse, përfshirë rregullimet e riklasifikimit, si në pasqyrën e rezultatit apo të të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse, ashtu dhe në shënimet shpjeguese.
- 91 Një njësi ekonomike mund të paraqesë zëra përbërës të të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse ose:
- (a) në vlerën neto lidhur me efektin tatimor përkatës, ose
 - (b) para efektit tatimor përkatës së bashku me një shumë që tregon vlerën gjithsej të efektit tatimor të këtyre zërave përbërës.
- Nëse një njësi ekonomike zgjedh alternativën (b), ajo do të shpërndajë tatimin mes zërave që mund të riklasifikohen më pas në seksionin e rezultatit dhe atyre që nuk do të mund të riklasifikohen më pas në seksionin e rezultatit.
- 94 Një njësi ekonomike mund të paraqesë rregullime riklasifikimi në pasqyrën e rezultatit dhe në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse ose në shënimet shpjeguese. Një njësi ekonomike që përfshin rregullime riklasifikimi në shënimet shpjeguese, paraqet zërat përbërës e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse pas efektit të rregullimit riklasifikues përkatës.

Informacion për t'u paraqitur në pasqyrën e rezultatit dhe pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse ose në shënimet shpjeguese

- 100 Njësitë ekonomike nxiten të paraqesin analizat e dhëna në paragrafin 99, në pasqyrën që paraqet rezultatin dhe pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse ose në pasqyrën e veçantë të rezulttit (nëse paraqitet një e tillë).
- 115 Në disa rrethana mund të jetë e nevojshme ose e dëshirueshme të ndryshohet radha e zërave të caktuar brenda shënimeve shpjeguese. Për shembull, informacioni për ndryshimet në vlerën e drejtë të njohura në rezultat mund të kombinohet me informacionin lidhur me maturimin e instrumentave financiare, ndonëse paraqitja e parë lidhet me pasqyrën që paraqet rezultatin dhe pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse ose në pasqyrën e veçantë të rezulttit (nëse paraqitet një e tillë) dhe e dyta lidhet me pasqyrën e gjendjes financiare. Pavarësisht kësaj një njësi ekonomike duhet të mbaje një strukturë sistematike për shënimet shpjeguese për sa kohë që është e zbatueshme.
- 139J *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera gjithpërfshirëse* (Ndryshimet ndaj SNK 1), publikuar më Qershor 2011, ndryshoi paragrafët 7, 10, 82, 85–87, 90, 91, 94, 100 dhe 115, shtoi paragrafët 10A, 81A, 81B dhe 82A dhe fshiu paragrafët 12, 81, 83 dhe 84. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 Korrik 2012 e në vijim. Lejohet zbatimi para kesaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton këto ndryshime për një periudhë që fillon përpara datës 1 Korrik 2012, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Ndryshime në SNRF-të e tjera

Kjo shtojcë paraqet ndryshimet në SNRF-të e tjera, si pasojë e publikimit nga Bordi të ndryshimeve në SNK 1 *Paraqitja e Pasqyrave Financiare*. Paragrafët e ndryshuar paraqiten me tekst të ri të nënvizuar and teksti i fshirë është shënuar me vijë në mes. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime nëse ajo zbaton ndryshimet e SNK 1 në *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera* gjithpërfshirëse.

SNRF 1 *Adoptimi i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar për Herë të Parë*

Paragrafi 21 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 39K.

- 21 Për të qënë në pajtim me SNK 1, pasqyrat e para financiare sipas SNRF-ve duhet të përfshijnë të paktën tre pasqyra të pozicionit financiar, dy pasqyra të rezultatit dhe të të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse, dy pasqyra të veçanta ~~të të ardhurave të rezultatit~~ (nëse paraqitet një pasqyrë e tillë), dy pasqyra të lëvizjeve në mjetet monetare dhe dy pasqyra të ndryshimeve në kapital dhe shënimet shpjeguese përkatëse, përfshirë informacionin krahasues.
- 39K *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera* gjithpërfshirëse (Ndryshimet ndaj SNK 1), publikuar më Qershor 2011, ndryshoi paragrafin 21. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë ndryshim nëse zbaton SNK 1 e ndryshuar në Qershor 2011.

SNRF 5 *Aktivitet Afatgjatë që Mbahen për t'u Shitur dhe Operacionet Jo të Vijueshme*

Paragrafi 33A është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 44I.

- 33A Nëse një njësi ekonomike paraqet ~~përberësit zërat~~ e rezultatit në një pasqyrë të veçantë ~~të të ardhurave~~ siç përshkruhet në paragrafin ~~84~~ 10A të SNK 1 (i ~~riçikuar ndryshuar~~ në 2011~~07~~), në këtë pasqyrë ~~të veçantë~~ duhet të paraqitet një seksion i identifikuar si i lidhur me operacionet jo të vijueshme.
- 44I *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera* gjithpërfshirëse (Ndryshimet ndaj SNK 1), publikuar më Qershor 2011, ndryshoi paragrafin 33A. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë ndryshim nëse zbaton SNK 1 e ndryshuar në Qershor 2011.

SNRF 7 Instrumentat Financiarë: Dhënie Informacionesh Shpjeguese

Paragrafi 27B është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 44Q.

27B Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për secilën klasë të instrumentave financiarë për matjet me vlerën e drejtë të njohura në pasqyrën e pozicionit financiar:

...

(c) për matjet me vlerën e drejtë në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë, një rakordim të tepricave fillestare me tepricat në fund, duke paraqitur veçmas ndryshimet gjatë periudhës që u takojnë sa vijon:

(i) totalit të fitimeve ose humbjeve të periudhës të njohura në rezultat dhe një përshkrim se ku paraqiten ato në pasqyrën e rezulttit dhe pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse ~~ose në pasqyrën e veçantë të të ardhurave (nëse paraqitet një e tillë)~~;

...

(d) shumën e totalit të fitimeve ose humbjeve të periudhës në pikën (c)(i) më sipër të përfshirë në rezultat që i takon fitimeve ose humbjeve të lidhura me aktivet dhe passivet e mbajtura deri në fund të periudhës së raportimit dhe një përshkrim se ku janë paraqitur këto fitime apo humbje në pasqyrën e rezulttit dhe pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse ~~ose në pasqyrën e veçantë të të ardhurave (nëse paraqitet një e tillë)~~.

...

44Q *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera* gjithpërfshirëse (Ndryshimet ndaj SNK 1), publikuar më Qershor 2011, ndryshoi paragrafin 27B. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë ndryshim kur ajo zbaton SNK 1 të ndryshuar në Qershor 2011.

SNK 12 Tatimet mbi të Ardhurat

Paragrafi 77 është ndryshuar, është fshirë paragrafi 77A dhe është shtuar paragrafi 98B.

77 **Shpenzimi (e ardhura) tatimor(e) që lidhet me fitimin ose humbjen nga veprimtaritë e zakonshme duhet të paraqitet si pjesë e rezulttit në pasqyrën e rezulttit dhe pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse.**

98B *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera* gjithpërfshirëse (Ndryshimet ndaj SNK 1), publikuar më Qershor 2011, ndryshoi paragrafin 77 dhe fshiu paragrafin 77A. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime kur zbaton SNK 1, të ndryshuar në Qershor 2011.

SNK 20 Kontabiliteti i Granteve Qeveritare dhe Dhënia e Informacioneve Shpjeguese për Ndhimën Qeveritare

Paragrafi 29 është ndryshuar, është fshirë paragrafi 29A dhe është shtuar paragrafi 46.

- 29 Grantet që lidhen me të ardhurat, ~~ndënjëherë~~ paraqiten si ~~një e ardhur në pasqyrën e të ardhurave të tjera totale pjesë e rezultatit~~ ose veçmas ose nën një grupim të përgjithshëm të tillë si “Të ardhura të tjera”; ose ndryshe, ato zbriten në raportimin e shpenzimeve me të cilat lidhen.
- 46 *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera* gjithpërfshirëse (Ndryshimet ndaj SNK 1), publikuar më Qershor 2011, ndryshoi paragrafin 29 dhe fshiu paragrafin 29A. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime nëse zbaton SNK 1 të ndryshuar në Qershor 2011.

SNK 21 Efektet e ndryshimeve në kurset e këmbimit

Paragrafi 39 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 60H.

- 39 Rezultatet dhe pozicioni financiar i një njësie ekonomike, monedha funksionale e të cilës nuk është monedhë e një ekonomie hiperinflacioniste, do të përkthehen në një monedhë paraqitjeje të ndryshme duke ndjekur procedurat e mëposhtme:
- ...
- (b) të ardhurat dhe shpenzimet e çdo pasqyre që paraqet rezultatit dhe të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse ~~ose pasqyre të veçantë të të ardhurave~~ (d.m.th. duke përfshirë shumat krahasuese) do të përkthehen me kursin e këmbimit të datës të kryerjes së transaksionit; dhe
- (c) ...
- 60H *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera* gjithpërfshirëse (Ndryshimet ndaj SNK 1), publikuar më Qershor 2011, ndryshoi paragrafin 39. Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim kur ajo zbaton SNK 1 e ndryshuar në Qershor 2011.

SNK 32 Instrumentet Financiarë: Paraqitja

Paragrafi 40 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 97K.

- 40 Dividendët e klasifikuar si shpenzime mund të paraqiten në pasqyrën e rezultatit dhe pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse ~~ose në pasqyrën e veçantë të të ardhurave (nëse paraqitet një e tillë)~~ ose se bashku me shpenzimet e

interesit në detyrimet e tjera, apo edhe si zë i veçantë. Përveç kërkesave të këtij Standardi, dhënia e informacioneve për interesin dhe dividendët është subjekt i kërkesave të SNK 1 dhe SNRF 7. Në disa rrethana, për arsye se ka diferenca mes interesit dhe dividendëve, në lidhje me çështje të tilla si zbritshmëria tatimore, është e dëshirueshme të jepen informacione të veçanta për to në pasqyrën e rezultatit dhe pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse ~~ose në pasqyrën e veçantë të të ardhurave (nëse paraqitet një e tillë)~~. Dhënia e informacioneve shpjeguese për efektet tatimore bëhet në përputhje me SNK 12.

- 97K *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera* gjithpërfshirëse (Ndryshimet ndaj SNK 1), publikuar më Qershor 2011, ndryshoi paragrafin 40. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë ndryshim kur ajo zbaton SNK 1 e ndryshuar në Qershor 2011.

SNK 33 Fitimet për Aksion

Paragrafët 4A, 67A, 68A dhe 73A janë ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 74D.

- 4A Nëse një njësi ekonomike paraqet ~~përbërësit zërat~~ e rezultatit në një pasqyrë të veçantë të ~~ardhurash~~ siç përcaktohet në paragrafin ~~81~~ **10A** të SNK 1 *Paraqitja e Pasqyrave Financiare* (i ~~rihikuar~~ **ndryshuar** në 2011**07**), ajo do të paraqesë fitimet për aksion vetëm në atë pasqyrë të veçantë.
- 67A Nëse një njësi ekonomike paraqet ~~përbërësit zërat~~ e rezultatit në një pasqyrë të veçantë të ~~ardhurash~~ siç përcaktohet në paragrafin ~~81~~ **10A** të SNK 1 (i ~~rihikuar~~ **ndryshuar** në 2011**07**), ajo do të paraqesë në atë pasqyrë të veçantë fitimet bazë dhe të pakësuara për aksion, në përputhje me paragrafët 66 dhe 67.
- 68A Nëse një njësi ekonomike paraqet ~~përbërësit zërat~~ e rezultatit në një pasqyrë të veçantë të ~~ardhurash~~ siç përcaktohet në paragrafin ~~81~~ **10A** të SNK 1 (i ~~rihikuar~~ **ndryshuar** në 2011**07**), ajo do të paraqesë në atë pasqyrë të veçantë ose në shënimet shpjeguese, fitimet bazë dhe të pakësuara për aksion nga operacionet jo të vijueshme, në përputhje me paragrafin 68.
- 73A Paragrafi 73 zbatohet edhe për një njësi ekonomike që jep informacione shpjeguese, si shtesë e atyre të dhëna për fitimet bazë dhe fitimet e pakësuara për aksion, mbi shumat për aksion duke përdorur një ~~përbërës zë~~ të raportuar në ~~rezultat pasqyrën e veçantë të të ardhurave (siç përshkruhet në paragrafin 81 të SNK 1 (i rihikuar në 2007))~~, të ndryshëm nga ai i kërkuar nga ky Standard.
- 74D *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera* gjithpërfshirëse (Ndryshimet ndaj SNK 1), publikuar më Qershor 2011, ndryshoi paragrafët 4A,

67A, 68A dhe 73A. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime kur ajo zbaton SNK 1 e ndryshuar në Qershor 2011.

SNK 34 Raportimi Financiar i Ndërmjetëm

Paragrafët 8, 8A, 11A dhe 20 janë ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 51.

8 Një raport financiar i ndërmjetëm përmban, minimalisht, përbërësit e mëposhtëm:

...

(b) një pasqyrë të përmbledhur ose pasqyra të përmbledhura të rezultatit dhe të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse, ~~të paraqitur ose;~~

(i) ~~si një pasqyrë e vetme e përmbledhur; ose~~

(ii) ~~si një pasqyrë e veçantë e përmbledhur e të ardhurave dhe si një pasqyrë e përmbledhur e të ardhurave totale;~~

(c) ...

8A Nëse një njësi ekonomike paraqet përbërësit zërat e rezultatit në një pasqyrë të veçantë të ardhurash siç përcaktohet në paragrafin 8A 10A të SNK 1 (i rishikuar ndryshuar në 201107), ajo do të paraqesë informacion të ndërmjetëm të përmbledhur nga kjo pasqyrë e veçantë.

11A Nëse një njësi ekonomike paraqet përbërësit zërat e rezultatit në një pasqyrë të veçantë të ardhurash siç përcaktohet në paragrafin 8A 10A të SNK 1 (i rishikuar ndryshuar në 201107), ajo do të paraqesë në atë pasqyrë të veçantë fitimet bazë dhe të pakësuara për aksion.

20 Raportet e ndërmjetme duhet të përfshijnë pasqyrat financiare të ndërmjetme (të përmbledhura ose të plota) për periudhat si më poshtë:

...

(b) pasqyrat e rezultatit dhe të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse për periudhën e ndërmjetme aktuale dhe progresive për vitin financiar aktual deri në datën e raportimit, me pasqyrat krahasuese të rezultatit dhe të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse për periudhat e ndërmjetme të krahasueshme (aktuale dhe progresive nga fillimi i vitit deri në datën e raportimit) të vitit financiar paraardhës. Sipas SNK 1 (i

rishikuar ndryshuar në 201107), një raport i ndërmjetëm mund të paraqesë për secilën periudhë ~~ose një pasqyrë të vetme ose pasqyra të rezultatit dhe të të ardhurave të tjera~~ gjithpërfshirëse, ~~ose një pasqyrë që tregon përbërësit e rezultatit (pasqyrë e veçantë e të ardhurave) dhe një pasqyrë të dytë që fillon me rezultatin dhe tregon përbërësit e të ardhurave të tjera totale (pasqyra e të ardhurave totale).~~

51 *Paraqitja e Zërave në Pasqyrën e të Ardhurave të Tjera* gjithpërfshirëse (Ndryshimet ndaj SNK 1), publikuar më Qershor 2011, ndryshoi paragrafët 8, 8A, 11A dhe 20. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime kur ajo zbaton SNK 1 e ndryshuar në Qershor 2011.

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 19

Përfitimet e Punonjësve

Objektivi

- 1 Objektivi i këtij Standardi është të përshkruajë trajtimin kontabël dhe dhënien e informacioneve shpjeguese për përfitimet e punonjësve. Standardi kërkon që një njësi ekonomike të njohë:
 - (a) një pasiv kur një punonjës ka kryer shërbim në këmbim të përfitimeve të punonjësit që janë të pagueshme në të ardhmen; dhe
 - (b) një shpenzim kur njësi ekonomike e konsumon përfitimën ekonomik që lind nga shërbimi i kryer nga një punonjës në këmbim të përfitimeve të punonjësit.

Objekti

- 2 Ky Standard zbatohet nga një punëdhënës për kontabilizimin e të gjitha përfitimeve të punonjësve, me përjashtim të atyre për të cilat zbatohet SNRF 2 *Pagesa e bazuar në aksione*.
- 3 Ky Standard nuk trajton raportimin që bëjnë skemat e përfitimeve të punonjësve (shih SNK 26 Kontabiliteti dhe Raportimi nga Skemat e Përfitimeve të Pensioneve).
- 4 Përfitimet e punonjësve për të cilat zbatohet ky Standard përfshijnë ato përfitime që jepen:
 - (a) në kuadër të skemave formale ose marrëveshjeve të tjera formale mes një njësie ekonomike dhe punonjësve, grupeve të punonjësve ose përfaqësuesve të tyre;
 - (b) në kuadër të kërkesave ligjore, ose të marrëveshjeve të sektorëve të ekonomisë, sipas të cilave njësi ekonomike ju kërkohet të japin kontribut në skemat kombëtare, shtetërore, sektoriale ose në skema të tjera me disa punëdhënës; ose
 - (c) në bazë të praktikave joformale të cilat krijojnë një detyrim konstruktiv. Praktikave joformale sjellin një detyrim konstruktiv atëherë kur njësi ekonomike nuk ka alternativë tjetër realiste përveç se t'i paguajë përfitimet e punonjësve. Shembull i një detyrimi konstruktiv është kur një ndryshim i praktikave joformale të njësisë ekonomike do t'i shkaktonte një dëm të papranueshëm marrëdhënieve të saj me punonjësit.
- 5 Përfitimet e punonjësve përfshijnë:

- (a) përfitime afatshkurtra të punonjësve që priten të shlyhen plotësisht brenda dymbëdhjetë muajve nga mbyllja e periudhës vjetore raportuese në të cilën punonjësi ka kryer shërbimet përkatëse, siç janë sa vijon:
 - (i) pagat, shpërblimet dhe kontributet e sigurimeve shoqërore;
 - (ii) leja vjetore e paguar dhe raporti mjekësor i paguar;
 - (iii) pjesëmarrja në fitime dhe shpërblimet; dhe
 - (iv) përfitime jo monetare (siç janë kujdesi shëndetësor, strehimi, autoveturat dhe mallrat ose shërbimet pa pagesë ose të subvencionuara) për punonjësit aktualë;
 - (b) përfitime pas përfundimit të marrëdhënieve të punës, siç janë sa vijon:
 - (i) pensionet (p.sh. pensionet dhe një pagesat e fiksuara kur dilet në pension); dhe
 - (ii) përfitime të tjera pleqërie të tilla si sigurimi i jetës pas përfundimit të marrëdhënieve të punës dhe kujdesi shëndetësor pas përfundimit të marrëdhënieve të punës;
 - (c) përfitime të tjera tjera afatgjata të punonjësve siç janë sa vijon:
 - (i) lejet afatgjata të paguara si largim afatgjatë nga shërbimi ose leje krijuese;
 - (ii) festim përvjetorësh ose përfitime të tjera për shërbim afatgjatë; dhe
 - (iii) përfitime për paaftësi në punë afatgjatë; dhe
 - (d) përfitime nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës.
- 6 Përfitimet e punonjësve përfshijnë përfitimet që u jepen punonjësve ose personave në varësi të tyre ose përfituesve dhe mund të shlyhen përmes pagesave (ose dhënies së mallrave apo shërbimeve) që u bëhen ose drejtpërdrejt punonjësve, bashkëshortëve, fëmijëve apo personave të tjerë në ngarkim të tyre, ose palëve të tjera, siç janë shoqëritë e sigurimeve.
- 7 Një punonjës mund t'i ofrojë shërbime një njësie ekonomike me kohë të plotë, me kohë të pjesshme, mbi baza të përhershme, rastësore ose të përkohshme. Për qëllimet e këtij Standardi, punonjësit përfshijnë edhe drejtorët dhe punonjësit e tjerë drejtues.

Përkufizime

- 8 **Më poshtë jepen kuptimet që kanë termat që përdoren në këtë Standard:**

Përkufizimet e përfitimeve të punonjësve

Përfitimet e punonjësve janë të gjitha format e shperblimeve (pagesave) që jep një njësi ekonomike në këmbim të shërbimit të kryer nga punonjësit ose të ndërprerjes së marrëdhënieve të punës.

Përfitimet afatshkurtra të punonjësve janë përfitimet e punonjësve (që ndryshojnë nga përfitimet prej ndërprerjes së marrëdhënieve të punës) të cilat maturohen tërësisht brenda 12 muajve pas mbylljes së periudhës vjetore të raportimit, në të cilën punonjësit realizojnë shërbimet përkatëse.

Përfitimet e pas-punësimit janë përfitimet e punonjësve (përfshirë përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës dhe përfitimet afatshkurtra të punonjësve) të cilat janë të pagueshme pas përfundimit të marrëdhënieve të punës.

Përfitimet e tjera afatgjata të punonjësve janë të gjitha përfitimet e tjera të punonjësve, me përjashtim të përfitimeve afatshkurtra të punonjësve, përfitimeve të pas-punësimit dhe përfitimeve nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës.

Përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës janë përfitimet e punonjësve që jepen në këmbim të ndërprerjes së marrëdhënieve të punës si rezultat i:

- (a) vendimit të një njësie ekonomike për të ndërprerë marrëdhëniet e punës të një punonjësi përpara datës normale të daljes në pension; ose
- (b) vendimit të një punonjësi për të pranuar të largohet vullnetarisht nga vendi i punës në këmbim të këtyre përfitimeve.

Përkufizimet lidhur me klasifikimin e skemave

Skemat e përfitimeve të pas-punësimit janë marrëveshje formale ose joformale në kuadër të të cilave një njësi ekonomike ofron përfitime të pas-punësimit për një ose më shumë punonjës.

Skemat me kontribute të përcaktuara janë skema të përfitimeve të pas-punësimit në kuadër të të cilave një njësi ekonomike paguan kontribute fikse në një njësi ekonomike tjetër (fond) dhe nuk ka detyrim ligjor ose konstruktiv për të paguar kontribute të tjera nëse fondi nuk mban aktive të mjaftueshme për t'i paguar të gjitha përfitimet e punonjësve që kanë lidhje me shërbimin e punonjësve në periudhën e tanishme dhe periudhat e mëparshme.

Skemat me përfitime të përcaktuara janë ato skema të përfitimeve të pas-punësimit që nuk janë skema me kontribute të përcaktuara.

Skemat me disa punëdhënës janë skema kontributesh të përcaktuara (ku nuk përfshihen skemat shtetërore) ose skema me përfitime të përcaktuara (ku nuk përfshihen skemat shtetërore) të cilat:

- (a) grumbullojnë në një vend aktive të kontribuara nga njësi ekonomike të ndryshme të cilat nuk janë nën një kontroll të përbashkët; dhe
- (b) i përdorin këto aktive për të dhënë përfitime për punonjësit e më shumë se një njësie ekonomike, mbi bazën që nivelet e kontributeve dhe të përfitimeve përcaktohen pa marrë në konsideratë identitetin e njësisë ekonomike në të cilën punojnë punonjësit në fjalë.

Përkufizimet lidhur me pasivin (aktivin) neto të përfitimeve të përcaktuara

Pasivi (aktivi) neto i përfitimeve të përcaktuara është deficieti ose teprica e rregulluar për ndonjë efekt që kufizon aktivin neto të përfitimeve të përcaktuara në vlerën tavan të aktivit.

Deficiti ose teprica është:

- (a) vlera aktuale e detyrimit të përfitimeve të përcaktuara minus
- (b) vlerën e drejtë të aktiveve të skemës (nëse ka).

Vlera tavan e aktivit është vlera aktuale e përfitimeve ekonomike disponibël në formën e shlyerjeve të skemës ose të pakësimeve të kontributeve të ardhshme në skemë.

Vlera aktuale e një detyrimi të përfitimit të përcaktuar është vlera aktuale, pa zbritur aktivet e skemës, e pagesave të ardhshme të pritshme, të kërkuara për shlyerjen e detyrimit që rrjedh nga shërbimi i punonjësve në periudhën e tanishme dhe periudhat e mëparshme.

Aktivet e skemës përbëhen nga:

- (a) aktive të mbajtura nga një fond i përfitimeve afatgjata të punonjësve; dhe
- (b) polica kualifikuese sigurimesh.

Aktivet e mbajtura nga një fond i përfitimeve të punonjësve afatgjata janë aktive (me përjashtim të instrumenteve financiare jo të transferueshme të emetuara nga njësi raportuese) të cilat:

- (a) mbahen nga një njësi ekonomike (fond) e cila është e ndarë ligjërisht nga njësia raportuese dhe ekziston vetëm për të paguar ose për të financuar përfitimet e punonjësve; dhe
- (b) janë në dispozicion për t'u përdorur vetëm për të paguar ose financuar përfitimet e punonjësve, nuk janë në dispozicion të kreditorëve të njësisë raportuese (edhe në rastin e falimentit), dhe nuk mund t'i kthehen njësisë raportuese, me përjashtim të rasteve kur:
 - (i) aktivet e mbetura të fondit mjaftojnë për të përmbushur të gjitha detyrimet lidhur me përfitimet e punonjësve të skemës apo të njësisë raportuese; ose
 - (ii) aktivet i kthehen njësisë raportuese për ta rimbursuar atë për përfitimet e punonjësve tashmë të paguara.

Një policë sigurimi kualifikuese është një policë sigurimi* e emetuar nga një sigurues i cili nuk është palë e lidhur (sipas përkufizimit në SNK 24 *Dhënia e Informacioneve Shpjeguese për Palët e Lidhura*) e njësisë raportuese, nëse të ardhurat nga polica:

- (a) mund të përdoren vetëm për të paguar ose financuar përfitimet e punonjësve në bazë të një skeme me përfitime të përcaktuara; dhe
- (b) nuk janë në dispozicion të kreditorëve të njësisë raportuese (edhe në rastin e falimentit) dhe nuk mund t'i kthehen njësisë raportuese, me përjashtim të rasteve kur:
 - (i) të ardhurat përfaqësojnë aktive të tepërta, të cilat nuk i nevojiten policës për të përmbushur të gjitha detyrimet e përfitimeve të punonjësve, që lidhen me të; ose
 - (ii) të ardhurat i kthehen njësisë raportuese për ta rimbursuar atë për përfitimet e punonjësve tashmë të paguara.

Vlera e drejtë është shuma me të cilën mund të këmbëhej një aktiv, ose me të cilën mund të shlyhej një pasiv, midis palëve të mirëinformuara, të vullnetshme dhe të palidhura me njëra tjetrën.

Përkufizimet lidhur me kostot e përfitimeve të përcaktuara

Kostot e shërbimit përfshijnë:

- (a) *koston e shërbimit aktual*, që është rritja e vlerës aktuale të detyrimit për përfitime të përcaktuara që lind nga shërbimi i punonjësve në periudhën aktuale;

- (b) *koston e shërbimit të kryer në të shkuarën, që është ndryshimi në vlerën aktuale të detyrimit për përfitime të përcaktuara për shërbimin e punonjësve në periudhat mëparëshe, i cili vjen nga një ndryshim skeme (hyrja ose tërheqja, ose ndryshimet në një skemë përfitimesh të përcaktuara) ose një shkurtim (pakësim i rëndësishëm nga njësia ekonomike i numrit të punonjësve të mbuluar nga një skemë); dhe*
- (c) *çdo fitim ose humbje nga shlyerja.*

Interesi neto mbi pasivin (aktivin) neto të përfitimeve të përcaktuara është ndryshimi gjatë periudhës i pasivit (aktivit) neto të përfitimeve të përcaktuara që vijnë nga kalimi i kohës.

Rimatjet e pasivit (aktivit) neto të përfitimeve të përcaktuara përfshijnë:

- (a) *fitimet dhe humbjet neto aktuariale;*
- (b) *kthimin mbi aktivet e skemës, me përjashtim të shumave të përfshira në interesin neto mbi pasivin (aktivin) neto të përfitimeve të përcaktuara; dhe*
- (c) *çdo ndryshim në efektin e tavanit të aktivit, me përjashtim të shumave të përfshira në interesin neto mbi pasivin (aktivin) neto të përfitimeve të përcaktuara.*

Fitimet dhe humbjet neto aktuariale janë ndryshimet në vlerën aktuale të detyrimit të përfitimeve të përcaktuara që vijnë nga:

- (a) *rregullime të eksperiencës (efektet e diferencave midis hipotezave aktuariale të mëparshme dhe asaj që ka ndodhur në të vërtetë); dhe*
- (b) *efektet e ndryshimeve në hipotezat aktuariale.*

Kthimi mbi aktivet e skemës është interesi, dividendët dhe të ardhurat e tjera nga aktivet e skemës, së bashku me fitimet apo humbjet e realizuara dhe të përcaktuara të aktiveve të skemës, minus:

- (a) *çdo kosto të administrimit të skemës; dhe*
- (b) *çdo tatim të pagueshëm nga vetë skema, përveç tatimit të përfshirë në hipotezat aktuariale të përdorura për të matur vlerën aktuale të detyrimit të përfitimeve të përcaktuara.*

Shlyerja është një transaksion që eliminon të gjitha detyrimet mëtejshme ligjore ose konstruktive për një pjesë ose për të gjitha përfitimet e siguruara nga një skemë e përfitimeve të përcaktuara, që ndryshon nga pagesa e përfitimeve që u bëhen punonjësve ose personave të tjerë për llogari të tyre,

e cila është vendosur në kushtet e skemës dhe përfshihet në hipotezat aktuariale.

Përfitimet e punonjësve afatshkurtra

- 9 Përfitimet e punonjësve afatshkurtra përfshijnë zëra që priten të shlyehen plotësisht brenda dymbëdhjetë muajve pas mbylljes së periudhës vjetore të raportimit në të cilën punonjësit kryejnë shërbimin përkatës, të tilla si:
 - (a) paga, shpërblime dhe kontribute të sigurimeve shoqërore;
 - (b) leje vjetore e paguar dhe leje shëndetësore e paguar;
 - (c) pjesëmarrje në fitim dhe shpërblime; dhe
 - (d) përfitime jo monetare (siç janë kujdesi shëndetësor, strehimi, autoveturat dhe mallrat ose shërbimet pa pagesë ose të subvencionuara) për punonjësit aktualë.
- 10 Nuk është e nevojshme që një njësi ekonomike të riklasifikojë një përfitim të punonjësve afatshkurtër nëse pret që koha e shlyerjes të ndryshojë përkohësisht. Megjithatë, nëse karakteristikat e ndryshimit të përfitimit (të tilla si një ndryshim nga përfitim që nuk akumulohet në një përfitim që akumulohet) ose nëse ndryshimi në pritshmërinë e shlyrjes nuk është i përkohshëm, njësia ekonomike duhet të shqyrtojë nëse përfitimi plotëson ende përkufizimin e përfitimeve të punonjësve afatshkurtra.

Njohja dhe matja

Të gjitha përfitimet e punonjësve afatshkurtra

- 11 Kur një punonjës ka kryer shërbim për një njësi ekonomike gjatë një periudhe kontabël, njësia ekonomike njihet shumën e paskontuar të përfitimeve afatshkurtra të punonjësit që pritet të paguhet në këmbim të këtij shërbimi:
 - (a) si pasiv (detyrim i konstatuar), pasi zbritet shuma që është paguar. Nëse shuma që është paguar është më e madhe se shuma e paskontuar e përfitimeve, njësia ekonomike e njihet këtë tepriçë si aktiv (shpenzim të parapaguar) në madhësinë që ky parapagim do të çojë, për shembull, në një pakësim të pagesave të ardhshme ose në një rikthim të parave.
 - (b) si shpenzim, përveç nëse ndonjë Standard tjetër kërkon apo lejon përfshirjen e përfitimeve në koston e një aktivi (për

shembull, shih **SNK 2 Inventarët** dhe **SNK 16 Aktivët afatgjatë materiale**).

- 12 Paragrafët 13, 16 dhe 19 shpjegojnë se si një njësi ekonomike duhet të zbatojë paragrafin 11 për përfitimet afatshkurtra të punonjësve në formën e mungesave të kompensuara dhe të skemave të ndarjes së fitimeve dhe të shpërblimeve.

Mungesat afatshkurtra të kompensuara

- 13 Një njësi ekonomike duhet të njohë koston e pritshme të përfitimeve të punonjësve afatshkurtra në formën e mungesave të kompensuara në bazë të paragrafit 11, si më poshtë:

- (a) në rastin e mungesave të akumulueshme të kompensuara, kur punonjësi kryen shërbimin që i rrit të drejtën për mungesa të kompensuara në të ardhmen.
- (b) në rastin e mungesave jo të akumulueshme të kompensuara, kur ndodh mungesa.

- 14 Një njësi ekonomike mund t'i paguajë punonjësit për mungesat me arsye të ndryshme, përfshirë pushimet, sëmundjet dhe paaftësinë e përkohshme, lejet e lindjes, shërbimin në juri gjyqësore ose shërbimin ushtarak. E drejta për mungesa të kompensuara ndahet në dy kategori:

- (a) të akumulueshme; dhe
- (b) jo të akumulueshme.

- 15 Mungesa të akumulueshme të kompensuara janë ato mungesa të cilat mbarten dhe mund të përdoren në periudhat e mëvonshme nëse nuk është përdorur plotësisht e drejta që i takon punonjësit për periudhën aktuale. Mungesat e akumulueshme të kompensuara mund të jenë të kushtëzuara (me fjalë të tjera, punonjësit e fitojnë të drejtën për një pagesë monetare për të drejtën e papërdorur kur largohen nga njësi ekonomike) ose jo të kushtëzuara (kur punonjësit nuk kanë të drejtë të marrin pagesë monetare për të drejtën e papërdorur kur largohen). Kur punonjësit kryejnë shërbimin që shton të drejtën e tyre për mungesa të kompensuara në të ardhmen, krijohet një detyrim. Detyrimi ekziston dhe njihet edhe nëse mungesat e kompensuara nuk janë të kushtëzuara, megjithëse në matjen e këtij detyrimi ndikon fakti që punonjësit mund të largohen përpara se të përdorin një të drejtë të akumuluar jo të kushtëzuar.

- 16 Një njësi ekonomike duhet të matë koston e pritshme për mungesat e akumulueshme të kompensuara me shumën shtesë që pret të paguajë njësi ekonomike si pasojë e akumulimit të kuotës së papërdorur në datën e bilancit.

- 17 Metoda e specifikuar në paragrafin e mësipërm e mat detyrimin me shumën e pagesave shtesë që pritet të lindin vetëm nga fakti që përfitimi akumulohet. Në shumë raste, një njësi ekonomike mund të mos ketë nevojë të bëjë llogaritje të hollësishme për të vlerësuar që nuk ka detyrim material për mungesat e kompensuara të papërdorura. Për shembull, një detyrim për mungesat shëndetësore ka të ngjarë të jetë material vetëm nëse dihet zyrtarisht apo jo zyrtarisht që leja shëndetësore e papërdorur mund të përdoret si leje vjetore e paguar.

Shembull që ilustron paragrafët 16 dhe 17

Një njësi ekonomike ka 100 punonjës, secili prej të cilëve ka të drejtë të bëjë pesë ditë mungesë shëndetësore të paguar çdo vit. Leja shëndetësore e papërdorur mund të mbartet për një vit kalendarik. Leja shëndetësore në fillim liqet nga e drejta e vitit aktual dhe pastaj nga teprica e mbartur nga viti i mëparshëm (sipas metodës LIFO). Më 31 dhjetor 20X1, e drejta e papërdorur mesatare është dy ditë për punonjës. Në bazë të përvojës së shkuar që pritet të vazhdojë, njësia ekonomike parashikon që 92 punonjës do të marrin jo më shumë se pesë ditë leje shëndetësore të paguar në vitin 20X2, ndërsa tetë punonjësit e tjerë do të marrin mesatarisht gjashtë ditë e gjysmë secili.

Njësia ekonomike parashikon të paguajë 12 ditë leje shëndetësore shtesë si rezultat i të drejtës së papërdorur të akumuluar më 31 dhjetor 20X1 (një ditë e gjysmë për secilin prej tetë punonjësve). Për rrjedhojë, njësia ekonomike njeh një pasiv të barabartë me 12 ditë leje shëndetësore për t'u paguar.

- 18 Mungesat e kompensuara që nuk akumulohen nuk mbarten: ato skadojnë nëse nuk është përdorur tërësisht e drejta e vitit aktual dhe nuk u japin të drejtë punonjësve për të marrë pagesë në mjete monetare për të drejtën e papërdorur kur ata largohen nga njësia ekonomike. Zakonisht, një gjë e tillë ndodh me pagesën e lejes shëndetësore (për aq sa e drejta e shkuar e papërdorur nuk e rrit të drejtën e ardhëshme), lejes së lindjes dhe mungesat e kompensuara për shërbimin në juri gjyqësore ose për shërbimin ushtarak. Njësia ekonomike nuk njeh pasiv apo shpenzim deri në momentin e mungesës, sepse shërbimi i punonjësve nuk e rrit shumën e përfitimit.

Pjesëmarrja në fitime dhe skemat e shpërblimeve

- 19 Një njësi ekonomike njeh koston e pritshme të ndarjes së fitimeve dhe të pagesave të shpërblimeve sipas paragrafit 11, vetëm kur:

- (a) njësia ekonomike ka një detyrim ligjor ose konstruktiv aktual për t'i bërë këto pagesa si pasojë e ngjarjeve që kanë ndodhur në të shkuarën; dhe
- (b) mund të bëhet një vlerësim i besueshëm i detyrimit.

Një detyrim aktual ekziston atëherë dhe vetëm atëherë kur njësia ekonomike nuk ka alternativë tjetër reale përveç se të kryejë pagesat.

- 20 Në kuadër të disa skemave të ndarjes së fitimit, punonjësit marrin një pjesë të fitimit vetëm nëse qëndrojnë në njësinë ekonomike për një periudhë të përcaktuar. Skema të tilla krijojnë një detyrim konstruktiv, kur punonjësit kryejnë shërbimin, i cili e rrit shumën që duhet paguar nëse ata nuk largohen nga njësia ekonomike deri në fund të periudhës së përcaktuar. Matja e detyrimeve të tilla konstruktive pasqyron mundësinë që disa prej punonjësve mund të largohen pa i marrë pagesat e pjesëmarrjes në fitime.

Shembull që ilustron paragrafin 20

Një skemë e pjesëmarrjes në fitime kërkon që një njësi ekonomike t'u paguajë një pjesë të përcaktuar të fitimit të vitit punonjësve, të cilët kanë shërbyer gjatë gjithë vitit. Nëse nuk është larguar asnjë punonjës gjatë vitit, shuma gjithsej e pagesave të ndarjes së fitimit për vitin do të jetë 3% e fitimit. Njësia ekonomike çmon se qarkullimi i personelit do ta ulë këtë shumë të pagesave në 2.5% të fitimit.

Njësia ekonomike njih një pasiv dhe një shpenzim prej 2.5% të fitimit.

- 21 Një njësi ekonomike mund të mos ketë asnjë detyrim ligjor për të dhënë një shpërblim. Megjithatë, në disa raste, një njësi ekonomike e ka si praktikë që të japë shpërblime të tilla. Në këto raste, njësia ekonomike ka një detyrim konstruktiv, sepse nuk ka asnjë alternativë tjetër reale përveç se ta japë shpërblimin. Matja e detyrimit konstruktiv pasqyron mundësinë që disa prej punonjësve mund të largohen pa e marrë shpërblimin.
- 22 Një njësi ekonomike mund të bëjë një vlerësim të besueshëm të detyrimit ligjor ose konstruktiv në kuadër të skemës së pjesëmarrjes në fitime ose të shpërblimeve, vetëm atëherë, kur:
- (a) kushtet formale të skemës përmbajnë një formulë për përcaktimin e shumës së përfitimit;
 - (b) njësia ekonomike i përcakton shumat që duhet të paguajë përpara se të autorizohet publikimi i pasqyrave financiare; ose
 - (c) praktika e të kaluarës jep evidencë të qartë për shumën e detyrimit konstruktiv të njësisë ekonomike.
- 23 Detyrimi në kuadër të skemave të ndarjes së fitimeve dhe të shpërblimeve lind vetëm nga shërbimi i punonjësit dhe jo nga një transaksion me pronarët e njësisë ekonomike. Për rrjedhojë, një njësi ekonomike e njeh koston e skemave të ndarjes së fitimeve dhe të shpërblimeve jo si shpërndarje të fitimit por si shpenzim.
- 24 Nëse pagesat e ndarjes së fitimeve dhe të shpërblimeve nuk maturohen tërësisht brenda 12 muajve pas mbylljes së periudhës vjetore raportuese, në të cilën punonjësit realizojnë shërbimin e lidhur me to, këto pagesa janë përfitime të tjera afatgjata të punonjësve (shih paragrafët 153-158).

Dhënia e informacioneve shpjeguese

- 25 Edhe pse ky Standard nuk kërkon informacione specifike shpjeguese për përfitimet afatshkurtra të punonjësve, informacione të tilla mund të kërkojnë nga Standarde të tjera. Për shembull, SNK 24 kërkon dhënie të informacioneve shpjeguese për përfitimet e punonjësve për personelin drejtues kryesor. SNK 1 *Paraqitja e pasqyrave financiare* kërkon dhënie të informacioneve shpjeguese për shpenzimet për përfitimet e punonjësve.

Përfitimet e pas-punësimit: dallimi midis skemave me kontribute të përcaktuara dhe skemave me përfitime të përcaktuara

- 26 Përfitimet e pas-punësimit përfshijnë, për shembull:
- (a) përfitimet e largimit nga puna, (psh pensionet dhe pagesa në një shumë të vetme me daljen në pension); dhe
 - (b) përfitime të tjera pas përfundimit të marrëdhënieve të punës, siç janë sigurimi i jetës pas përfundimit të marrëdhënieve të punës dhe kujdesi shëndetësor pas përfundimit të marrëdhënieve të punës.
- Marrëveshjet përmes së cilave një njësi ekonomike ofron përfitimet e pas-punësimit janë skema të përfitimeve të pas-punësimit. Një njësi ekonomike e zbaton këtë Standard për të gjitha këto marrëveshje, pavarësisht faktit nëse kërkohet apo jo krijimi i një njësie ekonomike më vete për të marrë kontributet dhe për të paguar përfitimet.
- 27 Skemat e përfitimeve të pas-punësimit klasifikohen ose si skema me kontribute të përcaktuara ose si skema me përfitime të përcaktuara, në varësi të përmbajtjes ekonomike të skemës që buron nga termit dhe kushtet kryesore të saj.
- 28 Në kuadër të skemave me kontribute të përcaktuara detyrimi ligjor ose konstruktiv i njësisë ekonomike është i kufizuar me shumën që ajo pranon të vendosë si kontribut në fond. Pra, shumën e përfitimeve të pas-punësimit, të marra nga punonjësi, përcaktohet përmes shumës së kontributeve që ka paguar një njësi ekonomike (dhe mbase, edhe punonjësi) në një skemë të përfitimeve të pas-punësimit ose në një shoqëri sigurimesh, së bashku me kthimet e investimit që lindin nga këto kontribute. Për pasojë, rreziku aktuarial (që përfitimet do të jenë më të vogla nga sa priten) dhe rreziku i investimit (që aktivet do të jenë të pamjaftueshme për të përmbushur përfitimet e pritura) bien mbi punonjësin.
- 29 Shembujt e rasteve, kur detyrimi i njësisë ekonomike nuk është i kufizuar me shumën që ajo pranon të vendosë si kontribut në fond, janë kur njësi ekonomike ka një detyrim ligjor ose konstruktiv përmes:
- (a) një formule të përfitimeve të skemës, e cila nuk është e lidhur vetëm me shumën e kontributeve dhe kërkon që njësi ekonomike të japë kontribute shtesë nëse aktivet janë të pamjaftueshme për të përmbushur përfitimet në formulën e përfitimeve të skemës;

- (b) një garancie, qoftë indirekte përmes një skeme ose drejtpërdrejt, të një kthimi të përcaktuar mbi kontributet, ose
 - (c) atyre praktikave joformale, të cilat lindin një detyrim konstruktiv. Për shembull, një detyrim konstruktiv mund të lindë kur një njësi ekonomike ka një histori të rritjes së përfitimeve të punonjësve të mëparshëm për të ruajtur të njëjtin nivel me inflacionin edhe atëherë kur nuk ka një detyrim ligjor për të vepruar kështu.
- 30 Në kuadër të skemave me përfitime të përcaktuara:
- (a) detyrimi i njësisë ekonomike është t'u japë punonjësve të tanishëm dhe të mëparshëm përfitimet, për të cilat është rënë dakort, dhe
 - (b) rreziku aktuarial (që përfitimet do të kushtojnë më shumë nga sa pritet) dhe rreziku i investimeve, në thelb, bie mbi njësinë ekonomike. Nëse përvoja aktuariale ose e investimeve është më e keqe nga sa pritet, detyrimi i njësisë ekonomike mund të rritet.
- 31 Paragrafët 32-49 shpjegojnë dallimin midis skemave me kontribute të përcaktuara dhe skemave me përfitime të përcaktuara, në kushtet e skemave me disa punëdhënës, të skemave me përfitime të përcaktuara që ndajnë riskun mes njësisë ekonomike me kontroll të përbashkët, të skemave shtetërore dhe të përfitimeve të siguruara.

Skemat me disa punëdhënës

- 32 Një njësi ekonomike e klasifikon një skemë me disa punëdhënës si skemë me kontribute të përcaktuara ose si skemë me përfitime të përcaktuara, sipas kushteve të skemës (përfshirë edhe çdo detyrim konstruktiv që shkon përtej kushteve formale).
- 33 Nëse një njësi ekonomike merr pjesë në një skemë me përfitime të përcaktuara, me përjashtim të rastit kur zbatohet paragrafi 34, ajo duhet të:
- (a) trajtojë pjesën e vet të detyrimit për përfitimet e përcaktuara, aktivet e skemës dhe kostot që kanë të bëjnë me skemën, njëllëj sikurse edhe për çdo skemë tjetër me përfitime të përcaktuara; dhe
 - (b) japë informacionin shpjegues të kërkuar në paragrafët 135–148 (përjashtuar paragrafi 148(d)).
- 34 Kur nuk ka informacion të mjaftueshëm për të përdorur kontabilizimin e përfitimeve të përcaktuara për një skemë me përfitime të përcaktuara me disa punëdhënës, atëherë njësi ekonomike:

- (a) trajton skemën sipas paragrafëve 51-52 sikur të jetë skemë me kontribute të përcaktuara; dhe
- (b) jep informacionin shpjegues të kërkuar paragrafin 148.

35 Një shembull i një skeme me përfitime të përcaktuara me disa punëdhënës është kur:

- (a) skema financohet mbi bazën “pay as you go” (paguaj aq sa ke) në mënyrë të tillë që: kontributet të caktohen në një nivel, që pritet të jetë i mjaftueshëm për të paguar përfitimet që maturohen në po atë periudhë; çdo përfitim i ardhshëm i fituar gjatë periudhës aktuale do të paguhet me anë të kontributeve të ardhshme; dhe
- (b) përfitimet e punonjësve përcaktohen nga kohëzgjatja e shërbimit të tyre dhe njësitë ekonomike pjesëmarrëse nuk kanë mënyra realiste tërheqjeje nga skema pa paguar një kontribut për përfitimet e fituara nga punonjësit deri në datën e tërheqjes. Një skemë e tillë krijon një rrezik aktuarial për njësinë ekonomike: nëse kostoja përfundimtare e përfitimeve të fituara në datën e bilancit, është më e madhe nga sa pritej, njësia ekonomike duhet ose t’i rrisë kontributet ose t’i bindë punonjësit të pranojnë një zvogëlim të përfitimeve. Pra, një skemë e tillë është skemë me përfitime të përcaktuara.

36 Kur ka informacion të mjaftueshëm për një skemë me disa punëdhënës, e cila është skemë me përfitime të përcaktuara, njësia ekonomike trajton pjesën e vet të detyrimit për përfitime të përcaktuara, të aktiveve të skemës dhe të kostos së përfitimeve të pas-punësimit të lidhura me skemën, njësoj si për çdo skemë tjetër me përfitime të përcaktuara. Megjithatë, në disa raste, një njësi ekonomike mund të mos e identifikojë dot pjesën e vet të pozicionit financiar dhe të rezulttit të skemës me besueshmëri të mjaftueshme për qëllime kontabël. Kjo mund të ndodhë nëse:

- (a) skema i ekspozon njësitë ekonomike pjesëmarrëse ndaj rreziqeve aktuariale që kanë të bëjnë me punonjësit ekzistues dhe të mëparshëm të njësisë ekonomike të tjera, dhe si rezultat, nuk ka një bazë të njëtrajtshme dhe të besueshme për ta shpërndarë detyrimin, aktivet e skemës dhe kostot tek njësitë ekonomike të veçanta që marrin pjesë në skemë; ose
- (b) njësia ekonomike nuk disponon informacionin e mjaftueshëm rreth skemës, që përmbush kërkesat e këtij Standardi.

Në këto raste, njësia ekonomike e trajton skemën sikur të ishte skemë me kontribute të përcaktuara dhe jep informacionet shpjeguese që kërkojnë paragrafi 148.

37 Mund të ketë një marrëveshje midis skemës me disa punëdhënës dhe pjesëmarrësve të saj, që përcakton mënyrën e shpërndarjes së tepricës tek pjesëmarrësit (ose të financimit të deficitit). Një pjesëmarrës në një skemë me disa punëdhënës me një marrëveshje të tillë, i cili e trajton skemën si skemë me kontribute të përcaktuara në përputhje me paragrafin 34, duhet të njohë aktivin

ose pasivin që lind nga marrëveshja, si edhe të ardhurat ose shpenzimet përkatëse, në fitim ose humbje.

Shembull që ilustron paragrafin 37 *

Një njësi ekonomike merr pjesë në një skemë me disa punëdhënës me përfitime të përcaktuara, e cila nuk përgatit vlerësime të skemës sipas SNK 19. Për rrjedhojë, ajo trajton skemën sikur të jetë skemë me kontribute të përcaktuara. Një vlerësim i financimit, i kryer jo sipas SNK 19, tregon një deficit prej 100 milionë NJM në skemë. Në bazë të një kontrate, skema ka rënë dakort për një grafik kontributesh me punëdhënësit pjesëmarrës në skemë për ta eliminuar deficitin gjatë pesë vjetëve të ardhshme. Kontributet gjithsej të njësisë ekonomike në bazë të kontratës janë 8 milionë NJM.

Njësia ekonomike njih një pasiv për kontributet të rregulluar me vlerën në kohë të parës dhe një shpenzim të barabartë me të, në fitim ose humbje.

- 38 Skemat me disa punëdhënës dallojnë nga skemat e administrimit në grup. Skema e administrimit në grup është thjesht një bashkim i skemave me një punëdhënës, të cilat bashkohen për t'u dhënë mundësi punëdhënësve për t'i bashkuar aktivet e tyre për qëllime investimi dhe për të zvogëluar kostot e menaxhimit dhe administrimit të investimeve, por ndërkohë, kërkesat e punëdhënësve mbahen të veçuara në mënyrë që prej tyre të përfitojnë vetëm punëmarrësit përkatës. Skemat e administrimit në grup nuk paraqesin ndonjë problem të veçantë kontabiliteti sepse ka informacion të gatshëm për t'i trajtuar ato në të njëjtën mënyrë sikurse edhe çdo skemë tjetër me një punonjës, dhe sepse skema të tilla nuk paraqesin për njësitë ekonomike pjesëmarrëse ndonjë rrezik aktuarial në lidhje me punonjësit ekzistues dhe të mëparshëm të njësive ekonomike të tjera. Përkufizimet që jepen në këtë Standard i kërkojnë njësive ekonomike ta klasifikojë një skemë të administrimit në grup si skemë me kontribute të përcaktuara ose skemë me përfitime të përcaktuara sipas kushteve të skemës (përfshirë edhe çdo detyrim konstruktiv që shkon përtej kushteve formale).
- 39 **Për të përcaktuar se kur do të njohë dhe si do të matë një pasiv që lidhet me përfundimin e një skeme të përfitimeve të përcaktuara me disa punëdhënës ose tërheqjen e njësive ekonomike nga një skemë të përfitimeve të përcaktuara me disa punëdhënës, njësia ekonomike duhet të zbatojë SNK 37 *Provizionet, Pasivet dhe Aktivët e Kushtëzuara*.**

* Në këtë Standard shumatat monetare janë shprehur në 'njësi monetare (NJM)'.

Skemat me përfitime të përcaktuara të cilat e shpërndajnë rrezikun midis disa njësive ekonomike me kontroll të përbashkët

- 40 Skemat me përfitime të përcaktuara të cilat e shpërndajnë rrezikun midis disa njësive ekonomike me kontroll të përbashkët, për shembull një shoqëri mëmë dhe filialet e saj, nuk janë skema me disa punëdhënës.
- 41 Një njësi ekonomike që merr pjesë në një skemë të tillë, duhet të marrë informacion për skemën si një e tërë, e matur në përputhje me këtë Standard, në bazë të supozimeve që aplikohen për skemën në tërësi. Nëse ka një marrëveshje ose një politikë të shprehur për t'ia ngarkuar njësive ekonomike individuale të grupit koston e përfitimeve të përcaktuara neto për skemën si një e tërë, matur në përputhje me këtë Standard, njësia ekonomike, në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta, njeh këtë kosto të përfitimeve të përcaktuara neto. Nëse nuk ka një marrëveshje apo një politikë të tillë, kostoja e përfitimeve të përcaktuara neto njihet në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta të njësisë ekonomike të grupit që është ligjërisht mbështetësi financiar i skemës. Njësitë e tjera ekonomike të grupit, në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta, njohin një kosto të barabartë me kontributet e tyre të pagueshme për periudhën.
- 42 Pjesëmarrja në një skemë të tillë është një transaksion me palë të lidhura për secilën njësi ekonomike të grupit. Për rrjedhojë, njësia ekonomike, në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta, jep informacionet shpjeguese të kërkuara në paragrafin 149.

Skemat shtetërore

- 43 Një njësi ekonomike trajton skemën shtetërore njësoj me skemën me disa punëdhënës (shih paragrafët 32–39).
- 44 Skemat shtetërore krijohen me ligj për të mbuluar të gjitha njësitë ekonomike (ose të gjitha njësitë ekonomike të një kategorie të veçantë, për shembull të një industrie të veçantë) dhe administrohen nga pushteti qendror ose vendor, ose nga një organ tjetër (për shembull, një agjenci autonome e krijuar posaçërisht për këtë qëllim) që nuk është nën kontrollin apo influencën e njësisë ekonomike raportuese. Disa skema të krijuara nga një njësi ekonomike japin si përfitime të detyrueshme, që jepen në vend të përfitimeve që do mbulohehin nga një skemë shtetërore, ashtu edhe përfitime vullnetare. Këto skema nuk janë skema shtetërore.
- 45 Skemat shtetërore karakterizohen si skema me përfitime të përcaktuara ose skema me kontribute të përcaktuara në bazë të detyrimit që ka njësia ekonomike në kuadër të skemës. Shumë skema shtetërore financohen mbi bazën “pay as you go” (paguaj aq sa ke): në këtë rast, kontributet caktohen në nivelin që pritet të jetë i mjaftueshëm për të paguar përfitimet e kërkuara që maturohen në po atë periudhë; çdo përfitim i ardhshëm i fituar gjatë periudhës aktuale do të paguhet

me anë të kontributeve të ardhshme. Megjithatë, në shumë skema shtetërore, njësia ekonomike nuk e ka detyrimin ligjor apo konstruktiv për t'i paguar këto përfitime të ardhshme: detyrimi i vetëm që ka është të paguajë detyrimet kur ato janë të pagueshme dhe kur njësia ekonomike ndërpret marrëdhëniet e punës me anëtarët e skemës shtetërore, ajo nuk ka më detyrimin për të paguar përfitimet e fituara nga punonjësit e vet gjatë viteve të mëparshme. Për këtë arsye, skemat shtetërore, zakonisht, janë skema me kontribute të përcaktuara. Megjithatë, në raste të pakta kur një skemë shtetërore është skemë me përfitime të përcaktuara, njësia ekonomike aplikon trajtimin e përcaktuar në paragrafët 32–39.

Përfitimet e siguruara

46 Një njësi ekonomike mund të paguajë prime sigurimi për të financuar një skemë përfitimesh të pas punësimit. Këtë skemë njësia ekonomike e trajton si skemë me kontribute të përcaktuara, nëse njësia ekonomike nuk ka detyrimin ligjor ose konstruktiv (drejtpërdrejt ose indirekt, përmes skemës) për:

- (a) për t'u paguar punonjësve përfitimet drejtpërdrejt kur maturohen; ose
- (b) për të paguar shuma të tjera nëse siguruesi nuk i paguan të gjitha përfitimet e ardhshme të punonjësve, që lidhen me shërbimin e punonjësve në periudhën aktuale dhe në ato të mëparshme.

Nëse njësia ekonomike mban një detyrim të tillë ligjor ose konstruktiv, ajo e trajton skemën si skemë me përfitime të përcaktuara.

47 Nuk është nevoja që përfitimet e siguruara me anë të një kontrate sigurimi të kenë një marrëdhënie të drejtpërdrejtë apo automatike me detyrimin e njësisë ekonomike për përfitimet e punonjësve. Skemat e përfitimeve të pas-punësimit që kërkojnë kontrata sigurimi, i nënshtrohen të njëjtit dallim midis kontabilitetit dhe financimit sikurse edhe skemat e tjera të financuara.

48 Kur një njësi ekonomike financon një detyrim për përfitime të pas-punësimit përmes kontributit në një policë sigurimi në kuadër të së cilës njësia ekonomike (drejtpërdrejt, ose indirekt përmes skemës, përmes mekanizmit për vendosjen e primeve të ardhshme ose përmes një marrëdhënieje me siguruesin si palë e lidhur) ruan një detyrim ligjor ose konstruktiv, pagimi i primeve nuk përbën një skemë me kontribute të përcaktuara. Në këtë rast njësia ekonomike:

- (a) e trajton një policë sigurimi kualifikuese si një aktiv të skemës (shih paragrafin 8); dhe
- (b) i njeh policat e tjera të sigurimit si të drejta rimbursimi (nëse policat plotësojnë kriteret e paragrafit 116).

- 49 Kur një policë sigurimi është në emër të një pjesëmarrësi të specifikuar të skemës ose të një grupi të pjesëmarrësve të skemës dhe njësia ekonomike nuk ka detyrimin ligjor ose konstruktiv për të mbuluar humbjet nga polica, njësia ekonomike nuk ka asnjë detyrim për t'i paguar përfitimet punonjësve dhe siguruesi ka përgjegjësinë e vetme për t'i paguar përfitimet. Pagimi i primeve fikse në kuadër të kontratave të tilla, në thelb është një shlyerje e detyrimit për përfitimet e punonjësve dhe jo një investim për ta përmbushur detyrimin. Kështu, njësia ekonomike nuk ka më një aktiv apo një pasiv. Për pasojë, njësia ekonomike i trajton këto pagesa si kontribute që vendosen në skemën me kontribute të përcaktuara.

Përfitimet e pas-punësimit: skemat me kontribute të përcaktuara

- 50 Kontabilizimi i skemave me kontribute të përcaktuara nuk është i komplikuar sepse detyrimi i njësisë raportuese për secilën periudhë përcaktohet nga shumat që duhen dhënë si kontribut për këtë periudhë. Po kështu, nuk kërkohen hipoteza aktuariale për të matur detyrimin ose shpenzimin dhe nuk ka mundësi të ketë fitim ose humbje neto aktuariale. Për më tepër, detyrimet maten të paskontuara, me përjashtim të rastit kur nuk maturohen tërësisht brenda 12 muajve pas mbylljes së periudhës në të cilën punonjësit realizojnë shërbimin e lidhur me to.

Njohja dhe matja

- 51 Kur një punonjës i ka shërbyer një njësie ekonomike gjatë një periudhe, njësia ekonomike duhet të njohë kontributet e pagueshme në një skemë me kontribute të përcaktuara në këmbim të këtij shërbimi:
- (a) si një pasiv (shpenzim i përlogaritur), pasi zbritet kontributi që është paguar. Nëse kontributi që është paguar është më i madh se kontributi që duhet paguar për shërbimin përpara datës së bilancit, njësia ekonomike e njeh këtë tepëri si aktiv (shpenzim të parapaguar) për aq sa ky parapagim do të çojë, për shembull, në një pakësim të pagesave të ardhshme ose në një rikthim të parave.
 - (b) si një shpenzim, nëse ndonjë Standard tjetër nuk kërkon apo nuk lejon përfshirjen e kontributeve në koston e një aktivi (shih për shembull SNK 2 dhe SNK 16).
- 52 Kur kontributet e një skeme me kontribute të përcaktuara nuk maturohen tërësisht brenda 12 muajve pas mbylljes së periudhës në të cilën punonjësit i realizojnë shërbimet e lidhura me to, ato duhet

të skontohej duke përdorur normën e skontimit të specifikuar në paragrafin 83.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

- 53 Një njësi ekonomike duhet të bëjë të ditur shumën e njohur si shpenzim për skemat me kontribute të përcaktuara.
- 54 Nëse kërkohet nga SNK 24, një njësi ekonomike jep informacion për kontributet e dhëna në skemën me kontribute të përcaktuara për personelin drejtues kryesor.

Përfitimet e pas-punësimit: skemat me përfitime të përcaktuara

- 55 Kontabilizimi i skemave me përfitime të përcaktuara është kompleks, sepse kërkohen hipoteza aktuariale për të matur detyrimin dhe shpenzimin dhe ekziston një mundësi për fitime dhe humbje neto aktuariale. Për më tepër, detyrimet maten mbi një bazë të skontuar sepse mund të shlyhen shumë vjet pasi punonjësit kanë kryer shërbimin e lidhur me to.

Njohja dhe matja

- 56 Skemat me përfitime të përcaktuara mund të jenë të pafinancuara, ose mund të financohen tërësisht ose pjesërisht me kontribute nga një njësi ekonomike dhe ndonjëherë, edhe me kontribute nga punonjësit e saj, që i jepen një njësie ekonomike, ose nga fondi i cili ligjërisht është i ndarë nga njësia ekonomike raportuese dhe, nga e cila paguhen përfitimet e punonjësve. Pagesa e përfitimeve të financuara kur maturohen, varet jo vetëm nga pozicioni financiar dhe performanca e investimeve të fondit por edhe nga aftësia (dhe vullneti) e njësisë ekonomike për të mbuluar ndonjë diferencë në aktivet e fondit. Për pasojë, në thelb, njësia ekonomike pranon rreziqet aktuariale dhe të investimit që lidhen me skemën. Kështu, shpenzimi i njohur për një skemë me përfitime të përcaktuara jo domosdoshmërisht është shuma e kontributit që duhet paguar për periudhën.
- 57 Kontabilizimi që u bën një njësi ekonomike skemave me përfitime të përcaktuara ndjek këto hapa:
- (a) përcaktimi i deficitit ose tepricës. Kjo përfshin:
- (i) përdorimin e një teknike aktuariale, metodën e kreditimit për njësi të projektuar, për të bërë një çmuarje të besueshme të shumës përfundimtare të përfitimit që punonjësit kanë fituar në këmbim të shërbimit të tyre në periudhën aktuale dhe ato të mëparshme (shih paragrafët 67-69). Sipas saj një njësi ekonomike duhet të përcaktojë se sa përfitim u ngarkohet periudhave të mëparshme dhe asaj ekzistuese (shih paragrafët

70-74) dhe të bëjë çmuarje (hipoteza aktuariale) në lidhje me variablat demografike (si për shembull, qarkullimi dhe vdekshmëria e punonjësve) dhe variablat financiare (si për shembull, ritjet e ardhshme të pagave dhe të kostove mjekësore) të cilat do të kenë ndikim në koston e përfitimit (shih paragrafët 75-98).

- (ii) skontimin e këtij përfitimi për të përcaktuar vlerën aktuale të detyrimit për përfitimet e përcaktuara dhe koston aktuale të shërbimit (shih paragrafët 67-69 dhe 83-86).
 - (iii) zbritjen e vlerës së drejtë të aktiveve të skemës (shih paragrafët 113-115) nga vlera aktuale e detyrimit për përfitimet e përcaktuara.
- (b) përcaktimi i shumës së pasivit (aktivit) neto për përfitimet e përcaktuara si shumë e deficitit ose tepricës së përcaktuar në pikën (a), të rregulluar për efektin e ndonjë kufizimi në aktivin neto për përfitimet e përcaktuara ndaj tavanit të aktivit (shih paragrafin 64).
- (c) përcaktimi i shumave për t'u njohur në rezultat (fitim ose humbje):
- (i) kostot aktuale të shërbimit (shih paragrafët 70-74).
 - (ii) çdo kosto të mëparëshme të shërbimit dhe fitimin ose humbjen në shlyerje (shih paragrafët 99-112).
 - (iii) interesin neto mbi pasivin (aktivin) neto për përfitimet e përcaktuara (shih paragrafët 123-126).
- (d) përcaktimi i rimatjeve të pasivit (aktivit) neto për përfitimet e përcaktuara, për t'u njohur në pasqyrën e të ardhurave të tjera përfshirë:
- (i) fitimet dhe humbjet neto aktuariale (shih paragrafët 128 dhe 129);
 - (ii) kthimi i skemës së aktiveve, duke përjashtuar shumat e përfshira në interesin neto të pasivit (aktivit) neto për përfitimet e përcaktuara (shih paragrafët 130); dhe
 - (iii) çdo ndryshim në efektin e tavanit të aktivit (shih paragrafin 64), duke përjashtuar shumat e përfshira në interesin neto të pasivit (aktivit) neto për përfitimet e përcaktuara.

Kur një njësi ekonomike ka më shumë se një skemë me përfitime të përcaktuara, njësi ekonomike i aplikon këto procedura veçmas për secilën skemë materiale.

- 58 Një njësi ekonomike duhet të përcaktojë pasivin (aktivin) neto për përfitimet e përcaktuara rregullisht në mënyrë që shumat e njohura në pasqyrat financiare të mos ndryshojnë ndjeshëm nga shumat që do të përcaktohen në fund të periudhës së raportimit.**

- 59 Ky Standard nxit, por nuk kërkon, që një njësi ekonomike të përdorë aktuarë të kualifikuar në matjen e të gjitha detyrimeve materiale për përfitimet e pas-punësimit. Për arsye praktike një njësi ekonomike mund të kërkojë që aktuari i kualifikuar të bëjë një vlerësim të detyrimit para fundit të periudhës së raportimit. Pavarësisht nga kjo, rezultatet e këtij vlerësimi do të përditësohen për transaksionet materiale dhe ndryshimet e tjera materiale në rrethanat (përfshirë ndryshimet në çmimet e tregut dhe normat e interesit) deri në datën e fundit të periudhës së raportimit.
- 60 Në disa raste, çmuarjet, mesataret dhe llogaritjet e shkurtuara mund të ofrojnë një përafrim të besueshëm të llogaritjeve të hollësishme të ilustruara në këtë Standard.

Trajtimi kontabël i detyrimit konstruktiv

- 61 Një njësi ekonomike kontabilizon jo vetëm detyrimin e vet ligjor që rrjedh nga kushtet formale të një skeme me përfitime të përcaktuara, por edhe çdo detyrim konstruktiv që lind nga praktikat joformale e njësisë ekonomike. Praktikrat joformale sjellin një detyrim konstruktiv atëherë kur njësia ekonomike nuk ka alternativë tjetër realiste përveç se t'i paguajë përfitimet e punonjësve. Shembull i një detyrimi konstruktiv është rasti kur një ndryshim i praktikave joformale të njësisë ekonomike do të shkaktonte një dëm të papranueshëm ndaj marrëdhënieve të saj me punonjësit.
- 62 Kushtet formale të një skeme me përfitime të përcaktuara mund t'i lejojnë një njësie ekonomike që t'i japë fund detyrimit të vet në kuadër të skemës. Megjithatë, për një njësi ekonomike zakonisht është e vështirë që ajo të t'i japë fund detyrimit në një skemë (pa paguar), kur punonjësit duhen mbajtur. Për rrjedhojë, në mungesë të informacionit që provon të kundërtën, kontabilizimi i përfitimeve të pas-punësimit merr si të mirëqënë faktin, që një njësi ekonomike e cila aktualisht është duke premtuar përfitime të tilla, do të vazhdojë të veprojë kështu, edhe për pjesën tjetër të jetës aktive në punë të punonjësve.

Pasqyra e pozicionit financiar

- 63 Një njësi ekonomike do të njohë pasivin (aktivin) neto për përfitimet e përcaktuara në pasqyrën e pozicionit financiar.
- 64 Nëse një njësi ekonomike ka një tepricë në një skemë të përcaktuar të përfitimeve, ajo mat aktivin që del nga ky proces me vlerën më të vogël midis:
- (a) tepricës së skemës të përfitimeve të përcaktuara; dhe
 - (b) tavanit të aktivit, të përcaktuar bazuar në normën e skontimit të cilësuar në paragrafin 83.

- 65 Një aktiv neto për përfitimet e përcaktuara mund të lindë kur një skemë me përfitime të përcaktuara është e mbi-financuar ose kur njihen fitime aktuariale. Në raste të tilla, një njësi ekonomike njeh një aktiv neto për përfitimet e përcaktuara sepse:
- (a) njësia ekonomike ka nën kontroll një burim, që është aftësia për të përdorur tepriçën për të krijuar përfitime të ardhshme;
 - (b) ky kontroll është rezultat i ngjarjeve të shkuara (kontributet e paguara nga njësia ekonomike dhe shërbimi i realizuar nga punonjësit); dhe
 - (c) njësia ekonomike ka në dispozicion përfitime ekonomike të ardhshme në formën e një ulje të kontributeve të ardhshme ose në formën e një kthimi mjetesesh monetare, drejtpërdrejt për njësinë ekonomike ose indirekt në drejtim të një skeme tjetër me deficit. Tavan i aktivitetit është vlera aktuale e këtyre përfitimeve të ardhshme.

Njohja dhe matja: vlera aktuale e detyrimeve për përfitimet e përcaktuara dhe kosto e shërbimeve aktuale

- 66 Kosto finale e një skeme të përfitimeve të përcaktuara mund të ndikohet nga shumë variabla si ecuria e pagave finale, qarkullimi dhe vdekshmëria e punonjësve, kontributet e punonjësve dhe kostot shëndetsore. Kosto finale e skemës është e pasigurt dhe kjo pasiguri ka mundësi të vazhdojë për një periudhë të gjatë kohe. Për të matur vlerën aktuale të detyrimeve për përfitimet e përcaktuara pas punësimit dhe koston e shërbimeve aktuale përkatëse duhet të:
- (a) zbatohet një metodë vlerësimi aktuariale (shih paragrafët 67–69);
 - (b) ngarkohen përfitimet sipas periudhave të shërbimit (shih paragrafët 70–74); dhe
 - (c) ndërtohen hipoteza aktuariale (shih paragrafët 75–98).

Metodat aktuariale të vlerësimit

- 67 Një njësi ekonomike duhet të përdorë metodën e kreditimit për njësi të projektuar për të përcaktuar vlerën aktuale të detyrimeve të saj për përfitimet e përcaktuara dhe koston përkatëse të shërbimit aktual dhe kur është e mundur koston e shërbimit të shkuar.
- 68 Metoda e kreditimit për njësi të projektuar (ndonjëherë e quajtur si metoda e përfitimeve të njohura në përpjesëtim me shërbimin ose si metoda e përfitimit në bazë të viteve të shërbimit) konsideron se çdo periudhë shërbimi sjell një njësi shtesë të të drejtës së përfitimit (shih paragrafët 70-74) dhe e mat çdo njësi veçmas për të arritur deri në detyrimin përfundimtar (shih paragrafët 75–98).

Shembull që ilustron paragrafin 68

Një përfitim në trajtën e një shume të vetme, i barabartë me 1% të pagës përfundimtare për çdo vit shërbimi, është i pagueshëm në përfundim të shërbimit. Paga në vitin 1 është 10000 NJM dhe supozohet se rritet me 7% çdo vit. Norma e skontimit e përdorur është 10% në vit. Tabela e mëposhtme tregon se si arrihet në detyrimin për një punonjës, i cili pritet të largohet në fund të vitit 5, duke supozuar se nuk ka ndryshime në hipotezat aktuale. Për thjeshtësi, ky shembull nuk merr parasysh rregullimin shtesë që nevojitet për të pasqyruar probabilitetin se punonjësi mund të largohet nga njësia ekonomike më herët ose më vonë.

Viti	1	2	3	4	5
	NJM	NJM	NJM	NJM	NJM
<i>Përfitimi që i ngarkohet:</i>					
– viteve të mëparshme	0	131	262	393	524
– vitit aktual (1% e pagës përfundimtare)	131	131	131	131	131
– viteve të mëparshme dhe vitit aktual	131	262	393	524	655
<i>Detyrimi në çelje</i>	–	89	196	324	476
<i>Interesi me 10%</i>	–	9	20	33	48
<i>Kosto e shërbimit aktual</i>	89	98	108	119	131
<i>Detyrimi në mbyllje</i>	89	196	324	476	655

Shënim:

1	<i>Detyrimi në çelje është vlera aktuale e përfitimit që i ngarkohet viteve të mëparshme.</i>
2	<i>Kostoja e shërbimit aktual është vlera aktuale e përfitimit që i ngarkohet vitit aktual.</i>
3	<i>Detyrimi në mbyllje është vlera aktuale e përfitimit që u ngarkohet viteve të mëparshme dhe atij aktual.</i>

69 Njësia ekonomike e skanton të gjithë detyrimin për përfitimet e pas-punësimit, edhe sikur një pjesë e detyrimit të maturohet brenda 12 muajve pas datës së bilancit.

Ngarkimi i përfitimeve periudhave të shërbimit

70 Gjatë përcaktimit të vlerës aktuale të detyrimeve të veta për përfitimet e përcaktuara dhe koston përkatëse të shërbimit aktual dhe, nëse ka, koston së shërbimit të shkuar, njësia ekonomike do t'i ngarkojë përfitimin periudhave të shërbimit në bazë të formulës së përfitimeve të skemës. Megjithatë, nëse shërbimi i një punonjësi gjatë viteve të fundit çon në nivele materialisht më të larta përfitimi se shërbimi i viteve më të hershme, njësia ekonomike e ngarkon përfitimin mbi bazë lineare nga:

- (a) data kur shërbimi i punonjësit çon në një përfitim në bazë të skemës (pavarësisht nëse përfitimet janë apo jo të kushtëzuara në shërbimin e ardhshëm); deri në
- (b) datën kur shërbimi i punonjësit çon në një vlerë jo materiale të përfitimeve të mëtejshme në bazë të skemës, e cila nuk vjen nga rritjet e mëtejshme të pagës.

71 Metoda e kreditimit për njësi të projektuar kërkon që një njësi ekonomike t'i ngarkojë përfitimin periudhës aktuale (me qëllim që të përcaktojë koston e shërbimit aktual) dhe periudhave aktuale e të mëparshme (me qëllim që të përcaktojë vlerën aktuale të detyrimeve për përfitimet e përcaktuara). Një njësi ekonomike ngarkon përfitimin në periudhat në të cilat lind detyrimi për të dhënë përfitimet e pas-punësimit. Ky detyrim lind kur punonjësit kryejnë shërbimet në këmbim të përfitimeve të pas-punësimit, të cilat pritet që një njësi ekonomike t'i paguajë në periudhat raportuese të ardhshme. Teknikat aktuariale i japin mundësi një njësie ekonomike të masë këtë detyrim me besueshmëri të mjaftueshme për të justifikuar njohjen e një pasivi.

Shembuj që ilustrojnë paragrafin 71

- 1 Një skemë me përfitime të përcaktuara jep një përfitim me një shumë të vetme prej 100 NJM në momentin e daljes në pension për çdo vit shërbimi.

Çdo viti i ngarkohet një përfitim prej 100 NJM. Kostoja e shërbimit aktual është vlera aktuale e 100 NJM. Vlera aktuale e detyrimit për përfitimeve të përcaktuara është vlera aktuale e 100 NJM, e shumëzuar me numrin e viteve të shërbimit deri në datën e bilancit.

Nëse përfitimi është i pagueshëm menjëherë kur punonjësi largohet nga njësia ekonomike, kostoja e shërbimit aktual dhe vlera aktuale e detyrimit për përfitime të përcaktuara, pasqyrojnë datën në të cilën pritët të largohet punonjësi. Pra, për shkak të efektit të skontimit, ato janë më pak se shumatat që do të përcaktoheshin, nëse punonjësi do të largohej në datën e bilancit.

- 2 Një skemë jep një pension mujor prej 0,2% të pagës përmbyllëse për çdo vit shërbimi. Pensioni është i pagueshëm duke filluar nga moshë 65-vjeçare.

Çdo viti shërbimi i ngarkohet përfitimi i barabartë me vlerën aktuale, në datën e pritshme të daljes në pension, të një pensioni mujor sa 0,2% e pagës përmbyllëse të çmuar të pagueshëm duke filluar nga data e pritshme e daljes në pension deri në datën e pritshme të vdekjes. Kosto e shërbimit aktual është vlera aktuale e këtij përfitimi. Vlera aktuale e detyrimit për përfitime të përcaktuara është vlera aktuale e pagesave mujore të pensionit prej 0,2% të pagës përmbyllëse, e shumëzuar me numrin e viteve të shërbimit deri në datën e bilancit. Kosto e shërbimit aktual dhe vlera aktuale e detyrimit për përfitimet e përcaktuara skontohen sepse pagesat e pensionit fillojnë në moshën 65-vjeçare.

- 72 Shërbimi i punonjësit çon në lindjen e një detyrimi në bazë të skemës me përfitime të përcaktuara edhe sikur përfitimet të jenë të kushtëzuara me punësimin e ardhshëm (me fjalë të tjera, nuk është fituar ende e drejta për t'i marrë). Shërbimi i punonjësit përpara datës së kushtëzimit çon në lindjen e një detyrimi konstruktiv sepse, në fund të çdo periudhe raportuese të mëpasshme, zvogëlohet vlera e shërbimit të ardhshëm që do të duhet të kryejë një punonjës përpara se të fitojë të drejtën për përfitimin. Gjatë matjes së detyrimit të saj për përfitimet e përcaktuara, një njësi ekonomike merr në konsideratë probabilitetin që disa punonjës mund të mos i përmbyllin kërkesat kushtëzuese. Po kështu, edhe pse disa përfitime të caktuara të pas-punësimit, për shembull, përfitimet mjekësore të pas-punësimit, bëhen të pagueshme vetëm nëse ndodh një ngjarje e specifikuar kur një punonjës i ka ndërprerë marrëdhëniet e punës, krijohet një detyrim kur një punonjës kryen shërbimin që i jep të drejtën mbi përfitimin nëse ndodh ngjarja e specifikuar. Probabiliteti i ndodhjes së ngjarjes së specifikuar

ndikon në matjen e detyrimit, por nuk përcakton faktin nëse ekziston apo jo detyrimi.

Shembuj që ilustrojnë paragrafin 72

- 1 Një skemë paguan një përfitim prej 100 NJM për çdo vit shërbimi. E drejta mbi përfitimet fitohet pas dhjetë vitesh shërbimi.

Çdo viti i ngarkohet një përfitim prej 100 NJM. Në secilin prej dhjetë viteve të para, kosto e shërbimit aktual dhe vlera aktuale e detyrimit pasqyrojnë probabilitetin që punonjësi mund të mos i përfundojë dhjetë vjet shërbim.

- 2 Një skemë paguan një përfitim prej 100 NJM për çdo vit shërbimi, duke përjashtuar shërbimin përpara moshës 25-vjeçare. E drejta mbi përfitimet fitohet menjëherë.

Asnjë përfitim nuk i ngarkohet shërbimit përpara moshës 25-vjeçare sepse shërbimi i kryer përpara kësaj date nuk çon në përfitime (të kushtëzuara apo të pakushtëzuara). Çdo viti të mëpasshëm i ngarkohet një përfitim prej 100 NJM.

73 Detyrimi mritet deri në datën kur shërbimi i mëtejshëm i punonjësit çon në një vlerë jo materiale të përfitimeve të mëtejshme. Për rrjedhojë, i gjithë përfitimi ju ngarkohet periudhave që mbyllen në këtë datë ose përpara kësaj date. Përfitimi u ngarkohet periudhave të veçanta kontabël në bazë të formulës së përfitimeve të skemës. Megjithatë, nëse shërbimi i një punonjësi gjatë viteve të fundit çon në nivele materialisht më të larta përfitimi se shërbimi i viteve më të hershme, njësia ekonomike e ngarkon përfitimin në formë lineare deri në datën kur shërbimi i mëtejshëm i punonjësit nuk çon më në vlera materiale të përfitimeve të ardhshme. Kjo sepse shërbimi i punonjësit gjatë gjithë periudhës do të çojë përfundimisht në një përfitim në këtë nivel më të lartë..

Shembuj që ilustrojnë paragrafin 73

- 1 Një skemë paguan një përfitim me një shumë të vetme prej 1000 NJM që kushtëzohet pas dhjetë vitesh shërbimi. Skema nuk ofron asnjë përfitim tjetër për shërbimin e mëvonshëm.

Secilit prej dhjetë viteve të parë i ngarkohet një përfitim prej 100 NJM.

Në secilin prej dhjetë viteve të parë, kosto e shërbimit aktual pasqyron probabilitetin se punonjësi mund të mos i përfundojë dhjetë vite shërbim. Viteve të mëpasshme nuk u ngarkohet asnjë përfitim.

- 2 Një skemë u paguan një përfitim pensioni në një shumë të vetme prej 2000 NJM të gjithë punonjësve të cilët janë ende në marrëdhënie pune në moshën 55-vjeçare pas 20 vjet shërbimi, ose të cilët janë ende në marrëdhënie pune në moshën 65-vjeçare, pa marrë në konsideratë kohëzgjatjen e shërbimit.

Për ata punonjës të cilët fillojnë punë përpara moshës 35-vjeçare, shërbimi së pari çon në përfitime në bazë të skemës në moshën 35-vjeçare (një punonjës mund të largohet në moshën 30-vjeçare dhe të kthehet në moshën 33-vjeçare, pa pasur asnjë efekt në vlerën ose kohën e përfitimeve). Këto përfitime kushtëzohen me shërbim të mëtejshëm. Po kështu, shërbimi pas moshës 55-vjeçare nuk çon në ndonjë vlerë materiale të përfitimeve të mëtejshme. Për këta punonjës, njësia ekonomike ngarkon një përfitim prej 100 NJM (2000 pjesëtuar me 20) për secilin vit nga mosha 35-vjeçare deri në moshën 55-vjeçare.

Për punonjësit të cilët fillojnë punë midis moshës 35-vjeçare dhe 45-vjeçare, shërbimi pas njëzetë viteve shërbim nuk çon në ndonjë vlerë materiale të përfitimeve të mëtejshme. Për këta punonjës, njësia ekonomike ngarkon një përfitim prej 100 NJM (2000 pjesëtuar me 20) për secilin prej njëzetë viteve të para.

Për punonjësit të cilët fillojnë punë pas moshës 55-vjeçare, shërbimi pas dhjetë viteve shërbim nuk çon në ndonjë vlerë materiale të përfitimeve të mëtejshme. Për këta punonjës, njësia ekonomike ngarkon një përfitim prej 200 NJM (2000 pjesëtuar me 10) për secilin prej dhjetë viteve të para.

Për të gjithë punonjësit, kosto e shërbimit aktual dhe vlera aktuale e detyrimit pasqyrojnë probabilitetin se punonjësi mund të mos e përfundojë periudhën e nevojshme të shërbimit.

- 3 Një skemë mjekësore pas-punësimi rimbursen 40% të kostove mjekësore të një punonjësi pas ndërprerjes së marrëdhënieve të punës, nëse ky punonjës i ndërpret marrëdhëniet e punës pas më shumë se dhjetë dhe më pak se njëzetë vitesh shërbimi dhe 50% të këtyre kostove nëse punonjësi i ndërpret marrëdhëniet e punës pas njëzetë ose më shumë vitesh shërbimi.

Në bazë të formulës së përfitimeve të skemës, njësia ekonomike i ngarkon 4% të vlerës aktuale të kostove mjekësore të pritshme (40% pjesëtuar me dhjetë) secilit prej dhjetë viteve të para dhe 1% (10% pjesëtuar me dhjetë) secilit prej dhjetë viteve të mëpasshme. Kosto e shërbimit aktual në secilin vit pasqyron probabilitetin që punonjësi mund të mos e përfundojë periudhën e nevojshme të shërbimit për të fituar një pjesë apo të gjitha përfitimet. Për punonjësit që pritet të largohen brenda dhjetë viteve, nuk ngarkohet asnjë përfitim.

- 4 Një skemë mjekësore pas-punësimi rimbursen 10% të kostove mjekësore të një punonjësi pas ndërprerjes së marrëdhënieve të punës nëse ky punonjës i ndërpret marrëdhëniet e punës pas më shumë se dhjetë dhe më pak se njëzetë vite shërbimi dhe 50% të këtyre kostove nëse punonjësi i ndërpret marrëdhëniet e punës pas njëzetë ose më shumë vite shërbimi.

Shërbimi i një punonjësi gjatë viteve të fundit nuk çon në nivele materialisht më të larta përfitimi se shërbimi i viteve më të hershme. Për rrjedhojë, për punonjësit që pritet të largohen pas njëzetë apo më shumë vitesh, njësia ekonomike ngarkon përfitimin në mënyrë lineare sipas paragrafit 71. Shërbimi pas njëzetë vitesh nuk çon në ndonjë vlerë me rëndësi materiale të përfitimeve të mëtejshme. Për rrjedhojë, përfitimi që i ngarkohet secilit prej njëzetë viteve të para është 2,5% e vlerës aktuale të kostove mjekësore të pritura (50% pjesëtuar me njëzetë).

Për punonjësit që pritet të largohen midis dhjetë dhe njëzetë viteve, përfitimi që i ngarkohet secilit prej dhjetë viteve të para është 1% e vlerës aktuale të kostove mjekësore të pritshme.

Për këta punonjës nuk ngarkohet asnjë përfitim për shërbimin nga fund i vitit të dhjetë deri në datën e parashikuar të largimit.

Për punonjësit që pritet të largohen brenda dhjetë viteve, nuk ngarkohet asnjë përfitim.

74 Nëse vlera e një përfitimi është një përqindje konstante e pagës përfundimtare për çdo vit shërbimi, rritjet e ardhshme të pagës ndikojnë në shumën e kërkuar për shlyerjen e detyrimit që ekziston për shërbimin përpara datës së bilancit, por nuk krijojnë asnjë detyrim shtesë. Për rrjedhojë:

- (a) për qëllime të paragrafit 70(b), rritjet e pagës nuk çojnë në përfitime të mëtejshme, edhe pse vlera e përfitimeve varet nga paga përfundimtare; dhe

- (b) vlera e përfitimit që i ngarkohet çdo periudhe është një përqindje konstante e pagës me të cilën lidhet përfitimi.

Shembull që ilustron paragrafin 74

Punonjësit kanë të drejtë të marrin një përfitim prej 3% të pagës përfundimtare për çdo vit shërbimi përpara moshës 55-vjeçare.

Përfitimi prej 3% e pagës përfundimtare të vlerësuar i ngarkohet çdo viti deri në moshën 55-vjeçare. Kjo është data pas së cilës shërbimi i mëtejshëm i punonjësit nuk çon në ndonjë vlerë materiale të përfitimeve të mëtejshme në bazë të skemës. Pas kësaj moshe, shërbimit nuk i ngarkohet asnjë përfitim.

Hipotezat aktuariale

75 Hipotezat aktuariale duhet të jënë të paparagjykuara dhe duhet të jenë reciprokisht të përputhshme.

76 Hipotezat aktuariale janë çmuarjet më të mira të një njësie ekonomike në lidhje me variablat, të cilat do të përcaktojnë koston e ofrimit të përfitimeve të pas-punësimit. Hipotezat aktuariale përbëhen nga:

- (a) supozimet demografike për karakteristikat e ardhshme të punonjësve ekzistues dhe të ardhshëm (dhe personave në varësi të tyre) të cilët kanë të drejtë t'i marrin përfitimet. Supozimet demografike trajtojnë çështje të tilla si:
- (i) vdekshmëria (shih paragrafët 81 dhe 82);
 - (ii) normat e qarkullimit të punonjësve, të paaftësisë në punë dhe të daljes në pension përpara moshës;
 - (iii) përqindja e antarëve të skemës që kanë persona në varësi, të cilët do të fitojnë të drejtën për të marrë përfitime;
 - (iv) përqindja e antarëve të skemës që zgjedhin secilën formë të mundshme pagese sipas kushteve të skemës; dhe
 - (v) përqindjet e kërkesave për pagesë në bazë të skemave mjekësore.
- (b) supozimet financiare, që trajtojnë zëra të tilla si:
- (i) norma e skontimit (shih paragrafët 83–86);
 - (ii) nivelet e përfitimeve, duke përjashtuar kostot e përfitimeve që duhet të plotësohen nga punonjësit dhe pagat e ardhshme (shih paragrafët 87–95);

- (iii) në rastin e përfitimeve mjekësore, kostot mjekësore të ardhshme, përfshirë koston e administrimit të kërkesave për rimbursim (dmth koston që do të ndeshet për përpunimin dhe zgjidhjen e kërkesave, përfshirë komisionet ligjore dhe të rregullimit) (shih paragrafët 96–98); dhe
 - (iv) taksat e pagueshme nga skema mbi kontributet që lidhen me shërbimin para datës së raportimit ose mbi përfitimet që vijnë nga ky shërbim.
- 77 Hipotezat aktuariale janë të paparagjykuara nëse nuk janë as të pakujdesshme e as tejet konservative.
- 78 Hipotezat aktuariale janë të përputhshme reciprokisht nëse pasqyrojnë marrëdhëniet ekonomike midis faktorëve të tillë siç janë inflacioni, nivelet e rritjes së pagave, kthimi mbi aktivet e skemës dhe normat e skontimit. Për shembull, të gjitha hipotezat të cilat mbështeten në një nivel të caktuar inflacioni (siç janë hipotezat për normat e interesit dhe rritjet e pagave dhe të përfitimeve) në çdo periudhë të ardhshme, marrin si të mirëqenë të njëjtin nivel inflacioni në këtë periudhë.
- 79 Një njësi ekonomike e përcakton normën e skontimit dhe supozimet e tjera financiare në terma nominalë (të shprehur), përveç rasteve kur çmuarjet në terma realë (të rregulluara me inflacionin) janë më të besueshme, për shembull, në një ekonomi hiperinflacioniste (shih SNK 29 *Raportimi Financiar në Ekonomitë Hiperinflacioniste*), ose kur përfitimi është lidhur me një indeks dhe ka një treg të aktiv të obligacioneve të lidhura me indeksin në të njëjtën monedhë dhe të njëjtat kushte.
- 80 Hipotezat financiare duhet të mbështeten në pritshmërinë e tregut në datën e bilancit, për periudhën gjatë së cilës duhet të shlyhen detyrimet.

Hipotezat aktuariale: vdekshmëria

- 81 Një njësi ekonomike duhet të përcaktojë hipotezat e saj mbi vdekshmërinë duke ju referuar çmuarjes më të mirë mbi vdekshmërinë e antarëve të skemës gjatë dhe pas punësimit.
- 82 Për të vlerësuar koston përfundimtare të përfitimeve, njësi ekonomike merr në konsideratë ndryshimet e pritshme në vdekshmërinë, për shembull, duke ndryshuar tabelat standarde të vdekshmërisë bazuar në çmuarjet mbi përmirësimet në këtë tregues.

Hipotezat aktuariale: norma e skontimit

- 83 Norma e përdorur për të skontuar detyrimet për përfitimet e pas-punësimit (të financuara dhe të pafinancuara) përcaktohet duke u

mbështetur në normat e kthimit të tregut mbi obligacionet tregtare të cilësisë së lartë në datën e bilancit. Në vendet ku nuk ka treg aktiv për këto obligacione, përdoren normat e kthimit të tregut (në datën e bilancit) mbi obligacionet qeveritare. Monedha dhe maturimi i obligacioneve tregtare ose shtetërore duhet të përputhen me monedhën dhe maturimin e vlerësuar të detyrimeve për përfitimet e pas-punësimit.

- 84 Një hipotezë aktuariale e cila ka një efekt material është norma e skontimit. Norma e skontimit pasqyron vlerën në kohë të pasasë por jo rrezikun aktuarial apo atë të investimit. Për më tepër, norma e skontimit nuk pasqyron rrezikun specifik të kredisë për njësinë ekonomike të cilin e mbajnë kreditorët e njësisë ekonomike, dhe as rrezikun që përvoja e ardhshme mund të ndryshojë nga hipotezat aktuariale.
- 85 Norma e skontimit pasqyron afatin e vlerësuar të pagesave të përfitimeve. Në praktikë, një njësi ekonomike shpesh e arrin një gjë të tillë duke aplikuar një normë skontimi mesatare të ponderuar e cila pasqyron kohën dhe shumën e vlerësuar të pagesave të përfitimeve dhe monedhën në të cilët duhet të paguhet përfitimet.
- 86 Në disa raste, mund të mos ketë një treg aktiv për obligacione me maturim mjaftueshmërisht të gjatë për t'ia përshtatur maturimit të të gjitha pagesave të përfitimeve. Në raste të tilla, një njësi ekonomike përdor normat aktuale të tregut me kohëzgjatje të përshtatshme për të skontuar pagesat më afatshkurtra dhe bën një çmuarje të normës së skontimit për maturimet më të gjata duke përdorur ekstrapolimin e normave aktuale të tregut përgjatë kurbës së normave të kthimit. Vlera aktuale gjithsej e detyrimit për përfitime të përcaktuara nuk ka të ngjarë të jetë veçanërisht e ndjeshme ndaj normës së skontimit të aplikuar për atë pjesë të përfitimeve, që janë të pagueshme përtej maturimit përfundimtar të obligacioneve tregtare ose qeveritare.

Hipotezat aktuariale: pagat, përfitimet e tjera dhe kostot shëndetësore

- 87 Njësia ekonomike duhet të matë detyrimet për përfitimet e pas-punësimit mbi një bazë e cila pasqyron:
- (a) përfitimet e parashikuara në kushtet e skemës (ose që lindin nga detyrimi konstruktiv i cili shkon përtej këtyre kushteve) në datën e bilancit;
 - (b) çdo rritje të vlerësuar të ardhshme të pagës që ndikon përfitimet e pagueshme;
 - (c) efektin e ndonjë kufizimi mbi pjesën e punëdhënësit, në koston e përfitimeve të ardhshme;

- (d) **kontributet nga punonjësit ose palët e treta, të cilat pakësojnë koston përfundimtare të njësisë ekonomike për këto përfitime; dhe**
- (e) **ndryshimet e vlerësuara të ardhshme të nivelit të përfitimeve shtetërore, të cilat do të kenë ndikim në përfitimet e pagueshme në bazë të skemës me përfitime të përcaktuara, vetëm nëse:**
 - (i) **këto ndryshime hyjnë në fuqi përpara datës së bilancit; ose**
 - (ii) **historia e shkuar ose informacione të tjera të besueshme, tregojnë se këto përfitime shtetërore do të ndryshojnë në një mënyrë të parashikueshme për shembull, në përputhje me ndryshimet e ardhshme të niveleve të përgjithshme të çmimeve ose të niveleve të përgjithshme të pagave.**

88 Hipotezat aktuariale pasqyrojnë ndryshimet në përfitimet e ardhshme të paraqitura në kushtet formale të një skeme (ose një detyrimi konstruktiv, i cili shkon përtej këtyre kushteve) në fund të periudhës së raportimit. Për shembull, kështu ndodh kur:

- (a) njësia ekonomike ka një histori të rritjes së përfitimeve për shembull, për të zbutur efektet e inflacionit dhe nuk ka indikacion se kjo praktikë do të ndryshojë në të ardhmen;
- (b) njësia ekonomike ka detyrimin, ose përmes kushteve formale të skemës (ose përmes një detyrimi konstruktiv, i cili shkon përtej këtyre kushteve) ose nga legjislacioni, për ta përdorur tepriçën e skemës në të mirë të pjesëmarrësve të skemës) shih paragrafin 108(c)); ose
- (c) përfitimet janë në varësi të objektivit të performancës ose kritereve të tjera. Për shembull, kushtet e skemës mund të përcaktojnë që nëse aktivet e skemës janë të pamjaftueshme, skema do të paguajë përfitime më të ulëta ose do të kërkojë kontribute shtesë nga punonjësit. Matja e detyrimit pasqyron çmuarjen më të mirë të efektit të objektivit të performancës ose të kritereve të tjera.

89 Hipotezat aktuariale nuk i pasqyrojnë ndryshimet e ardhshme të përfitimeve, të cilat nuk parashikohen në kushtet formale të skemës (ose nga një detyrim konstruktiv) në datën e bilancit. Ndryshime të tilla çojnë në:

- (a) kosto të shërbimit të shkuar, për aq sa ato i ndryshojnë përfitimet për shërbimin deri në momentin e ndryshimit, dhe
- (b) kosto të shërbimit aktual për periudhat pas momentit të ndryshimit, për aq sa ato i ndryshojnë përfitimet për shërbimin pas momentit të ndryshimit.

- 90 Çmuarjet mbi miqet e ardhshme në paga, marrin në konsideratë inflacionin, vjetërsinë, promocionin dhe faktorë të tjerë të rëndësishëm si oferta dhe kërkesa në tregun e punësimit.
- 91 Disa skema përfitimesh të përcaktuara kufizojnë kontributet që duhet të paguajë një njësi ekonomike. Kosto përfundimtare e përfitimeve merr në konsideratë efektin e një kufizimi në kontribute. Efekti i një kufizimi në kontribute përcaktohet si më i shkurtri mes:
- (a) jetës së çmuar të njësisë ekonomike; dhe
 - (b) jetës së çmuar të skemës.
- 92 Disa skema përfitimesh të përcaktuara kërkojnë që punonjësit ose palët e treta të kontribuojnë në koston e skemës. Kontributet nga punonjësit pakësojnë koston e përfitimeve për njësinë ekonomike. Një njësi ekonomike vlerëson nëse kontributet nga palët e treta pakësojnë koston e përfitimeve për njësinë ekonomike apo janë një e drejtë për rimbursim sipas përcaktimit në paragrafin 116. Kontributet nga punonjësit ose palë të treta paraqiten në kushtet formale të skemës (ose vijnë nga një detyrim konstruktiv që shkon përtej këtyre kushteve), ose janë vullnetare. Kontributet vullnetare nga punonjësit ose palë të treta, me pagimin e këtyre kontributeve në skemë, pakësojnë koston e shërbimit.
- 93 Kontributet nga punonjësit ose palë të treta të paraqitura në kushtet formale të skemës pakësojnë koston e shërbimit (nëse janë të lidhura me shërbimin), ose pakësojnë rimatjet e pasivit (aktivit) të përfitimeve të përcaktuara (p.sh. nëse kontributet kërkojnë për të pakësuar deficitin që vjen nga humbjet në aktivet e skemës ose humbjet aktuale). Kontributet nga punonjësit ose palë të treta të lidhura me shërbimin u ngarkohen periudhave të shërbimit si një përfitim negativ në përputhje me paragrafin 70 (dmth përfitimi neto ngarkohet në përputhje me këtë paragraf).
- 94 Ndryshimet në kontributet nga punonjësit ose palë të treta, të lidhura me shërbimin, vijnë nga:
- (a) kosto të shërbimit aktuale dhe të shkuara (nëse ndryshimet në kontributet e punonjësve nuk janë të paraqitura në kushtet formale të skemës dhe nuk vijnë nga një detyrim konstruktiv); ose
 - (b) fitimet dhe humbjet aktuale (nëse ndryshimet në kontributet e punonjësve janë të paraqitura në kushtet formale të skemës ose vijnë nga një detyrim konstruktiv).
- 95 Disa përfitime të pas-punësimit lidhen me variabla të tilla si niveli i përfitimeve të pensioneve shtetërore ose kujdesi shëndetësor shtetëror. Matja e përfitimeve të tilla pasqyron ndryshimet e pritura të këtyre variablave, në bazë të historisë së shkuar dhe të informacioneve të tjera të besueshme.
- 96 **Supozimet për kostot mjekësore marrin në konsideratë ndryshimet e vlerësuara të ardhshme të kostos së shërbimeve mjekësore, që**

lindin si nga inflacioni ashtu edhe nga ndryshimet specifike të kostove mjekësore.

- 97 Matja e përfitimeve mjekësore të pas-punësimit kërkon supozime për nivelet dhe shpeshtësinë e kërkesave të ardhshme për rimbursim dhe të kostos së kërkuar për të plotësuar këto kërkesa. Njësia ekonomike i çmon kostot e ardhshme mjekësore në bazë të të dhënave historike për përvojën e vetë njësive ekonomike, të plotësuar, nëse ka nevojë, me të dhëna historike të njësive ekonomike të tjera, shoqërive të sigurimeve, ofruesve të shërbimeve mjekësore ose burime të tjera. Çmuarjet e kostove mjekësore të ardhshme marrin në konsideratë efektin e përparimit teknologjik, ndryshimet në përdorimin e kujdesit shëndetësor ose në modelet e dhënies së tij, dhe ndryshimet në gjendjen shëndetësore të pjesëmarrësve të skemës.
- 98 Niveli dhe shpeshtësia e kërkesave për rimbursim janë veçanërisht të ndjeshme ndaj moshës, gjendjes shëndetësore dhe gjinisë së punonjësve (dhe personave në varësi të tyre) dhe mund të jenë të ndjeshme edhe ndaj faktorëve të tjerë siç është vendndodhja gjeografike. Për njëdhjetë, të dhënat historike rregullohen për atë sa kjo përzierje demografike e popullsisë ndryshon nga ajo e popullsisë të përdorur si bazë për të dhënat historike. Ato rregullohen edhe atëherë kur ka informacion të besueshëm se nuk do të vazhdojnë prirjet historike.

Kosto shërbimi e të kaluarës dhe fitimet dhe humbjet nga shlyerja

- 99 Para përcaktimit të kostos së shërbimit të së shkuarës, ose të një fitimi ose humbje nga shlyerja, një njësi ekonomike duhet të rimatë pasivin (aktivin) neto të përfitimeve të përcaktuara me vlerën e drejtë të aktiveve të skemës dhe hipotezat aktuariale aktuale (përfshirë normat e interesit aktuale në treg dhe çmime të tjera aktuale të tregut) që pasqyrojnë përfitimet e ofruara nga skema para ndryshimit, shkurtimit ose shlyerjes së skemës.
- 100 Nuk është e nevojshme që një njësi ekonomike të dallojë mes kostove të shërbimit të së shkuarës që vijnë nga një ndryshim, shkurtim apo shlyerje skeme, nëse këto transaksione ndodhin së bashku. Në disa raste një ndryshim skeme paraprin një shlyerje të tillë sic është rasti kur njësia ekonomike ndryshon përfitimet sipas skemës dhe më pas shlyen përfitimet e ndryshuara. Në raste të tilla njësia ekonomike njih koston e shërbimit të shkuar më parë se çdo fitim apo humbje nga shlyerja.
- 101 Një shlyrje ndodh së bashku me një ndryshim dhe shkurtim skeme nëse skema përfundon dhe për pasojë, detyrimi shlyet dhe skema nuk ekziston më. Megjithatë përfundimi i një skeme nuk është një shlyerje e saj nëse skema zëvendësohet me një skemë të re që ofron përfitime të cilat në thelb janë të njëjta.

Kosto shërbimi të shkuara

- 102 Kosto e shërbimit të shkuar është një ndryshim në vlerën aktuale të detyrimit të përfitimit të përcaktuar që vjen nga një ndryshim ose shkurtim skeme.
- 103 **Një njësi ekonomike duhet të njohë koston e shërbimit të shkuar si një shpenzim në datën më të hershme mes:**
- (a) datës kur ndodh ndryshimi ose shkurtimi i skemës; dhe
 - (b) datës kur njësia ekonomike njeh kostot përkatëse të ristrukturimit (shih SNK 37) ose të përfundimit të përfitimeve (shih paragrafin 165).
- 104 Një ndryshim skeme ndodh kur njësia ekonomike prezanton ose tërheq një skemë përfitimesh të përcaktuara ose ndryshon përfitimet e pagueshme sipas një skeme ekzistuese të përfitimeve të përcaktuara.
- 105 Një shkurtim ndodh kur njësia ekonomike pakëson ndjeshëm numrin e punonjësve që mbulohen nga një skemë shkurtimi. Ai mund të vijë nga një ngjarje e izoluar, si mbyllja e një fabrike, ndërprerja e një veprimi ose përfundimi apo pezullimi i një skeme.
- 106 Kosto e shërbimit të shkuar mund të jetë pozitive (kur përfitimet prezantohen ose ndryshohen në mënyrë që të rritet vlera aktuale e detyrimit të përfitimeve të përcaktuara) ose negative (kur përfitimet tërhiqen ose ndryshohen në mënyrë që të pakësohet vlera aktuale e detyrimit të përfitimeve të përcaktuara).
- 107 Nëse njësia ekonomike pakëson përfitimet e pagueshme sipas një skeme ekzistuese të përfitimeve të përcaktuara dhe në të njëjtën kohë rrit përfitimet e tjera të pagueshme sipas skemës për të njëjtët punonjës, ajo trajton ndryshimin për vlerën neto.
- 108 Kosto e shërbimit të shkuar përjashton:
- (a) efektin e diferencave mes rritjeve faktike dhe rritjeve të supozuara të pagave kundrejt detyrimit për të paguar përfitime për shërbimin e kryer në vitet e mëparshme (nuk ka kosto të shërbimit të shkuar sepse hipotezat aktuariale mundësojnë parashikimin e pagave);
 - (b) nënvlerësimet dhe mbivlerësimet e rritjeve vullnetare të pensioneve, kur një njësi ekonomike ka detyrimin konstruktiv për të bërë rritje të tilla (nuk ka kosto të shërbimit të shkuar sepse hipotezat aktuariale i lejojnë këto rritje);
 - (c) çmuarjet e rritjes së përfitimeve, të cilat janë rezultat i fitimeve neto aktuariale ose i kthimit nga aktivet e skemës që janë njohur në pasqyrat financiare kur njësia ekonomike është e detyruar, ose përmes kushteve formale të një skeme (ose përmes një detyrimi konstruktiv që shkon përtej këtyre kushteve) apo nga legjislacioni, që të përdorë tepriçën e skemës në formë përfitimi për pjesëmarrësit e skemës, edhe sikur rritja e përfitimeve të mos jetë dhënë ende formalisht (nuk ka kosto të shërbimit të shkuar

sepse rritja përkatëse e detyrimit është një humbje aktuariale, shih paragrafin 88); dhe

- (d) rritjen e përfitimeve për të cilat është fituar e drejta (dmth përfitimet jo të kushtëzuara nga punësimi i ardhshëm, shih paragrafin 72) kur në mungesë të përfitimeve të reja ose të përmirësuar, punonjësit i përmbushin kërkesat e fitimit të së drejtës për t'i marrë përfitimet (nuk ka kosto të shërbimit të shkuar sepse njësia ekonomike njih koston e vlerësuar të përfitimeve si kosto të shërbimit aktual në momentin kur është kryer shërbimi).

Fitimet dhe humbja nga shlyerja

- 109 Fitimi ose humbja nga shlyerja është diferenca mes:
 - (a) vlerës aktuale të detyrimit për përfitime të përcaktuara që do të shlyhet sipas përcaktimit në datën e shlyerjes; dhe
 - (b) çmimit të shlyerjes, përfshirë çdo aktiv të skemës të transferuar dhe çdo pagesë të bërë drejtpërdrejt nga njësia ekonomike lidhur me shlyerjen.
- 110 **Njësia ekonomike do të njohë fitimin ose humbjen nga shlyerja e një skeme me përfitime të përcaktuara në momentin e ndodhjes së shlyerjes.**
- 111 Një shlyerje ndodh kur njësia ekonomike ndërmerr një transaksion që eliminon të gjitha detyrimet e mëtejshme ligjore ose konstruktive për një pjesë ose të gjitha përfitimet e ofruara sipas një skeme me përfitime të përcaktuara (të ndryshme nga një pagesë përfitimesh për punonjësit, ose për llogari të tyre, në përputhje me kushtet e skemës dhe të përfshirë në hipotezat aktuariale). Për shembull një transfertë vetme e detyrimeve kryesore të punëdhënësit sipas skemës tek një shoqëri sigurimi, përmes blerjes së një police sigurimi është një shlyerje; një pagesë në një shumë të vetme në mjete monetare sipas kushteve të skemës tek pjesëmarrësit në këmbim të së drejtës së tyre për të marrë përfitimet e cilësuar të pas punësimit nuk është shlyerje.
- 112 Në disa raste një njësi ekonomike blen një police sigurimi për të financuar një pjesë ose të gjitha përfitimet e punonjësit që lidhen me shërbimin e tij gjatë periudhës aktuale dhe të mëparshme. Blerja e një police të tillë nuk përbën shlyerje nëse njësia ekonomike mban një detyrim ligjor ose konstruktiv (shih paragrafin 46) për të paguar shumën të tjera nëse siguroesi nuk paguan përfitimet e punonjësve të cilësuar në policën e sigurimit. Paragrafët 116–119 trajtojnë njohjen dhe matjen e të drejtave për rimbursim sipas policave të sigurimit që nuk janë aktive të skemës.

Njohja dhe matja: aktive të skemës

Vlera e drejtë e aktiveve të skemës

- 113 Vlera e drejtë e aktiveve të skemës zbritet nga vlera e drejtë e detyrimit me përfitime të përcaktuara kur përcaktohet deficit apo teprica. Kur nuk ka çmim tregu, bëhet një çmuarje e vlerës së drejtë të aktiveve të skemës, për shembull, përmes skontimit të flukseve monetare të ardhshme të pritshme duke përdorur një normë skontimi e cila pasqyron si rrezikun përkatës të aktiveve të skemës, ashtu edhe maturimin ose datën e pritshme të heqjes nga pronësia të këtyre aktiveve (ose, nëse nuk kanë maturim, periudhën e pritur deri në momentin e shlyerjes së detyrimit të lidhur).
- 114 Aktivet e skemës nuk përfshijnë kontributet e papaguara, për të cilat njësia raportuese i detyrohet fondit dhe as instrumentet financiare të patransferueshme, të emetuara nga njësia ekonomike dhe të mbajtura për shitje nga fondi. Aktiveve të skemës u zbriten ato pasive të fondit, të cilat nuk kanë lidhje me përfitimet e punonjësve, siç janë për shembull, të pagueshmet tregtare dhe llogari të tjera të pagueshme dhe pasivet që lindin nga instrumentet financiarë derivativë.
- 115 Kur në aktivet e skemës janë përfshirë polica sigurimesh kualifikuese, të cilat përputhen në mënyrë ekzakte me vlerën dhe kohën e disa përfitimeve ose të gjitha përfitimeve të pagueshme në kuadër të skemës, vlera e drejtë e këtyre policave konsiderohet se është vlera aktuale e detyrimeve të lidhura (në varësi të reduktimit të kërkuar nëse nuk janë rikuperuar tërësisht shumat e arkëtueshme në kuadër të policave të sigurimit).

Rimbursimet

- 116 Atëherë dhe vetëm atëherë kur njësia ekonomike është plotësisht e sigurt se një palë tjetër do të rimbursojë një pjesë ose të gjitha shpenzimet e kërkuara për të shlyer një detyrim me përfitime të përcaktuara, ajo do të:
- (a) njohë të drejtën e saj për rimbursim si një aktiv të veçantë. Njësia ekonomike do të masë aktivin me vlerën drejtë.
 - (b) vecojë dhe njohë ndryshimet në vlerën e drejtë të së drejtës së saj për rimbursim në të njëjtën mënyrë si për ndryshimet në vlerën e drejtë të aktiveve të skemës (shih paragrafët 124 dhe 125). Përbërësit e kostos së përfitimeve të përcaktuara të njohura në përputhje me paragrafin 120, mund të njihen për vlerën neto të shumave që lidhen me ndryshimet në vlerën e mbartur të së drejtës për rimbursim.
- 117 Ndonjëherë, një njësi ekonomike mund t'i drejtohet një pale tjetër, për shembull një shoqërie sigurimesh, për të paguar një pjesë ose të gjithë shpenzimin që

kërkohej për të shlyer një detyrim për përfitime të përcaktuara. Policat kualifikuese të sigurimeve, sikurse përcaktohet në paragrafin 8, janë aktive të skemës. Njësia ekonomike i kontabilizon policat kualifikuese të sigurimeve njësoj si të gjitha aktivet e tjera të skemës dhe nuk zbaton paragrafin 116 (shih paragrafët 46-49 dhe 115).

- 118 Kur një policë sigurimi nuk është kualifikuese, atëherë kjo policë nuk është aktiv i skemës. Këto raste i trajton paragrafi 116: njësia ekonomike njeh të drejtën e saj për rimbursim në bazë të policës së sigurimit si aktiv më vete dhe jo si zbritje gjatë përcaktimit të deficitit apo tepricës për përfitime të përcaktuara. Paragrafi 140(b) i kërkon njësisë ekonomike të japë një përshkrim të shkurtër të lidhjes midis të drejtës për rimbursim dhe detyrimit të lidhur me të.
- 119 Nëse e drejta për rimbursim lind në bazë të një police sigurimi, e cila përputhet në mënyrë ekzakte me shumën dhe kohën e disa përfitimeve ose të gjitha përfitimeve të pagueshme në kuadër të skemës, vlera e drejtë e kësaj të drejte për rimbursim konsiderohet se është vlera aktuale e detyrimit përkatës (në varësi të reduktimit të kërkuar nëse rimbursimi nuk është rikuperuar tërësisht).

Përbërësit e kostos për përfitime të përcaktuara

- 120 Njësia ekonomike do të njohë përbërësit e kostos për përfitime të përcaktuara si vijon, me përjashtim të shumës që kërkohej ose lejohet nga një SNRF tjetër të përfshihet në koston e një aktivi:
- (a) kosto e shërbimit në fitim ose humbje (shih paragrafët 66–112);
 - (b) interesi neto mbi pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara në fitim ose humbje (shih paragrafët 123–126); dhe
 - (c) rimatja e pasivit (aktivit) neto me përfitime të përcaktuara në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse (shih paragrafët 127–130).
- 121 SNRF të e tjera kërkojnë përfshirjen e disa kostove lidhur me përfitimet e punonjësve, në koston e aktiveve të tilla si inventarët dhe aktivet afatgjata materiale (shih SNK 2 dhe SNK 16). Çdo kosto e përfitimeve të pas punësimit e përfshirë në koston e aktiveve të tilla përfshin pjesën përkatëse të përbërësve të radhitur në paragrafin 120.
- 122 Rimatjet e pasivit (aktivit) neto me përfitime të përcaktuara, të njohura në pasqyrën e të ardhurave të tjera totale nuk duhet të riklasifikohen në fitimin ose humbjen e periudhës pasuese. Megjithatë njësia ekonomike mund të transferojë në kapitalin e vet këto shuma të njohura në pasqyrën e të ardhurave të tjera totale.

Interesi neto mbi pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara

- 123 Interesi neto mbi pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara do të përcaktohet duke shumëzuar pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara me normën e skontimit të specifikuar në paragrafin 83, sipas vlerave në fillim të periudhës vjetore të raportimit, duke marrë parasysh ndryshimet që vijnë si pasojë e pagesave të kontributeve dhe përfitimeve gjatë periudhës në pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara.
- 124 Interesi neto mbi pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara mund të shihet si i përbërë nga e ardhura nga interesi i aktiveve të skemës, kosto e interesit mbi detyrimin me përfitime të përcaktuara dhe interesi mbi efektin e tavanit të aktivitetit të cituar në paragrafin 64.
- 125 E ardhura nga interesi i aktiveve të skemës është pjesë e kthimit nga aktivet e skemës dhe përcaktohet duke shumëzuar vlerën e drejtë të aktiveve të skemës me normën e skontimit të specifikuar në paragrafin 83, sipas vlerave në fillim të periudhës vjetore të raportimit, duke marrë parasysh ndryshimet në aktivet e skemës të mbajtura gjatë periudhës që vijnë si pasojë e pagesave të kontributeve dhe përfitimeve. Diferenca mes të ardhurës nga interesi i aktiveve të skemës dhe kthimit mbi aktivet e skemës përfshihet në rimatjen e pasivit (aktivit) neto me përfitime të përcaktuara.
- 126 Interesi mbi efektin e tavanit të aktivitetit është pjesë e ndryshimit gjithsej në efektin e tavanit të aktivitetit dhe përcaktohet duke shumëzuar efektin e tavanit të aktivitetit me normën e skontimit të specifikuar në paragrafin 83, sipas vlerave në fillim të periudhës vjetore të raportimit. Diferenca mes kësaj shume dhe ndryshimit gjithsej në efektin e tavanit të aktivitetit përfshihet në rimatjen e pasivit (aktivit) neto me përfitime të përcaktuara.

Rimatjet mbi pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara

- 127 Rimatjet mbi pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara përfshijnë:
- (a) fitimet dhe humbjet aktuariale (shih paragrafët 128 dhe 129);
 - (b) kthimin nga aktivet e skemës (shih paragrafin 130), me përjashtim të shumave të përfshira në interesin neto mbi pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara (shih paragrafin 125); dhe
 - (c) çdo ndryshim në efektin e tavanit të aktivitetit me përjashtim të shumave të përfshira në interesin neto mbi pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara (shih paragrafin 126).
- 128 Fitimet dhe humbjet aktuariale vijnë nga rritjet ose pakësimet në vlerën aktuale të detyrimit me përfitime të përcaktuara për shkak të ndryshimeve në hipotezat

aktuariale dhe rregullimet nga eksperiencia e mëparshme. Shkaqet e fitimeve dhe humbjeve aktuariale përfshijnë për shembull:

- (a) normat shumë të larta ose të ulëta dhe të papritura të qarkullimit të punonjësve, të daljes më herët në pension ose vdekjes apo të rritjes së pagave, përfitimeve (nëse kushtet formale ose konstruktive të një skeme sigurojnë për rritjet në përfitime nga inflacioni) ose kostove mjekësore;
- (b) efekti i ndryshimit në hipotezat lidhur me opsionet e pagimit të përfitimeve;
- (c) efekti i ndryshimit në çmuarjet mbi: qarkullimin e ardhshëm të punonjësve, daljen më herët në pension ose vdekjen apo rritjen e pagave, përfitimeve (nëse kushtet formale ose konstruktive të një skeme sigurojnë për rritjet në përfitime nga inflacioni) ose kostove mjekësore; dhe
- (d) efekti i ndryshimeve në normën e skontimit.

129 Fitimet dhe humbjet aktuariale nuk përfshijnë ndryshimet në vlerën aktuale të detyrimit me përfitime të përcaktuara për shkak të prezantimit, ndryshimit, shkurtimit ose shlyerjes së skemës me përfitime të përcaktuara ose ndryshimet në përfitimet e pagueshme sipas skemës. Ndryshime të tilla çojnë në kosto të shërbimeve të së shkuarës ose në fitime apo humbje nga shlyerja.

130 Për të përcaktuar kthimin nga aktivet e skemës, një njësi ekonomike zbret kostot e administrimit të aktiveve të skemës dhe çdo taksë të pagueshme nga vetë skema, të ndryshme nga taksat e përfshira në hipotezat aktuariale të përdorura për të matur detyrimin me përfitime të përcaktuara (paragrafi 76). Kostot e tjera të administrimit nuk zbriten nga kthimi i aktiveve të skemës.

Paraqitja

Kompensimi

131 Njësia ekonomike e kompenson një aktiv që lidhet me një skemë kundrejt një pasivi që lidhet me një skemë tjetër, atëherë dhe vetëm atëherë, kur njësia ekonomike:

- (a) ka të drejtën e zbatueshme me ligj për ta përdorur tepricën e një skeme për të shlyer detyrimet që ka në kuadër të një skeme tjetër; dhe
- (b) ka në mend ose ta shlyejë detyrimin mbi një bazë neto ose të realizojë tepricën në një skemë dhe ta shlyejë në të njëjtën kohë detyrimin që ka në kuadër të skemës tjetër.

132 Kriteret e kompensimit janë të ngjashme me ato të vendosura për instrumentet financiare në SNK 32 *Instrumentet Financiare. Paraqitja*.

Dallimi afatshkurtër/afatgjatë

- 133 Disa njësi ekonomike bëjnë dallimin e aktiveve dhe pasiveve afatshkurtra nga aktivet dhe pasivet afatgjata. Ky Standard nuk specifikon nëse një njësi ekonomike duhet të bëjë apo jo dallimin midis pjesëve afatshkurtra dhe afatgjata të aktiveve dhe pasiveve që lindin nga përfitimet e pas-punësimit.

Përbërësit e kostos së përfitimeve të përcaktuara

- 134 Paragrafi 120 kërkon që një njësi ekonomike të njohë koston e shërbimit dhe interesin neto mbi pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara në fitim ose humbje. Ky Standard nuk specifikon mënyrën sesi një njësi ekonomike do të paraqesë koston e shërbimit dhe interesin neto mbi pasivin (aktivin) neto me përfitime të përcaktuara. Njësia ekonomike i paraqet këta përbërës sipas kërkesave të SNK 1.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

- 135 Njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që:
- (a) sqaron karakteristikat e skemave të saj me përfitime të përcaktuara dhe rreziqet e lidhura me to (shih paragrafin 139);
 - (b) identifikon dhe sqaron shumat në pasqyrat saj financiare që vijnë nga skemat e saj me përfitime të përcaktuara (shih paragrafët 140–144); dhe
 - (c) përshkruan se si skemat e saj me përfitime të përcaktuara mund të ndikojnë shumën, kohën dhe pasigurinë e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare (shih paragrafët 145–147).
- 136 Për të realizuar objektivat në paragrafin 135, një njësi ekonomike merr në konsideratë të gjitha sa më poshtë:
- (a) nivelin e nevojshëm të detajeve për të plotësuar kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese;
 - (b) sesa duhet vënë theksi në kërkesat e ndryshme;
 - (c) sa grupime apo ndarje zërash duhen bërë; dhe
 - (d) nëse përdoruesit e pasqyrave financiare kanë nevojë për informacion shtesë për të vlerësuar informacionin sasior të shpjeguar.
- 137 Nëse dhënia e informacioneve shpjeguese sipas kërkesave të këtij Standardi dhe SNRF-ve të tjera është e pamjaftueshme për të plotësuar objektivat në paragrafin 135, njësia ekonomike duhet të japë informacion shtesë për të plotësuar këto objektiva. Për shembull një njësi ekonomike mund të paraqesë një analizë të vlerës aktuale të detyrimit me përfitime të përcaktuara që dallon natyrën,

karakteristikat dhe rreziqet e detyrimit. Një dhënie e tillë informacionesh shpjeguese mund të dallojë:

- (a) mes shumave që u detyrohen pjesëmarrësve aktivë, pjesëmarrësve të shtyrë dhe pensionistëve.
- (b) mes përfitimeve të kushtëzuara dhe atyre të konstatuara por jo të kushtëzuara.
- (c) mes përfitimeve të kushtëzuara, shumave që u takojnë rritjeve të ardhshme të pagës dhe përfitimeve të tjera.

138 Një njësi ekonomike vlerëson nëse të gjitha ose disa prej dhënieve të informacioneve shpjeguese duhet të ndahen për të dalluar skemat ose grupet e skemave me risqe të ndryshme materiale. Për shembull njësi ekonomike mund të ndajë dhënie informacionesh shpjeguese rreth skemave duke treguar një apo disa prej tipareve në vijim:

- (a) vendndodhjet e ndryshme gjeografike.
- (b) karakteristikat e ndryshme si skemat e sheshta (konstante) të pagave për pension, skemat finale të pagave për pension ose skemat mjekësore të pas-punësimit.
- (c) mjediset e ndryshme rregullatore.
- (d) segmentet e ndryshme të raportimit.
- (e) marrëveshjet e ndryshme të financimit (psh plotësisht të pafinanciara, plotësisht ose pjesërisht të financuara).

Karakteristikat e skemave me përfitime të përcaktuara dhe rreziqet që lidhen me to

139 Një njësi ekonomike duhet të japë:

- (a) informacion rreth karakteristikave të planeve të saj me përfitime të përcaktuara që përfshin:
 - (i) natyrën e përfitimeve të skemës (psh skemë me përfitime të përcaktuara e pagës finale ose skemë e bazuar në kontribute me garanci).
 - (ii) një përshkrim të kuadrit rregullator të cilit i nënshtrohet skema, për shembull niveli i çdo kërkesë për financim minimal dhe çdo efekt i kuadrit rregullator në skemë si tavani i aktivitetit (shih paragrafin 64).
 - (iii) një përshkrim të çdo përgjegjësie tjetër të njësisë ekonomike lidhur me qeverisjen e skemës, për shembull përgjegjësitë e të besuarve ose anëtarëve të bordit të skemës.

- (b) një përshkrim të rreziqeve që ekspozohet njësia ekonomike prej skemës, duke u përqendruar në çdo rrezik jo të zakonshëm, specifik për njësinë ose skemën dhe çdo përqendrim të rëndësishëm të rrezikut. Për shembull nëse aktivet e skemës janë investuar kryesisht në një klasë investimesh, psh ndërtime, skema mund të ekspozojë njësinë ekonomike ndaj përqendrimit të rrezikut të tregut të ndërtimeve.
- (c) një përshkrim të çdo ndryshimi, shkurtimi dhe shlyrje të skemës.

Shpjegimi i shumave në pasqyrat financiare

- 140 Njësia ekonomike duhet të bëjë një rakordim të tepricës në çelje dhe në mbyllje, nëse duhet, për secilin prej elementëve në vijim:
- (a) pasivin (aktivin) neto të përfitimeve të përcaktuara duke treguar veçmas rakordimet për:
 - (i) aktivet e skemës.
 - (ii) vlerën aktuale të detyrimit për përfitime të përcaktuara.
 - (iii) efektin e tavanit të aktivit.
 - (b) Çdo të drejtë për rimbursim. Njësia ekonomike duhet të përshkruajë edhe marrëdhënien mes të drejtës për rimbursim dhe detyrimit përkatës.
- 141 Çdo rakordim i listuar në paragrafin 140 duhet të tregojë, nëse duhet, secilin prej elementëve në vijim:
- (a) koston aktuale të shërbimit.
 - (b) të ardhurat ose shpenzimet nga interesi.
 - (c) rimatjet e pasivit (aktivit) neto të përfitimeve të përcaktuara, duke treguar veçmas:
 - (i) kthimin mbi aktivet e skemës, me përjashtim të shumave të përfshira në interesin pikës (b).
 - (ii) fitimet dhe humbjet aktuale që vijnë nga ndryshimet në hipotezat demografike (shih paragrafin 76(a)).
 - (iii) fitimet dhe humbjet aktuale që vijnë nga ndryshimet në hipotezat financiare (shih paragrafin 76(b)).
 - (iv) ndryshimet në efektin e kufizimit të pasivit (aktivit) neto të përfitimeve të përcaktuara në tavanin e aktivit, me përjashtim të shumave të përfshira në interesin e pikës (b). Njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues sesi ka përcaktuar përfitimin ekonomik maksimal të mundshëm, dmth nëse këto përfitime do të jenë në formën e rifinancimeve, pakësimeve në kontributet e ardhshme ose një kombinim i të dyjave.

- (d) koston e shërbimit të shkuar dhe fitimet dhe humbjet që vijnë nga shlyerjet. Sipas paragrafit 100 nuk ka nevojë që të dallohet mes koston së shërbimit të shkuar dhe fitimeve e humbjeve që vijnë nga shlyerjet nëse ndodhin së bashku.
 - (e) efektin e ndryshimeve të kursit të këmbimit valutor.
 - (f) skemat e kontributeve duke treguar veçmas ato të punëdhënësve dhe të pjesëmarrësve të skemës.
 - (g) pagesat nga skema duke treguar veçmas shumën e paguar në çdo shlyerje.
 - (h) efektet e kombinimit të bizneseve dhe nxjerrjet jashtë përdorimit.
- 142 Një njësi ekonomike duhet të ndajë vlerën e drejtë të aktiveve të skemës në klasa të dallueshme sipas natyrës dhe rrezikut të aktivitetit të skemës. Më pas secila klasë duhet të ndahet në klasë të aktivitetit të skemës për të cilin ka një çmim tregu të kuotuar në një treg aktiv (siç përcaktohet në SNRF 13 *Matja me Vlerën e Drejtë*^{*}) dhe klasë për të cilën nuk ka një të tillë. Për shembull, duke marrë në konsideratë nivelin e dhënies së informacioneve shpjeguese të trajtuar në paragrafin 136, njësi ekonomike duhet të dallojë mes:
- (a) mjeteve monetare dhe ekuivalentëve të tyre;
 - (b) instrumentave të kapitalit (të ndarë sipas llojit të industrisë, madhësisë së shoqërisë, territorit etj);
 - (c) instrumentave të borxhit (të ndarë sipas llojit të industrisë, madhësisë së shoqërisë, territorit etj);
 - (d) pasurive të patundshme (të ndarë sipas territorit etj);
 - (e) derivativëve (të ndarë sipas llojit të riskut të marrë në kontratë, për shembull, kontratat e normave të interesit, kontratat kurseve të këmbimit, kontratat e kapitalit të vet, kontratat e kredisë, kontratat afatgjata swaps etj);
 - (f) fondeve të investimeve (të ndarë sipas llojit të fondit);
 - (g) letrave me vlerë të siguruara me aktive; dhe
 - (h) borxhit të strukturuar.
- 143 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues lidhur me vlerën e drejtë të instrumentave financiarë të transferueshëm të saj të mbajtur si aktive të skemës dhe lidhur me vlerën e drejtë të aktiveve të skemës që janë të zëna nga njësi ekonomike ose që përdoren prej saj.

* Nëse një njësi ekonomike nuk ka zbatuar ende SNRF 13, ajo mund ti referohet paragrafit AG71 të SNK 39 *Instrumentat Financiarë: Njohja dhe Matja* ose paragrafit B.5.4.3 të SNRF 9 *Instrumentat Financiarë* (Tetor 2010), nëse mundet.

- 144 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues mbi hipotezat aktuariale kryesore të përdorura për të përcaktuar vlerën e drejtë të detyrimit për përfitime të përcaktuara (shih paragrafin 76). Dhënie të tilla informacionesh shpjeguese duhet të jenë në terma absolutë (psh si një përqindje absolute dhe jo si marzh mes përqindjeve të ndryshme dhe variabla të tjera). Nëse një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese në formën e shumës gjithsej për një grupim të skemave, këto informacione jepen në formën e mesatare të ponderuara ose si diapazone relativisht të ngushta.

Shuma, afatet dhe pasiguria e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare

- 145 Njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues:
- (a) një analizë ndjeshmërie për secilën prej hipotezave aktuariale kryesore (siç paraqitet në paragrafin 144) në fund të periudhës së raportimit, duke treguar sesi detyrimi për përfitime të përcaktuara do të ndikohej nga ndryshimet në hipotezat aktuariale përkatëse të mundshme në atë datë.
 - (b) metodat dhe hipotezat e përdorura në përgatitjen e analizës së ndjeshmërisë së kërkuar në pikën (a) dhe kufizimet e këtyre metodave.
 - (c) ndryshimet në metodat dhe hipotezat e përdorura në përgatitjen e analizës së ndjeshmërisë kundrejt periudhës së shkuar dhe arsytet për këto ndryshime.
- 146 Një njësi ekonomike duhet të japë një përshkrim të çdo strategjie çifimi aktiv-pasiv, të përdorur nga skema ose njësia ekonomike, përfshirë përdorimin e të përvitshmeve dhe teknikave të tjera si kontratat afatgjata swaps, për të manaxhuar rrezikun.
- 147 Për të siguruar një tregues të efektit të skemës me përfitime të përcaktuara në flukset e ardhshme monetare të njësisë ekonomike, ajo duhet të japë si informacion shpjegues:
- (a) një përshkrim të çdo marrëveshjeje dhe politike financimi që ndikon kontributet e ardhshme.
 - (b) kontributet e pritshme në skemë për periudhën e ardhshme vjetore raportuese.
 - (c) informacion mbi profilin e maturimit të detyrimit për përfitime të përcaktuara. Kjo duhet të përfshijë kohëzgjatjen mesatare (të ponderuar) të detyrimit për përfitime të përcaktuara dhe mund të përfshijë informacione të tjera rreth shpërndarjes kohore të pagesave të përfitimeve të tilla si analiza e maturimit të pagesave të përfitimeve.

Skemat me disa punëdhënës

- 148 Nëse njësi ekonomike merr pjesë në një skemë me përfitime të përcaktuara me disa punëdhënës, ajo duhet të japë si informacion shpjegues:
- (a) një përshkrim të marrëveshjeve të financimit, përfshirë metodën e përdorur për të përcaktuar normën e kontributeve të njësisë ekonomike dhe çdo kërkesë minimale financimi.
 - (b) një përshkrim të shumës që njësi ekonomike do t'i detyrohej skemës për detyrime të njërive të tjera ekonomike sipas kushteve të skemës me disa punëdhënës.
 - (c) një përshkrim të çdo shpërndarjeje deficiti ose teprice në:
 - (i) përfundimin ose shlyerjen e një skeme, ose
 - (ii) tërheqjen nga skema të njësisë ekonomike.
 - (d) nëse njësi ekonomike trajton skemën si të ishte një skemë me kontribute të përcaktuara në përputhje me paragrafin 34, përveç informacionit të kërkuar në pikat (a)–(c) dhe në vend të informacionit të kërkuar nga paragrafët 139–147, ajo duhet të paraqesë sa vijon:
 - (i) faktin që skema është një skemë me përfitime të përcaktuara.
 - (ii) arsyen pse nuk disponohet informacion i mjaftueshëm që njësi ekonomike të mund të trajtojë skemën si skemë me përfitime të përcaktuara.
 - (iii) kontributet e pritshme për skemën për periudhën e ardhshme vjetore të raportimit.
 - (iv) informacion rreth ndonjë deficiti ose teprice në skemë që mund të ndikojë në shumën e kontributeve të ardhshme, përfshirë bazat e përdorura për të përcaktuar këtë deficit ose tepricë dhe pasojat, nëse ka, për njësinë ekonomike.
 - (v) një tregues mbi nivelin e pjesëmarrjes së njësisë ekonomike në skemë krahasuar me njësitë e tjera pjesëmarrëse. Shembuj të matësave që mund të ofrojnë një tregues të tillë përfshijnë pjesën e kontributeve të njësisë ekonomike në totalin e skemës ose pjesën e njësisë ekonomike në numrin total të anëtarëve aktivë, anëtarëve të dalë në pension dhe anëtarëve të mëparshëm që gëzojnë të drejtën për përfitime, nëse disponohet ky informacion.

Skemat me përfitime të përcaktuara të cilat ndajnë rreziqet mes njësive ekonomike që janë nën kontroll të përbashkët

- 149 Nëse njësia ekonomike merr pjesë në një skemë me përfitime të përcaktuara e cila ndan rreziqet mes njësive ekonomike që janë nën kontroll të përbashkët, ajo duhet të japë si informacion shpjegues:
- (a) marrëveshjen kontraktuale ose politikën e deklaruar lidhur me njohjen e kostos neto për përfitime të përcaktuara ose faktin që nuk ka një politikë të tillë.
 - (b) politikën e ndjekur për përcaktimin e kontributeve për t'u paguar nga njësia ekonomike.
 - (c) të gjithë informacionin e kërkuar nga paragrafët 135-147 për skemën si një e tërë nëse njësia ekonomike trajton shpërndarjen e kostos neto për përfitime të përcaktuara sipas përcaktimit në paragrafin 41.
 - (d) të gjithë informacionin e kërkuar nga paragrafët 135-137, 139, 142-144 dhe 147(a) e (b) për skemën si një e tërë nëse njësia ekonomike trajton kontributin e pagueshëm për periudhën sipas paragrafit 41.
- 150 Informacioni i kërkuar nga paragrafi 149(c) dhe (d) mund të paraqitet si referencë e kryqëzuar me shënimet shpjeguese në pasqyrat financiare të një grupi tjetër njësish ekonomike nëse:
- (a) pasqyrat financiare të këtij grupi tjetër njësish ekonomike identifikojnë dhe paraqesin veçmas informacionin e kërkuar rreth skemës; dhe
 - (b) këto pasqyra financiare të një grupi tjetër njësish ekonomike janë të disponueshme për përdoruesit e pasqyrave financiare sipas të njëjtave kushte si pasqyrat financiare të njësive ekonomike dhe në të njëjtën kohë, ose më herët se pasqyrat financiare të njësive ekonomike.

Kërkesa për dhënien e informacioneve shpjeguese në SNRF-të e tjera

- 151 Nëse kërkohet nga SNK 24, një njësi ekonomike duhet të paraqesë informacion mbi:
- (a) transaksionet me palët e lidhura me skemat e përfitimeve të pas-punësimit; dhe
 - (b) përfitimet e pas-punësimit për punonjësit drejtues kryesorë.
- 152 Nëse kërkohet nga SNK 37 një njësi ekonomike duhet të paraqesë informacion për pasivet e kushtëzuara që lindin nga detyrimet për përfitime të pas-punësimit.

Përfitime të tjera afatgjata të punonjësve

- 153 Përfitimet e tjera afatgjata të punonjësve përfshijnë zërat në vijim, nëse nuk pritet të shlyhen plotësisht përpara dymbëdhjetë muajve nga data e bilancit të periudhës në të cilën punonjësit kanë kryer shërbimin përkatës:
- (a) mungesa të kompensuara afatgjata të tilla si leje pas një vjetërsie të gjatë në punë ose leje studimore;
 - (b) përfitime të tjera pas një vjetërsie të gjatë në punë;
 - (c) përfitime të paaftësisë afatgjatë në punë;
 - (d) pjesëmarrja në fitim dhe shpërblime; dhe
 - (e) kompensime të shtyra.
- 154 Matja e përfitimeve të tjera të punonjësve, zakonisht, nuk i nënshtrohet të njëjtës shkallë pasigurie si matja e përfitimeve të pas-punësimit. Për këtë arsye, ky Standard kërkon një metodë më të thjeshtë kontabilizimi për përfitimet e tjera afatgjata të punonjësve. Kjo metodë ndryshon nga kontabiliteti i kërkuar për përfitimet e pas-punësimit pasi ajo nuk njeh rimatjet në pasqyrën e të ardhurave të tjera.

Njohja dhe matja

- 155 Në njohjen dhe matjen e tepricës ose deficitit në një skemë përfitimesh të tjera afatgjata të punonjësve, një njësi ekonomike duhet të zbatojë paragrafët 56–98 dhe 113–115. Njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafët 116–119 në njohjen dhe matjen e çdo të drejte rimbursimi.
- 156 Për përfitimet e tjera afatgjata, njësia ekonomike njeh shumën gjithsej neto të vlerave të mëposhtme në rezultat (fitim ose humbje), me përjashtim të shumës që sipas rastit ndonjë Standard tjetër kërkon ose lejon të përfshihet në koston e një aktivi:
- (a) kosto e shërbimit (shih paragrafët 66–112);
 - (b) interesin neto mbi pasivin (aktivin) për përfitime të përcaktuara (shih paragrafët 123–126); dhe
 - (c) rimatjet mbi pasivin (aktivin) për përfitime të përcaktuara (shih paragrafët 127–130).
- 157 Një formë e përfitimeve të tjera afatgjata të punonjësve është pagesa për paaftësinë afatgjatë për punë. Nëse niveli i përfitimit bazohet në gjatësinë e periudhës së shërbimit, detyrimi lind kur kryhet shërbimi. Matja e këtij detyrimi pasqyron probabilitetin nëse do të kërkohej të bëhet pagesa dhe gjatësinë e kohës për të cilën pritet të bëhet kjo pagesë. Nëse niveli i përfitimit është i njëjtë për

çdo punonjës të paaftë për punë pavarësisht numrit të viteve të shërbimit, kosto e pritshme e këtyre përfitimeve njihet kur ndodh ngjarja e cila shkakton paaftësinë afatgjatë për punë.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

- 158 Edhe pse ky Standard nuk kërkon dhënie informacionesh shpjeguese specifike për përfitimet e tjera afatgjata të punonjësve, dhënia e informacioneve shpjeguese mund të kërkohej nga Standarde të tjera. Për shembull, SNK 24 kërkon dhënie informacionesh shpjeguese për përfitimet e punonjësve për personelin drejtues kryesor. SNK 1 kërkon dhënie informacionesh shpjeguese për shpenzimin për përfitimet e punonjësve.

Përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës.

- 159 Ky Standard i trajton veçmas përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës sepse ngjarja e cila bën të lindë një detyrim është ndërprerja e marrëdhënieve të punës dhe jo shërbimi që kryen punonjësi. Përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës vijnë ose nga vendimi i njësisë ekonomike për të ndërprerë punësimin ose nga vendimi i punonjësit për të pranuar ofertën e njësisë ekonomike për përfitime në këmbim të ndërprerjes së punës.
- 160 Përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës nuk përfshijnë përfitimet e punonjësve që vijnë nga ndërprerja e punësimit me kërkesën e punonjësit dhe pa ofertë nga njësia ekonomike, ose si pasojë e kërkesave për dalje të detyrueshme në pension sepse këto përfitime janë përfitime pas-punësimi. Disa njësi ekonomike ofrojnë një nivel më të ulët të përfitimeve nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës me kërkesën e punonjësit (në thelb, një përfitim pas-punësimi) sesa në rastin e ndërprerjes së marrëdhënieve të punës me kërkesën e njësisë ekonomike. Diferenca mes përfitimit të ofruar në rastin e ndërprerjes së marrëdhënieve të punës me kërkesën e punonjësit dhe përfitimit më të madh të ofruar në rastin e ndërprerjes së marrëdhënieve të punës me kërkesën e njësisë ekonomike, është përfitim nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës.
- 161 Forma e përfitimeve të punonjësve nuk përcakton nëse ato ofrohen në këmbim të shërbimit apo në këmbim të ndërprerjes së marrëdhënieve të punës. Përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës, zakonisht janë pagesa me një shumë të vetme, por ndonjëherë përfshijnë edhe:
- (a) rritjen e përfitimeve të pas-punësimi, ose indirekt përmes një skeme të përfitimeve të punonjësve ose drejtpërdrejt.
 - (b) pagën deri në fund të një periudhe të njoftuar nëse punonjësi nuk kryen asnjë shërbim, që i jep përfitime ekonomike njësisë ekonomike.
- 162 Më poshtë paraqiten disa tregues që përfitimet e punonjësve ofrohen në këmbim të shërbimeve:

- (a) përfitimi kushtëzohet nga dhënia e shërbimeve të ardhshme (përfshirë përfitimet që rriten në rast të shërbimeve të mëtejshme të ardhshme).
- (b) përfitimi ofrohet në përputhje me kushtet e një skeme përfitimi të punonjësve.

163 Disa përfitime të punonjësve ofrohen në përputhje me kushtet e një skeme përfitimi të punonjësve ekzistues. Për shembull ato mund të jenë specifikuar në statut, në kontratën e punësimit ose marrëveshjen e sindikatës, ose mund të jenë nënkuptuar si pasojë e praktikës së shkuar të punëdhënësit në dhënien e përfitimeve të ngjashme. Një tjetër shembull, nëse një njësi ekonomike ofron përfitime përtej një periudhe afatshkurtër, ose nëse koha nga bërja e ofertës dhe datës së pritshme të ndërprerjes aktuale është përtej një periudhe afatshkurtër, njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë nëse ka krijuar një skemë të re përfitimesh për punonjësit dhe nëse përfitimet e ofruara sipas kësaj skeme janë përfitime nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës apo përfitime pas-punësimit. Përfitimet e punonjësve të dhëna në përputhje me kushtet e një skeme përfitimesh të punonjësve janë përfitime nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës nëse vijnë si rezultat i vendimit të njësisë ekonomike për të ndërprerë punësimin e punonjësit dhe nuk kushtëzohen nga dhënia e shërbimit të ardhshëm.

164 Disa përfitime të punonjësve ofrohen pavarësisht nga arsyeja e largimit të punonjësve. Pagesa e këtyre përfitimeve është e sigurt (në varësi të fitimit të së drejtës për t'i marrë apo të kërkesave për periudhën minimale të shërbimit) por koha e bërjes së pagesave është e pasigurt. Edhe pse përfitime të tilla në disa vende përshkruhen si dëmtshpërblim për ndërprerjen e marrëdhënieve të punës apo pagesa gratis për ndërprerjen e marrëdhënieve të punës, ato janë përfitime të pas-punësimit dhe jo përfitime nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës dhe një njësi ekonomike i kontabilizon si përfitime të pas-punësimit.

Njohja

165 Një njësi ekonomike do të njohë përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës si pasiv dhe si shpenzim në datën më të hershme mes datave në vijim:

- (a) datës kur njësi nuk mund të tërheqë më ofertën për këto përfitime; dhe
- (b) datës kur njësi ekonomike njeh kostot e ristrukturimit, të cilat janë objekt i SNK 37 dhe përfshijnë pagesa të përfitimeve nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës.

166 Momenti kur një njësi ekonomike nuk mund të tërheqë ofertën për përfitime nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës të pagueshme si pasojë e vendimit të punonjësit për të pranuar një ofertë përfitimesh në këmbim të ndërprerjes së marrëdhënieve të punës, është data më e hershme mes:

- (a) datës kur punonjësi pranon ofertën; dhe
 - (b) datës kur hyn në fuqi një kufizim (psh një kërkesë ligjore, rregullatore ose kontraktuale ose kufizim tjetër) mbi aftësinë e njësisë ekonomike për të tërhequr ofertën. Kjo do të jetë data e ofertës nëse kufizimi ekzistonte në atë datë.
- 167 Një njësi ekonomike nuk mund të tërheqë ofertën për përfitime nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës të pagueshme si pasojë e vendimit të saj për të ndërprerë marrëdhëniet e punës me punonjësit, nëse ajo u ka komunikuar punonjësve përkatës një skemë të ndërprerjes së marrëdhënieve të punës që plotëson të gjitha kriteret në vijim:
- (a) Veprimet e nevojshme për realizimin e skemës tregojnë se ka pak mundësi që të ndodhin ndryshime të rëndësishme në skemë.
 - (b) Skema identifikon numrin e punonjësve që do të ndërpresin marrëdhëniet e punës, klasifikimin ose funksionin e tyre të punës dhe vendodhjen (por nuk është e nevojshme që skema të identifikojë secilin individ) dhe datën e e pritshme të përfundimit.
 - (c) Skema përcakton në hollësi të mjaftueshme përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës që do të marrin punonjësit, kështu që ata mund të përcaktojnë tipin dhe shumën e përfitimeve që do të marrin kur të ndërpresin punësimin.
- 168 Nëse njësi ekonomike njih përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës, ajo mund t'i kontabilizojë ato edhe si një ndryshim ose pakësim skeme të përfitimeve të tjera të punonjësve (shih paragrafin 103).

Matja

- 169 Një njësi ekonomike duhet të matë përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës fillimisht dhe më pas të matë dhe njohë ndryshimet e mëtejshme në përputhje me natyrën e përfitimeve të punonjësve me kushtin që nëse përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës janë një zgjerim i përfitimeve të pas-punësimit, ajo duhet të zbatojë kërkesat për përfitime të pas-punësimit. Në rastet e tjera:
- (a) nëse përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës pritet të shlyhen plotësisht brenda dymbëdhjetë muajve nga mbyllja e periudhës vjetore të raportimit në të cilën janë njohur këto përfitime, njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat për përfitime afatshkurtra të punonjësve.
 - (b) nëse përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës nuk pritet të shlyhen plotësisht brenda dymbëdhjetë muajve nga mbyllja e periudhës vjetore të raportimit, njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat për përfitime të tjera afatgjata të punonjësve.
- 170 Duke qenë se përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës nuk ofrohen në këmbim të shërbimit, paragrafët 70–74 që lidhen me shpërndarjen e përfitimit sipas periudhave të shërbimit nuk janë të rëndësishëm.

Shembull që ilustron paragrafët 159–170*Të dhënat*

Si pasojë e një blerjeje të kohëve të fundit, një njësi ekonomike planifikon të mbyllë një fabrikë brenda 10 muajve dhe deri atëherë të ndërpresë punësimin e të gjithë punonjësve të mbetur të fabrikës. Meqënëse i nevojitet eksperiencia e punonjësve të fabrikës për të përfunduar disa kontrata, njësia bën të ditur skemën e mëposhtme të ndërprerjes së punësimit.

Çdo punonjës që do të qëndrojë në fabrikë deri ditën e mbylljes do të përfitojë në këtë datë një pagesë në mjete monetare prej NJM30,000. Punonjësit që do të largohen më parë do të marrin NJM10,000.

Fabrika ka 120 punonjës. Në kohën e prezantimit të skemës, njësia ekonomike pret që 20 prej tyre të largohen më parë. Prandaj fluksi monetar dalës i parashikur është NJM3,200,000 (dmth $20 \times \text{NJM}10,000 + 100 \times \text{NJM}30,000$). Siç theksohet në paragrafin 160, njësia ekonomike trajton përfitimet e ofruara në këmbim të ndërprerjes së punësimit si përfitime nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës dhe trajton përfitimet e ofruara në këmbim të shërbimeve si përfitime afatshkurtra të punonjësve.

Përfitime nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës

Përfitimi i dhënë në këmbim të ndërprerjes së punësimit është NJM10,000. Kjo është shuma që duhet të paguajë njësia ekonomike për ndërprerjen e marrëdhënieve të punësimit pavarësisht nëse punonjësi vazhdon shërbimin deri ditën e mbylljes së fabrikës apo largohet më parë. Edhe pse punonjësit mund të largohen më parë se dita e mbylljes, ndërprerja e marrëdhënieve të punësimit për të gjithë punonjësit është pasojë e vendimit të njësisë ekonomike për të mbyllur fabrikën dhe për të ndërprerë punësimin e tyre (dmth të gjithë punonjësit do të largohen kur të mbyllet fabrika). Prandaj njësia ekonomike njih një pasiv prej NJM1,200,000 (dmth $120 \times \text{NJM}10,000$) për përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës në përputhje me skemën e përfitimeve të punonjësve në datën më të hershme të njoftimit mbi skemën e ndërprerjes së marrëdhënieve të punës dhe datës kur njësia ekonomike njih kostot e ristrukturimit që lidhen me mbylljen e fabrikës.

Përfitime të ofruara në këmbim të shërbimit

Shtesa në përfitime që do të marrin punonjësit në rast se do të ofrojnë shërbime për gjithë periudhën dhjetë mujore janë përfitime në këmbim të shërbimit të ofruar gjatë kësaj periudhe. Njësia ekonomike i trajton këto si përfitime afatshkurtra të punonjësve sepse ajo pret t'i shlyejë ato brenda dymbëdhjetë muajve nga fundi i periudhës vjetore të raportimit. Në këtë shembull nuk kërkohet skontimi prandaj çdo muaj, gjatë periudhës dhjetë mujore të shërbimit, do të njihet një shpenzim prej NJM200,000 (dmth NJM2,000,000 ÷ 10) me rritjen korresponduese në vlerën e mbartur të pasivit.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

- 171 Edhe pse ky Standard nuk kërkon dhënie informacionesh shpjeguese specifike për përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës, dhënia e informacioneve shpjeguese mund të kërkohet nga Standarde të tjera. Për shembull, SNK 24 kërkon dhënie informacionesh shpjeguese për përfitimet e punonjësve për personelin drejtues kryesor. SNK 1 kërkon dhënie informacionesh shpjeguese për shpenzimin për përfitimet e punonjësve.

Dispozita kalimtare dhe data e hyrjes në fuqi

- 172 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë Standard për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 Janar 2013 e në vijim. Lejohet zbatimi i tij i më hershëm. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë Standard për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.
- 173 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë Standard në mënyrë retrospektive, në përputhje me SNK 8 *Politikat kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet*, me përjashtimet në vijim:
- (a) nuk nevojitet që njësia ekonomike të rregullojë vlerën e mbartur të aktiveve që nuk janë objekt i këtij Standardi, për ndryshimet në kostot e përfitimeve të punonjësve, të cilat janë përfshirë në shumat e mbartuara para datës së zbatimit për herë të parë. Data e zbatimit për herë të parë është fillimi i periudhës më të hershme të paraqitjes në pasqyrat e para financiare për të cilat njësia zbaton këtë Standard.
 - (b) nuk nevojitet që në pasqyrat financiare për periudhat që fillojnë më 1 Janar 2014, njësia ekonomike të paraqesë informacion krahasues për dhëniet e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafi 145 lidhur me ndjeshmërinë e detyrimit për përfitime të përcaktuara.

Shtojcë Ndryshime në SNRF-të e tjera

Në këtë shtojcë paraqiten ndryshimet në SNRF-të e tjera, që janë pasojë e vendimit të Bordit për të ndryshuar SNK 19 në Qershor 2011. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime nëse zbaton SNK 19 e ndryshuar. Në paragrafët e ndryshuar teksti i ri është nënvizuar dhe teksti i fshirë është shënuar me vijë në mes.

SNRF 1 *Adoptimi i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar për Herë të Parë*

- A1 është shtuar paragrafi 39L si vijon:
- 39L IAS 19 *Përfitimet e Punonjësve* (ndryshuar në Qershor 2011) ndryshoi paragrafin D1, fshi u paragrafët D10 dhe D11 dhe shtoi paragrafin E5. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime nëse zbaton SNK 19 (ndryshuar në Qershor 2011).
- A2 Në Shtojcën D (Përfjashtime nga SNRF-të e tjera), janë fshirë titulli mbi paragrafin D10 dhe paragrafët D10 dhe D11 dhe është ndryshuar si vijon paragrafi D1:
- D1 Një njësi ekonomike mund të zgjedhë të përdorë një ose më shumë prej përfjashtimeve në vijim:
- (a) ...
- (c) [fshirë] ~~përfitimet e punonjësve (paragrafët D10 dhe D11);~~
- (f) ...
- A3 Në Shtojcën E (Përfjashtime afatshkurtra nga SNRF-të), janë shtuar një titull dhe paragrafi E5 si vijon:

Përfitimet e punonjësve

- E5 Një zbatues pë herë të parë mund të zbatojë dispozitat kalimtare të paragrafit 173(b) të SNK 19.

SNRF 8 *Segmentet e Shfrytëzimit*

- A4 Paragrafi 24 është ndryshuar si vijon:
- 24 Një njësi ekonomike duhet të japë informacionet shpjeguese të mëposhtme për çdo segment raportues, nëse shumat e specifikuar janë përfshirë në

matjen e aktiveve të segmentit dhe janë rishikuar nga shefi i marrjes së vendimeve të shfrytëzimit, ose i janë dhënë rregullisht shefit të marrjes së vendimeve të shfrytëzimit, madje edhe nëse nuk janë përfshirë në matjen e aktiveve të segmentit:

- (a) ...
- (b) shumat e shtesave për aktivet afatgjata përveç instrumenteve financiare, aktiveve për tatim të shtyrë, aktiveve neto të përfitimeve të përcaktuara pas-punësimit (shih SNK 19 Përfitimet e Punonjësve, ~~paragrafët 54-58~~) dhe të drejtat që rrjedhin nga kontratat e sigurimit.

[është eliminuar shënimi në fund të faqes]

SNRF 13 Matja me Vlerën e Drejtë

A5 Titulli mbi paragrafin D61 është ndryshuar si vijon:

SNK 19 Përfitimet e Punonjësve (ndryshuar në Qershor 2011)

A6 Paragrafët D62 dhe D63 janë ndryshuar si vijon:

D62 ~~Paragrafit 50 dhe 102 janë~~ 113 është ndryshuar si vijon:

~~50 Trajtimi kontabël që një njësi ekonomike u bën skemave për përfitime të përcaktuara përfshin hapat në vijim:~~

~~...~~

~~(e) përcaktimi matja e vlerës së drejtë të çdo aktivi të skemës (shih paragrafët 102-104);~~

~~...~~

~~102~~ 113 Vlera e drejtë e çdo aktivi të skemës zbritet për të përcaktuar deficitin ose tepricën, ~~shuma e njohur në pasqyrën e gjendjes financiare në përputhje me sipas paragrafit 54. Nëse nuk disponohet çmimi i tregut, vlera drejtë aktiveve të skemës çmohet për shembull duke skontuar fluksat e pritshme të ardhshme të mjeteve monetare me një normë skontimi e cila reflekton si riskun që lidhet me aktivet e skemës ashtu dhe matyrimin ose datën e pritshme të largimit të këtyre aktiveve (ose, nëse nuk kanë datë maturimi periudhën e pritshme deri në shlyerjen e detyrimit përkatës).~~

D63 Është shtuar paragrafi ~~162~~ 174 si vijon:

~~162~~174 SNRF 13, i publikuar në Maj 2011, ndryshoi përkufizimin e vlerës së drejtë në paragrafin 7 8 dhe paragrafët ~~50 dhe 102~~ 113. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime nëse zbaton SNRF 13.

SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare

A7 Në paragrafin 7, është ndryshuar përkufizimi i ‘të ardhurave të tjera totale’ si vijon:

7 ...

Të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse përfshijnë zëra të të ardhurave dhe shpenzimeve (përfshirë rregullimet nga riklasifikimet) të cilët nuk janë njohur në fitim ose humbje sipas kërkesave apo nëse lejohej nga SNRF-të e tjera.

Përbërësit e të ardhurave të tjera ***gjithpërfshirëse*** përfshijnë:

- (a) ndryshimet në tepricën e rivlerësimit (shih SNK 16 *Aktivët Afatgjatë Materiale* dhe SNK 38 *Aktivët Jo-materiale*);
- (b) ~~rimatjet e fitimeve dhe humbjeve aktuale në skemave me përfitime të përcaktuara të njohura në përputhje me paragrafin 93A të~~ rimatjet e fitimit dhe humbjet aktuale në skemave me përfitime të përcaktuara të njohura në përputhje me paragrafin 93A të (shih SNK 19 *Përfitimet e Punonjësve*);
- (c) ...

A8 Paragrafi 96 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 139K si vijon:

96 Rregullimet nga riklasifikimi nuk sjellin ndryshime në tepricën e rivlerësimit të njohur në përputhje me SNK 16 ose SNK 38 ose në ~~rimatjet e fitimeve dhe humbjeve aktuale në skemave me përfitime të përcaktuara të njohura në përputhje me paragrafin 93A të~~ SNK 19. Këta përbërës njihen në të ardhurat e tjera totale dhe nuk riklasifikohen në fitimin ose humbjen e periudhave pasuese. Ndryshimet në tepricën e rivlerësimit mund të transferohen në fitimin e pashpërndarë të periudhave pasuese kur aktivi përdoret ose kur ai çrregjistrohet (shih SNK 16 dhe SNK 38). ~~Fitimet dhe humbjet aktuale raportohen në fitimin e pashpërndarë në periudhën që ato njihen si të ardhura të tjera totale (shih SNK 19).~~

139K SNK 19 *Përfitimet e Punonjësve* (ndryshuar në Qershor 2011) ndryshoi përkufizimin e të ‘ardhurave të tjera ***gjithpërfshirëse*** në paragrafët 7 dhe 96. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime nëse zbaton SNK 19 (ndryshuar në Qershor 2011).

SNK 24 Dhënia e informacioneve shpjeguese për palët e lidhura

- A9 Paragrafi 22 është ndryshuar si vijon:
- 22 Pjesëmarrja e një njësie mëmë ose filiali në një skemë me përfitime të përcaktuara që ndan rreziqet me njësitë e grupit, është një transaksion mes palëve të lidhura (shih paragrafin ~~34B~~ 42 të SNK 19 (ndryshuar në 2011)).

KIRFN 14 SNK 19—Kufizimi në Aktivin për Përfitimet e Përcaktuara, Kërkesat Minimale të Financimit dhe Lidhja mes tyre

- A10 Pas titullit ‘Referencat’, pas referencës për SNK 19 *Përfitimet e Punonjësve* është shtuar ‘(ndryshuar në 2011)’.

Paragrafët 25 dhe 26 janë fshirë, paragrafët 1, 6, 17 dhe 24 janë ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 27C si vijon:

- 1 Paragrafi ~~58~~ 64 i SNK 19 kufizon matjen e një aktivi neto për përfitime të përcaktuara në vlerën më të vogël mes tepricës së skemës për përfitime të përcaktuara dhe tavanit të aktivit. Paragrafi 8 i SNK 19 përkufizon tavanin e aktivit si ‘vlera aktuale e çdo përfitimi ekonomik të mundshëm në formën e financimit nga skema ose pakësimit të kontributeve të ardhshme nga skema’ ~~plus fitimet dhe humbjet e panjohura~~. Është me pikëpyetje se kur financimet ose pakësimet në kontributet e ardhshme do të shihen si të mundshme, veçanërisht nëse ekziston një kërkesë për një minimum financimi.

- 6 Çështjet e trajtuara në këtë Interpretim janë:

- (a) se kur financimet ose pakësimet në kontributet e ardhshme do të shihen si të mundshme në përputhje me përkufizimin e tavanit të aktivit në paragrafin 8 ~~paragrafin 58~~ të SNK 19.

...

- 17 Një njësi ekonomike do të përcaktojë kostot e ardhshme të shërbimit bazuar në hipoteza të qendrueshme me ato të përdorura për të përcaktuar detyrimin për përfitime të përcaktuara dhe në përputhje me situatën që ekziston në fund të periudhës së raportimit sipas përcaktimit në SNK 19. Prandaj një njësi ekonomike nuk duhet të planifikojë ndryshime në përfitimet për t’u dhënë nga një skemë derisa të ndryshohet skema dhe në të ardhmen duhet të supozojë qendrueshmëri në fuqinë punëtore me përjashtim të rastit kur njësi ekonomike ~~është angazhuar në mënyrë të qartë në fund të periudhës së raportimit për të bërë një pakësim të numrit të~~

punonjësve që mbulon skema. Në këtë rast, hipoteza lidhur me të ardhmen e fuqisë punëtore duhet të përfshijë pakësimin.

- 24 Njësia do të njohë një pasiv, kur t’i lindë detyrimi, në madhësinë e kontributeve të pagueshme jo të disponueshme pasi janë derdhur në skemë. Pasivi do të pakësojë aktivin neto për përfitime të përcaktuara ose do të rrisë pasivin neto për përfitime të përcaktuara, kështu që nuk pritet ndonjë fitim ose humbje nga zbatimi i paragrafit ~~58~~ 64 të SNK 19 kur paguhen kontributet.

- 27C SNK 19 (ndryshuar në 2011) ndryshoi paragrafët 1, 6, 17 dhe 24 dhe fshiui paragrafët 25 dhe 26. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime nëse zbaton SNK 19 (ndryshuar në 2011).

**Kompensimi i Aktiveve Financiare
dhe Pasiveve Financiare**
(Ndryshime në SNK 32)

Ndryshime në SNK 32 *Instrumentat Financiarë: Paraqitja*

Data e hyrjes në fuqi dhe dispozita kalimtare

Është shtuar paragrafi 97L.

- 97L. *Kompensimi i Aktiveve Financiare dhe Pasiveve Financiare* (Ndryshime në SNK 32), i publikuar në Dhjetor 2011, fshiu paragrafin AG38 dhe shtoi paragrafët AG38A–AG38F. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2014 e më pas. Njësa ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime në mënyrë retrospektive. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacion shpjegues për këtë fakt dhe gjithashtu do të japë shpjegimet që kerkohen nga *Dhënie Informacionesh Shpjeguese—Kompensimi i Aktiveve Financiare dhe Pasiveve Financiare* (Ndryshimet në SNRF 7) publikuar në Dhjetor 2011.

Udhëzues Zbatimi

Menjëherë pas titullit 'Kompensimi i një aktivi financiar dhe i një pasivi financiar (paragrafët 42–50)', është fshirë paragrafi AG38. Janë shtuar titujt dhe paragrafët AG38A–AG38F.

Kriteri sipas të cilit një njësi ekonomike 'ka aktualisht një të drejtë ligjore të detyruese që të kompensojë shumat e njohura' (paragrafi 42(a))

- AG38A E drejta për kompensim mund të jetë aktuale ose e kushtëzuar nga një ngjarje e ardhshme (për shembull e drejta mund të lindë ose të ushtrohet vetëm në rast të ndodhjes së ngjarjeve të ardhshme të tilla si mospagimi, paaftësia paguese ose falimentimi i njëres prej palëve). Edhe nëse e drejta për kompensim nuk është e kushtëzuar nga një ngjarje e ardhshme, ajo mund të jetë ligjërisht detyruese vetëm gjatë rrjedhës normale të aktivitetit, ose në rast të paaftësisë paguese ose në rast falimentimi të njëres ose e të gjithë palëve.
- AG38B Për të plotësuar kriterin në paragrafin 42(a), duhet që njësi ekonomike të ketë aktualisht një të drejtë ligjore detyruese për kompensim. Kjo do të thotë që e drejta për kompensim:
- (a) nuk duhet të jetë e kushtëzuar nga një ngjarje e ardhshme; dhe
 - (b) duhet të jetë ligjërisht detyruese në të gjitha rrethanat në vijim:
 - (i) gjatë rrjedhës normale të aktivitetit;
 - (ii) në rast të paaftësisë paguese; dhe
 - (iii) në rast falimentimi
 të njësisë ekonomike dhe gjithë palëve të tjera.
- AG38C Natyra dhe madhësia e të drejtës për kompensim, përfshirë ndonjë kusht lidhur me ushtrimin e saj dhe nëse ajo do të vazhdojë të ekzistojë në rast të një paaftësie paguese ose falimentimi, mund të variojë nga një juridiksion në tjetrin. Për pasojë nuk mund të supozohet se e drejta për kompensim është automatikisht e vlefshme jashtë rrjedhës normale të aktivitetit. Për shembull ligjet për falimentimin ose paaftësinë paguese të një juridiksioni në disa rrethana mund të ndalojnë, ose kufizojnë të drejtën për kompensim në rast falimentimi ose paaftësie paguese.
- AG38D Ligjet e zbatueshme për raportet mes palëve (për shembull kushtet e kontraktimit, ligjet që mbikëqyrin kontratën, ligjet mbi paaftësinë paguese ose falimentimin të zbatueshëm për palët) duhet të merren në konsideratë për të vlerësuar nëse e drejta për kompensim është detyruese gjatë rrjedhës normale të aktivitetit, në rast të paaftësisë paguese ose në rast falimentimi të njësisë ekonomike dhe gjithë palëve të tjera (siç cilësohet në paragrafin AG38B(b)).

Kriteri sipas të cilit një njësi ekonomike 'synon të shlyejë mbi baza neto ose synon të përdorë aktivin dhe njëkohësisht të shlyejë pasivin' (paragrafi 42(b))

- AG38E Për të plotësuar kriterin në paragrafin 42(b) duhet që njësi ekonomike të synojë shlyerjen mbi baza neto ose të synojë përdorimin e aktivit dhe njëkohësisht shlyerjen e pasivit. Pavarësisht se njësi ekonomike mund të ketë një të drejtë të shlyejë mbi baza neto, ajo mund të përdorë aktivin dhe të shlyejë pasivin veçmas.
- AG38F Nëse një njësi ekonomike mund të shlyejë shumat në mënyrë të tillë që rezultati në fakt të jetë i njëjtë me një shlyerje mbi baza neto, ajo do të plotësojë kriterin në paragrafin 42(b). Kjo do të ndodhë vetëm dhe vetëm nëse mekanizmi i shlyerjes bruto ka tipare që eliminojnë ose sjellin një rrezik të parëndësishëm kredie dhe likuiditeti dhe që do të përpunojë të arkëtueshmet dhe të pagueshmet në një proces ose cikël të vetëm shlyerjeje. Për shembull një sistem shlyerje bruto që ka të gjitha karakteristikat në vijim plotëson kriterin e shlyerjes neto në paragrafin 42(b):
- (a) aktivet financiare dhe pasivet financiare të vlefshme për kompensim dorëzohen në të njëjtën kohë për shlyerje;
 - (b) pasi aktivet financiare dhe pasivet financiare dorëzohen për shlyerje, palët angazhohen të plotësojnë detyrimet e shlyerjes;
 - (c) nuk ka mundësi për ndryshime në flukset monetare që vijnë nga aktivet dhe pasivet, pasi ato janë dorëzuar për shlyerje, (me përjashtim të rastit kur shlyerja dështon—shih (d) më poshtë);
 - (d) aktivet dhe pasivet janë të garantuara me letra me vlerë që do të shlyhen në një transferim letrash me vlerë ose në një sistem të ngjashëm (për shembull, lëvrim kundrejt pagesës), në mënyrë që nëse dështon transferimi i letrave me vlerë do të dështojë edhe shlyerja e të arkëtueshmeve ose të pagueshmeve përkatëse që letrat me vlerë sigurojnë (dhe anasjelltas);
 - (e) çdo transaksion që dështon, siç theksohet në (d), do të rifutet për shlyerje derisa të shlyhen;
 - (f) shlyerja trajtohet me të njëjtin institucion shlyerës (për shembull, një bankë shlyerjeje, një bankë qendrore ose një depozitë qendrore e letrave me vlerë); dhe
 - (g) ekziston një lehtësi kredituese ndërditore e cila do të sigurojë shumat të mjaftueshme overdrafit për të mundësuar përpunimin e pagesave në datën e shlyerjes për secilën palë dhe është qartësisht e sigurt se lehtësia kredituese ndërditore do të respektohet nëse kërkohet.

**Dhënie Informacionsh Shpjeguese—Kompensimi i
Aktiveve Financiare dhe Pasiveve Financiare**
(Ndryshime në SNRF 7)

Ndryshime në

SNRF 7 Instrumentat Financiarë: Dhënie Informacionesh Shpjeguese

Pas paragrafit 13 janë shtuar një titull dhe paragrafët 13A–13F.

Kompensimi i aktiveve financiare dhe pasiveve financiare

- 13A Dhënia e informacioneve shpjeguese në paragrafët 13B–13E plotëson kërkesat e tjera për dhënie informacionesh shpjeguese të këtij SNRF dhe kërkohet për të gjitha instrumentat financiarë të njohur që shlyhen në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32. Kjo dhënie informacionesh shpjeguese zbatohet edhe për instrumentat financiarë të njohur që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme, pavarësisht se ata mund të jenë shlyer në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32.
- 13B Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që t'u mundësojë përdoruesve të pasqyrave të saj financiare të vlerësojnë efektin ose efektin e mundshëm të marrëveshjes për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve në pozicionin financiar të njësisë ekonomike. Kjo përfshin efektin ose efektin e mundshëm të të drejtave për kompensim që lidhen me aktivet dhe pasivet financiare të njohura, të cilat janë brenda objektit të paragrafit 13A.
- 13C Për të realizuar objektivin e paragrafit 13B, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues sasior në vijim, në fund të periudhës së raportimit, veçmas për aktivet dhe pasivet financiare të njohura të cilat janë brenda objektit të paragrafit 13A:
- (a) shumat bruto të atyre aktiveve dhe pasiveve financiare të njohura;
 - (b) shumat që janë kompensuar në përputhje me kriterin e dhënë në paragrafin 42 të SNK 32 kur përcaktohen shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar;
 - (c) shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar;
 - (d) shumat objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga risku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme të cilat nuk janë përfshirë në paragrafin 13C(b), përfshirë:
 - (i) shumat që lidhen me instrumentat financiarë të njohur të cilët nuk plotësojnë disa apo të gjitha kriteret e kompensimit të dhëna në paragrafin 42 të SNK 32; dhe
 - (ii) shumat që lidhen me garancitë financiare (përfshirë garancitë në mjete monetare); dhe
 - (e) shumën neto pas zbritjes së shumave të pikës (d) nga shumat e pikës (c) mësipër.
- Informacioni i kërkuar nga ky paragrafi duhet të paraqitet në formë tabele, veçmas për aktivet dhe pasivet financiare, përveç rastit kur është më i përshtatshëm një format tjetër.
- 13D Shuma totale për një instrument e paraqitur në përputhje me paragrafin 13C(d) duhet të kufizohet deri në shumën e paragrafit 13C(c) për atë instrument.
- 13E Një njësi ekonomike duhet të përfshijë në dhënien e informacioneve shpjeguese një përshkrim të të drejtave për kompensim që lidhen me aktivet dhe pasivet financiare të njohura të njësisë ekonomike që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme në përputhje me paragrafin 13C(d), duke përfshirë natyrën e këtyre të drejtave.
- 13F Nëse informacioni i kërkuar nga paragrafët 13B–13E paraqitet në më shumë se në një shënim shpjegues të pasqyrave financiare, njësi ekonomike do të kryqëzojë referencat mes këtyre shënimeve.

Data e hyrjes në fuqi dhe dispozitat kalimtare

Është shtuar paragrafi 44R.

- 44R *Dhënie Informacionesh Shpjeguese—Kompensimi i Aktiveve Financiare dhe Pasiveve Financiare* (Ndryshime në SNRF 7), i publikuar në Dhjetor 2011, shtoi paragrafët IN9, 13A–13F dhe B40–B53. Një njësi ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat ushtrimore që fillojnë më 1 Janar 2013 ose më pas dhe për periudhat ushtrimore të ndërmjetme brenda këtyre periudhave vjetore. Një njësi ekonomike duhet të japë informacionin shpjegues të kërkuar nga këto ndryshime në mënyrë retrospektive.

Pas paragrafit B39 janë shtuar tituj dhe paragrafët B40–B53.

Kompensimi i aktiveve financiare dhe pasiveve financiare (paragrafët 13A–13F)

Objekti (paragrafi 13A)

- B40 Dhënia e informacioneve shpjeguese në paragrafët 13B–13E kërkohet për të gjithë instrumentat financiarë të njohur që janë kompensuar në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32. Gjithashtu, instrumentat financiarë janë brenda objektit të kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese të paragrafëve 13B–13E nëse ata janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga risku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme, pavarësisht se ata mund të jenë shlyer në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32.
- B41 Marrëveshjet e ngjashme të përmendura në paragrafët 13A dhe B40 përfshijnë marrëveshje kleringu për derivativët, marrëveshje riblerjeje të pergjithshme, marrëveshje bazë të huadhënies me letra me vlerë dhe çdo të drejtë tjetër që lidhet me garancitë financiare. Instrumentat financiarë të ngjashëm dhe transaksionet e përmendura në paragrafin B40 përfshijnë derivativët, marrëveshjet e shitjes dhe të riblerjes, marrëveshjet e kundërta të shitjes dhe të riblerjes, huamarrjen me letra me vlerë dhe marrëveshjet e huadhënies me letra me vlerë. Shembuj të instrumentave financiarë që nuk janë brenda objektit të paragrafit 13A janë huatë dhe depozitat e klientëve në të njëjtin institucion (me përjashtim të rastit kur ato janë kompensuar në pasqyrën e pozicionit financiar) dhe instrumentat financiarë që janë objekt vetëm i një marrëveshjeje garancie.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi informacionin sasior për aktivet dhe pasivet financiare të njohura brenda objektit të paragrafit 13A (paragrafi 13C)

- B42 Instrumentat financiarë të paraqitur në përputhje me paragrafin 13C mund të jenë objekt i kërkesave të ndryshme të matjes (për shembull një llogari e pagueshme që lidhet me një marrëveshje riblerjeje mund të matet me koston e amortizuar, ndërsa një derivativ mund të matet me vlerën e drejtë). Një njësi ekonomike duhet të përfshijë në dhënie përkatëse të informacioneve shpjeguese, instrumentat me shumat e njohura të tyre dhe të përshkruajë çdo diferencë të rezultuar matjeje.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat bruto të aktiveve dhe pasiveve financiare të njohura brenda objektit të paragrafit 13A (paragrafi 13C(a))

- B43 Shumat e kërkuara nga paragrafi 13C(a) lidhen me instrumentat financiarë që janë kompensuar në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32. Shumat e kërkuara nga paragrafi 13C(a) lidhen edhe me instrumentat financiarë të njohur që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga risku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme, pavarësisht nëse e plotësojnë kriterin e kompensimit. Megjithatë dhënia e informacioneve shpjeguese e kërkuar nga paragrafi 13C(a) nuk lidhet me shumat njohura si pasojë e një marrëveshjeje garancie që nuk plotëson kriterin e kompensimit të paragrafit 42 të SNK 32. Për shumat të tilla kërkohet të jepen informacione shpjeguese në përputhje me paragrafin 13C(d).

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat që kompensohen në përputhje me kriterin e dhënë në paragrafin 42 të SNK 32 (paragrafi 13C(b))

- B44 Paragrafi 13C(b) kërkon që njësitë ekonomike të japin informacione shpjeguese mbi shumat e kompensuara në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32 kur përcaktojnë shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar. Shumat e aktiveve dhe pasiveve financiare të njohura që janë objekt i kompensimit sipas të njëjtës marrëveshjeje do të paraqiten në dhënie e informacioneve shpjeguese për aktivet dhe pasivet financiare. Megjithatë shumat paraqitura (për shembull në një tabelë) do të kufizohen në madhësinë e shumave që janë objekt i kompensimit. Për shembull një njësi ekonomike mund të ketë një aktiv dhe një pasiv derivativ të njohur që plotëson kriterin në paragrafin 42 të SNK 32. Nëse shumat bruto e aktivit derivativ është më e madhe se shumata bruto e pasivit derivativ, tabela e dhënies së informacioneve shpjeguese për aktivin financiar do të përfshijë të gjithë shumën e aktivit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(a)) dhe të gjithë shumën pasivit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(b)). Megjithatë ndërsa tabela e dhënies së informacioneve shpjeguese për pasivin financiar do të përfshijë të gjithë shumën e pasivit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(a)), ajo do të përfshijë vetëm shumën e aktivit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(b)) që është barabartë me shumën e pasivit derivativ.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar (paragrafi 13C(c))

- B45 Nëse një njësi ekonomik ka instrumenta që plotësojnë objektin këtyre dhënieve të informacioneve shpjeguese (siç cilësohet në paragrafin 13A), por nuk plotësojnë kriterin për kompensim të paragrafit 42 të SNK 32, shumat që kërkohet të paraqiten sipas paragrafit 13C(c) duhet të jenë të barabarta me shumat që kërkohet të paraqiten sipas paragrafit 13C(a).

- B46 Shumat që kërkohet të paraqiten sipas paragrafit 13C(c) duhet të rakordohen me shumat individuale të zërave të paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar. Për shembull, nëse një njësi ekonomike përcakton se grupimi ose ndarja e shumave individuale të zërave në pasqyrat financiare ofron informacion më të rendësishëm, ajo duhet të rakordojë shumat e grupuara ose të ndara të paraqitura në paragrafin 13C(c) me shumat individuale të zërave të paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat objekt i një marrëveshjeje detyruese për mbrojtjen nga risku i derivativëve ose marrëveshjeje të ngjashme të cilat nuk janë përfshirë në paragrafin 13C(b) (paragrafi 13C(d))

- B47 Paragrafi 13C(d) kërkon që njësitë ekonomike të japin informacione shpjeguese mbi shumat që janë objekt i një marrëveshjeje detyruese për mbrojtjen nga risku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme të cilat nuk janë përfshirë në paragrafin 13C(b). Paragrafi 13C(d)(i) i referohet shumave që lidhen me instrumentat financiarë të njohur të cilët nuk plotësojnë disa apo të gjitha kriteret e kompensimit të paragrafit 42 të SNK 32 (për shembull të drejtat aktuale për kompensim që nuk plotësojnë kriteret e paragrafit 42(b) të SNK 32, ose të drejtat e kushtëzuara që janë detyruese ose të ushtrueshme vetëm në rast paafësie paguese ose falimentimi të njëres prej palëve).
- B48 Paragrafi 13C(d)(ii) i referohet shumave që lidhen me garancinë financiare përfshirë garancinë në mjete monetare, të marrë apo të premtuar. Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese mbi vlerën e drejtë të këtyre instrumentave financiarë të premtuar ose të marrë si garanci. Shumat e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(d)(ii) duhet të lidhen me garancinë aktuale të marrë ose premtuar dhe jo me ndonjë shumë të pagueshme ose të arkëtueshme që vjen si pasojë kthimit ose tërheqjes së garancisë.

Kufizime mbi shumat e paraqitura në informacionet shpjeguese të paragrafit 13C(d) (paragrafi 13D)

- B49 Gjatë dhënies së informacioneve shpjeguese në përputhje me paragrafin 13C(d), një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë efektet e super-garancisë të instrumentit. Për t'a realizuar këtë njësi ekonomike duhet të zbrësë fillimisht shumat e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(d)(i) nga shuma e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(c). Më pas njësi ekonomike duhet të kufizojë shumat e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(d)(ii) në madhësinë e mbetur në paragrafin 13C(c) për instrumentin financiar përkatës. Megjithatë nëse të drejtat për garancinë mund të jenë detyruese nëpërmjet instrumentave financiarë, këto të drejta mund të përfshihen në dhënien e informacioneve shpjeguese në përputhje me paragrafin 13D.

Përshkrimi i të drejtës për kompensim objekt i marrëveshjeje detyruese për mbrojtjen nga risku i derivativëve dhe marrëveshjeje të ngjashme (paragrafi 13E)

- B50 Një njësi ekonomike duhet të përshkruajë llojet e të drejtave për kompensim dhe marrëveshje të ngjashme të dhëna në informacionet shpjeguese në përputhje me paragrafin 13C(d), përfshirë natyrën e këtyre të drejtave. Për shembull një njësi ekonomike duhet të përshkruajë të drejtat e saj të kushtëzuara. Për instrumentat që janë objekt i të drejtave për kompensim jo të kushtëzuara nga një ngjarje e ardhshme por që nuk plotësojnë kriteret e mbetura në paragrafin 42 të SNK 32, njësi ekonomike duhet të përshkruajë arsyen(t) pse nuk plotësohen kriteret. Për çdo garanci financiar të marrë ose premtuar, njësi ekonomike duhet të përshkruajë kushtet e marrëveshjes së garancisë (për shembull, nëse garancia është e kufizuar).

Dhënie informacionesh shpjeguese sipas tipit të instrumentave financiarë ose palës tjetër

- B51 Dhënia e informacioneve shpjeguese e kërkuar nga paragrafi 13C(a)–(e) mund të grupohet sipas llojit të instrumentit financiar ose transaksionit (për shembull, derivativët, marrëveshjet e riblerjes ose marrëveshjet e huamarrjes dhe huadhënies së letrave me vlerë).
- B52 Si një alternativë tjetër një njësi ekonomike mund të grupojë dhënien e informacioneve shpjeguese sasiore të kërkuar nga paragrafi 13C(a)–(c) sipas llojit të instrumentit financiar dhe dhënien e informacioneve shpjeguese sasiore të kërkuar nga paragrafi 13C(c)–(e) sipas palëve të tjera. Nëse njësi ekonomike paraqet informacionin e kërkuar sipas palëve të tjera, nuk kërkohet që ajo të identifikojë emrat e palëve. Megjithatë përcaktimi i palëve (Pala tjetër A, Pala tjetër B, Pala tjetër C, etj) duhet të jetë i njëjtë nga viti në vit, për vitet e paraqitur që të sigurohet krahasueshmëria. Duhet të merret në konsideratë dhënia e informacioneve shpjeguese cilësore në mënyrë që të jepet informacion i mëtejshëm lidhur me llojet e palëve të tjera. Nëse dhënia e informacioneve shpjeguese mbi shumat në paragrafin 13C(c)–(e) sigurohet nga një palë tjetër, shumat që janë të rëndësishme veçmas kundrejt shumës totale të palës tjetër duhet të paraqiten veçmas dhe shumat e mbetura, të parëndësishme veçmas, duhet të bashkohen në një zë të vetëm.

KOMPENSIMI I AKTIVEVE FINANCIARE DHE PASIVEVE FINANCIARE

Të tjera

- B53 Dhëniet e informacioneve shpjeguese specifike të kërkuara nga paragrafët 13C–13E janë kërkesat minimale. Për të plotësuar objektivin në paragrafin 13B, një njësi ekonomike mund të ketë nevojë t'i plotësojë ato me dhënie informacionesh shpjeguese shtesë (cilësore), në varësi të kushteve të marrëveshjeve detyruese për mbrojtjen nga risku i derivativëve dhe marrëveshjeve të ngjashme, duke përfshirë natyrën e të drejtave për kompensim dhe efektin e tyre ose efektin e mundshëm të tyre, në gjendjen financiare të njësisë ekonomike.

Shtojcë

Ndryshime në

SNK 32 *Instrumentat Financiarë: Paraqitja*

Paragrafi 43 është ndryshuar (teksti i ri është nënvizuar).

- 43 Ky Standard kërkon paraqitjen e aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare mbi një bazë neto kur kjo pasqyron flukset e mjeteve monetare të pritshme në të ardhmen të njësisë ekonomike nga shlyerja e dy ose më shumë instrumentave financiarë të veçantë. Kur njësi ekonomike ka të drejtë të arkëtojë ose të paguajë një shumë neto të vetme dhe synon ta bëjë kështu, ajo në fakt ka, një aktiv financiar ose detyrim financiar të vetëm. Në rrethana të tjera, aktivet financiare dhe detyrimet financiare paraqiten veçmas nga njëri tjetri në përputhje me karakteristikat e tyre si burime ose detyrime të njësisë ekonomike. Një njësi ekonomike duhet të japë informacionin shpjegues të kërkuar në paragrafët 13B–13E të SNRF 7 për njohjen e instrumentave financiarë që janë brenda objektit të paragrafit 13A të SNRF 7.

**Data Efektive e Detyrueshme e Hyrjes në Fuqi të SNRF 9
dhe Dhënia e Informacioneve Shpjeguese Kalimtare**

(Ndryshime në SNRF 9 (2009),
SNRF 9 (2010) dhe SNRF 7)

Ndryshime në SNRF 9 Instrumentat Financiarë (2009) dhe SNRF 9 Instrumentat Financiarë (2010)

Paragrafët 8.1.1 dhe 8.2.12 të SNRF 9 (2009) janë ndryshuar (teksti i fshirë është shënuar me vijë në mes dhe teksti i ri është nënvizuar).

8.1 Data e hyrjes në fuqi

- 8.1.1 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë SNRF për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 Janar 2013~~5~~ e në vijim. Lejohet zbatimi i më hershëm i tij. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë SNRF për një periudhë më të hershme se 1 Janar 2013~~5~~, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt dhe të zbatojë ndryshimet në Shtojcën C.

8.2 Dispozita Kalimtare

- 8.2.12 Pavarësisht nga kërkesa në paragrafin 8.2.1, një njësi ekonomike që zbaton këtë SNRF për periudhat raportuese:
- (a) që fillojnë më parë se 1 Janar 2012 nuk ka nevojë të riparaqesë periudhat e mëparshme- dhe nuk ka nevojë që ajo të paraqesë informacionin shpjegues të kërkuar nga paragrafët 44S-44W të SNRF 7.
 - (b) që fillojnë më 1 Janar 2012 ose më pas dhe më parë se 1 Janar 2013 duhet të zgjedhë nëse do të japë informacionin shpjegues të kërkuar në paragrafët 44S-44W të SNRF 7 ose të riparaqesë periudhat e mëparshme; dhe
 - (c) që fillojnë më 1 Janar 2013 duhet të japë informacionin shpjegues të kërkuar në paragrafët 44S-44W të SNRF 7. Nuk ka nevojë që njësi ekonomike të riparaqesë periudhat e mëparshme.

Nëse një njësi ekonomike nuk riparaqet periudhat e mëparshme, ajo duhet të njohë çdo diferencë mes vlerës kontabël (neto) të mëparshme dhe vlerës kontabël (neto) në fillim të periudhës raportuese vjetore që përfshin datën e fillimit të zbatimit, në fitimet e mbartura të çeljes (ose përbërës tjetër të kapitalit neto, si të jetë më përshtatshme) të periudhës vjetore të raportimit që përfshin datën e fillimit të zbatimit.

Paragrafët 7.1.1, 7.2.10, 7.2.14 dhe 7.3.2 të SNRF 9 (2010) janë ndryshuar (teksti i fshirë është shënuar me vijë në mes dhe teksti i ri është nënvizuar).

7.1 Data e hyrjes në fuqi

- 7.1.1 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë SNRF për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 Janar 2013~~5~~ e në vijim. Lejohet zbatimi i më hershëm i tij. Megjithatë nëse një njësi ekonomik zgjedh të zbatojë këtë SNRF më herët dhe ndërkohë nuk ka zatur SNRF 9 të publikuar në 2009, ajo duhet të zbatojë njëkohësisht të gjitha kërkesat këtij SNRF (shih gjithashtu paragrafin 7.3.2). Nëse një njësi ekonomike zbaton këtë SNRF në pasqyrat e saj financiare për një periudhë që fillon më parë se 1 Janar 2013~~5~~, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt dhe të zbatojë ndryshimet në Shtojcën C.

7.2 Dispozita Kalimtare

- 7.2.10 Nëse për një njësi ekonomike është i pamundur (sipas përcaktimit në SNK 8) zbatimi në mënyrë retrospektive i metodës së interesit efektiv ose i kërkesave për rënien në vlerë të paragrafëve 58-65 dhe AG84-AG93 të SNK 39, ajo do të trajtojë vlerën e drejtë të aktivitetit financiar ose pasivitetit financiar në fund të çdo periudhe krahasuese si kosto të amortizuara në rast se njësi riparaqet periudhat e mëparshme. ~~Në këto rrethana~~ Nëse për një njësi ekonomike është i pamundur (sipas përcaktimit në SNK 8) zbatimi në mënyrë retrospektive i metodës së interesit efektiv ose i kërkesave për rënien në vlerë të paragrafëve 58-65 dhe AG84-AG93 të SNK 39, vlera e drejtë e aktivitetit financiar ose pasivitetit financiar në datën e fillimit të zbatimit duhet të trajtohet si kosto e re e amortizuar e atij aktiviteti financiar ose pasivitetit financiar në datën e fillimit të zbatimit të këtij SNRF.
- 7.2.14 Pavarësisht nga kërkesa në paragrafin 7.2.1, një njësi ekonomike që zbaton kërkesat për klasifikim dhe matje të këtij SNRF për periudha raportuese:
- (a) që fillojnë më parë se 1 Janar 2012 nuk ka nevojë të riparaqesë periudhat e mëparshme- dhe nuk ka nevojë që ajo të paraqesë informacionin shpjegues të kërkuar nga paragrafët 44S-44W të SNRF 7.
 - (b) që fillojnë më 1 Janar 2012 ose më pas dhe më parë se 1 Janar 2013 duhet të zgjedhë nëse do të japë informacionin shpjegues të kërkuar në paragrafët 44S-44W të SNRF 7 ose të riparaqesë periudhat e mëparshme; dhe
 - (c) që fillojnë më 1 Janar 2013 duhet të japë informacionin shpjegues të kërkuar në paragrafët 44S-44W të SNRF 7. Nuk ka nevojë që njësi ekonomike të riparaqesë periudhat e mëparshme.

Nëse një njësi ekonomike nuk riparaqet periudhat e mëparshme, ajo duhet të njohë çdo diferencë mes vlerës kontabël (neto) të mëparshme dhe vlerës kontabël (neto) në fillim të periudhës raportuese vjetore që përfshin datën e fillimit të zbatimit, në fitimet e mbartura të çeljes (ose përbërës tjetër të kapitalit neto, si të jetë më përshtatshme) të periudhës vjetore të raportimit që përfshin datën e fillimit të zbatimit.

7.3 Tërheqja e KIRFN 9 dhe SNRF 9 (2009)

- 7.3.2 Ky SNRF zëvendëson SNRF 9 të publikuar në 2009. Megjithatë për periudha vjetore që fillojnë më parë se 1 Janar 2013~~5~~, një njësi ekonomike mund të zgjedhë të zbatojë SNRF 9 të publikuar në 2009 në vend të zbatimit të këtij SNRF.

Ndryshime në SNRF 7 *Instrumentat Financiarë: Dhënia e Informacioneve Shpjeguese*

Paragrafi 44I i SNRF 7 është ndryshuar.

- 44I Nëse një njësi ekonomike zbaton për herë të parë SNRF 9, ajo duhet të japë informacion shpjegues për secilën klasë të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare në datën e fillimit të zbatimit, për:
- (a) kategorinë fillestare të matjes dhe vlerën e mbartur të përcaktuar në përputhje me SNK 39;
 - (b) kategorinë e re të matjes dhe vlerën e mbartur të përcaktuar në përputhje me SNRF 9;
 - (c) madhësinë e ndonjë aktivi financiar dhe pasivi financiar të pasqyrës së pozicionit financiar që më parë ishin përcaktuar si të matur me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes por tashmë nuk përcaktohen si të tillë, duke bërë dallim mes atyre që njësia duhet të rriklasifikojë sipas kërksave të SNRF 9 dhe atyre që ajo zgjedh të rriklasifikojë.

Një njësi ekonomike duhet të paraqesë këto informacione shpjeguese sasiore në formë table me përjashtim të rastit kur një format tjetër është më i përshtatshëm.

Në SNRF 7 janë shtuar paragrafët 44S–44W.

- 44S Nëse një njësi ekonomike zbaton për herë të parë kërkesat për klasifikim dhe matje të SNRF 9, ajo duhet të japë informacionin shpjegues të kërkuar në paragrafët 44T–44W të këtij SNRF nëse zgjedh ose nëse i kërkohet, me kushtin që kjo dhënie informacionsh shpjeguese të jetë në përputhje me SNRF 9 (shih paragrafin 8.2.12 e SNRF 9 (2009) dhe paragrafin 7.2.14 të SNRF 9 (2010)).
- 44T Nëse kërkohet nga paragrafi 44S, në datën e zbatimit për herë të parë të SNRF 9 një njësi ekonomike duhet të paraqesë informacion shpjegues mbi ndryshimet në klasifikim të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare, duke treguar veçmas:
- (a) ndryshimet në vlerën kontabël (neto) bazuar në kategoritë e matjes në përputhje me SNK 39 (dmth që nuk vijnë nga një ndryshim në matje si pasojë e dispozitave kalimtare të SNRF 9); dhe
 - (b) ndryshimet në vlerën kontabël (neto) që vijnë nga një ndryshim në matje si pasojë e dispozitave kalimtare të SNRF 9.
- Nuk është e nevojshme që dhënet e informacioneve shpjeguese të këtij paragrafi të bëhen pas periudhës vjetore të zbatimit për herë të parë të SNRF 9.
- 44U Në periudhën raportuese në të cilën SNRF 9 zbatohet për herë të parë, një njësi ekonomike duhet të japë informacionin shpjegues në vijim për aktivet financiare dhe pasivet financiare të rriklasifikuara pra të matura me koston e amortizuar si pasojë e dispozitave kalimtare të SNRF 9:
- (a) vlerën e drejtë të aktiveve financiare ose pasiveve financiare në fund të periudhës së raportimit;
 - (b) fitimin ose humbjen nga vlera e drejtë që do të ishte njohur në rezultat ose në të ardhurat e tjera totale gjatë periudhës së raportimit nëse aktivet financiare ose pasivet financiare nuk do të ishin rriklasifikuar;
 - (c) normën efektive të interesit në datën e rriklasifikimit; dhe
 - (d) shpenzimet ose të ardhurat e njohura nga interesi.
- Nëse një njësi ekonomike trajton vlerën e drejtë të një aktivi financiar ose pasivi financiar si kosto të amortizuar të tij në datën e zbatimit për herë të parë (shih paragrafin 8.2.10 të SNRF 9 (2009) dhe paragrafin 7.2.10 të SNRF 9 (2010)), dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga pikat (c) dhe (d) të këtij paragrafi duhet të bëhet për secilën periudhë raportimi që pason rriklasifikimin deri në mosnjohje. Në rast të kundërt nuk është e nevojshme që të bëhet dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga ky paragraf pas periudhës së raportimit që përfshin datën e zbatimit për herë të parë.
- 44V Nëse një njësi ekonomike paraqet informacionet shpjeguese të kërkuara në paragrafët 44S–44U në datën e zbatimit për herë të parë të SNRF 9, këto dhe dhënet e informacioneve shpjeguese të paragrafit 28 të SNK 8 gjatë periudhës së raportimit që përfshin datën e zbatimit për herë të parë, duhet të lejojnë rakordimin mes:
- (a) kategorive të matjes në përputhje me SNK 39 dhe SNRF 9; dhe
 - (b) zërave të paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar.
- 44W Nëse një njësi ekonomike paraqet informacionet shpjeguese të kërkuara në paragrafët 44S–44U në datën e zbatimit për herë të parë të SNRF 9, këto dhe dhënet e informacioneve shpjeguese të paragrafit 25 të këtij SNRF në datën e zbatimit për herë të parë, duhet të lejojnë rakordimin mes:
- (a) kategorive të matjes në përputhje me SNK 39 dhe SNRF 9; dhe
 - (b) klasës së instrumentave financiarë në datën e zbatimit për herë të parë.

Abonimet vjetore për Fletoren Zyrtare mund të bëhen pranë Postës Shqiptare ose pranë Qendrës së Publikimeve Zyrtare, në adresën: Bulevardi “Gjergj Fishta”, mbrapa ish-ekspozitës “Shqipëria Sot”, tel: 04 24 27 007.
Çmimi i abonimit pranë Postës Shqiptare, për Fletoret Zyrtare 2012, është 16 000 lekë.
Çmimi i abonimit në QPZ është 14 000 lekë pa detyrimin e shpërndarjes në adresa.

Hyri në shtyp më 5.10.2012
Doli nga shtypi më 8.10.2012

Tirazhi: 1200	Formati: 61x86/8
---------------	------------------

Shtypshkronja e Qendrës së Publikimeve Zyrtare
Tiranë, 2012

Çmimi 314 lekë